

శ్రీరస్తు.

PN 0.168

దైవజ్ఞకర్ణామృతము.

జ్యోతిశ్శాస్త్రము.

టీకాతాత్పర్యదాహరణసహితము

రెండుభాగములు.

ఇది

శ్రీశ్రీశ్రీ విజయనగరం మహారాజావారి సంస్థానహోమ్ములను

స్వంధత్రయజ్యోతిషశాస్త్రధురంధరులను గౌరవించి

జిల్లా కోటిఫలినివాసులును ఎగు

శ్రీమద్యేషుూరి సూర్యనారాయణసిద్ధాంతిగారిచే

సకలజనోపయోగముగ రచియింపబడి

రెండవకూర్పు 1000

కాకినాడ :

శ్రీసరస్వతీమద్రాక్షరశాలలో

క్రొత్తపల్లి సూర్యరావుచే

ముద్రింపబడి

పనుమర్తి విశ్వపతిశాస్త్రిచే

కాకినాడలోఁ బ్రకటింపబడియె.

1910

Copy right

వెల రు 1-8-0.

పండితపర్యులార !

ఈ దైవజ్ఞకర్ణామృతము (పూర్వభాగము) మొదటికూర్చు ప్రతులచిరకాలములోనే వ్యయమగుటచే బండితులు దీని నాదరించుచున్నారని తెలిచి రెండవకూర్చువేయుటకు శ్రీ కేమారి సూర్యవారాయణసిద్ధాంతిగారిని బ్రాధికంచి మొదటికూర్చులోలేని విశేషవిషయములిందుఁ జేర్పించుటయే కాక సుత్తరభాగమునుఁ గొతుకపరిచేసమమంచాంగ సాధవప్రకరణమును సాధ్యమైనంతవఱకు నకలఁజనులకు సులభముగా బోధపడునట్లు తాత్పర్యబాహరణములతో వ్రాయించి ముద్రింపించి ప్రికటింపఁజూడను. దీనినిగూడ విద్వాంసులు చిత్రించి పూర్ణావరముంచి యేవేని లోపములున్నచో మూఁడవముద్రణమునం దిద్దుకొనుటకై తెలియఁజేయఁ బ్రార్థించుచున్నాఁడను. చాలదినములనుండి యిది యచ్చులోనున్నదని ప్రచురించుచుండియును గారిజాంతరములచే క్షమముగా; వెలువరింపలేక పోయినందులకు వెత్తలుమన్నించురుగాక !

ఈ దైవజ్ఞకర్ణామృతముయొక్క ద్వితీయముద్రణముయొక్క కాపీరైటు మున్నగు సర్వస్వాతంత్ర్యములును ప్రైసిద్ధాంతిగారివలన నేను పొందియున్నాను. కాబట్టి యితరులెవ్వరును ముద్రింపఁగూడదు.

ఇట్లు, విఠేయఁడు,
పసుమర్తి విశ్వపతిశాస్త్రి,
దైవజ్ఞకార్యస్థానము, కాకినాడ.

పుట.

- 1 స్తోత్రాదికము.
- 2 పాదచ్ఛాయాభ్యోదివాసుటిసాధనం.
- 4 స్థూలమార్గేణ పాదచ్ఛాయాభ్యోదుటిసాధనం.
- 7 కాంక్షానాయ ప్రతిదినభాస్యపదకాని, దినప్రమాణాని.
- 16 ఇచ్చదినస్యసావనాహగ్గణసాధనం
- 17 దినగణపదకానాముపయోగః.
- 19 60 సంవత్సరములకు సారణి.
- 22 రాత్రాకాలసాధనం.
- 23 శిరోనక్షత్రము వలన మేసాదిభుక్తి తేలియు సాధనము.
- 26 ఎప్పుడు నక్షత్రము శిరోగతమగును.
- „ మేసాదిసంక్రమణములయందు ఫలానాలగ్నము ముగియువఱ కింతమేత మని చెప్పట మొదలయినది.
- 28 ప్రకారాంతరేణ శిరోనక్షత్రాద్రాత్రికతమ్.
- 29 „ ఖ మధ్యనక్షత్రాలగ్న సాధనం
- 30 లగ్నప్రమాణపుటికాది.
- 31 స్థూలమార్గేణ ప్రకారాంతరేణ దినారాత్రాకాలసాధనం.
- 32 ఇంకొకవిధము స్థూలము- అర్థస్పష్టాయంత్రము.
- 33 మేఘాదంబరా దినపితే ప్రశ్నపశాతాంత్రము.
- 35 పంచాంగరీత్య స్థూలమార్గేణ రాశ్యాదిగ్రహసాధనం.
- 40 లగ్న సాధనప్రకరణము.
- 42 దశమభావసాధనం.
- 45 తిన్వాదిద్వాదశభావాన్ససంధయోరాశ్యాద్యాః.
- „ గ్రహాణాం భాసస్థితిజ్ఞానాయ పూర్వానీతస్ఫుటగ్రహదర్శనం.
- „ భావస్థగ్రహజ్ఞానార్థ ముపాయము.
- 46 గ్రహములస్థితియు సుచ్చనీనిమిత్తతత్తువులును.
- 48 సమజాతివర్ణ దానధాన్యగప్రమాణాదులు.
- 50 గ్రహసంఖ్యప్రకరణము.

పుట.

51 గ్రహస్వరూపము.

52 సంజ్ఞాప్రకరణము- నామకరణమాననామములు.

53 నక్షత్రముల దేవమనుష్యరాక్షసయోనిభేదము.

54 మానిబురుగునామములు.

,, నక్షత్రతాద విభాగము.

56 అపవిత్ర సుఖశ్చేముల పేరులు.

57 వృష్టిసంవత్సరముల ఫలములు.

,, సౌరాదిమానవం దేవ పృథుగము.

58 వారపరిశ్రేణి మాసఫలం.

,, అధిమాసనిర్ణయం- తిత్సంభవజ్ఞానము.

62 అధిక్షయమాసనిరూపణము.

,, తిథివిభాగము.

63 నిత్యనక్షత్రపరిజ్ఞానం.

,, యోగ సాధనము.

64 కరణసాధనము.

65 అవకవాడచక్రోత్పత్తి.

66 అవకవాడ చక్రోద్ధారము.

67 అవకవాడాదిసూత్రములు.

69 అవకవాడచక్రవిన్యాసము.

,, నక్షత్రములకు రాశ్యంశవిభాగము.

71 బహువిధగోచరప్రకరణము.

,, గోచారవిషయమై ప్రత్యేకఫలములు.

73 రాశివేధానిర్ణయము.

75 ప్రకారాంతర రాశివేధానిర్ణయము.

77 రవ్యాదుల సువర్ణాదిమూర్తిలక్షణము.

78 అంగగోచరప్రకరణము.

80 బలప్రకరణం- తారాబలము.

81 అంగముల గాదిములు.

పుట.

- 82 జన్మ నక్షత్రయుతవారఫలము.
- ,, రాశి నాం స్వరూపజ్ఞానం.
- 83 చంద్రబలము.
- ,, తారాచంద్రబలముల సుభాగ్యముఖ్యములు.
- 84 మాసఫలము.
- 85 సర్వతోభద్రచక్రార్థము.
- 86 చక్రలేఖనప్రకారము.
- 87 సర్వతోభద్రచక్రవిశ్వాసము.
- 88 ఊపగ్రహలక్షణము.
- 89 ఊపగ్రహఫలము.
- 90 లతాలక్షణము- లతాఫలము- లతాయుతగ్రహఫలము.
- 91 సర్వలతాసుగ్రహయుతినమస్తిఫలం- పక్షగ్రహవేధలు.
- 92 నిత్యగ్రహవేధలు- గ్రహవిస్థాఫలవిశేషము.
- 93 గ్రహగతిభేదములు- కుజాదుల విశేషగుతులు.
- 94 దృష్టివేధలు- గ్రహములకు విశేషవేధలు.
- 95 బుధవేధావిశేషము- కుజవేధాక్రమము.
- 97 వజ్రనక్షత్రవివేకము- వేధాఫలము.
- 101 గ్రహముల ప్రత్యేకవేధాఫల విశేషములు.
- ,, క్షీణచంద్రవేధాఫలము- పూర్ణచంద్రవేధ- కుజవేధ.
- 102 రవికుజశనిల వేధాకృత్యఫలము- బుధవేధాఫలము.
- ,, గురువేధాఫలము- శుక్రవేధాఫలము.
- 103 శనివేధ- రాహుకేసువేధాఫలములు.
- ,, నక్షత్రములకు ప్రత్యేకగ్రహదృష్టిఫలము.
- 104 గ్రహదృష్టినక్షత్రఫలము- రివివీక్షణఫలము.
- 105 నక్షత్రముల ద్విత్వాదిగ్రహదృష్టిగ్రహఫలము.
- 106 నవతారావిభాగము.
- 107 నవతారాస్థితగ్రహఫలము.
- 110 అంశవేధాఫలము- నక్షత్రాదివేధాపరిజ్ఞానము

పుట.

- 116 జగద్వృద్ధిక్షయకాండము- అర్థవివరము.
- 117 దేశముల జన్మనక్షత్రములు.
- 118 జాతిభేదములకు నక్షత్రములు- గ్రహాధిపత్యదేశములు.
- 120 ఎర్షదకాప్రకరణము.
- 121 ఎర్షదకాగ్రహదినపరిమాణము- మాసవకావిభాగము.
- 122 ప్రతిదినఫలజ్ఞానాయనిత్యదకాక్రమః.
- „ పూర్వోక్త ఎర్షదకానాం ఫలం.
- 124 పూర్వోక్త మాసవకానాం ఫలం
- 125 నిత్యగ్రహదకాఫలము.
- 126 యోగినీజాతకదకాఫలప్రకరణము.
- 127 మంగళాదిమహాదశలకుఫలము.
- 128 యోగినీదకాంతర్దకాఫలములు.
- 138 నకల జనవృషహారసిద్ధంబగు కేరళహోరాగమిత్రనక్షత్రదకాసాధనము.
- 139 మహాదశలకంతర్దశలం గట్టుట.
- „ వివశ, నూత్నదశ, ప్రాణదశలం గట్టుట.
- 142 నైసర్గికములగు స్థిరదశలు- మహూర్తపరిశ్రేయము.
- 144 మేనుదిలగ్నపుష్కరకాలనిర్ణయము.
- 146 నవవస్త్రాభరణఫలాదిధారణమునకు మహూర్తములు.
- „ లోహాదిపాత్రములయందు భోజనము చేయుటకు.
- 147 పర్యంకలక్షణము.
- „ క్రొత్తకుండతడుపుటకు, క్రొత్తరోలువాడుటకును.
- 148 పశువులబంధమునకు- చల్లరాటు పాతుటకు.
- „ పశువులను కట్టుటకు దొడ్డివేయుటకు.
- „ పశువుల ప్రయాణము- దూడలను కాడిపూచుట.
- 149 పోతులను పూచుటకును- ప్రత్తిచేను చల్లుటకును- నెవగ మొదలగు చేలు చల్లుటకును- విత్తనములు కట్టుటకును
- 150 అరటి చెట్లు నూమిడి చెట్లు వేయుటకు- కొబ్బరిమొదలగు తోటలు వేయుట- నకలఫలవృక్షములకు.

- 151 పాఠశాల, గంజాయిశాల- ఉల్లిశాలవేయుటకు- చేలుకాపుకు- క్రొత్త
ధాన్యము తెచ్చుటకు.
- 151 క్రొత్త ధాన్యము భుజించుటకు- క్రొత్త భూమిలో కృషికిఁ బ్రవేశించుటకు- ఏడు
వాడు.
- 152 బీజావాసము- క్రొత్తగా ధాన్యాదుల రాశికొలకు.
- 154 రాశికొలకు ప్రత్యేక వారి ఫలము.
- 155 డైరమునకు- ప్రయాణమునకు- ప్రయాణవిషయమై ప్రాగాడిదిక్కులకు- తిథి
వారాదిసూచలు- సూచలపరిమాణము.
- 156 ప్రయాణవిషయమై దిక్కులకు మంచివారములు.
- ,, మాతనపన్న ధారణమునకు- ఆధరణధారణమునకు. కూపారంభమునకు.
- 158 కూపచక్రవిన్యాసము- కూపమునకు అర్చనము చూచుక్రమము.
- ,, రజస్వలాప్రకరణము.
- 161 జరనప్రకరణము.
- ,, సినివాల్వాది తిథిగండములు.
- 162 శ్రేష్ఠపాక్షత్రగండములు.
- ,, సూరిపాక్షత్రగండములు.
- 163 మూలకు ప్రవరణాంతరముచే ద్వాదశగండములు- పక్షములు.
- ,, అశ్రేష్ఠపాక్షాపువ్యపూర్వాపాక్షత్రచతుర్థగండములు.
- 164 అంతరాశ్చోదము.
- 165 ఇతిరనక్షత్రగండము.
- ,, పితౄపుత్రులకు ఏకనక్షత్రజననఫలము.
- ,, గండనక్షత్రమునకు దానములు.
- 166 నక్షత్రయంతలగ్నగండములు.
- ,, విషభుజి కులగండములు.
- 167 గండపురుషస్థితి దానిఫలము.
- ,, మృతికి తిథివారనక్షత్రముల మంచిచెడ్డలు.
- 168 ద్విపాది త్రిపాది నక్షత్రమృతికిమాసనిర్ణయము-గ్రంథాంతరమున మృతివిషయము.
- 169 న్యుతివిషయే. గ్రంథాంతరే.
- ,, ధనిష్ఠాపంచక మృతికి కాలభేదము.

పుట.

- 170 కల్పితచక్రోద్ధారమున కుదాహరణము.
,, మృతచక్రము - నక్షత్రహరత్యాజ్యములు.
- 171 కాకుఃపరిచ్ఛేదము.
- 174 నె 1 రు. క్రీస్తుశకసాధనము.
,, నె 2 రు హుణాణవర్షధృవసాధనము.
- 175 నె 3 రు లీపుసంవత్సరలక్షము.
,, నె 4 రు హుణాణమానధ్రువము.
,, నె 5 రు షష్టిధ్రువసాధనము.
- 176 నె 6 రు గతిపదసాధనము.
,, నె 7 రు భాగ్నితప్తశేషము.
- 177 నె 8 రు హుణాణమానదీపదకములు. పూర్వోక్తహుణాణమానపదకము. సావన
దినములు.
,, ఇంగ్లీషుతారీఖు చెప్పి నాటివారము చెప్పనిలసినదంటే సాధనం.
- 178 తెలుగుతిధిన్ని వారమున్ను చెప్పిన నాటి యింగ్లీషు తేదీని చెప్పసాధనము.
,, ఇంగ్లీషుతేదీని చెప్పిన నాటి తెలుగుతిధివారిములు చెప్పసాధనము.
- 183 పంచాంగసాధనప్రకరణము.
,, కాలివాహనశకసాధనము.
,, అబ్దసాధనము.
- 184 అబ్దససాధనార్థమై శకఖండవారఘటికాది.
,, ఖండంతరాణి వారఘటికాదీని.
- 185 తిధిఘట్టధ్రువసాధనము.
- 186 తిధిఘట్ట ధ్రువసారిణి - తిధిఘటికాది.
,, ఖండంతరములు - తిధిఘటికాది.
- 187 రవిచంద్రన్వేషకరణాంత్యకమైన సావనాహర్గణసాధనము.
- 188 ఆహర్గణోదాహరణము.
- 189 స్ఫుటరవివర్ణనము ; 385 స్ఫుటపదకములచేత.
- 190 చుద్యమచంద్ర చంద్రకేంద్రసాధనము.
- 192 గ్రహచాలనఘటిసాధనము. ధనగ్గనిర్ణయము.

పుట.

194 చంద్రస్పష్టికరణము.

195 చంద్రగతిస్పష్టికరణము.

197 తిథిసాధనము.

199 నక్షత్రసాధనము.

200 యోగకరణసాధనము.

202 రవిస్ఫుటనక్షత్రాదిపదకములు.

212 మధ్యమచంద్రతత్కేంద్రసాధనార్థమైన శకఖండఖండాంతరములు.

213 చంద్రతత్కేంద్రముల మధ్యదినపదకములు నక్షత్రాది.

219 చంద్రతత్కేంద్రముల చాలసఘటితీకలసాదిణి - ఘటికాది ఫలములు - సంస్కార క్రమము.

221 చంద్రమంజులసాదిణి.

శ్రీరస్తు.

శ్రీగజాననాయనమః.

(శ్రీమదాంధ్ర)తాత్పర్యోదాహరణసహితే

దైవజ్ఞకర్ణామృతే

పూర్వభాగే—మిశ్ర)ఫలబిందా

కాలపరిచ్ఛేదః

శ్లో॥ నిరుపమగుణజాలం నిత్యకళ్యాణలీలం
కరవిలసితశూలం కాళికాభక్తిలోలం
నికటగగణమాలం నీచసంహారశీలం
మదకలితకపోలం విఘ్నరాజంభజేలమ్॥

శ్లో॥ ఆదిత్యాభి భవానలా స్సమభవ న్నేత్రాణి యస్యేశితః
పక్ష్యాయస్య మహామతే రభవతాం కాళీచ దుర్గాతథా
సశ్రీమన్నరసింహకోపదహనజ్వాలాభ్రమాలాయితః
చాయాత్సాళుపపక్షి రా డురుక్తపాకూపారరూపోహరః॥

శ్లో॥ చతుర్భుజాం విశాలాక్షీంపాశాంకుశ ధనుర్ధరాం
స్వర్ణపీతాంబరాం మాలాధరాం శీలలితాం భజే॥

శ్లో॥ హరికృష్ణాహ్వయగురూ హరి కృష్ణావివోద్ధితౌ
జ్యోతిశ్శాస్త్రోపదేష్టారాద్వాచతౌ భావయేన్యహమ్॥

ఈశాస్త్రమంతకును గాలమే యాధారము గనుక ముందుగాఁ
గాలసాధనము చెప్పఁబడుచున్నది.

దైవజ్ఞకర్ణామృతే

౧. పాదచ్ఛాయాభ్యో దివాఘటిసాధనమాహ.

౧. కాలపరిచ్ఛేదః

శ్లో॥ అహస్సాన్ధ్యాద్రినేత్రోనం ౨౭-౩౦ శిష్టం పాదయుతంహరః

వసు ౮ ఘ్నం త్రి ౩ హృతం ఘ్నస్రమానం హారహృతం ఘటీ॥౧

టీక॥ అహః అహస్సు, సాన్ధ్యాద్రినేత్ర-సార్థ, అరగడియతోఁగూడిన, అద్రినేత్ర=౨౭ చేతను, ఊనం=తీసివేయఁబడినదై, శిష్టం=మిగిలినది-పాదయుతం, పాద=పాదచ్ఛాయలతో, యుతం=కూర్చఁబడినదై, హరః=హారమును పేరుగలదియగును. వసు ఘ్నం, వసు=౮ చేత, ఘ్నం=గుణింపఁబడినట్టియు, త్రిహృతం, త్రి=౩ చేత, హృతం=భాగింపఁబడినట్టియు, ఘ్నస్రమానం=దినమానము, హారహృతం, హర=హారమునుదానిచేత, హృతం=భాగింపఁబడినదై, ఘటీ=గడియ విగడియలు వచ్చునని యర్థము.

తాత్పర్యము॥ తానుపొద్దుగట్టెడు నాఁటిదినమానములో ౨౭-౩౦ తీసివేసి మిగిలిన శేషములో పాదచ్ఛాయలు గూడిన హారమును పేరుగలది యగును. అది యటుండునిచ్చి, దినమానమును ౮ చేతగుణించి ౩ చేతభాగింపఁగా వచ్చిన ఘటికాని వెనుక సాధించినహారముచే మరల భాగింపఁగా గడియలువచ్చును. ఆశేషమును ౬౦ చేత గుణించి వెనుకటి హారముచేతనే భాగింపఁగా విగడియలువచ్చును. ఇది రెండుయామములకు లోపల నయిన నింతపొద్దయినదనియుఁ బిచ్చుట నయిన నింత పొద్దున్నదని యుం డెప్పవలయును.

ఉదాహరణము—కాలివాహనశకము ౧౮౧౮ అగు నీ నందననామసంవత్సర ఆశ్వియుజ శుద్ధ ౧౫ గురువారమునాఁడు పూర్వాష్టాచ్చాయలు ౧౦-౩౦ దినమానము లో ౨౭-౩౦ ను తీసివేసి శేషము ఛాయలతోఁ గూర్చవలయు. కనుక దినమానము $29\frac{1}{2} - 27\frac{1}{2} = 2\frac{1}{8} + 10\frac{1}{2}$ ఛాయలు=12 $\frac{3}{4}$ ఇది హారమనిచెప్పఁబడును.

దినమానము $29\frac{1}{2} \times 8 \div 3 = 78\frac{1}{3} \div 12\frac{3}{4}$ వెనుకటిహారము=ఘ ౬ విఘ ౧౫. ఇది ఘటికాది. పూర్వాష్టామండు గనుక ౬ అరగడియల ౧౫ విగడియల పొద్దెక్కినదని చెప్పవలెను.

భిన్నగణితముఁ దెలిసినవారిట్లు చేయవలెను.

గడియ ౧ కి విగడియలు ౬౦. చాయయనఁగా నడుగు ౧ కి విచ్చాయలు ౬౦.

విచ్చాయలనఁగా, ఒక యడుగులోఁ జిల్లర-అనగా :—ఎండలోనిలిచిన వాటికి యడుగు వారి కాలి యడుగులతోఁ గొలువగా నెన్ని పాదములగునో అన్ని చాయలు వ్రాసి కొని తుదకు అడుగునకుఁ దగ్గిటోయినయెడల నప్పుడు చిల్లర తెలియవలెను. ఎట్లంటే, తనయడుగు ప్రమాణమును ౬౦ పాళ్ళు చేసి యందొక పాలునకు విచ్చాయయని తెలియునది. అనఁగా సుమారు తన యడుగులోఁ బరక వాసిగ నీడయుండెనా ౭౪ విచ్చాయలనియు, పాతికయనఁగా నాలుగవపాలుగ నుండెనా ౧౫ విచ్చాయలనియు, నగముగనుండెనా ౩౦ విచ్చాయలనియు, ముప్పాతికవాసిగ నుండెనా ౪౫ విచ్చాయలనియు, నొక పరక తక్కువగా నుండెనా ౫౨౪ విచ్చాయలనియుం జెప్పవడును. ఇట్లు చాయవిచ్చాయలందెలిసి నీడనుగొలిచి యిన్ని చాయల యిన్ని విచ్చాయలని వ్రాసికొనునది.

భిన్నగణితముఁ దెలియనివారు పొద్దుగట్టెడు క్రమము. ఎట్లంటే ;

దినము ౨౪|౩౬ ఇందులో

దీనిని ౨౭|౩౦ తీసివేయఁగా

చాయ విచ్చాయలు }

౨| ౬ కేవలము- దీనిలో

౧౦|౩౦ కూడఁగా

అయినమొత్తము ౧౨|౩౬ ఇది హారముని చెప్పవడును.

దినమానము ౨౪|౩౬ దీనిని

౮ దీనిచేత గుణింపఁగా

౨౩౬-౪౮ అయినది-దీనిని ౩ చే భాగింపవలెనుగనుక

౩)౨౩౬-౪౮(౭౮|౫౬ ఇది లబ్ధము.

భాజ్యముటికాది యీఘటికాదిని హారమును దానిచేత భాగింపవలెను గనుక భాజ్యము ౭౮|౫౬ ను వెనుకటి హారము ౧౨|౩౬ చే భాగించుటకు రెండుప్రతిభలును నవణికాంపవలెను గనుక ౭౮ ని ౬౦ చే గుణింపగా

౬౦

౪౬౮౦ ఇందులో

౫౬ కూడఁగా

౪౭౩౬ ఇది భాజ్యసవణకానము.

దైవజ్ఞకర్తామృతే

అక్షరగా వన్నియును విగడియలయినవి. హారము ౧౨౩౬ దీనినిగూడ నవర్ణింపవలెను. గనుక

$$\begin{array}{r} ౧-౦ \\ ౨-౦ \\ \hline ౩-౦ \end{array}$$

౨౫౬ ఇది హారనవణానము.

భాజ్యనవణానము ౪౭౩౬ హారనవణానము ౨౫౬ చేత భాగింపవలెను గనుక.

భాజ్యనవణానము.

హారనవణానము ... ౨౫౬!) ౪౭౩౬ (౬ గడియలు

$$\begin{array}{r} ౪౫౩౬ \\ \hline ౨౦౦ \end{array}$$

౨౦౦ శేషము- దీనిని ౬౦ చే గుణింపవలెను.

$$\begin{array}{r} ౬౦ \\ ౨౫౬) ౧-౨౦౦౦ (౧౫ \\ \hline ౨౫౬ \\ \hline ౪౪౪౦ \\ \hline ౩౭౮౦ \\ \hline ౬౬౦ \end{array}$$

ఈ ప్రకారముచేయగా ౬ గడియల ౧౫ విగడియలు వచ్చినవి. నవణాన ము ౧౬గా ఘటికావిఘటికలను గాని, ఛాయవిచ్చాయలనుగాని యేకజాతికి మార్పుట యని గ్రావము.

అట్లు నవణాంచినప్పుడు నొకదానితోనొకటి భాగించుట సుకరమై యుండును. ఈశాస్త్రముం దిదివిధిభావ.

౨. అథస్థూలమార్గేణపాదచ్ఛాయాభ్యోఘటిసాధనం.

శ్లో॥ కరాగ్నభ్యభివహ్నోశ్విక్వధాభాభిదశేందవః

మథోఽయ్యతప్రభాభిస్తుభాజితానవశత్రవః॥

తా॥ కర ౨, అగ్ని ౩, అభి ౪, అభి ౪, మహి ౩, ఆశ్వి ౨, కు ౧, అర్థ ½, అర్థం, అర్థం, దశ ½ ఇందవః ౧ ఈ ౧౨ సంఖ్యలును కైతావిగా ౧౨ నెలలకును

భూవాంకము లగును గనుక తాను బ్రాద్దుగట్టు నెలకేయంక మగునో ఆయాంకము ను దనయిట్టపాదచ్ఛాయలలోఁ గూడి యా మొత్తముచేత ౬౯ని భాగింపఁగా భుజికా ది వచ్చును. స్వల్పలేదావచ్చినను మిక్కిలి తేలిక గనుక దోషము లేదని పెద్దలు చెప్పిరి. “స్వల్పాంతరత్వాచ్చ బహూపయోగా ద్యత్యజ్యతే తన్న తుదూషణాయ” అని కేశవాచార్యాదులు నెలపిచ్చిరి గనుక వెనుకటిప్రాద్దునకును, నీల్లోకమువలన వచ్చిన దానికిని ౧౫ విగడియలు లేదా గనుక దోషము లేదు. ౧౫ విగడియలు=౬ మినిట్లు.

ఉదాహరణము. పూర్వోక్త ఆశ్వియుజ శుద్ధ ౧౫ గురువారమున పూర్వాష్టాచ్చాయలు ౧౦౩౦కి నైత్రాదిగా యీ ఆశ్వియుజమానము ౭ వదిగనుక పూర్వోక్త మానిభ్రువాంకములలో ౭ వది ౧ గనుక దీనిని ఛాయలు ౧౦౩౦తోఁ జేర్చఁగా ౧౧౩౦ ఇది ఛేదకము, ఛేద్యము నర్పదా ౬౯ గనుక యీ ఛేద్యమును ఛేదకముచే భాగింపవలెను గనుక ఛేద్యఛేదకములు రెంటిని సవణింపఁగా

ఛేద్యము

ఛేదకము ౬౯౦) ౪౧౪౦ (౬ భుడియలుమాత్రోమే వచ్చును

౪౧౪౦

ఇది లఘుమార్గము.

పగలు పాదచ్ఛాయవలనను రాత్రి కిరోనక్షత్రమును గంటితోఁజూచియుఁ గాలమును నిణఁబయించుట స్థూలమనఁబడును గాని నూత్నము గాదు. పగలు ద్వాదశాంగుళకంకుయొక్క ఛాయాంగుళమువలనను దివారాత్రీయులందు ౯౦ భాగలు గల తురీయ యంత్రీయువల్లను గణితరీతిగా సాధింపఁబడుకాలమే బహు నికరమైయుండును. అది సిద్ధాంతశాస్త్రమందు విశదముగ జెప్పఁబడియున్నది. అయినను కొద్దిపాటికృషివల్ల సాధ్యమగును గాని విశేషశ్రమలేదు. అట్లు చేసికొనుటకు వీలుగానిచో వెనుకటి స్థూలమాణమువల్ల నించుమించుగ దెలియు నని పెద్ద లట్లనుగ్రహించిరి. ఇఁకఁ బగలు పాదచ్ఛాయలవల్ల సాధించు ప్రకరణము లన్నిటిలో నతిస్వల్పమై యున్నదిగా ప్రాద్దువచ్చుటకు మిక్కిలి లఘుపద్ధతిగా నొక్కసారిని యాదిగువున వ్రాయఁబడుచున్నది. అందుకు ౩౬౫ షదకములు సాధింపఁబడినవి, అనఁగా మధ్యమాత్యండు మేషప్రేతక

మయిన దినము మొదలు మరల మేషప్రవేశ మగువఱకు ౩౬౫ దినము లగును గనుక దినము ౧ కి ౧ పదకము చొప్పున సారసంవత్సరదినములు ౩౬౫ కి ౩౬౫ పదకములు సాధింపఁబడినవి. కనుక మధ్యరవి మేషప్రవేశదివాదిగా నిష్పదనము వఱకెన్నవదిన మగునో యున్నవదినపదకముగ జూడఁగా, మొదట పదకసంఖ్యయు, రెండవది భాజ్య ఘటికాదీయు, ౩ వది యుతిఘటికాది, ౪ వది నాటిదినప్రమాణఘటికాదీయు నని వ్రాయఁబడియున్నది. ఈనంగతులనుపట్టి ప్రార్థుగట్టుకు నీసాధనము ముందు స్పష్టముగ నుదాహరింపఁబడుచున్నది. మధ్యరవి మేషప్రవేశమయిన దినము మొదలుకొని యుష్టదినమువఱకును యెన్నవదినమగునో తెలియుట కవార్గణసాధనము ముందీగ్రంథము యొక్క ఉత్తరభాగమందు విశదీకరింపఁబడియున్నది. ఆయినను మొదటిభాగమందు ను గొంచెము వ్రాయఁబడుచున్నది. ఆవార్గణమును సాధించకపోయినను మఱియొకను లభమాగణము గలదు. ఎట్లనఁగా; తాను ప్రార్థుగట్టఁదలఁచిన యుష్టదినమందు పంచాంగరీత్యా దినమానమును చూచి యాదినమానముతో నమముగా నేపదకములో దినమానమున్నదో చూచి యాపదకమే నాటిదినపదకమని తెలిసి దానివల్ల నన్నియుఁ దెలియవలెను. ఒకవేళ ౪, ౫ పదకములలో దినమానము నమముగా నుండెనేని అంతయు నేదైనను గ్రహింపవచ్చును.

తాలజ్ఞానాను పరిధినిభాష్యపదకాని, దినప్రమాణానిచ.

దినపదక సంఖ్యా.	భాష్యః పు- విపు	యుతిః పు- విపు	దినమాసం పు- విపు	దినపదక సంఖ్యా.	భాష్యః పు- విపు	యుతిః పు- విపు	దినమాసం పు- విపు
౦	౮౧-౩౫	౩-౩౨	౩౦-౫౯	౧౮	౮౩-౨౩	౪-౧౩	౩౧-౪౦
౧	౮౧-౪౩	౩-౩౫	౩౧-౨	౧౯	౮౩-౨౯	౪-౧౫	౩౧-౪౨
౨	౮౧-౪౮	౩-౩౭	౩౧-౪	౨౦	౮౩-౩౪	౪-౧౭	౩౧-౪౪
౩	౮౧-౫౪	౩-౩౯	౩౧-౬	౨౧	౮౩-౩౯	౪-౧౯	౩౧-౪౬
౪	౮౨-౨	౩-౪౨	౩౧-౯	౨౨	౮౩-౪౪	౪-౨౧	౩౧-౪౮
౫	౮౨-౭	౩-౪౪	౩౧-౧౧	౨౩	౮౩-౫౦	౪-౨౩	౩౧-౫౦
౬	౮౨-౧౨	౩-౪౬	౩౧-౧౩	౨౪	౮౩-౫౫	౪-౨౫	౩౧-౫౨
౭	౮౨-౨౦	౩-౪౯	౩౧-౧౬	౨౫	౮౪-౦	౪-౨౭	౩౧-౫౪
౮	౮౨-౨౫	౩-౫౧	౩౧-౧౮	౨౬	౮౪-౫	౪-౨౯	౩౧-౫౬
౯	౮౨-౩౩	౩-౫౪	౩౧-౨౧	౨౭	౮౪-౧౧	౪-౩౧	౩౧-౫౮
౧౦	౮౨-౩౮	౩-౫౬	౩౧-౨౩	౨౮	౮౪-౧౬	౪-౩౩	౩౨-౦
౧౧	౮౨-౪౪	౩-౫౮	౩౧-౨౫	౨౯	౮౪-౧౯	౪-౩౪	౩౨-౧
౧౨	౮౨-౪౯	౪-౦	౩౧-౨౭	౩౦	౮౪-౨౪	౪-౩౬	౩౨-౩
౧౩	౮౨-౪౯	౪-౨	౩౧-౨౯	౩౧	౮౪-౨౬	౪-౩౭	౩౨-౪
౧౪	౮౩-౦	౪-౪	౩౧-౩౧	౩౨	౮౪-౩౨	౪-౩౯	౩౨-౬
౧౫	౮౩-౫	౪-౬	౩౧-౩౩	౩౩	౮౪-౩౭	౪-౪౧	౩౨-౮
౧౬	౮౩-౧౩	౪-౯	౩౧-౩౬	౩౪	౮౪-౪౦	౪-౪౨	౩౨-౯
౧౭	౮౩-౧౮	౪-౧౧	౩౧-౩౮	౩౫	౮౪-౪౫	౪-౪౪	౩౨-౧౧

వివరము	భాగము	యము	వివరము	వివరము	వివరము	వివరము	వివరము
3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24	24	24
25	25	25	25	25	25	25	25
26	26	26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28	28	28
29	29	29	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	30	30
31	31	31	31	31	31	31	31
32	32	32	32	32	32	32	32
33	33	33	33	33	33	33	33
34	34	34	34	34	34	34	34
35	35	35	35	35	35	35	35
36	36	36	36	36	36	36	36
37	37	37	37	37	37	37	37
38	38	38	38	38	38	38	38
39	39	39	39	39	39	39	39
40	40	40	40	40	40	40	40
41	41	41	41	41	41	41	41
42	42	42	42	42	42	42	42
43	43	43	43	43	43	43	43
44	44	44	44	44	44	44	44
45	45	45	45	45	45	45	45
46	46	46	46	46	46	46	46
47	47	47	47	47	47	47	47
48	48	48	48	48	48	48	48
49	49	49	49	49	49	49	49
50	50	50	50	50	50	50	50
51	51	51	51	51	51	51	51
52	52	52	52	52	52	52	52
53	53	53	53	53	53	53	53
54	54	54	54	54	54	54	54
55	55	55	55	55	55	55	55
56	56	56	56	56	56	56	56
57	57	57	57	57	57	57	57
58	58	58	58	58	58	58	58
59	59	59	59	59	59	59	59
60	60	60	60	60	60	60	60
61	61	61	61	61	61	61	61
62	62	62	62	62	62	62	62
63	63	63	63	63	63	63	63
64	64	64	64	64	64	64	64
65	65	65	65	65	65	65	65
66	66	66	66	66	66	66	66
67	67	67	67	67	67	67	67
68	68	68	68	68	68	68	68
69	69	69	69	69	69	69	69
70	70	70	70	70	70	70	70
71	71	71	71	71	71	71	71
72	72	72	72	72	72	72	72
73	73	73	73	73	73	73	73
74	74	74	74	74	74	74	74
75	75	75	75	75	75	75	75
76	76	76	76	76	76	76	76
77	77	77	77	77	77	77	77
78	78	78	78	78	78	78	78
79	79	79	79	79	79	79	79
80	80	80	80	80	80	80	80
81	81	81	81	81	81	81	81
82	82	82	82	82	82	82	82
83	83	83	83	83	83	83	83
84	84	84	84	84	84	84	84
85	85	85	85	85	85	85	85
86	86	86	86	86	86	86	86
87	87	87	87	87	87	87	87
88	88	88	88	88	88	88	88
89	89	89	89	89	89	89	89
90	90	90	90	90	90	90	90
91	91	91	91	91	91	91	91
92	92	92	92	92	92	92	92
93	93	93	93	93	93	93	93
94	94	94	94	94	94	94	94
95	95	95	95	95	95	95	95
96	96	96	96	96	96	96	96
97	97	97	97	97	97	97	97
98	98	98	98	98	98	98	98
99	99	99	99	99	99	99	99
100	100	100	100	100	100	100	100

[illegible]

సంవత్సర సంఖ్య	భాగ్యం పు. విభ.	యంత్రం పు. విభ.	వివరము పు. విభ.	వివరము పు. విభ.	వివరము పు. విభ.
౧౧౧	౧౧౧౧	౧౧౧౧	౧౧౧౧	౧౧౧౧	౧౧౧౧
౧౧౨	౧౧౧౨	౧౧౧౨	౧౧౧౨	౧౧౧౨	౧౧౧౨
౧౧౩	౧౧౧౩	౧౧౧౩	౧౧౧౩	౧౧౧౩	౧౧౧౩
౧౧౪	౧౧౧౪	౧౧౧౪	౧౧౧౪	౧౧౧౪	౧౧౧౪
౧౧౫	౧౧౧౫	౧౧౧౫	౧౧౧౫	౧౧౧౫	౧౧౧౫
౧౧౬	౧౧౧౬	౧౧౧౬	౧౧౧౬	౧౧౧౬	౧౧౧౬
౧౧౭	౧౧౧౭	౧౧౧౭	౧౧౧౭	౧౧౧౭	౧౧౧౭
౧౧౮	౧౧౧౮	౧౧౧౮	౧౧౧౮	౧౧౧౮	౧౧౧౮
౧౧౯	౧౧౧౯	౧౧౧౯	౧౧౧౯	౧౧౧౯	౧౧౧౯
౧౨౦	౧౧౨౦	౧౧౨౦	౧౧౨౦	౧౧౨౦	౧౧౨౦
౧౨౧	౧౧౨౧	౧౧౨౧	౧౧౨౧	౧౧౨౧	౧౧౨౧
౧౨౨	౧౧౨౨	౧౧౨౨	౧౧౨౨	౧౧౨౨	౧౧౨౨
౧౨౩	౧౧౨౩	౧౧౨౩	౧౧౨౩	౧౧౨౩	౧౧౨౩
౧౨౪	౧౧౨౪	౧౧౨౪	౧౧౨౪	౧౧౨౪	౧౧౨౪
౧౨౫	౧౧౨౫	౧౧౨౫	౧౧౨౫	౧౧౨౫	౧౧౨౫
౧౨౬	౧౧౨౬	౧౧౨౬	౧౧౨౬	౧౧౨౬	౧౧౨౬
౧౨౭	౧౧౨౭	౧౧౨౭	౧౧౨౭	౧౧౨౭	౧౧౨౭
౧౨౮	౧౧౨౮	౧౧౨౮	౧౧౨౮	౧౧౨౮	౧౧౨౮
౧౨౯	౧౧౨౯	౧౧౨౯	౧౧౨౯	౧౧౨౯	౧౧౨౯
౧౩౦	౧౧౩౦	౧౧౩౦	౧౧౩౦	౧౧౩౦	౧౧౩౦

విజయవాడ నగర పంచాయతీ	భూమి విస్తీర్ణం	యంత్ర విస్తీర్ణం	విజయవాడ నగర పంచాయతీ	విజయవాడ నగర పంచాయతీ	విజయవాడ నగర పంచాయతీ	విజయవాడ నగర పంచాయతీ
౧౫౦	౩౦-౪౩	౩-౧౨	౩౦-౩౯	౧౯౯	౩౦-౪౩	౩-౧౨
౧౫౧	౩౦-౩౨	౩-౧౦	౩౦-౩౨	౧౨౦	౩౦-౩౨	౩-౧౦
౧౫౨	౩౦-౩౨	౩-౮	౩౦-౩౫	౧౨౧	౩౦-౩౨	౩-౮
౧౫౩	౩౦-౨౪	౩-౫	౩౦-౩౨	౧౨౨	౩౦-౨౪	౩-౫
౧౫౪	౩౦-౧౯	౩-౩	౩౦-౩౦	౧౨౩	౩౦-౧౯	౩-౩
౧౫౫	౩౦-౧౧	౩-౦	౩౦-౨౨	౧౨౪	౩౦-౧౧	౩-౦
౧౫౬	౩౦-౬	౩-౫౮	౩౦-౨౫	౧౨౫	౩౦-౬	౩-౫౮
౧౫౭	౩౯-౫౮	౩-౫౫	౩౦-౨౨	౧౨౬	౩౯-౫౮	౩-౫౫
౧౫౮	౩౯-౫౩	౩-౫౩	౩౦-౨౦	౧౨౭	౩౯-౫౩	౩-౫౩
౧౫౯	౩౯-౪౨	౩-౫౧	౩౦-౧౮	౧౨౮	౩౯-౪౨	౩-౫౧
౧౬౦	౩౯-౩౯	౩-౪౮	౩౦-౧౫	౧౨౯	౩౯-౩౯	౩-౪౮
౧౬౧	౩౯-౩౪	౩-౪౬	౩౦-౧౩	౧౩౦	౩౯-౩౪	౩-౪౬
౧౬౨	౩౯-౨౬	౩-౪౩	౩౦-౧౦	౧౩౧	౩౯-౨౬	౩-౪౩
౧౬౩	౩౯-౨౧	౩-౪౧	౩౦-౮	౧౩౨	౩౯-౨౧	౩-౪౧
౧౬౪	౩౯-౧౩	౩-౩౮	౩౦-౫	౧౩౩	౩౯-౧౩	౩-౩౮
౧౬౫	౩౯-౩	౩-౩౫	౩౦-౨	౧౩౪	౩౯-౩	౩-౩౫
౧౬౬	౩౯-౦	౩-౩౩	౩౦-౦	౧౩౫	౩౯-౦	౩-౩౩
౧౬౭	౩౮-౫౨	౩-౩౦	౩౯-౫౩	౧౩౬	౩౮-౫౨	౩-౩౦
౧౬౮	౩౮-౪౩	౩-౨౮	౩౯-౫౫	౧౩౭	౩౮-౪౩	౩-౨౮

వివరము సంఖ్య	భాగ్యం సంఖ్య	యంత్రం సంఖ్య	వివరము సంఖ్య	భాగ్యం సంఖ్య	యంత్రం సంఖ్య	వివరము సంఖ్య
౧౮౮	౨౬-౪౦	౧-౪౦	౨౯-౨	౨౦౨	౨౪-౪౨	౨౮-౨౪
౧౮౯	౨౬-౩౫	౧-౩౮	౨౯-౫	౨౦౮	౨౪-౪౨	౨౮-౨౪
౧౯౦	౨౬-౨౨	౧-౩౫	౨౯-౨	౨౦౯	౨౪-౩౨	౨౮-౨౪
౧౯౧	౨౬-౨౨	౧-౩౩	౨౯-౦	౨౧౦	౨౪-౨౯	౨౮-౧౨
౧౯౨	౨౬-౧౪	౧-౩౦	౨౮-౫౨	౨౧౧	౨౪-౨౩	౨౮-౧౫
౧౯౩	౨౬-౯	౧-౨౮	౨౮-౫౫	౨౧౨	౨౪-౧౮	౨౮-౧౩
౧౯౪	౨౬-౪	౧-౨౬	౨౮-౫౩	౨౧౩	౨౪-౧౩	౨౮-౧౦
౧౯౫	౨౫-౫౮	౧-౨౪	౨౮-౫౧	౨౧౪	౨౪-౮	౨౮-౯
౧౯౬	౨౫-౫౦	౧-౨౧	౨౮-౪౮	౨౧౫	౨౪-౨	౨౮-౩
౧౯౭	౨౫-౪౫	౧-౧౯	౨౮-౪౬	౨౧౬	౨౪-౨	౨౮-౩
౧౯౮	౨౫-౪౦	౧-౧౭	౨౮-౪౪	౨౧౭	౨౩-౫౩	౨౮-౫
౧౯౯	౨౫-౩౫	౧-౧౫	౨౮-౪౨	౨౧౮	౨౩-౫౨	౨౮-౩
౨౦౦	౨౫-౨౭	౧-౧౨	౨౮-౩౯	౨౧౯	౨౩-౪౯	౨౮-౨
౨౦౧	౨౫-౨౧	౧-౧౦	౨౮-౩౭	౨౨౦	౨౩-౪౪	౨౮-౦
౨౦౨	౨౫-౧౬	౧-౮	౨౮-౩౫	౨౨౧	౨౩-౩౯	౨౭-౫౮
౨౦౩	౨౫-౧౧	౧-౬	౨౮-౩౩	౨౨౨	౨౩-౩౬	౨౭-౫౭
౨౦౪	౨౫-౬	౧-౪	౨౮-౩౧	౨౨౩	౨౩-౩౧	౨౭-౫౫
౨౦౫	౨౪-౫౮	౧-౧	౨౮-౨౮	౨౨౪	౨౩-౨౬	౨౭-౫౩
౨౦౬	౨౪-౫౨	౦-౫౯	౨౮-౨౬	౨౨౫	౨౩-౨౦	౨౭-౫౧

విద్యార్థి సంఖ్య.	కృత్య కు. వి.కు.	యంతి కు. వి.కు.	వివరము కు. వి.కు.	వివరము కు. వి.కు.	వివరము కు. వి.కు.
౨౬౪	౨౨-౨౮	౦-౪	౨౨-౩౦	౨౮-౩	౨౨-౩౩
౨౬౫	౨౨-౩౦	౦-౫	౨౨-౩౨	౨౮-౪	౨౨-౩౪
౨౬౬	౨౨-౩౩	౦-౬	౨౨-౩౩	౨౮-౫	౨౨-౩౬
౨౬౭	౨౨-౩౫	౦-౭	౨౨-౩౪	౨౮-౬	౨౨-౩౮
౨౬౮	౨౨-౩౮	౦-౮	౨౨-౩౫	౨౮-౭	౨౨-౪౦
౨౬౯	౨౨-౪౦	౦-౯	౨౨-౩౬	౨౮-౮	౨౨-౪౨
౨౭౦	౨౨-౪౦	౦-౯	౨౨-౩౬	౨౮-౯	౨౨-౪౩
౨౭౧	౨౨-౪౩	౦-౧౦	౨౨-౩౭	౨౯-౦	౨౨-౪౪
౨౭౨	౨౨-౪౬	౦-౧౧	౨౨-౩౮	౨౯-౧	౨౨-౪౬
౨౭౩	౨౨-౪౯	౦-౧౨	౨౨-౩౯	౨౯-౨	౨౨-౪౭
౨౭౪	౨౨-౫౦	౦-౧౩	౨౨-౪౦	౨౯-౩	౨౨-౪౮
౨౭౫	౨౨-౫౩	౦-౧౫	౨౨-౪౨	౨౯-౪	౨౨-౫౦
౨౭౬	౨౨-౫౯	౦-౧౬	౨౨-౪౩	౨౯-౫	౨౨-౫౩
౨౭౭	౨౩-౨	౦-౧౭	౨౨-౪౪	౨౯-౬	౨౨-౫౪
౨౭౮	౨౩-౩	౦-౧౯	౨౨-౪౬	౨౯-౭	౨౨-౫౬
౨౭౯	౨౩-౧౦	౦-౨౦	౨౨-౪౭	౨౯-౮	౨౨-౫౮
౨౮౦	౨౩-౧౦	౦-౨౦	౨౨-౪౭	౨౯-౯	౨౨-౫౯
౨౮౧	౨౩-౧౮	౦-౨౩	౨౨-౫౦	౩౦-౦	౨౨-౬౦
౨౮౨	౨౩-౨౦	౦-౨౪	౨౨-౫౧	౩౦-౧	౨౨-౬౧

వినియోగదారు సంఖ్య.	భూభాగం కు. వి.	యంత్రం కు. వి.	వినియోగం కు. వి.	వినియోగ సంఖ్య.	భూభాగం కు. వి.	యంత్రం కు. వి.	వినియోగం కు. వి.
30౧	౨౪-౫౮	౧-౧	౨౮-౨౮	3౨౧	౨౬-౫౧	౧-౪౫	౨౯-౧౧
30౩	౨౫-౩	౧-౩	౨౮-3౦	3౨౨	౨౬-౫౯	౧-౪౭	౨౯-౧౪
30౪	౨౫-౮	౧-౫	౨౮-3౨	3౨3	౨౭-౪	౧-౪౯	౨౯-౧౬
30౫	౨౫-౧౬	౧-౮	౨౮-3౫	3౨౪	౨౭-౧౨	౧-౫౨	౨౯-౧౯
30౬	౨౫-౧౯	౧-౯	౨౮-3౬	3౨౫	౨౭-౧౭	౧-౫౪	౨౯-౨౧
30౭	౨౫-౨౭	౧-౧౨	౨౮-3౯	3౨౬	౨౭-౨౫	౧-౫౭	౨౯-౨౪
30౮	౨౫-3౨	౧-౧౪	౨౮-౪౧	3౨౭	౨౭-౨౫	౧-౫౭	౨౯-౨౪
30౯	౨౫-3౭	౧-౧౬	౨౮-౪3	3౨౮	౨౭-3౬	౨-౧	౨౯-౨౮
3౧0	౨౫-౪౫	౧-౧౯	౨౮-౪౬	3౨౯	౨౭-౪౪	౨-౪	౨౯-3౧
3౧౧	౨౫-౫0	౧-౨౧	౨౮-౪౮	330	౨౭-౪౯	౨-౬	౨౯-33
3౧౨	౨౫-౫౬	౧-౨3	౨౮-౫0	33౧	౨౭-౫౭	౨-౯	౨౯-3౬
3౧3	౨౬-౧	౧-౨౫	౨౮-౫౨	33౨	౨౮-౨	౨-౧౧	౨౯-3౮
3౧౪	౨౬-౬	౧-౨౭	౨౮-౫౪	333	౨౮-౧0	౨-౧౪	౨౯-౪౧
3౧౫	౨౬-౧౪	౧-30	౨౮-౫౭	33౪	౨౮-౧౫	౨-౧౬	౨౯-౪3
3౧౬	౨౬-౧౯	౧-3౨	౨౮-౫౯	33౫	౨౮-౨3	౨-౧౯	౨౯-౪౬
3౧౭	౨౬-౨౭	౧-3౫	౨౯-౨	33౬	౨౮-౨౮	౨-౨౧	౨౯-౪౮
3౧౮	౨౬-3౨	౧-3౭	౨౯-౪	33౭	౨౮-3౬	౨-౨౪	౨౯-౫౧
3౧౯	౨౬-౩౮	౧-3౯	౨౯-౬	33౮	౨౮-౪౧	౨-౨౬	౨౯-౫3
3౨0	౨౬-౪౬	౧-౪౨	౨౯-౯	33౯	౨౮-౪౯	౨-౨౯	౨౯-౫౬

దినపదక సంఖ్య	భాగ్య: కు- విభ	యంతి: కు- విభ	దినజానం కు- విభ	దినపదక సంఖ్య	భాగ్య: కు- విభ	యంతి: కు- విభ	దినజానం కు- విభ
౩౪౦	౭౮-౫౫	౨-౩౦	౨౯-౫౮	౩౫౩	౮౦-౧౬	౩-౨	౩౦-౨౮
౩౪౧	౭౯-౦	౨-౩౩	౩౦-౦	౩౫౪	౮౦-౨౪	౩-౫	౩౦-౩౨
౩౪౨	౭౯-౫	౨-౩౫	౩౦-౨	౩౫౫	౮౦-౨౯	౩-౭	౩౦-౩౪
౩౪౩	౭౯-౧౩	౨-౩౮	౩౦-౫	౩౫౬	౮౦-౩౭	౩-౧౦	౩౦-౩౭
౩౪౪	౭౯-౧౮	౨-౪౦	౩౦-౭	౩౫౭	౮౦-౪౩	౩-౧౨	౩౦-౩౯
౩౪౫	౭౯-౨౬	౨-౪౩	౩౦-౧౦	౩౫౮	౮౦-౪౮	౩-౧౪	౩౦-౪౧
౩౪౬	౭౯-౩౨	౨-౪౫	౩౦-౧౨	౩౫౯	౮౦-౫౬	౩-౧౭	౩౦-౪౪
౩౪౭	౭౯-౩౭	౨-౪౭	౩౦-౧౪	౩౬౦	౮౧-౧	౩-౧౯	౩౦-౪౬
౩౪౮	౭౯-౪౫	౨-౫౦	౩౦-౧౭	౩౬౧	౮౧-౬	౩-౨౧	౩౦-౪౮
౩౪౯	౭౯-౫౦	౨-౫౨	౩౦-౧౯	౩౬౨	౮౧-౧౨	౩-౨౩	౩౦-౫౦
౩౫౦	౭౯-౫౮	౨-౫౫	౩౦-౨౨	౩౬౩	౮౧-౧౭	౩-౨౫	౩౦-౫౨
౩౫౧	౮౦-౩	౨-౫౭	౩౦-౨౪	౩౬౪	౮౧-౨౫	౩-౨౮	౩౦-౫౫
౩౫౨	౮౦-౧౧	౩-౦	౩౦-౨౭	౩౬౫	౮౧-౩౦	౩-౩౦	౩౦-౫౭

ఈ పదక మొదలు ఈ పదకానికి ముగిసే వరకు

ఇష్టదినస్యనావనాహార్యనాధనమాహ.

శ్రీ మధోర్యతో మానవయః ఖరామ కిం హతో దినాధ్య స్వతుకుద్ధి హిసః
నిరగ్రఖాంగాం ౬౦ శవిశోధితో యః తారధ్యువాథోర్విర్కముఖోద్ధ్యువరథుః

తా॥ ఏదినముందు తాను ప్రాద్దుగట్టఁదలఁచెనో నాటికానర్తమాననఁవత్సరము లోఁ గడచిన నెలలను ౩౦ చేత గుణించి దానిలో నావర్తమానమాసములో శుద్ధప్రతి పత్న మొదలు తన యిష్టదినమునాటికి గలించిన దినములను గూడి దానిలో ఉత్తరభా గమందుఁ జెప్పిన శుద్ధి ధ్రువముయొక్క ఊర్ధ్వంశమునుమాత్రము తీసివేసి అది రెం దునలములయందుంచి యందొకప్రతిని ౬౦ చే భాగింపఁగా వచ్చినలబ్ధమును మాత్రము రెండవప్రతిలోఁ దీసివేసినట్లయిన అదియే దినగణ మను శేరుగలది యగును.

ఈదినగణమును ౨ పౌరులుగానుంచి అందొక పౌరిలో నుత్తరభాగమందుఁ జెప్పినవారధ్రువము యొక్క ఊర్ధ్వంశమును మాత్రము మాడి ౭ చే భాగింపఁగా శేష ము అదివారమునుండి రెక్కింపఁగా అన్నవారము అదినమునఁ గావలెను. అవారము తన యిష్టతిథినాటి వారమునకు సరిగానుండెనా రెండవప్రతిగా నుంచిన దినగణము స్ఫుటమైనదనియే వ్రాసికోవలెను. ఒకవేళ ౧ వారము తక్కువ అయిన రెండవ ప్రతి లో ౧ కూడవలెను. ఒకటిపెచ్చువచ్చి నట్లయిన ఆరెండవ ప్రతిలో ౧ తీసివేయ వలయును.

ఈలాగుచేయఁగా నయిన రెండవ పౌరిగానుంచిన దినగణము స్ఫుటమగును. దానిని స్ఫుట దినగణమని వ్రాసికోవలెను. దీనికే అహర్గణమనియు, ఘనదయమని యు, దినగణమనియు, ద్యుగణమనియు ద్యుసంఘమనియు అనేక నామములు గలవు. దీనిప్రయోజనము వ్రాసెదను.

౮. అథదినగణపదకానా ముపయోగమాహ.

శ్లో॥ అహర్గణేన తుల్యం యత్పదః సంకృత్యా తత్స్ఫుటం
యుతీయుక్తప్రభాభక్తాద్భాజ్యాన్నాద్యాదికం భవేత్
స్వేప్తనాడీ హృతోభాజ్యోయుతిహీనః ప్రభాభవేత్ ।

తా॥ ఈప్రకార మహర్గణము పొధించుకొని యాయహర్గణమెంతయగునో యం తసంఖ్యగల దినగణపదకమును చూడ దానిలో మొదటికలము దినపదక క్రిమసంఖ్య యు, రెండవ కలము భాజ్యఘటికాదియు, మూడవకలము యుతి ఘటికాదియు, నా

లుగవకలము నాటిదినప్రమాణమును తెలియజేయును. ఆదినగణ పదకములు ౧ మొదలు ౩౬౫ వరకును వ్రాయబడియున్నవి. అందులన యిట్టదినమునకు ఎన్నవపదకము వచ్చునో ఆన్నవపదకమును గుర్తగనుంచగా “యుతియుక్తప్రభాభక్తాత్;” అను పైక్లోకార్థరీతిచే నాదిన పదకములో వ్రాసియున్న యుతియను దానిలో పాదచ్ఛాయలుగూడి దానిచేతను భాజ్యమును దానినిభాగించగాగడియలు విగడియలువచ్చును.

ఇదిపాదచ్ఛాయలవలన వ్రాద్దుగట్టెడు నన్ని ప్రకరణములలో బహునికరమయినది. ఇక విలోమవిధిచేత నిష్ప్రభుటికలచేత కిన్ని పాదచ్ఛాయలు వచ్చునని తెలియు సాధనమును “స్వేప్తనాడీ పృథ్వీభాజ్యః” అనెడి పైక్లోకార్థముచేతం జెప్పించునాడు. ఎట్లనిన;

తనయిష్ట భుటికలచే భాజ్యమును భాగించగా వచ్చిన లభ్యములో యుతి యను దాని దీనివేయగా మిగిలినదియే పాదచ్ఛాయలగును.

ఉదాహరణము :—పైనువాహించిన నందన సంవత్సర ఆశ్వయుజ శుద్ధ ౧౫ గురువారము ఉదయమున పాదచ్ఛాయలు ౧౦|౩౦ టికి ప్రాద్దుగట్టవలసియుండెను గనుక ముందువ్రాసిన శ్లోకప్రకారము వచ్చినకాలివాహనశకము ౧౮౧౮. శ్లోకప్రకారమియేటికి వారధ్రువము ౮|౮౩|౧౫. శ్లోకప్రకారమియేటికి శుద్ధిధ్రువము ౧౬|౮౨|౧౧. శ్లోకప్రకార మిదినమున కహర్దణము ౧౭౬. శ్లోకప్రకారము దినగణపదక శంఖ్య ౧౭౬ యీపదకములో వ్రాసియున్న భాజ్యభుటికాది ౭౭|౫౭ యుతిభుటికాది ౨౯ దిన ప్రమాణ భుటికాది ౨౯|౩౬ యీప్రకార మియుపకరణములను సాధించుకొని పాదచ్ఛాయలు కొలుచుకొని ప్రాద్దుగట్టవలెను గనుక—

ఈదినము ఉదయమున పాదచ్ఛాయలు ౧౦|౩౦ ఇందులో యుతి ౨౯ కూడగా నైనది. ౧౨|౩౯ దీనిచేత భాజ్యము ౭౭|౫౭ ను భాగించగా వచ్చిన లభ్యము భుటికలు వచ్చును. ఆశేషమును ౬౦ చేత గుణించి మరల యుతియుత పాదచ్ఛాయలచేతనే భాగించగా విగడియలు వచ్చును. కనుక యుతియుతపాదచ్ఛాయలు ౧౨-౩౯ దీనిని నవర్ణింపగా ౭౫౯ ఇది ఛేదక ముకలుదును. భాజ్యము ౭౭-౫౭ దీనిని నవర్ణింపగా ౮౬౭౭ దీనిని పై ఛేదకముచేత భాగించవలెను గనుక :—

భాజ్యసవర్ణము.

చేదకము ౭౫౯) ౪౬౭౭ (౬ గడియలు
౪౫౫౪

౧౨౩ శేషము

౬౭ నీనిచే గుణించగా

చేదకము ౭౫౯) ౭౩౮౦ (౯ విగడియలు
౬౮౩౧
౫౪౯

ఈ ప్రకారము చేయఁగా మార్యోదయాది ౬ గడియల ౯ విగడియల ప్రాదైక్యనని తెలియువలయును. ఇది స్పష్టమైన ప్రకరణము. ఇది చూడఁగాఁ గొంచెము కఠినమని తోచును, గాని కఠినము గాదు. బహుసులభమైనది. రెండుమూడుపర్యాయములు చూచినయెడల నతి సుకరముగ మండును- పాదచ్ఛాయప్రకరణము అన్నిటిలోను నికరమైనది గనుక నావరింపఁదగినది.

౯. వెనుకటి వారధ్రువ, శుద్ధిధ్రువములను గణితశ్రమలేశము లేకుండఁ గడచిన ప్రభవాదిగారాఁగల అక్షయాయంతమును ౬౦ సంవత్సరములవఱకు సారిణి వ్రాయఁబడుచున్నది.

వారధ్రువమునకును, శుద్ధిధ్రువమునకును ౩ ప్రతులు సాధింపబడినవి. అయితే పూర్వోక్తధ్రువములయొక్క యూర్ధ్వాంకములుమాత్రమే ప్రయోజనముగనుక ఘటికాది విడిచిపెట్టి ఊర్ధ్వాంకములు మాత్రము ౬౦ సంవత్సరములకు వ్రాయఁబడినవి. శకము ౧౭౮౯ మొదలు శకము ౧౮౪౦ వఱకు.

కృతసంఖ్య.	సంవత్సరము శక.	ఏయేటికంత వారధునివము.	ఏయేటికంత కుర్తిధునివము.	కృతసంఖ్య.	సంవత్సరము శక.	ఏయేటికంత వారధునివము.	ఏయేటికంత కుర్తిధునివము.
౧	ప్రభవ	౧	౧౦	౩౧	హేమలంబి	౪	౧౨
౨	విభవ	౨	౨౧	౩౨	విలంబి	౫	౨౩
౩	శుక్ల	౩	౩౨	౩౩	వికారి	౬	౪
౪	ప్రమాద	౪	౧౩	౩౪	కార్యరీ	౦	౧౫
౫	ప్రజాపతి	౫	౨౪	౩౫	ప్రవ	౧	౨౬
౬	అంగీరిస	౦	౫	౩౬	శుభకృత్	౨	౩
౭	క్రీముఖ	౧	౧౬	౩౭	శోభకృత్	౩	౧౪
౮	భావ	౨	౨౭	౩౮	క్రోధి	౪	౨౫
౯	యవ	౩	౩౮	౩౯	విశ్వావసు	౦	౧౦
౧౦	ధాత	౪	౧౯	౪౦	పరాభవ	౧	౨౧
౧౧	ఈశ్వర	౫	౦	౪౧	ప్రవంగ	౨	౩౨
౧౨	బహుధాన్య	౦	౧౧	౪౨	కీలక	౩	౧౩
౧౩	ప్రమాధి	౧	౨౨	౪౩	సామ్య	౪	౨౪
౧౪	విక్రమ	౨	౩	౪౪	సాధారణ	౫	౫
౧౫	వృష	౩	౧౪	౪౫	విరోధకృత్	౦	౧౬
౧౬	చిత్రభాను	౪	౨౫	౪౬	పరీధానీ	౧	౨౭
౧౭	సుభాను	౦	౭	౪౭	ప్రమాదీ	౨	౯
౧౮	తారణ	౧	౧౮	౪౮	అనంద	౩	౨౦
౧౯	పార్థివ	౨	౨౯	౪౯	రాక్షస	౪	౧
౨౦	వ్యయ	౩	౧౦	౫౦	నల	౫	౧౨
౨౧	సర్వజిత్	౪	౨౧	౫౧	పింగళ	౬	౨౩
౨౨	స్వధారి	౫	౩	౫౨	కాలయుక్తి	౭	౪
౨౩	విరోధి	౦	౧౩	౫౩	సిద్ధార్థి	౮	౧౫
౨౪	వికృతి	౧	౨౪	౫౪	రాద్రి	౯	౨౬
౨౫	ఖర	౨	౫	౫౫	దుర్జుతి	౦	౩
౨౬	నందన	౩	౧౬	౫౬	దుండుభి	౧	౧౪
౨౭	విజయ	౪	౨౭	౫౭	దుర్ధిరోద్ధారి	౨	౨౫
౨౮	జయ	౫	౩౮	౫౮	రక్షాక్షి	౩	౧౦
౨౯	మన్నథ	౦	౧౯	౫౯	క్రోధవ	౪	౨౧
౩౦	దుర్ముఖి	౧	౦	౬౦	క్షయ	౫	౨

ఉదాహరణము.

గ్రీంథోదాహరణ దినము ; అనఁగా :—నందన సం॥ అశ్వయుజ శు ౧౫ గురువారము నాటికి అహర్గణము లేక దినగణము సాధింపబడుచున్నది. ఈయాశ్వయుజ మాసమునకు చైత్రాదిగా గరించిన నెలలు ౬ దీనిని ౩౦ చే గుణింపఁగా నయిన దినములు ౧౮౦ ఇందులో నీయాశ్వయుజములో శు ౧౫ నాటికి గతదినములు ౧౪ కూడగా ౧౯౪ అయినది. ఇందులో నీసారికి ప్రకారమీనందనసంపత్కరమునకు వ్రాయఁబడిన శుద్ధిధ్రువము ౧౬ ను తీసివేయఁగా ౧౭౮ అయినది. ఇందులో దీనియొక్క ౬౦వ భాగము ౨ నుతీసివేయఁగా ౧౭౬. ఇదియహర్గణముని చెప్పఁబడునుగాని వారమునరిచూడవలెను గనుక ౧౭౬ లో నీనందనకు వ్రాయఁబడిన వారధ్రువముగు ర టిని కూడఁగా ౧౮౦ అయినది. దీనిని ౭ చే భాగింపఁగా శేషము ౫. అదికారాది ౫ పది గురువారము. నేటివారము నరిగానే వచ్చినది. కాన పైనివ్రాసిన యహర్గణము ౧౭౬ స్పష్టమయినదే గనుక దానిలో రహితసహితములు చేయనక్కఱలేదు. అహర్గణము ౧౭౬ గనుక ౧౭౬ వ దినగణపదకమునే గ్రహించునది.

...◆◆◆◆◆. అథరాత్రో కాలసాధన మాహా◆◆◆◆◆

రాత్రి శిశోగతనక్షత్రమువలన ప్రాదుగట్టసాధనము.

దాని యనుపయోగముకొఱవ నక్షత్రస్వరూపములు చెప్పబడుచున్నవి.

వి క్ర మ సం ఖ్య	నక్షత్రముల నామములు.	నక్షత్రముల పొలికలు.	ఏనక్షత్రమునందు ఏచ క్రమముగ తార.	నక్షత్రస్వరూపములను చెలిపెడు వాక్యములు.
౧	ఆశ్విని	౩	ఉత్తరపుచుక్క	కురగముభాగ్యనీత్రాని
౨	భరణి	౩	దక్షిణపుచుక్క	భరణియూనిత్రాని
౩	కృత్తిక	౬	దక్షిణపుచుక్క	కురగవక్రస్థిత కావత్తుం
౪	రోహిణి	౫	*	రోహిణి కటంపంచ
౫	మృగశిర	౩	ఉత్తరపుచుక్క	మృగశిరామృగశిరోరూపంత్రాని
౬	ఆర్ద్ర	౧	*	ఆర్ద్రాగ్రవాళి మేకం
౭	పునర్వసు	౫	*	పునర్వసునానావశంచ
౮	పుష్యము	౩	మధ్యచుక్క	పుష్యమీసరతాన్త్రాని
౯	ఆశ్లేష	౬	*	ఆశ్లేషాసర్యాబుతుః
౧౦	మఘ	౫	*	మఘాంధోలికాపంచ
౧౧	పుబ్బ	౪	ఉత్తరపుచుక్కలు	పుబ్బోత్తర కేంద్రభట్వాకారం
౧౨	ఉత్తర	౫	పడమరచుక్క	పూసాపాణిసంచ
౧౩	హస్త	౫	*	చిత్రామాక్షిక మేకం
౧౪	చిత్ర	౧		

విశ
ఖ
జ
చె
ల్ల
భ
జ్జ

ఇవి శ్రోతృనక్షత్రములగు నెడల.	శుభలగ్నము లగున.	అయాలగ్నము లందిత ధృతి యగు ను- విను.	శ్రోతృనక్షత్రములవలన లగ్నమును, లగ్న ధృతియును దెలియటకు ఈ కాలమునకు ఈవాక్యములు శ్రోతృగా స్ఫుటము చేయుటయె.
వాచా	ధనుస్సు	౨- ౫	బాహుధనురాము
చిత్రా	ధనుస్సు	౪-౧౫	చిత్రాధనురాములు
స్వాతి	మకరము	౧-౧౨	స్వాతి మకర శ్రోతాయ
విశాఖ	మకరము	౩-౫౦	విశాఖామకర గానము
అనూరాధ	కుంభము	౦-౫౪	అనూరాధా కుంభ శ్రోతాయ
జ్యేష్ఠ	కుంభము	౨- ౨	జ్యేష్ఠా కుంభ శ్రురా
మూల	కుంభము	౪- ౧	మూలాకుంభ శ్రోతాయ
పూర్వాషాఢ	మీనము	౨-౧౯	పూర్వాషాఢా మీన శ్రోతాయ
ఉత్తరాషాఢ	మీనము	౩-౨౦	ఉత్తరాషాఢా మీన శ్రోతాయ

సు-ధ-ధ-శ = ౪
 బ-బ-మ-శ = ౫
 స-శ-...మ = ౬
 ధ-ధ-...స = ౭
 జ-ద-...బా = ౮
 ధూ-ధ-...శ = ౯

ఈపట్టులలో పేరివర్తింపజేసి తిన్నగా వ్రాయునపు యక్షరములన్నిటికిని = ఈగుత్తరాచేసి వ్రాసిన అంకకు సమానము ని పెద్దలు చేప్పియున్నారు.

ఉదాహరణము:—“శ్రోతృజామేష శ్రోదేవాః” అను మొదటివాక్యప్రకారము శ్రోతృక్షత్రమైనప్పుడు, మేష=మేషలగ్నములో, శ్రోదేవాః అను ౩ అక్షరములలో మొదటి యక్షరమునకు, శ్రో=ఆనేక కారమునకు సమాన యుదాహరణ ప్రకారము కటపయాదిసంకేతములతో కారమునకు ౧ గనుక ౧ గడియనియు తక్కిన రెండక్షరములలో మొదటిదగు శ్రో=ద కారమునకు ౨ ని రెండవదియగు వా=వ కారమునకు ౪ న్ను గనుక “అంకానాం వాచుతోగతిః” అనే వ్యాఖ్యముచేత ఒడిమంది యొడకువేయగా ౪౨ అగును గనుక ౪౨ గడియనియు తెలియవలెను. అనగా శ్రోవణము శ్రోగతమయినప్పుడు మేషలగ్నములో ౧-౪౨ నుటికాది ధృతియగునని తాత్పర్యము.

—శిరోగతనక్షత్రమునఁగా ఎప్పుడు నక్షత్రము శిరోగతమగునో చెప్పబడుచున్నది. —

శిరోనక్షత్ర మనఁగా ; ఆకాశమధ్యమం దున్న నక్షత్రము. ఆకాశమధ్యమనఁగా ; తాను ఉత్తరముఖముగా ధ్రువునకదురుగా నిలిచి ధ్రువముకిముగండా ఆకాశమధ్యభాగమును చూడగా తనధ్రువుధ్యమనకు సరిగా నేనక్షత్రము గనుపించునో యదియే శిరోనక్షత్రమని తెలియవలయును. అట్టి శిరోనక్షత్రమువల్ల మైనఁజెప్పిన వాక్యములనుబట్టి పోద్దును, లగ్నమును, లగ్న భుక్తియు నేర్వరుఁపలేను అయితే ; ఆశ్రేష మొనలగు కొన్ని నక్షత్రములు తోకచాలుగా మిక్కిలి పొడవుగలిగి యుండునుగాదా ? అట్టి నక్షత్రములు శిరోగతమైనప్పుడు దానిముఖము, మధ్యము, పుచ్చము యీ ౩టిలో శిభాగము ధ్రువున కభిముఖమైనపుడు శిరోగతమని యేర్పరుపవలసినది. అని శంకరలుగగా తచ్చింతాపనోదము కొరకు సూర్యసిద్ధాంతమందు యోగతారలను జెప్పియున్నారు. యోగతారలనగా ; ఫలానా నక్షత్రమునకు ఫలానా దిశముఁడుండు ఫలానాచక్ర యోగతారయనియు, దానింబట్టి నక్షత్రసంబంధమైన కార్యములన్నియు సాధించుకొనవలయుననియు, తాత్పర్యము.

ఏనక్షత్రమున శేమకక్ర యోగతార యైనదియు, వెనుక వ్రాసిన నక్షత్రస్థురూపాది పరిస్థారములో ౫ వ శోద్ధకములో నుదాహరింపఁబడియున్నది. కనుక దానివలన యోగతారలను తెలిసికొనలేను.

మఱియు, శిరోనక్షత్రములు చూచునపుడు కొన్ని నక్షత్రములు ధ్రువసూత్రమునకు సరిగాఁజేయనపుడును, కొన్ని యింతా రాకుండగనన్ను, కొన్ని నక్షత్రములు ధ్రువసూత్రమును అతిక్రమించినతర్వాతనున్న శిరోగతములగా భావించవలసియున్నది. అది ఎట్లునః శ్లో. జ్యేష్ఠాదీనా మతిక్రమ్య రేవత్యాది రనాగతం

ఉత్తరాది సమంకుర్యా న్నవద్వాదశ షట్కమాత్.

తా|| జ్యేష్ఠ మొదలు ఉత్తరాభాద్రి అఖయషణ్మ ౯ నక్షత్రములు శిరోభాగమును అతిక్రమించిన తర్వాతనున్న, రేవతి మొదలు పుబ్బ అఖయషణ్మ ౧౨ నక్షత్రములు రాకుండగానున్న, ఉత్తర మొదలు అనూరాధ అఖయషణ్మ ౬ నక్షత్రములు సరిగా జేయనపుడున్న శిరోనక్షత్రములుగా భావించి కాలము, లగ్నము, లగ్న భుక్తి మొదలైనవి సాధించవలెను. ఈవిధానము శిరోనక్షత్రమువల్ల ఫలానా లగ్నమనియు, వానిలో నింతభుక్తియనియు తెలియబడును.

౧౩. ఇంక మేషాది సంక్రమణములు ౧౨ టియందును ఫలానాలగ్నము అఖరయ్యేవరకు నింతకాలము మొత్తమగుననియు, దానిని

బట్టి ఇంతరాత్రి ప్రొద్దు అయినదని తెలియుటకై బాల

జోధకొరకు ఒకసారిని వ్రాయఁబడుచున్నది.

మేషాది సంక్రమణములందు మేషాదిప్రతిలగ్నము అఖయకున్న ఆద్యే ఘటికాది మొత్తమును ఈసారినివల్ల తెలియఁబడుచున్నది.

ఈ సాంకేతికతల మూల్యాంశాలను గురించి తెలుసుకోవడానికి ఈ పుస్తకం వ్రాసినది. ఇది చాలా ప్రయోజనకరమైనది. ఇది చాలా ప్రయోజనకరమైనది. ఇది చాలా ప్రయోజనకరమైనది.

సంక్రమణాంకం	సంక్రమణాంకం											
	౧	౨	౩	౪	౫	౬	౭	౮	౯	౧౦	౧౧	౧౨
...	౪-౨౦	౯-౧౬	౧౪-౪౨	౧౯-౪౨	౨౪-౩౩	౩౦-౪౮	౩౬-౧౭	౪౧-౪౪	౪౬-౪౪	౫౧-౪౨	౫౬-౪౮	౬౧-౪౮
...	౬౦-౦	౪-౫౬	౧౦-౨౨	౧౫-౫౩	౨౦-౧౩	౨౬-౨౮	౩౧-౨౮	౩౬-౨౮	౪౧-౨౮	౪౬-౨౮	౫౧-౨౮	౫౬-౨౮
...	౫౫-౪	౬౦-౦	౫-౨౬	౧౦-౫౨	౧౫-౧౨	౨౦-౩౨	౨౬-౩౨	౩౧-౩౨	౩౬-౩౨	౪౧-౩౨	౪౬-౩౨	౫౧-౩౨
...	౪౯-౩౮	౫౪-౩౪	౬౦-౦	౫-౩౧	౧౦-౫౧	౧౬-౬	౨౧-౩౦	౨౬-౩౦	౩౧-౩౦	౩౬-౩౦	౪౧-౩౦	౪౬-౩౦
...	౪౪-౨	౪౯-౩	౫౪-౨౯	౬౦-౦	౫-౨౦	౧౦-౩౫	౧౬-౫౯	౨౧-౩౨	౨౬-౫౯	౩౧-౩౨	౩౬-౫౯	౪౧-౩౨
...	౩౮-౪౨	౪౩-౪౩	౪౯-౯	౫౪-౪౦	౬౦-౦	౫-౧౫	౧౦-౩౯	౧౬-౧౨	౨౧-౧౨	౨౬-౧౨	౩౧-౧౨	౩౬-౧౨
...	౩౩-౩౨	౩౮-౨౮	౪౩-౫౪	౪౯-౫౪	౫౪-౪౫	౬౦-౦	౫-౨౪	౧౦-౫౨	౧౬-౧౨	౨౧-౧౨	౨౬-౧౨	౩౧-౧౨
...	౨౮-౮	౩౩-౪	౩౮-౩౦	౪౪-౧	౪౯-౨౦	౫౪-౩౬	౬౦-౦	౫-౩౩	౧౦-౫౨	౧౬-౧౨	౨౧-౧౨	౨౬-౧౨
...	౨౩-౩౫	౨౮-౩౧	౩౩-౫౨	౩౮-౨౮	౪౩-౪౮	౪౯-౩	౫౪-౨౮	౬౦-౦	౫-౪౮	౧౦-౫౨	౧౬-౧౨	౨౧-౧౨
...	౧౮-౧౬	౨౩-౧౮	౨౮-౩౮	౩౩-౯	౪౩-౨౯	౪౯-౪౪	౫౪-౪౮	౬౦-౦	౫-౪౮	౧౦-౫౨	౧౬-౧౨	౨౧-౧౨
...	౧౩-౩౩	౧౮-౨౯	౨౩-౨౯	౨౮-౨౯	౩౩-౪౬	౩౯-౧	౪౪-౨౫	౪౯-౫౮	౫౪-౫౮	౬౦-౦	౫-౪౮	౧౦-౫౨
...	౮-౨౨	౧౩-౧౮	౧౮-౪౪	౨౩-౧౫	౨౮-౩౫	౩౪-౫౦	౪౦-౧౪	౪౫-౪౨	౫౦-౬	౫౫-౪౨	౬౦-౦	౫-౨

మేనే
వైద్యుడే
మధున
కర్మకు
సింహా
కన్యా
కులము
పుట్టి
ధర్మ
మత
కుంభ
మోక్ష

శిరోనక్షత్రమువల్ల సూర్యాస్తమయూది రాత్రిగతము తెలియుసాధనము.

శిరోనక్షత్రమువల్ల అవృద్ధు ధర్మానాలగ్నముని తెలిసి యాలగ్నమునకు వెనుకటి అగ్నాంతమునకు పారిణిలో యంతఃకుటికాది వ్రాయబడియున్నదో ఆమెత్తములో శిరోనక్షత్రమువల్ల తెలియబడిన లగ్నభుక్తినికూడి యందులో అదినమన పంచాంగములో తిథి చివరవ్రాసియున్న భుక్తియను దానిని తీసివైచి అమిగిలినది యాదినమున భూరోదయాది తన యిష్టశిరోనక్షత్ర సమయమునకైన కాలము ఘటికాదియగును. అదియొకవేళ నాదినము దినమానముకంటె నధికమయ్యెనేని దానిలో నాదినమానమును తీసివేయుగా కేవలము సూర్యాస్తమయూది యంతరాత్రియైనదని తెలియవలయును. దీని యుదాహరణము యాకింద చూపబడియున్నది.

౧౪. అఖప్రకారాంతరేణ శిరోనక్షత్రతా ద్రాత్రిగతమాహ.

శ్లో. ఇనభూది శిరోభాంతం శిరోభాదినభాంతకం

సప్తానితం సఖఘ్నంచ నవాప్తం నాడికాదికం.

తా|| తాను పొందుట్టుకొను నాటినాత్రి రెండు యామములకు లోగానయ్యెనేని అప్పటికి సూర్యుడేనక్షత్రమందుండునో యానక్షత్రము మొదలు తన యిష్ట శిరోనక్షత్రము వఱకును లెక్కింపవలెను. రెండు యామములకు పైనుంచి శిరోనక్షత్రము మొదలు సూర్యుడును నక్షత్రమువఱకును లెక్కింపవలెను. ఇట్లు లెక్కింపగా నైన సంఖ్యలో ౭ ను తీసివేసి యాకేవలము ౨౦ చే గుణించి ౯ చే భాగింపగా వచ్చిన లబ్ధము ఘడియలు, ఆకేవలము ౬౦ చే గుణించి తిరుగా ౯ చే భాగింపగా విఘడియలు వచ్చును. ఈమఱికాది రెండుజాములకు లోపుగా నయ్యెనేని అంతరాత్రి యైనదనియు, పరమందైన సంతయున్నదనియును తెలియవలయును.

ఉదాహరణము :—సందన సం|| ఆశ్వయుజ శు ౧౫ గురువారమునాటి రాత్రి శ్రీవణము శిరోనక్షత్రముగా నున్నది. ధృవునకడుగుగా నిలిచి మీదికిజూడగా యీ శ్రీవణము ధృవుననాత్రియును కొంచెమతిక్రిమించి యున్నది. అయితే; “జ్యేష్ఠాదీనామత్రికమ్య” అనే శ్లోకవ్రీకారము ఇది జ్యేష్ఠాదినవకములోనిది గనుక ఖమధ్యమును కొంచెమతిక్రిమింపవలెను గనుక నీశ్రీవణమిప్పుడాలగునే కొంచెమతిక్రిమించి యున్నది. కాబట్టి శ్రీవణమే శిరోగతమై యున్నదని నిశ్చయింపబడెను. సం ౧౧ రుగల ఫారములో జెప్పబడిన వ్రీకారము శ్రీవణము శిరోనక్షత్రము గనుక మేవలగ్నములో ౧.౪౫ ఘటికాదిభుక్తియని తెలిసినది. కనుక యారోజన కన్యానంబ్రముగా

ములో ౨౨ తేదీ గనుక నెం ౧౩ రుగల లగ్న సాణిలో కన్యానంకృతగా శోభకము లో సవరు పరకామాన మేషలగ్నమునకు వెనుకటి లగ్నముగు మిసలగ్నాలమునకు వ్రాసియున్న ఘటికాది ౩౪-౨౭ ఇందులో మేషలగ్న భుక్తిఘటికాది ౧-౪౦ ని గూడగా ౩౬-౧౫ ఇందులో నీదినమున పంచాంగము తిథి చిగురున వ్రాసియున్న భుక్తియనునది ౩-౩౭ దీనిని తీసివేయుగా శేషము ౩౨-౩౮ ఇది యూదిసము సూర్యోదయాది శ్రవణము శిరోగతమగువఱకు నైన ఘటికాది. ఈదినమున దినమాన ము ౨౯-౩౬ ఆఘటికాది దినమానముకంటె నధికమైనది. కనుక దానిలో నీదినమాన మును తీసివేయుగా ౩-౨ ఉన్నది. ఇదియే సూర్యాస్తమయాదియైన రాత్రియని తెలియ బడినది.

౧౫. అథప్రకారాంతరేణ ఖమధ్యనక్షత్రాలగ్నసాధనమాహ.

శ్లో. అశ్వన్యాది వియన్తధ్య నక్షత్రం పట్నమన్వితం

వేదఘ్నం నేత్ర సంయుక్తం నవభిర్భాగమాహారేత్

తల్లబ్ధం రాశయః ప్రోక్తాస్తచ్చేషో నవమాంశకాః.

టీక. అశ్వన్యాది వియన్తధ్యనక్షత్రం- అశ్వన్యాది=అశ్వని మొదలు, వియన్త ధ్య=ఆకాశమధ్యమందుండు, నక్షత్రం=నక్షత్రసంఖ్య, పట్=౬ తోడ, సమన్వితం కూ ర్పబడినదై; వేదఘ్నం- వేద- ౪ చేతను; ఘ్నం- గుణింపబడినదై; నేత్రసంయు క్తం- నేత్ర- ౨ తోడ; సంయుక్తం- కూర్పబడినదై; నవభిః- ౯ చేతను; భాగమాహారేత్=భాగింపవలసినది.

తా|| తాను నిగ్రయించుకొన్న శిరోనక్షత్రము, అశ్వన్యాదిగాలెక్కించగా నెం తసంఖ్యగలది యగునో ఆసంఖ్యనుంచుకొని యందుతో ౬ కూడి ౪ చే గుణించి ౨ ను కూడి ౯ చే భాగింపగా వచ్చినలబ్ధము మేషాదిగత లగ్న సంఖ్యయగును. అశేషము పిం తయుండునో అన్ని గతనవాంశలగును. కనుక ఆనవాంశ సంఖ్యచేత నవాంశభృతగా ము ౩ భాగల ౨౦ లిప్తలను గుణించిన, నది భాగాదియగును. ఈభాగాదియొక్క నె త్తిమీద వెనుకటి లబ్ధముగు మేషాదిగత లగ్న సంఖ్యను చేర్చినట్లయిన నదిరాశ్యాది ల గ్నమని వ్రాసికోదగినది.

ఉదాహరణము :—వెనుకటి యుదాహరణములో శ్రవణము శిరోనక్షత్రమని వ్రాయబడియుండెనుగా. ఆశ్రవణము అశ్వని మొదలకొని యెంచగా ౨౨ వ నక్ష

తీర్చునునది. దానిలో ౬ కూడగా ౨౨ ఇది ౪ చే గుణింపగా ౧౧౨ అయినది. ఇం
కులో ౨ కూడగా ౧౧౪ అయినది. దీనిని ౯ చే భాగింపగా లబ్ధము ౧౨ గనుక మే
మది ౧౨ లగ్నములు గడిచింది. అనగా మూసము పెట్టిపోయి పరకామాసము మేషల
గ్నమయినది. వెనుక ౯ చే భాగింపగా మిగిలిన శేషము ౬ గనుక యీ ౬ న్ను ౫ త
నవాంశాలు కాబట్టి, యీ ౬ చే నవాంశప్రమాణము ౩-౨౦ ని గుణింపగా ౨౦ భాగ
లు వచ్చినవి అనగా పరకామాసమేషలగ్నముయొక్క ౩౦ భాగలలో ౨౦ భాగలు
భుక్తమైనవి తెలియునది.

రాశ్యాదిలగ్నము ౦-౨౦-౦-౦

రాశి ౧ కి భాగలు = ౩౦

భాగ ౧ కి లిప్తలు = ౬౦

లిప్త ౧ కి విలప్తలు = ౬౦

౧౬. అథ లగ్నప్రమాణఘటికాది లిఖ్యతే.

లగ్నప్రమాణములు రెండువిధములు : అవినాయనములనియు, నిరాయనములని
యును అందు నిరాయనలగ్నములు అనగా ; వృషభ చరఖండములచేత రహిత సహిత
ములగు లంకొదములు. ఇవియే స్వోదయులుని నామాంతరముగలవి. ఇవిసిద్ధాంత
కాస్త్రీశ్యా తత్కాల స్ఫుటలవి, అననాశలవల్ల లగ్నసాధన కాలసాధనాదులం
దుపయోగము. వీనినే కొందరు కొంచెమెచ్చుకర్తగాజేసి “మూస మేష చతుర్నా
ద్యః” అని వ్యవహరించుచున్నారు. దాని ఘటికాది లగ్నభక్తులు దినమానాదుల
సామ్యము మొలగువానికి సరిపడవు. కనుక సాయనలగ్నములు అవి నామాంతరముగ
ల స్ఫుట లగ్నములే సాధారణ వాడుకలకు పయోగపయోగము. కాబట్టి యిచ్చట స్ఫు
టలగ్న ప్రమాణములే వ్రాసియుండవలెను. ఈస్ఫుటలగ్నప్రమాణములు అనునాంశ
లు పెంగిలొందిన నానాటికి వ్యర్థమగునది యగును. కనుక కొంతకాలమునకు బు
ద్ధిమంతులుమరల సంగతి చేయుచుండవలెను. వాటినివెరించి సాధించుకొను పథాన్ము
ఈదైవజ్ఞకర్తామృతము యొక్క యర్థభాగముగు రెండవవంపుటయలో సిద్ధాంతప్ర
కరణములో స్పష్టముగ వ్రాయబడియున్నది. కనుక యిటువంటి ప్రకరణములనగా
కాలక్రమమున కొంతకాలమునకు లేదావచ్చి మరలయెవరిదేశములకువారు యేకాలము
న కాలమునందు మరల మరల స్ఫుటముచేసికొనవలసినవాటి నిర్ణయమంతయును రెండ
వభాగముందు విస్తరించి వ్రాయబడినది గనుక ఆయాస్థలములందు ఆప్రకారము నే
యవలెను. ఈదేశమునకిక్కాలమునకు స్ఫుటమైనవేయిందు వ్రాయబడినవిగనుక నంది
యనులేదు.

—స్థుటలగ్నప్రమాణవిధులకలు —

శ్లో. నీతారి ౨౬౦ తాధార ౨౯౬ శురంగ ౩౨౬ కాలగా ౩౩౧ న
రాంగ ౩౨౦ శంకాల ౩౧౫ వరాంగ ౩౨౪ గండగః ౩౩౩ ధీ
కాల ౩౧౯ గుంజార ౨౮౩ యచూఖ ౨౫౧ రైవరా ౨౪౨ కి
యాసి మీనాంత వినాడికాస్థటాః ॥

ఈ స్లోకములో మేషము మొదలు మీనము ఆఖిరకు ౧౨ లగ్నములకును ౧౨ సంఖ్యలు వరుసగా వ్రాయబడియున్నవి. ఆవివానియొక్కప్రమాణము వినాడికలు ౫ నుక విగడియలను ౬౦ చే భాగింపగా ఘడియలు, విఘడియలు నేర్పడును. కాబట్టి దీనికి వేరే టిక వ్రాయవలసినపనిలేదు.

౧౭. అథస్థూల మార్గరేణ ప్రకారాంతరేణ దివారాత్రౌ
కాలసాధనమాహ॥

శ్లో. “ అంగులీ మేరుమాదాయ సప్తాంగుళి ధరాయచ । అంగులీ ఘటి
కాద్వేద్యకాలమానం వినిర్దిశేత్.”

తా. ఎండలో నత్తరదిజుల్లుబుడై నిలుచుండి దొప్పగా గాకుండ దొసిలి బాగా విప్పరించి చాచి రెండుఅంగులములను ముడిచి తక్కిన యంగులు ౮ టిలో ౭ టినిచాచి కుడిచేతి తర్జన్యంగుళిని మాత్రము దానిమధ్య పర్యమ మధ్యమాంగుళి మధ్యపర్యమ సుతగులునట్లుచాపియుంచి తతిమ్ము పైభాగమును, అనగాకుడిచేతి తర్జనీమధ్య పర్యమ యొక్క పైసగమును వంకరతేకుండ చీలవలె మీదికత్తియుంచి చూడగా ఆయెత్తి యుంచిన తర్జనీఖండము యొక్కనీడ కుడిచేతి మధ్యమాంగుళి మొదలు యెన్నివేళో మీద ప్రసరించి యుండునో అన్ని రెండుంబరకలు అనగా వ్రేలు ౧ కి ౨౪౭ ఘడియ చొ॥ అయిన ఘడియను ౧౫ ఘడియలలో తీసివేయగా వెన్నిమిగులునో అప్పుడన్ని ఘడియల ప్రోద్ధక్తానని తెలియవలెను. మరియు ; ఈప్రకారము నూర్వోదయము మొదలు నూర్యకు నెత్తిమీదకు వచ్చేపర్యంతము చూడవలయును. మధ్యాహ్నము మొదలు సాయంత్రమువఱకును దక్షిణదిక్కుగా నిలుచుండి వెనుకటిరీతిగానే ఘడియలను నిణఁయించి అన్నిఘడియల ప్రోద్ధున్నదని చెప్పవలెను. ఇదియొక విధము.

ఈలాగుననే చంద్రునియొక్క వెన్నెలయందును ఘడియలను నిశ్చయించి ఆఘడియలు చంద్రోదయాదిగా భావించి చెప్పవలెను.

ఉదాహరణము :—బహుశః ౨ రోజున రాత్రి వెన్నెలలో నిలిచి చూడగా కెనుకటిరీతిగా ర ఘడియలు వచ్చును. ఈరోజున రాత్రి ర ఘడియలకు చంద్రోదయము గనుక వాటిలో ర కూడగా ర ఘడియలైనది. కనుక సూర్యాస్తాది ర ఘడియలు రాత్రియైనదని చెప్పవలెను.

౧౮. ఇంకొక విధము- స్థూలము, అర్థవృత్తయంత్రము.

శ్లో. వృత్తార్ధే ఫలకే లేఖ్యా సమరేఖా ద్విషత్తతః

క్షీతిజాత్వ బ్రుభృత్యేవం విలిఖేద్ద్వాదశాంతకం

పునరేకాది షట్కాంతం ఘంటాష్టష్ట్యంశకాక్రిమాత్.

తా|| ఒక సమమైక కట్టపలకమీద నొక గుండ్రని వృత్తముగీచి అందు సరిగా నగముభాగము తెగికోట్టి తీసివేసి తక్కిన నగమునే గ్రహించి అనగమువృత్తమును సమముగ ౧౨ భాగములుగాఁ జేసి యా ౧౨ భాగములకును ౧౨ నిలువుగీతలు గీచి యందు ఒకతట్టుపై యంచుమీదనుండు రేఖమీద ౬ అంకయును, దానికింది రేఖమీద ౭ అంకయు యాలాగు ౧౨ పలుకును వేయగా ౧౨ అనే అంక అబల్లనడును (ఓ) అనే గుర్తుమీద నుండును. ఈగుర్తు భూమిమీదనుండును. (అ) (ఇ) అనేగుర్తులుగల యంచులు తూర్పువడమర దిశలకుండును. ౧౨ అంక ౧౨ గంటలున్ను, ౧ అంక ఒంటిగంట యాలాగు తెలియవలెను. (ఉ) అనేగుర్తుగల మధ్యరంధ్రములో వెదురుకణిక గుద్చి యాకణిక నీడ యేయంకమీదికి వస్తే అన్నిగంటలు అయినవని చెప్పవలెను. ప్రతిగీతకును నడుమ ర గేసి గీతలుగీచియున్నవి. అవి పావుగంటలని తెలియవలెను. ఇది కొంచెము స్థూలమయినను చాలా ఉపయోగముగ నుండును. పైన ౧౭ వ శ్లోకము ప్రధికరణములో కెప్పబడినరీతినే వెన్నెలలోగూడ నుపయోగించును. ఈబల్లకు ఒక తట్టువ యెండతాకును గనుక యేతట్టువ యెండతాకునో అతట్టుకు యాగీతలు అంకలు కణికనీడయును వచ్చునట్లు బల్లను వుంచవలెను.

ఇదియే అర్థవృత్తయంత్రమని చెప్పబడినది.

శ్రీరస్తు.

శ్రీగణనామమః.

(శ్రీమదాంధ్ర)తాత్పర్యోదాహరణసహితే

దైవజ్ఞకర్ణామృతే

పూర్వభాగే మిత్రఫలబిందా, గ్రహపరిచ్ఛేదే

గ్రహసాధనప్రకరణం.

సం ౨౦ :—ఇవిధంబున బహు ప్రకారంబులచే కాలసాధనవిషయముంబెప్పి
జాతక, తాజక, మహూతక, ప్రక్షాదులయందు తత్కాలరాశ్యాది గ్రహంబు లత్యంత
తోపయుక్తంబు లగుటచేసి స్ఫుటగ్రహసాధనం బావత్యకంబై యుండె. స్ఫుటగ్ర
హములను సిద్ధాంతశాస్త్ర ప్రకారము సాధించునెడ విశేషగణిత సాధ్యంబగుటచే బా
యరకు విశేషక్షేత్రంబు గలుగునని తలంచి పంచాంగరీత్యా లఘుపాయముచేత ఘ్నల గ్ర
హసాధనముం జెప్పచున్నాడు. రాశ్యాది గ్రహములనఁగా; రాశి, భాగ, లిప్త, అని
యర్థము.

రాశి ౧ కి=భాగలు ౩౦
భాగ ౧ కి=లిప్తలు ౬౦
లిప్త ౧ కి=విలిప్తలు ౬౦

౬౦ విలిప్తలు=౧ లిప్త
౬౦ లిప్తలు =౧ భాగ
౩౦ భాగలు =౧ రాశి
౧౨ రాసులు =౧ భగణము

రాశిసానమందు ౧౨ కాఁగానే భగణము లోనికి ౧ ఎక్కును, గనుక రాశి సాన
మునందు ౧౨ కాఁగానే అక్కడ 1౦1 సున్ననుంచవలెను గాని ౧౨ ఉంచగూడదు.
ఈలాగుననే గ్రహములు, భావములు, తత్సంధులు మొదలగువానియందు గ్రహింప
వలెను.

సం ౨౧. అథ పంచాంగరీత్యాస్థూలమాంగ్గణ

రాశ్యాదిగ్రహసాధనమాహ.

శ్లో. దసాద్వితీయభసంఘ పాదనిచయా ఘైర్వైర్వృతాద్రాశయ ।

స్తచ్చేపాత్మగుణా ౩౦హతాత్మగ మృతాద్భాగః ఖితర్కా ౬౦

హతాత్

శేషాన్నంద ౯ హృతా త్కలూన్యు రథత న్నక్షత్ర యాతాత్మభే
భ ౮౦౦ ఘ్నాద్భక్షముఖావసాన ఘటికా భక్త్యాకలాస్తద్యుతిః
రాశ్యాద్యానవభేచరా రవిముఖాః పంచాంగ శుద్ధాలమీ
జనత్ర ప్రశ్నముహూర్త కాంజఖగైస్సర్వంఫలంసాధయేత్.

తా. ఏదినమున శేవళకు దాన, ఏగ్రహమును సాధింపదలచెనో ఆకాలమునకు
అగ్రహము అశ్వనిమొదలుగా వెన్ని నక్షత్రములు గరుమయ్యెనో అంతసంఖ్య నందు
కొని అవంఖ్యను ౪ చే గుణించి ౯ చే భాగింపగా వచ్చిన లబ్ధము రాములు అగును. ఆ
శేషమును ౩౦ చే గుణించి ౯ చే భాగింపగా వచ్చినలబ్ధము భాగలగును. ఆశేషమును
౬౦ చే గుణించి ౯ చే భాగింపగా వచ్చినలబ్ధము లిప్తలు అగును. ఈవచ్చిన రాశి,
భాగ, లిప్తలను ఒకచోట వరుసగా వ్రాసి కొనునది. దీనికి భాద్యమనిపేరు.

పిమ్మట నాగ్రహమున్నడు యేనక్షత్రమందుండునో అనక్షత్రమందు అగ్రహ
మొప్పుడు పరివేశించెనో అది మొదలుకొని తరుగా దాని మైనక్షత్రమందెప్పుడు ప్రవేశిం
తునో అరెండింటిమధ్యను యెన్నిదిశముల యెన్నిగడియల యెన్నిగడియల మొత్త
మగునో ఆమొత్తము అగ్రహమునకు ఋతుద్వ్యంత మాన మనబడును. దీనికి ప్రమాణ
మని సంజ్ఞ వ్రాసికొనునది. ఆపిమ్మట అగ్రహ మానక్షత్రమందు ప్రవేశించినది మొ
దలు తన యిప్తకాలముకు భుక్తమైన దినములు, లేక గడియలు యెన్నియగునో దానికి
యిచ్చయని పేరు సంజ్ఞగా వ్రాసికొనునది. తర్వాత ఈయిచ్చయను దానిని ౮౦౦ చే
త గుణించి అగ్రహమునకు వెనుక సాధించి వ్రాసియున్న ఋతుద్వ్యంత మానముపేరు
గల ప్రమాణముచేత భాగింపగావచ్చిన లబ్ధము లిప్తలగును. ఈలిప్తలను ౬౦ చే భా
గింపగా లబ్ధము భాగలును, ఆశేషము లిప్తలును అగును. ఈభాగలిప్తలను వెనుక సా
ధించి వ్రాసియున్న భాద్యమను పేరుగల రాశ్యాదిలో గూడగానైనది, రాశ్యాది స్ఫు
టాగ్రహముగును. ఈప్రకారము తన యిప్తకాలమునకు రవ్యాది గ్రహములన్నిటిని సా
ధింపవలసినది. ఈరాశ్యాదిగ్రహములు జన్మకాల, వషాప్రవేశ, మహూర్తా, ప్రశ్న
కాలాదులయందు ముఖ్యముగా సాధించి వానివలన సర్వకార్యములును సాధింపవలెను.
ఇది బహుళాపదోగము.

ఉదాహరణము :—శక ౧౮౧౪ నందనశామనందకర్పర ఆశ్వియుజ కు ౧౫ గు
రువారమునాడు సూర్యాస్తమయాది ౩-౨ గడియవిగడియలకు గ్రహసాధనము చే
యవలసి యున్నది.

10
10

మొందుగా రివిసాధనమును జెప్పుచున్నాడు.

ఈదివమున రాత్రి 3-౨ గడియలు అయ్యేవరకు పంచాంగములో రవి హస్తానక్షత్రముందున్నాడు గనుక యీరవి యాహస్తయందు ప్రవేశనిగ్రహములు యెప్పుడో చూడవలెను. శ్రీ విడవలికావారి పంచాంగమురీత్యా యీశుద్ధ ర ఆదివారములోజాన హస్తా ౧ రక్క: ౧౫-౫౫ అనియున్నది. తరువాత యీబహుళ ౨ స్థానే 3 స్థిరవారములోజాన యాహస్తకు విడిచి, చిత్రా ౧ రక్క: ౪౬-33 అని వ్రాసియున్నది. కనుక ఆశ్వియుజ శు ర ఆదివారమునాకు ౧౫-౫౫ ఘడియల మొదలుకొని యీ బ ౨ స్థానే 3 స్థిరవారమునాకు ౪౬-33 ఘడియలవరకును యీరవి హస్తయందున్నాడని తెలియవచ్చెను. కనుక యీరెండు ప్రవేశకాలముల వడుమనుండు దినములు మొదలగునవి లెక్కించిచూడగా ౧3 దినముల 3౦ ఘడియల 3౮ విఘడియలు అయినది. దీనికి ప్రమాణముని పేరు. ఈ శు ర ఆదివారములోజాన యాహస్తాప్రవేశ ఘడియలు ౧౫-౫౫ మొదలు నేటిదినము అనగా శు ౧౫ గురువారములోజాన రాత్రి 3-౨ ఘడియలవరకు రవికి హస్తానక్షత్రములో దినములు ౧౧ ఘడియలు ౧౬ విఘడియలు ౪3 భుక్తి అయినది. ఈభుక్తిదిశాదికమునకే యిచ్చయనిపేరు. ఈప్రమాణేచ్ఛలు రెంటిని ఒకచోట గుర్తుగా వ్రాసి యుండుకొనవలెను. ఇప్పుడు ముందుగా భాద్రమనుదానిని సాధింపవలసియున్నది. ఎట్లుంటె;

ఇప్పికాలమునకు రవి హస్తయందున్నాడుగనుక యీహస్తకు నెనుకటి నక్షత్రము ఉత్తరఫల్గునిగదా అక్షవి మొదలు యీయుత్తరఫల్గుని అఖరువరకు లెక్కింపగా ౧౨ అయినది. ఇదియే రవియొక్క గతనక్షత్రసంఖ్యయని తెలియవలెను. ఈసంఖ్య ౧౨ తిని ౪ చే గుణించగా ౪౮ అయినది. దీనిని ౯ చే భాగింపగా లభ్యము ౫ ఇవి రాసులు, అక్షమము 3 దీనిని 3౦ చే గుణించగా ౯౦ అయినది. దీనిని మరల ౯ చే భాగింపగా ౧౦ అయినది. ఇదియే భాగలు. కనుక ౫ రాసుల ౧౦ భాగలు వచ్చెను. దీనికే భాద్రమని పేరు. ఇది యటుండనిచ్చి నెనుక వ్రాసికొన్న యిచ్చమునుదానిని ౮౦౦ చే గుణింపవలెను గనుక

దినము ౧ కి=౬౦ ఘడియలు, ఘడియ ౧ కి=౬౦ విఘడియలు.

(౧౦x౧౦x౮=౮౦౦ ఎనిమిదివందల నెట్లు భాగించి గుణింపవలెను.

ఇ.శ్చ

ది.	ఘ.	విఘ.	ది.	ఘ.	విఘ.
౧౧-	౧౬-	౪౩౫౦౦౦=౯౦౨౨-	౫౩-	౨౦	
		౧౦			గుణింపగా నయినది.
౧౧౨-	౪౭-	౧౦			దీనిని ప్రమాణము చే
		౧౦			భాగింపవలెను గనుక
౧౧౨౭-	౫౧-	౪౦			
		౪			

౯౦౨౨- ౫౩- ౨౦ ఇది గుణింపగా నయినది.

ఇది భాజ్యము.

వెనుక వ్రాయబడియున్న ప్రమాణము అనేది :— ది ౧౩- ఘ ౩౦- విఘ ౩౦ ఇది ప్రమాణము.

భాజ్యమునున్న, ప్రమాణమునున్న వెనుక కాలపరిచ్ఛేదములో నెం ౧ య గ అ యుదాహరణములో వలెనే నవణికా (పవ) లెను. ఇట్లు సర్దింపగా— 3౨౪౨౨౦౦ భాజ్యసవణికా విఘటికలును; ౪౦౬౩౦ ప్రమాణ సవణికా విఘటికలును వచ్చినవి.

భాజ్యసవణికామును ప్రమాణసవణికాముచే భాగింపవలెను గనుక

ప్రమాణసవర్ణ	భాజ్యసవర్ణ	భాగింపగావచ్చిన
విఘడియలు.	విఘడియలు.	లబ్ధము.
౪౦౬౩౦	3౨౪౨౨౦౦	(౬౬౭ ఇవి లిప్తములు.
	౨౯౧౮౨౦	
	3౨౯౯౬౦	
	౨౯౧౮౨౦	
	3౪౧౩౨౦	
	3౪౦౪౬౬	
	౪౦౫౫౪	

ఈ లిప్తలను గ్రహింపాధన ప్రకరణములో ౨౦ నెంబరులో వ్రాసిన ప్రకారము చేయగా నైన భాగాది ౧౧-౭ యాభాగాదిని వెనుక సాధించి వ్రాసిన భాద్యము నే రాజ్యాదియుగు ౫-౧౦-౦ లో గూడగా నైన రాజ్యాది ౫-౨౧-౭ ఇదియే ఇష్టకాలముకు స్ఫుటరవియిని చెప్పవచ్చును. ఈలాగుననే కబాది గ్రహములను కూడ స్ఫుటము చేయవలెను.

చంద్రస్ఫుటోదాహరణము.

మైయుదాహరణ తిథినాటి యుష్టకాలమునకు చంద్రుడు లేవఁజేయుతీతినుండు న్నాడు గనుక వెనుకటి రవియుదాహరణను బోధింపఁజేయునట్టి అశ్వినాది గతజ్యోతిష ౨౬ దీని రుచే గుణించగా ౧౦౮ అయినది దీనిని ౯ చే భాగింపగా లబ్ధము ౧౨ ఇది రాసులు. ఆశేషము ౫ దీనిని ౩౦ చే గుణింపగా ౧౫౦ అయినది. దీనిని ౯ చే భాగింపగా ౧౬ వచ్చినది. ఇవి భాగలు. ఆశేషము ౬ దీనిని ౬౦ ట గుణించగా ౩౬౦ దీనిని ౯ చే భాగింపగా ౪౦ వచ్చెను. ఇవిలిప్తలు. ఈప్రకారము వచ్చినరాశ్యాది ౧౧-౧౬-౪౦ ఇది భాద్యముని పేరుగలది యగు. ఇది యటుండనిచ్చి, ప్రమాణేచ్ఛల సాధనముం జెప్పుచున్నాడు. ఎట్లంటే; యాలోలిశోజా అనగా యాకు ౧౪ బుధ వారము రోజున పూర్వాభాద్ర ౧-౩౮ ఘడియలవరకు నుండి పిమ్మట ౫౭-౩ ఘడియలదాక ఉత్తరాభాద్రావక్షత్రము ఉన్నది. ఈరెండింటియొక్క మొత్తము ౫౮-౪౧ అయినది. ఈచతుర్దశినాటి నూర్యోదయము మొదలు యంతవర్యంతమున్న పూర్వనక్షత్రమేయున్నదని తెలియవలెను. కనుక చతుర్దశినాటి ఆహారోహతీయు ౬౦ టిలో ఆపూర్వనక్షత్రము ౫౮-౪౧ ని తీసివేయగా శేషము ౧-౧౯ ఇది చతుర్దశినాటి ఆహారోహతీయలో కలసిన శేషనక్షత్ర సరిబంధమైన ఘటికాది శేటిరోజున అనగా ౧౫ గురువారమురోజున లేవఁజేయుతీతి ౫౫-౦ ఘడియల వరకునున్నది. కనుక యిది వరకమాన నక్షత్రమిది కాది యని చెప్పవచ్చును. వెనుక వ్రాసిన పూర్వదినములో కలసియున్న శేషనక్షత్ర ఘటికాది ౧-౧౯ ని యారోజునవున్న శేషతి ఘడియలు ౫౫-౦ నున్న యారెండును కలుపగానైనది ౫౬-౧౯ ఇది శేషనక్షత్రముయొక్క ఋతుద్యంతముని చెప్పవచ్చును దీనికే ప్రమాణముని పేరు చతుర్దశినాడు కలసియున్న శేషతిగడియలు ౧-౧౯ ని శేటిదినము అనగా ౧౫ బుధవారము రోజున నూర్యోదయాది యుష్టకాలమువరకును అయిన శేషతిభుక్తఘటికాది ౩౨-౩౮ యారెండు కాలములున్న మాడగా నైనది ౩౩-౫౭. ఇది శేషనక్షత్రములో ఇష్టకాలముకు అయిన భుక్తఘటికాది. ఇది యిచ్చముని చెప్పవచ్చును ఈయిచ్చమును దానిని ౮౦౦ చేత గుణింపగా ౨౭౧౬౦-౦ అయినది. దీనిని ప్రమాణమునే ౫౬-౧౯ చే భాగింపవలెను. కనుక యారెండింటిని నవణికాంచి భాగింపగావచ్చిన లబ్ధము ౪౨౨ లిప్తలు. ఈలిప్తలను ౬౦ చేత భాగింపగావచ్చిన లబ్ధము ౮ ఇది భాగలు. ఆశేషము ౨ ఇది లిప్తలు. ఈభాగలిప్తలు ౮-౨ టిని పూర్వము పాఠించి వ్రాసియున్న చంద్రభాద్యము ౧౧-౧౬-౪౦ యారాశ్యాదిలో గూడగా నైనరాశ్యాది ౧౧-౨౪-౪౨ ఇదియే స్ఫుటచంద్ర

రాశ్యాది యని చెప్పబడును. ఇక్కడికి రవ్యాది ముట్టగ్గివాసాధనము పూర్ణము
య్యుంది.

లగ్నసాధనప్రకరణము.

ఇక భావసాధనమును, తత్సంధిసాధనమును, భావగతగ్గివా
జ్ఞానోపాయమును జెప్పచున్నాడు.

ఈభావసాధనమున్నిటియందు నత్యావశ్యకమైనది.

అకా లగ్నసాధన మాహ.

నెం ౨౨:-శ్లో॥ నాచ్యాదికంలగ్నగతంఖగుణ౩౦ ఘ్నంస్వమానమ్మృతే
భాగాదిలబ్ధం సంసాధ్యం గతరాశి యుతం తనుః॥

తా॥ నూర్యదు, అయినాంశలు అక్కరలేయే బాహర కతిసులభముగ రాశ్యా
ది లగ్నమును సాధించు విధముం జెప్పచున్నాడు. ఎట్లనగా; ముందుగా ఘటికాది
లగ్నభుక్తిని తెచ్చుకోవలెను అదియెట్లుంటే; తన యిష్టతిథినాడు తన యిష్టఘటిక
లు యెన్నియగునో అయివ్వుఘటికలు పెట్టుకొని అందులో ఆరోజున పంచాంగములో
ఆతిథి చిగురున వ్రాసియుండు భుక్తియను ఘటికాదిని ఘడియ విఘడియలను కూడి
యుంచుకొని అందులో వెనుకటి కాలపరిచ్ఛేదమునందలి ౧౩ వ నెంబరు ఫారములో
తన యిష్టతిథికాటి నడచుచున్న రవి సంక్రిమణముని యున్న వరుసలో యేగడియ
లోని ఘటికాది పోవగియుండునో దానిం దీసివేయుగా మిగిలినది, ఆహాయిన లగ్నము
నకు లైలగ్నమునందంత భుక్తియని యెరుంగవలయును. ఇదియే తత్కాలలగ్నభుక్తి
ఘటికాదియని చెప్పబడును.

ఉదాహరణము :—వెనుకటి యుదాహరణములోని అశ్వియుజ శు ౧౫ గురు
వారములోనాన నూరోద్ధయదాది ఇష్టకాలఘడియ విఘడియలు ౩౨-౩౪ ఇందులో
యూరోజున పంచాంగము తిథి చిగురున వ్రాయబడియున్న భుక్తియను ఘటికాది ౩-
౩౩ ను కలిపి అయిన ౩౬-౧౫ అదికోధ్యసంఖ్యయని యొకచోట వ్రాసికొనునది.
అపిమ్ముట ఇష్టకాలమునకు రవిసంక్రిమణము యేదో తెలిసి కాలపరిచ్ఛేదములో ౧౩
వ నెంబరు ఫారములో రవిసంక్రిమణ పంక్తి వరుసగా ౧౨ గళ్ళను చూడవలెను. అ
ట్లుచూడగా నేటికి రవి కన్యాసంక్రిమణ గతుడైయున్నాడు గనుక ఆఫారములో
మోదినుంది క్రిందికి నిడువుగా వ్రాసియున్న ౧౨ సంక్రిమణములలో కన్యాసంక్రిమ
ణమునకు జవాబుగా అడ్డపంక్తిని వ్రాసియున్న ౧౨ లగాంత మొత్తములను చూచి

అందులో వెనుకటి శోధ్యసంఖ్యయగు ౩౬-౧౫ లో పోలికన మొత్త మెద్దియో దానిం దీసివేయవలెను. కనుక శోధ్యసంఖ్య ౩౬-౧౫ ఫారములో కన్యాసంక్రమణ కలము లో పోలికనది మీసలగ్నాంత మొత్తము ఘటికాది ౩౪-౨౭ అయియున్నది. కనుక దీనిని శోధ్యసంఖ్యలో తీసివేయగా శేషము ౧-౪౮ ఇది తత్కాలమేవలగ్న పృథూణములో నైన భుక్తియని తెలిసేది.

ఇట్లు ఘటికాదిలగ్న భుక్తిని సాధించి దానివలన రాశ్యాదిలగ్న పాదనమం కెప్పుడున్నాడు. ఎట్లంటే :-

వెనుకటి ౨౨ నెంబరు స్లోకమునకు ఇక్కడ టీక వ్రాయవలయుచున్నది.

టీ॥ నాద్యాదికం = ఘటికాదికమగు; లగ్నగతిం = లగ్నభుక్తి; ఖగణభూం = ఖగణ ౩౦ చేత; ఘ్నం = గుణింపబడినదై; స్వతునహృత్ - స్వమాన = తత్కాల లగ్నముయొక్క పృథూణముచేత; హృత్ = భాగింపబడినదై; భాగాది = భాగలు మొదలుగాగల; లబ్ధం = లబ్ధమును; సంపాద్యం = సాధించి; గత రాశియుతం - గత = గతిందిన; రాశి = రాసులసంఖ్యతోడ; యుతం = కూర్పబడినదై; తమః = లగ్నమును శేషముల తనుస్థానమగుచున్నది; దీనికేతనుభావమని శేష.

తా॥ వెనుకటిరీతిగా సాధింపబడిన ఘటికాది లగ్నభుక్తిని ౩౦ చే గుణించి యాలగ్నపృథూణముచే భాగింపగావచ్చిన లబ్ధము భాగలు ఆశేషమును ౬౦ చే గుణించి ఆలగ్నమానముచేతనే భాగింపగా వచ్చినలబ్ధము లిప్తలగును. ఇట్లువచ్చిన భాగాదిలో పృథువుయన రాశిస్థానమునందు తత్కాలలగ్నముయొక్క వెనుకటి లగ్నమునరకు మేమిదిగా నెన్ని రాసులు గతించినవో ఆగతరాశి సంఖ్యను ఆరాశిస్థానమునందుంచగా నది రాశ్యాది లగ్నమగునని తాత్పర్యము.

ఉదాహరణము :- వెనుక పృస్తారమువల్ల సాధించిన మేషలగ్నభుక్తి ఘటికాది ౧-౪౮ దీనిని ౩౦ చే గుణింపగా ౫౪-౦ దీనిని విభుడియలుగా నవణికాంతగా ౩౨౪౦ అయినది. దీనిని వెనుక చెప్పిన పృథూణము మేషలగ్నస్ఫుటగ్రహణ విభుడియలు ౨౬౦ చే భాగింపగా వచ్చినలబ్ధము ౧౨ ఇదిభాగలు. ఆశేషము ౧౨ దీనిని ౬౦ చే గుణింపగా ౭౨౦ దీనిని వెనుకటి ౨౬౦ చేతనే భాగింపగా లబ్ధము ౨౭ ఇది లిప్తలు. ఈపృథూణము భాగలిప్తలను తెచ్చి రాశిస్థానము లేకుండనున్నది గనుక (౦) నున్న చేర్పగానైన రాశ్యాదిలగ్నము ౦-౧౨-౨౭ తత్కాల లగ్నము మేషమే యగుటచేత లగ్నసంఖ్య లేమింటేని రాశిస్థానమందు కూన్యమే యుండుచున్నది.

భావసాధనప్రకరణము.

ఇట్లు రాశ్యాదిలగ్నమును సాధించి యింక ద్వాదశభావములను సాధింపదలచి ముందుగా దశమభావమును సాధించుచున్నాడు.

సం ౨౩:— అథ దశమ భావ సాధన మాహ ||

శ్లో|| భాగాన్యు ర్నత నాడికారస ౬ హతా స్తద్దీన యుక్తాప్వరే

నూర్యఃఖం సరసం ౬ సుఖం కథిత తల్లగ్నంచషడ్భంమదః

వ్యస్తాభారి ౬ లవోధ భూచ్యుత ఇమాభూయోంగ పాతాలయోః

క్షేప్యాషట్టనుగస్ససంధయ ఇమెషద్భాన్వితాన్యుఃపరే||మార్తాండే

టీ|| సతనాశికాః= సతసంధియ విసంధియలు; రస హతాః- రస ౬= చేత; హతాః= గుణింపబడినవై; భాగాః= భాగాలు; స్యుః= అగుచున్నవి. ఇక్కడ భాగాః అనుటచేత భాగర్థిత్వని యుపలక్షణము; తత్= ఆభాగాదికముచేత; సీన= తీసివేయబడినట్టియు, యుక్= కూర్చబడినట్టియు, నూర్యః= రాశ్యాదిస్ఫుటనూర్యడు; ప్రాక్= పూర్వకపాలమందును; పరే= పశ్చాత్కపాలమందును; ఖం= దశమభావమగుచున్నది; తత్= ఆదశమభావము; సరసం= ౬ రాసులతోగూర్చబడినదై; సుఖం= చతుర్థభావమగుచున్నది; కథితతల్లగ్నం- కథిత= చెప్పబడిన; తల్లగ్నం= ఆలగ్నము- షడ్భం= ౬ రాసులతో గూర్చబడినదై; మదః= సప్తమభావమగుచున్నది- వ్యస్తాభారిలవః- వ్యస్త= సప్తమభావరహితమైన; అభ్ర= దశమభావముయొక్క; అరిలవః= ఆరవపాలుము; అథ= అటుకర్తావత; భూచ్యుతశ్చ- ఒకటిలోనుంచి తీసివేయబడినదియు; ఇమా= ఈరెండును; అంగ పాతాలయోః- అంగ= లగ్నమునందును, పాతాలయోః= చతుర్థభావమునందును; భూయః= తిరిగి తిరిగి; క్షేప్యా= కలుపబడినవై; తనుగః= లగ్నాదిగా; ససంధయః= సంధులతోగూడినట్టి; పరే= ౬ భావములును; ఇమె= ఈ ౬ భావములును; షద్భాన్వితాః= ఆరురాసులతో గూర్చబడినవై; పరే= ఇతరభావములును; తత్త్వంధులును; స్యుః= అగుచున్నవి.

ఉదాహరణము:—ముందుగా దశమభావమును సాధింపవలెను. అందు కారణము సతము గనుక సతమునగా నెట్టిదో చెప్పుచున్నాడు.

సం ౨౪:—శ్లో|| రాత్రేశ్వేషమితంయుతందినదశేనాహ్నోగతంశేషకం

విశ్వేష్యంఖలుపూర్వపశ్చిమసతంత్రంశచ్చ్యుతంచోన్నతం||శ్రీకేశవః||

తా|| ఇద్దరినమునాటి దినమానమును పగము చేయగా నైనది దినార్థముని చెప్పుట
కును. (దినమానము వెనుకటి దినగణపనకము వలన తెలియునుగనుక అదిమాడవలెను.)

రాత్రియందు:—సూర్యుని మయాది రెండుయామముల పరకను రాత్రిగతమి
యలును, రెండుకాలముల పైనుంచి రాత్రికేవలమియలును వాటి దినార్థములో కలుపగా
నది నతమగును.

పగటియందు:—ఇద్దరాలమయ్యెనేని సూర్యుని మయాది రెండుకాలములపరకను
గతమియలును, పరమందు దినకేవలకాలమును వాటిదినార్థములో తీసివేయగా నదినతమ
గును. ఇట్లు నతమును పొంది ఈనతమియలును ౬ చే గుణింపగా భాగలిప్తలగు
ను. ఈభాగాదికమును ఇద్దరాలస్ఫుటమయ్యెనిలో పూర్వకపాలమందు రుణమున్ను,
పశ్చిమకపాలమందు ధనమున్ను చేయగా దశమభావమగును

పూర్వకపాలమునగా—అర్ధరాత్ర ప్రభృతిపరదిన మధ్యాహ్నము పరక.

పశ్చిమ కపాలమునగా:—పగలు మధ్యాహ్నము మొదలు వాటి యర్ధరాత్రము
పర్యంతము.

ధనమునగా కలుపుట. రుణమునగా తీసివేయుట. ఈయుచాహరణములో అన
గానందన సం॥ అశ్వయుజ శు ౧౨ గురువారమున సూర్యుని మయాది ఇద్దరాలమి
యలు ౩౧ ఇదిపూర్వరాత్రిలోనికాలముగనుక రాత్రిగతము ౩౧ తీసిదినమానము ౨౯౩౬
దీనిలో నగము ౧౮౪౮ ఇది దినార్థము. ఈదినార్థములో వెనుకటి రాత్రిగతమును గలు
పగా ౧౭౫౦ అయినది. మధ్యాహ్నది-అర్ధరాత్రము లోపలికాలము గనుక పశ్చిమకపా
ల నతమని యొరుగవలయును ఈపశ్చిమ నతము ౧౭౫౦ దీనిని ౬ చే గుణింపగా ౧౦౪
భాగలైనది. ఈభాగలను ౩౦ చే భాగింపగాలభ్యము ౩, అశేషము ౧౭ ఇది భాగలు.
ఈరాశిభాగలను, ఈదినమున యద్దరాలమునకు వెనుక పొంది వ్రాసిన స్ఫుటరచిం
క్కాది ౫౨౧౭ లో పశ్చిమకపాలము గనుకకూడగా నైనది ౯౮౨౭ ఈరాశ్యాదియే ద
శమభావమగును. ఈదశమ భావములో ౬ రాసులు కూడగానైన ౩౮౭ ఇది చతు
ర్థభావము|| ఇక తక్కిన ధనాదిభావములను పొందించవలెను.

ఎట్లనిన:—వెనుక పొందింపబడిన లగ్న రాశ్యాది ౦౧౨౧౨౭ దీనిలో ౬ రాసులు రా
శిస్థానమందు కూడగా నైన సప్తమభావము ౬౧౨౧౨౭. దీనిని పైవ్రాసిన దశమభావ
ము ౯౮౨౭ లో తీసివేయగా శేషరాశ్యాది ౨౧౫౪౦ దీనియొక్క దష్టాంతము అనగా
౬ వ పాలు తేవలెను. గనుక అశేషరాశ్యాదిలో రాశిస్థానము ౨, దీనిని ౬ చే భా
గింపగా లభ్యము రాసులు ౦, అశేషము ౨- దీనిని ౩౦ చే గుణించి క్రిందిభాగలు

అగ్ర సు కూడగా నైన భాగలు రాగ్ర దీనిని ఒ చే భాగింపగా వచ్చినట్లయు ౧౪ ఇవి భాగలు. ఆశేషము ౧ దీనిని ఒం చే గుణించి క్రిందిలిప్తలు ౪౦ ఇవి కూడగా నైన లిప్తలు ౧౦౦ దీనిని ఒ చే భాగింపగా వచ్చినవి ౧౬ ఇవి లిప్తలు. ఈవచ్చిన రాశ్యాది ౦౧౪ ౧౬ ఇది వస్త్రాంశముని యొకదోట వ్రాసికొనవది. ఇక ధనాది భావములు.

ఎట్లంటే:—వెనుక వ్రాయబడిన లగ్న రాశ్యాది ౦౧౨౨౩ ఇందులో నైనవ్రాసి న వస్త్రాంశమును రాశ్యాది ౦౧౪ ౧౬ కలుపగా నైనది ౦౨౬౪౩ ఇది లగ్నమునకు ను ధనభావమునకును నడుము నుండు సంధి. దీనిలో మరల ఆవస్తాంశమును గూడగా నైనది ౧౧౦౧౫ ఇది ధనభావము. ఈధన భావములోనె యావస్తాంశమును గలుపగా నయినది ౧౨౫౧౫ ఇది ధనవ్రాత్యభావముల మధ్యసంధి, ఈసంధిలోనె యావస్తాంశ మును గలుపగా నైనది ౨౪౩౧ ఇదివ్రాత్యభావము. దీనిలోనె యావస్తాంశము ను గలుపగానైనది ౨౩౪౩ ఇదిభ్రాత్య మాత్య భావముల మధ్యసంధి, చతుర్థభావము మునుపే సాధించబడినది, మాత్యభావము ౩౪౩ లగ్నము మొదలకొని యామాత్యభావ ము వరకును మాత్రమే యావస్తాంశమును కలుపుదు రావలెను. పిమ్మట మాత్యభావ ము మొదలు వస్త్రభావమువరకును మరియొక పద్ధతి గలదు

ఎట్లంటే:—వెనుకటి వస్త్రాంశము ౦౧౪ ౧౬ ను ౧ రాశిలోనుంచి తీసివేయగా శేషము ౦౧౫౪౪ ఇది శుద్ధరాశ్యాది యనబడును. యీ శుద్ధరాశ్యాదిని మాత్య (చతుర్థ) భావములో గూడగా నైనది ౩౨౩౫౧ ఇది మాత్యపుత్రభావముల మధ్యసంధి. దీనిలో శుద్ధరాశ్యాదిగూడగా నైనది ౪౪౩౫ ఇది పుత్ర (పంచమ) భావమునను. దీనిలో శుద్ధరాశ్యాది గూడగా నైనది ౪౨౫౧ ఇదిపుత్రశత్రుసంధియగును. దీనిలో శుద్ధరాశ్యాది గూడగా నైనది ౫౧౧౩ ఇది శత్రు (షష్ఠ) భావమునను ఇందులో శుద్ధ రాశ్యాది గూడగానైనది ౫౨౬౪౩ ఇదిశత్రుశత్రుభావముల మధ్యసంధియగును. యీ ప్రకారము లక్ష్యాది వస్త్రభావాంతము ఒ భావములును, ఒ సంధులు నగును. పిమ్మటలగ్నా దివరకుగా పౌత్రభావములోనున్న, ప్రతిసంధిలోనను రాశిస్థానమందు ఒ కూడగా వరుసగా సప్తమభావము మొదలు వ్యయ (ద్వాదశ) భావాంతము వరకు ఒ భావములును ఒ సంధులు నగును. యీప్రకార మియ్యంచావరణలో చేయగానయిన ద్వాదశ భావములనున్న యాదిగుత్తవ నుదహరించడ మైనది.

సమగ్ర వివరములు దాన ధాన్య వినియోగములను జరిపెడి ధారము.

గ్రామము	శ్రేణులు	సమాఖ్య	జాతులు	రంగులు	కానమిచ్చు ధాన్యములు.	కత్తిములు	వినియోగములను జరిపెడి ధారము.
	౮	౯	౧౦	౧౧	౧౨	౧౩	౧౪
రవిచంద్ర	కు-శ	బు	రాజా	రక్తాక్షి:	గోధూమ	పల్లెరాగ	2000
జిజ్ఞ	0	కు-శ	వైశ్య	గోర:	యవ	పాకీ క	౧౦౦౦
బుధ	బు	కు-శ	రాజా	రక్తాక్షి:	అక్షి	ప్రవాళ	౧౦౦౦
శుక్ర	బు-శు	కు-శ	వైశ్య	వీరగోర:	మగ్గ	మగ్గ	౧౦౦౦
శని	ర-చ	కు-శ	విప్ర	చారిదా:	చరి	గోమేడి	౧౯౦౦
రాశి	ర-చ-కు	కు-శ	విప్ర	శ్రీర:	రాజమా	పువ్వరాగ	౧౦౦౦
శక్ర	ర-చ-కు	బు-కు	కుంద	నీల:	తిల	నీల	౨౩౦౦
	ర-చ-కు	బు-కు	చందల	ధూమ:	మామ	అయ:	౧౦౦౦
	ర-చ-కు	బు-కు	మేధ	చిర:	కర్క	అయ:	2000

॥ అశ్వేనాగ్నిశంకరం బంధింతురైర్ద్రుభావైః । ఇత్యైవమే
 ద్భూతం ఇత్యంతు ఇత్యంతు ॥ ఇత్యైవమేనైర్ద్రుభావైః
 ఇత్యంతు ॥ ఇత్యైవమేనైర్ద్రుభావైః బంధింతురైర్ద్రుభావైః । ఇత్యై
 వమేనైర్ద్రుభావైః బంధింతురైర్ద్రుభావైః ॥ ౩౬ ॥ ద్విధానైః ॥ బంధింతు

॥ పునః ॥ అశ్వేనాగ్నిశంకరం బంధింతురైర్ద్రుభావైః
 అశ్వేనాగ్నిశంకరం బంధింతురైర్ద్రుభావైః
 అశ్వేనాగ్నిశంకరం బంధింతురైర్ద్రుభావైః ॥ ౩౭ ॥

పునః ॥ అశ్వేనాగ్నిశంకరం బంధింతురైర్ద్రుభావైః
 అశ్వేనాగ్నిశంకరం బంధింతురైర్ద్రుభావైః
 అశ్వేనాగ్నిశంకరం బంధింతురైర్ద్రుభావైః ॥ ౩౮ ॥

॥ అశ్వేనాగ్నిశంకరం బంధింతురైర్ద్రుభావైః ॥ పునః ॥ అశ్వేనాగ్నిశంకరం
 బంధింతురైర్ద్రుభావైః ॥ అశ్వేనాగ్నిశంకరం బంధింతురైర్ద్రుభావైః
 బంధింతురైర్ద్రుభావైః ॥ ౩౯ ॥

॥ పునః ॥ అశ్వేనాగ్నిశంకరం బంధింతురైర్ద్రుభావైః
 అశ్వేనాగ్నిశంకరం బంధింతురైర్ద్రుభావైః
 అశ్వేనాగ్నిశంకరం బంధింతురైర్ద్రుభావైః ॥ ౪౦ ॥

అశ్వేనాగ్నిశంకరం బంధింతురైర్ద్రుభావైః

అశ్వేనాగ్నిశంకరం బంధింతురైర్ద్రుభావైః

గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము
గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము
రవి:	సూర్యుడు	భూమి	చంద్రుడు	బ్రహ్మ	శివుడు	అగ్ని:
చంద్రుడు	భూమి	భూమి	చంద్రుడు	బ్రహ్మ	శివుడు	అగ్ని:
కుజుడు	శని	శని	శని	శని	శని	శని
బుధుడు	శని	శని	శని	శని	శని	శని
గురుడు	శని	శని	శని	శని	శని	శని
శుక్రుడు	శని	శని	శని	శని	శని	శని
శని	శని	శని	శని	శని	శని	శని
రాహుడు	శని	శని	శని	శని	శని	శని
కేతుడు	శని	శని	శని	శని	శని	శని

నెం ౨౯:—(గ్రహసంజ్ఞాపాదము)

గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము
గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము	గ్రహసంజ్ఞాపాదము
పూర్వదిక్	..	నక్షత్రము	దేవస్థానం	అయిదు	కటుక
వాయవ్య	..	నక్షత్రము	మృదుగుంట	..	అస్థి
దక్షిణ	అగ్ని:	శని:	జలస్థానం	..	లవణ
ఉత్తర	భూమి:	రవి:	కోతబట్ట	..	రక్తం
ఈశాన్య	అకాశ:	నక్షత్రము	అగ్నిస్థానం	..	తిక్త
అగ్నేయ	జలం	రవి:	కాలిబట్ట	..	మజ్జా
పశ్చిమ	వాయు:	శని:	క్రీడాగృహ	..	మిశ్ర-త్వక్
నిర్భతి	తడిబట్ట	..	మధుర
వాయవ్య	భండారగృహ	..	వసా
	వాడుకబట్ట	..	ఆహార-శత్రు
	శయనగృహ	..	కషాయ
	గట్టిబట్ట	..	స్నాయు
	పెంటిబట్ట
	చిరిగినబట్ట

నెం 30 :—అథ గ్రహస్వరూపమాహ.

రవి:—శ్లో॥ మధుపింగళదృక్పతురశృతనుఃపితృవృత్తిస్సవితాల్యకచః॥

తా॥ సూర్యుడు ; తేనెపిలవచ్చునికన్నులుగలవాడిను, బల్లపరులైనదేహమును
పైతృతత్వము, చిన్న జాట్లునుగలవాడని తాత్పర్యము.

చంద్ర:—శ్లో॥ తనువృత్తతనుర్బహువాతకఃః ప్రాజ్ఞశ్చశశీమృదు
వాక్ శుభదృక్॥

తా॥ చంద్రుడు ; కృశించినవర్తులదేహము, విశేష వాతశ్లేష్మములు మంచిబుద్ధి,
మృదువయిన వాక్యము, చూడనివైన దృష్టియును గలవాడు.

కుజ:—శ్లో॥ కూరదృక్పరుణమూర్తికా నుదారః పైత్తికస్సచపలః
కృశమధ్యః॥

తా॥ అంగారకుడు ; తీవ్రమయినచూపు, నిత్యయావనముగల శరీరమును, ఔ
దార్యమును, పైతృతత్వమును, చంచలమును, సన్న పాటి నడుమును గలవాడు.

బుధ:—శ్లో॥ శ్లిష్టవాక్సతత హాస్యరుచిర్జః పితృమారుతకఃః పృ
థ్విశ్చ॥

తా॥ బుధుడు ; గర్భద వాక్యములును, ఎల్లప్పుడును పరిహాసముచేయు ఆసక్తియు
ను, పైతృ, వాత, శ్లేష్మములను 3 తత్వముల సంఘాతమును గలవాడు

గురు:—శ్లో॥ బృహత్తనుః పింగళమూర్ధజేక్షణోబృహస్పతిః శ్రేష్ఠ
మతిః కఫాత్మకః॥

తా॥ గురుడు ; గొప్పదేహమును, పచ్చని కిరోజములును, పచ్చనికన్నులును, యో
గ్యమైన బుద్ధియును, శ్లేష్మతత్వమును గలవాడు.

శుక్ర:—శ్లో॥ భృగుస్సుఖకాంతవపుస్సులోచనః కఫానిలతాత్మ
సితవక్రీమూర్ధజః॥

తా॥ శుక్రుడు ; మంచి సుఖమును, సుందరమయిన దేహమును, సుందరమయిన
కన్నులును, శ్లేష్మవాత ప్రకోపమును, నల్లనైనటువంటిన్ని వంకరగలిగినట్టిన్ని కిరోజము
లున్ను గలవాడు.

శని:—శ్లో॥ మందోలనః కపిల దృక్పృశదీర్ఘగాత్రస్థూలద్విజః ప
రుషరోమకచో నిలూతాత్మ॥

తా॥ శనిశ్చర్యుడు ; అలసటయును, భయముతోగూడిన చూపును, చిక్కినట్టి
యు పొడవయినట్టియు దేహమును, లావుగలదంతములును, మూడవంటి కేశములుగల
తాట్లును, వాతప్రకృతియును గలవాడు.

సంజ్ఞాప్రకరణం. నామకరణవిషయమై మాసనామములు.

మాసములు.	మాసనామములు.		ఈమాసములయొక్క శుద్ధ గతి లయం దు గూడవలసిన పక్షములు.
	పురుషులకు.	స్త్రీలకు.	
వైశాఖం వైశాఖం జ్యేష్ఠం అశాఢం శ్రావణం భాద్రపదం ఆశ్వయుజం కార్తికం మార్గశిరం పౌషం మాఘం ఫాల్గుణం	కృష్ణః ఆనంతః అయ్యతః చక్రీ వైకుంఠః జనార్దనః ఉదేంద్రః యజ్ఞప్రసవః వాసుదేవః హరిః గోవిందః పుండరీకాక్షః	భూమిః కళ్యాణీ నక్ష్త్రభామా పుణ్యవతీ యాత్రీ ఇందుమతీ చంద్రావతీ లక్ష్మీ వాగ్దేవీ పద్మావతీ శ్రీదేవీ సావిత్రీ	చిత్తా విశాఖా జ్యేష్ఠా పూర్వాషాఢా శ్రీవణం పూర్వాభాద్రా అశ్వినీ కృత్తికా మృగశిర పునర్వసూ మహా శుభినీ

విశాఖా జ్యేష్ఠా పూర్వాషాఢా శ్రీవణం పూర్వాభాద్రా అశ్వినీ కృత్తికా మృగశిర పునర్వసూ మహా శుభినీ

సం ౩౧ :—ప్రభవాది పద్మినంపత్నీరముల నామములును కాలసరిచ్చేదయన సం ౯ ఫారమున జెప్పబడియె. కావున నిక మానములును నామములు చెప్పబడును. సం॥ ౧ కి ఆయనములు ౨ ఆయనము ౧ కి మానములు ౬ సూర్యునియొక్క కిర్కటకాది ధనురంతముగు పద్యాసినంచారము ఉత్తరాయణమనియు; మఱివాది మిథునంతముగు పద్యాసినంచారము దక్షిణాయనమనియు జెప్పబడును.

చాంద్రమానముల పేర్లు.	నిర్ణయములు	మాసాధిపతి విష్ణునామములు	మానసూర్యుల పేర్లు.	స్త్రీ దేవనామములు.	యుతువులు.
చైత్రము	మధుః	విష్ణు	వేదాంగ	రిమా	వనంతరుః
వైశాఖము	మాధవః	మధుసూదన	భాను	మోహినీ	గ్రీష్మశ్రుః
జ్యేష్ఠము	శుక్రః	త్రివిక్రమ	ఇంద్ర	పద్మాక్షి	గ్రీష్మశ్రుః
ఆషాఢము	శుచిః	వామన	రవి	కమలా	గ్రీష్మశ్రుః
శ్రావణము	నభః	శ్రీధర	గభస్తి	కాంతిమతీ	వర్షశ్రుః
భాద్రపదము	నభస్యః	కృష్ణేశ్వర	యమ	అపరాజిత	వర్షశ్రుః
ఆశ్వయుజము	ఇషః	పద్మనాభ	స్వర్ణరేఖ	పద్మావతి	వర్షశ్రుః
కార్తికము	క్షిప్తః	దామోదర	దివాకర	రాధా	శరదృతుః
మౌగళిరము	సూః	కేశవ	మిత్ర	వికాలాక్షి	శరదృతుః
పౌషము	నరాస్యః	నారాయణ	విష్ణు	లక్ష్మి	హేమంతశ్రుః
మాఘము	తపః	మాధవ	అరుణ	యక్షిణి	హేమంతశ్రుః
ఫాల్గునము	తపస్యః	గోవింద	మూర్ఖ	ధాత్రి	శైశిరశ్రుః

సం ౩౨:—నక్షత్రాదివిభాగ ప్రకరణం.

నక్షత్రములును- వారీయధిపతులును-౧ అశ్వినికి-అశ్వినీదేవతలు ౨. భరణికి-యముడు, ౩ కృత్తికకు- అగ్ని. ౪ శోభిణికి- బ్రహ్మ ౫ మృగశిరకు- చంద్రుడు ౬ ఆర్ద్రకు- రుద్రుడు. ౭ పునర్వసుకు అశితి. ౮ పుష్యమికి- గురుడు- ౯ ఆశ్లేషకు- సర్పము. ౧౦ మఘకు- పితృదేవతలు- ౧౧ పుబ్బకు- భగదు- ౧౨ ఉత్తరకు- అర్జునుడు- ౧౩ హస్తకు- రవి. ౧౪ చిత్తకు- త్వష్ట- ౧౫ స్వాతికి- వాయువు- ౧౬ విశాఖకు- ఇంద్రాగ్నులు ౧౭ అనూరాధకు- మిత్రుడు. ౧౮ జ్యేష్ఠకు- ఇంద్రుడు. ౧౯ మూలకు- రాక్షసుడు. ౨౦ పూర్వాషాఢకు- జలము. ౨౧ ఉత్తరాషాఢకు- విశ్వదేవతలు. ౨౨ ఆభిజిత్తునకు-

బ్రహ్మ ౨౩. క్రమణమునకు- విష్ణువు ౨౪ ధనిష్ఠకు- వశువులు. ౨౫ శకభిషమునకు. వరుణుడు. ౨౬ పూర్వాభాద్రపద- ఆశ్లేశపాడుడు. ౨౭ ఉత్తరాభాద్రపద- అహిర్బుధ్నుడు. ౨౮ రేవతికి- పూషయను మారుడు.

యోగములు- ౨౭ :- * విష్ణుంభము- శ్రీతి- ఆయుష్షాక్ష- సౌభాగ్య- కోధ- న * అతిగండ- శుకర్ష- ధృతి * సూల- * గండ- వృద్ధి- ధ్రువ- * వ్యాఘాతి- వార్షణ- * వజ్ర- సిద్ధి- * వ్యతిపాత- వరియాక్- * పరిఘ- శివ- సిద్ధ- సాధ్య- శుభ- శుక్ల- బృహస్ప- బింది- * వైధృతి.

తీసులును, తిషధవతులును; ౧ పాడ్యమికి-ఆగ్ని, ౨ విదియకు-బృహస్ప, ౩ తదియకు-పార్వతి, ౪ చివితకి-గణపతి, ౫ పంచమికి-సర్వులు, ౬ షష్ఠికి-కుమారస్వామి, ౭ సప్తమికి-రవి, ౮ అష్టమికి-శివుడు, ౯ నవమికి-వశువులు, ౧౦ దశమికి-దిగ్గజములు, ౧౧ ఏకాదశికి-ధర్ముడు, ౧౨ ద్వాదశికి-విష్ణువు, ౧౩ త్రయోదశికి-మన్మథుడు, ౧౪ చతుర్దశికి-కలి, ౧౫ పూర్ణిమకు-దండూడు, ౧౬ ఆమావాస్యకు-శిశుదేవతలు.

కరణములు:— ౧ చ- ౨ బాలవ- ౩ కాలవ- ౪ తైత్తిల- ౫ గరజ- ౬ వగజ- ౭ విష్టి (తేజ) భద్ర, ౮ శకుని- ౯ చతుష్పాత్- ౧౦ నాగవ- ౧౧ కింతుమ్మ- ౧౨ ఇందు బవ మొదలు విష్టివరకు నైన యేడును చరికరణములనియు; శకుని మొదలకొని నాలుగును, స్థిరకరణములనియు జెప్పబడును. చరికరణములేడును ప్రతిహాసంజ్ఞన శుక్లపక్షపాడ్యమయొక్క యుత్తరార్థము మొదలుకొని తిథియొక్కంటికి నమముగా రెండేసి కరణములు చొప్పున తిరిగి వెచ్చుచుండును. తిథిమగ్గియునప్పటికి రెండుకరణములు పూర్ణముగా ముగియును. శకుని మొదలగు స్థిరకరణములు నాల్గులు బహుళచతుర్దశి యుత్తరార్థము మొదలుకొని శుద్ధపాడ్యమిపూర్వభాగాంతమువరకువచ్చుచుండును.

మేషాది రాసులును, తద్రూపములును:— ౧ మేషము- మేళ ౨ వృషభము- ఎద్దు- ౩ మిథునము-స్త్రీపురుషద్వయము- ౪ కర్కటకము- పీత- ౫ సింహము- సింహము- ౬ కన్య-పడుచు- ౭ తుల-త్రాసు- ౮ వృశ్చికము-లేలు- ౯ ధనస్సు-విల్లు- ౧౦ మకరము మొసలి ౧౧ కుంభము- కడవ- ౧౨ మీనము- రెండు చేపలు.

వారములు:— ఆదివారము, సోమవారము, మంగళవారము, బుధవారము, గురువారము, శుక్రవారము, స్థిరవారము. ఆదిత్యాది ప్రతివారముయొక్క ప్రధమహోరకును, నూర్యుడు మొదలగువారు క్రమముగ నధిపతులగుటం బట్టి యాయావారముల వాయానామములు కలిగినవి. అనగా; యేవారమునాడు ఆవారాధిపతియొక్క హోర ఆనూకొల్పదయముకు వచ్చును. హోర ౧ కి ౨౪ గడియల చొ॥ త, శు, మి, శు, శ, గు, శు హోరేశకర్మము.

* శకమాస్కలయోగములు తొమ్మిదియు దుష్టయోగములని యెఱుంగువది.

మాసలక్షణం:—శ్లో॥ దర్శావధింమాస ముశంతి చాంద్రం, సౌరంతథాభా
స్కరిరాశిభోగాత్ । త్రింశద్దినం సావనసంజ్ఞమార్యా
నాక్షత్రీ మిందోర్భగణాశ్రయాచ్చ॥ జ్యోతిస్సారే॥

తా॥ దర్శ (అమావస్య) యొక్క అంతము నెదిలు తరుగా దర్శాంతమువరకును
మువ్వకుండుకాలము; చంద్రమానమనియు; ఒక రాశియందు సూర్యుడు సంచరించు
కాలముక సౌరమానమనియు; ముప్పది ౩౦ నూర్యోనములుగల కాలముక సావన
మానమనియు; చంద్రుడు ౩౨ నక్షత్రములందు సంచరించుకాలము నాక్షత్రమానమని
యును చెప్పబడును. ఒక రాశియందు గురుకుండుకాలము బార్హస్పత్యమానాబ్దమని చె
ప్పబడును.

వారపరత్వేన మాసఫలమాహ॥

శ్లో॥ పంచార్కవాసరేరోగాః, పంచభౌమే మహద్భయం
పంచార్కివారాదుర్భిక్షం, శేషవారాశ్శుభప్రదాః॥ జ్యోతిసా॥
తా॥ ఒక నెలలో ౫ ఆదివారములు వచ్చెనేని యానెలలో రోగపీడలు గలిగి
యుండును ౫ మంగళవారములు వచ్చెనేని గొప్ప భయముకలుగును. ౫ శనివారము
లు వచ్చెనేని దుర్భిక్షముగ నుండును.

అథ అధిమాస నిర్ణయం, తత్సంభవజ్ఞానంచాహ.

శ్లో॥ ద్వాంత్రింశద్భిర్గతైరాత్రైః, ర్దినైః షోడశభిస్తథా
ఘటికానాం చతుష్కైః పతత్యేకోధిమాసకః॥ జ్యోతిసా॥

తా॥ నెలలు ౩౨ దినములు ౧౬ ఘడియలు ౪ అయినయెడల నొకయధికమాస
ము పుట్టును ఇదిమధ్యమ ప్రమాణముగాని స్ఫుటప్రమాణముగాదు స్ఫుటప్రమాణమువల్ల
పొచ్చు తగ్గులు గలుగుచుండును. స్ఫుటప్రమాణము వల్ల అధిక మాసములు తిరుగుక్రమంబ
ట్టినవి;

శ్లో॥ దాదు ౨౮ భోగ ౩౪ శిలా ౩౫ దాదు ౨౮ భోగ ౩౪ భోగ
౩౪ శిలా ౩౫ స్తథా । స్పష్టాధిమాసాః కృమశశ్చరేయరితి
నమ్మతి.

తా॥ స్ఫుటాధి మాసములు ఒకటితర్వాని నొకటి దైవజ్ఞుని వోక సంఖ్యాకృ

మముగా దిగుగుచుండును. అనగా అధిమాసము వచ్చినవిన్నట్లు 28 మాసములకు తిరుగా అధిమాసము వచ్చినప్పుడు దానితర్వాన్ని 38-3౫-౨౮-38-3౪-3౫ యొక్క మముగా దిగుగుచుండును.

ఉదా. శక ౧౭౮౯ ఆశ్వియు సం॥ లో జ్యేష్ఠము అధిమాసముగా - విన్నట్లు శుక్ల సం॥ వైశాఖము 3౫ నెలలకు వచ్చెను. పిన్నట్లు పౌషోత్పత్తి సం॥ భాద్రపదం ౨౮ నెలలకు వచ్చెను. పిన్నట్లు భావ సం॥ లో ఆషాఢము 3౪ నెలలకు వచ్చెను. ఈలాగు కృమము దెలియవలెను.

ఫలానాసంవత్సరములో ఫలానామాస మధికము

వచ్చునని తెలియుసాధనము.

శ్లో. శాకోయోశ్వఖగై ౯౨గి స్తీనస్త్వతిశ్చత్యా ౧౯ విభాజితః

తచ్ఛేషేతీ) 3 శ ౧౧ ఖా (౦) మ్తా ౮ ప్తి ౧౬ శర ౫ నైతై)

౨ మ౯ ధోర్మలః॥ శ్రీవిశ్వపతిః॥

తా. పూర్వము కాలపరిచ్ఛేదములో సాధించబడిన పౌరణము తనయిచ్చనివ త్వరమునకు ఈముతెచ్చుకొని యందులో ౯౨౫ ను తీసివేసి యాశ్వమను ౧౯ చే భాగించగా వచ్చిన శేషమునుబట్టి యాసంవత్సరములో అమాసాధికమని తెలియవలెను. ఎట్లంటే; శేషము 3 అయితే చైత్రీయును ౧౧ అయితే వైశాఖమును [౦] అయితే జ్యేష్ఠమును ౮ అయితే ఆషాఢమును ౧౬ అయితే శ్రావణమును ౫ అయితే భాద్రపదమును ౨ అయితే ఆశ్వయుజమును అధిమాసములగును ఈశాస్త్రముచే నొకప్పుడు భేదముకలుగుటవలన స్ఫుటకృమము చెప్పబడుచున్నది. ఈయధిమాస జ్ఞానోపాయమునకు వచ్చి ఖండాంకము, వచ్చిధ్రువీవాంకము అను రెండు ఉపకరణములను ముందుగా సాధించి యుంచుకొనవలయును.

వచ్చిఖండాంకములు :—పౌర్ణమిమొదలు తారణవరకు [౦]-పార్థివమొదలు మన్నధవరకు ౧-దుర్ముఖిమొదలు విశ్వావసు వరకు ౨- సరాథవమొదలు అనందవరకు 3- రాక్షసమొదలు దుర్మతివరకు ౪-దుండుభి మొదలు అశ్వువరకు ౫.

వచ్చిధ్రువీవాంక లక్షణము :—వచ్చిధ్రువీవాంకము ౧౭౮౯ మొదలు ౧౮౪౯ వరకును అయిన చైత్రమాసవచ్చిలో పౌర్ణమాది అశ్వుయాంతమువరకునైన అరుచినివత్సరములలో (౮)యొననిదియున్న ౪తివచ్చిలో (3)మూడున్న భవిష్యత్ వచ్చిలో (౧3) పదునూడున్న వచ్చిధ్రువీవాంకమును. గతవత్సరంలో పౌర్ణమివచ్చిని ౫ చొప్పున తీసి

యాయ భవిష్యత్ వస్తులలో పౌతివప్తికిని ౫ చొప్పున చేర్చుకొనుచుండవలయును. గతమునందు, యిద్దవప్తిలో ౫ చొ॥ పోనియెడల ౩౦ దిన చేర్చుకొని మరితీసివేయ గా నైనది వప్తి ద్రువమునబడును. భవిష్యత్ వస్తులలో ౫ చొ॥ చేర్చుచుండగా ముప్పదికంటె మించుకేని దానిని ౩౦ చే భాగింపగా మిగిలినశేషము వప్తిధుని మన బడును.

శకే ౧౮౧౫ విజయనామ సంవత్సరే, అధిమాసోస్తివా ? నవా ?

ఆస్తిచే తోకవానూన ఇతిశంకాయాం

కించి దుదాహీయతే॥

ఉదాహరణము. ఈవిజయసంవత్సరమునకు ౧ ఖండాంకము ౨ వప్తిధునివము సాధింప పరిసియున్నది. ఈవిజయ సంవత్సరము, వప్తిఖండాంక వివరణములో జెప్పబడిన పౌతారము పాథికావ మన్నధ సంవత్సరముల నడుమపడ్డదిగనుక యీసంవత్సరమునకు వప్తి ఖండాంకము ౧ అనితెలియవలెను. దీనికే గతపదకముని చేరు.

ఇకవప్తిధునివమునగా :—ఇన్నటి వరకామానవప్తికి ధునివము ౮ ఇదియేవప్తి ధునివ మునబడును. ఈధునివములో ౧౪౦ సగముగలుపగా సాధకవప్తిధునివము ౮౪౦ యొనిమిదిన్నర. ఇదియే సాధకవప్తిధునివమునబడును. ఈగతపదకము, వప్తిధునివము అను రెండు సాధనములను బట్టి ఖాగ్నితప్తకశేషమనెడు సాధనమొకటి సాధింపవలసి యున్నది.

శ్లో. గతాబ్దేషు త్రిభాజ్యంచ శివ ౧౧ సంగుణశేషకం

వప్తిధునివం గతపదం మిలిత్యాఖాగ్నితప్తకం.

తా. తనయిద్దసంవత్సరమునకు పౌతరవాది లెక్కింపగా నెన్నియగునో యీసంఖ్య నుంచుకొని అసంఖ్యలో నిశ్చేషముగా భాగింపదగినంత సంఖ్యనుతీసి త్రిభాజ్యముని యొకచోట వ్రాసియుంచి అత్రిభాజ్యసంఖ్యను తీసివేయగా మిగిలిన శేషమును ౧౧ చే గుణించి శివగుణశేషముని వ్రాసికొనుకది. పిమ్మట అత్రిభాజ్యసంఖ్య, శివగుణశేషము, వప్తిధునివము, ఖండాంక మనెడు గతపదకము అను నీనాలుగుసంఖ్యలను మొత్తముచేసి ఆముత్తము ౩౦ కంటె నధికమయ్యేనేని అందులో ౩౦ తీసివేయగా శేషము ఖాగ్నితప్తక మనబడును. దీనినిటులుండనిండు.

వైవశిష్టిన ఖాగ్ని శేషముతోడ, యీయధిమాస ధునివములలో యేధునివముగూడి సాధకవప్తిధునివమును తీసివేయగా ౨ రెండు కంటె తక్కువగానుండునో ఆధునివ

సంబంధ మానమే యధిమాన మగును. ఇదినిశ్చయమైనది. సార్థపక్షి ధృవమనగా పక్షిధృవములో ౦౪౦ నగము కలుపబడినది.

ఈ సంవత్సరమునం దధికమాసము వచ్చువా? రాదా? అను సంగతినిశ్చయించు సాధన మెట్లైనది :—పూర్వము వాయుబడియున్న కాలపరిచ్ఛేదమున నెం ౯ రు ఫారమున శుద్ధిధ్రువములు ౬౦ సంవత్సరములకును వాయుబడియున్నవి. వానిలో తన యిచ్చ సంవత్సరమునకు జిప్సబడిన శుద్ధి ధృవవాంకము ౨౦ కంటె నధికమయ్యెనేని యా సంవత్సర మధిక మాసము వచ్చునని చెప్పవలెను. శుద్ధిధృవము ౨౦ కంటె తక్కువయ్యెనేని యాసంవత్సరముం దధిమాసము రాదనిచెప్పవలెను.

అధిమాసధృవములు :—చైత్రీయునకు ౮ వైశాఖమునకు ౧౦ జ్యేష్ఠమునకు ౧౨ ఆషాఢమునకు ౧౪- శ్రావణమునకు ౧౬- భాద్రపదమునకు ౧౮- ఆశ్వయుజమునకు ౨౦.

కుదాహరణము. వెనుక యుదాహరించిన విజయ సంవత్సరమునకు గణితరీత్యా వెనుక నెం 3౯-రం రుల యుదాహరణములయందు వ్యాసియుంచిన ఖండాంకమునే గతపదము ౧-పక్షిధృవము ౮ సార్థపక్షిధృవము ౮౪౦. ఇదిఇటులుండగా :—

ఇక ఖాగ్నితప్త శేషమున కుదాహరణము వాయుబడుచున్నది :—

ఈవిజయసం॥ మునకు ప్రభవది గతాబ్దములు ౨౬- ఇందు లో 3 టి చేత నిశ్శేషముగా భాగింపదగిన హెచ్చునంఖ్య ౨౪ ఇది త్రిభాజ్యమనబడును. వైశాఖాబ్దములు ౨౬ లో త్రిభాజ్యము ౨౪ ను తీసివేయగా శేషము ౨- ఇది ౧౧ చే గుణింపగానైనది ౨౨- ఇదిశివగుణశేషమనబడును. వెనుకటికాల పరిచ్ఛేదములో నెం ౯ ఫారము ప్రకారము ఈవిజయసంవత్సరమునకు వచ్చిన శుద్ధి ధృవవాంకము ౨౭- ఈ శుద్ధి ధృవవాంకము ౨౦ కంటె నధికమగుటచేత, ఈవిజయ సం॥ నందు అధిమాసము నిశ్చయముగ వచ్చునని చెప్పదగియున్నది.

ఇక నేమాన మధికముగ వచ్చుననిన :—వైశాఖాసిన ఖాగ్నితప్తశేషమునకు కుదాహరణము. శివగుణము ౨౨- పక్షిధృవము ౮- ఖండాంకమున గతపదము ౧- ఖైత్రము ౫౫- దీనిలో 3౦ దీసివేయగా నిల్చిన శేషము ౨౫- ఇదియే ఖాగ్నితప్తశేషమనబడును. ఈఖాగ్నితప్తశేషమున్న ౨౦ కంటె నధికమయ్యెనేని యాసంవత్సరమే యధికమాసము వచ్చునని చెప్పవలెను అప్రకారమే అధికము వచ్చినది. గనుక ఈవిజయ సంవత్సరములో నధికమాసము వచ్చెనని చెప్పవలెను. ఇక నేమాన మధికమగునంటే :—

వెనుకటి ఖాన్ని తప్ప శేషము ౨౫- ఇందులో వెనుక అధిమాస ధ్రువములలో త్రాసిన ప్రకాశము అమాధమునకు జెప్పబడిన ధ్రువిము ౧౪ గు కూడగా నయినది ౩౯. దీనిలో ౩౦ తీసి వేయగా శేషము ౯- ఇందులో సార్వప్రజ్ఞధ్రువిము ౫౦ తీసివేయగా సగము యున్నది. శ్లో॥ ద్వావ్యసంయతాగ్రావివ్యతే తత్రాధిమాసో విక్షేయః॥ అనవచనముచేత అశేషము ౨ కంటె తక్కువైనది. గనుక అమాధపాధిక మని చెప్పబడెను. ఎందుచేత నంటె:—అమాధమాన ధ్రువిము కలుపుటచేత అమాధమే యధికమని చెప్పదగినది. అనగా అధిమాస ధ్రువిములలో నేమానము తాలూకు ధ్రువిముకూడి చేయుదునో అమానమే యధికమగును.

—అథ అధిక్షయ మాసయో ర్నిరూపణం.—

ఇక అధికమాస క్షయమాసముల లక్షణములు చెప్పబడుచున్నవి.

శ్లో॥ అసంకాంతిమాసోధిమాస స్ఫుటస్యా

ద్విసంకాంతి మాసః క్షయాఖ్యః కదాచిత్

క్షయః కార్తికాది త్రయే నాన్యథా స్యా

త్రదా వర్షమధ్యే ౭ ధిమాస ద్వయంచ॥ ఇతిసిద్ధాంతశిరోమణి.

తా॥ వెనుక ౩౦ ౩౫ రు శ్లోక ప్రకారమే చాంద్రిమాన వధ్యంబు రవిసంకృమణ ప్రవేశము లేకుండునో అదియే అధికమాస మనబడును. అట్టి యేచాంద్రిమాన మధ్యమాన రెండు సంకృమణము లిమిది యుండునో అమానము క్షయ లేక లుప్తమాసమనబడును. మొదటిదియగు అధికమాసము చైత్రాది ఆశ్వయుజము వరకు నైన ౭ నెలలలోనే వచ్చును. కాని పైనెలలలో రాదు. శ్లో॥ చైత్రా చ్యాశ్వయు జాంతేషు అధిమాసాః ప్రకీర్తితాః । ఏక్షయో నాధి మాన స్యా న్నాఘావై పరికీర్తితః॥ ఇతి నిర్ణయసింధౌ॥ అనుట వలన క్షయమాసము కార్తిక మాగ్ధశిర పావములు అను నీ మూడు నెలలలోనే వచ్చును గాని మిగిలిన నెలలలో రాదు. ఈక్షయమాసము వచ్చు సంవత్సరములో రెండధిక మాసములు వచ్చును. ఆరెంటిలో నొక్కటి క్షయమాసమనకు బూర్వమునను రెండవది తత్పరమందునను వచ్చును. ఈలుప్తమాసము చిరకాలమున కొకసారివచ్చును. గాని తరుచుగ రాదు. మాఘము లుప్తముగాగానిఅధికముగాగాని యెన్నడును రాదు.

—అథ తిథివిభాగః.—

శ్లో॥ నందా భద్రా జయారిత్రా పూర్ణాచ తిథయః క్రమాత్॥

ఉదా॥ శక్తి గూఢగః సంపదసం॥ అశ్వయుజ పు ౧౫ గురువారమునాడు యోగసాధనము చేయువలసి పంచాంగముచూడగా నూర్వ్యుడు పాస్తానక్షత్రముందున్నాడు ; చంద్రుడు రేవతిముందున్నాడు- గనుక పుష్యమిమొదలుగ రవియున్న పాస్తా విరతు నెంచగా ౬ వివది. శ్రవణము మొదలుగ చంద్రుడున్న విశ్వనక్షత్రమగు రేవతి విరతు నెంచగా ౬ వివది- రవిచంద్రశింఖలు రెండును కూడగా ౧౨ వివది. ఇది ౨? చే భాగింపఁబడదు గనుక శేషము ౧౨ ఆయిను- గనుక విష్కంభనామయోగము మొదలు ౧౨ వది ధృవనామయోగము వచ్చినది- నేడు పంచాంగలో నున్న ధృవనామ యోగమేయున్నది, కాబట్టి యోగము సరిగానే వచ్చినది-

—◆◆◆అథః కరణసాధనంచాహ◆◆◆—

శ్లో॥ గతాస్తు తిథయో ద్విఘ్నా స్సప్తభక్తావశేషకం
పూర్వాఢ్ధేకరణం తత్ప్యాత్తత్యైకం త్వవరేదశే
కృష్ణభూతదినాంత్యై శిశునిర్దర్శఖండయో :
చతుష్పాన్నాగవం వైవకింస్తుఘ్నం ప్రతిపద్దశే॥
ద్వితీయపాదేప్రతిపద్భవాది కరణం మతం॥

తా॥ శుక్లప్రతిపత్తు మొదలుకొనియైనతిథులను రెండింటి గుణించి రేడింటిభాగించగా మిగిలినశేషము ఎంతయుండునో అన్నన చరకరణము తన యిష్టతిథి పూర్వాధికామున వచ్చును దానితర్వాతి కరణము దానియంత్రాధికామున వచ్చును. బహుశచతుర్దశి యంత్రాధికామున శకునియు, ఆమావాస్యా పూర్వాత్త్రాధికాములయందు చతుష్పాన్నాగవంబులును, శుక్లపౌర్ణిమ త్పూర్వాధికామునందు కింతుఘ్నంబును, సర్వతా వచ్చుచుండును. పౌర్ణిమద్వితీయాధికాము మొదలుకొని బహుది చరకరణము లేదును తిరుగుచుండును.

(తీర్పు.)

(శ్రీమదాంధ్ర) తాత్పర్యోదాహరణసహితే

దైవజ్ఞకర్ణామృతే

పూర్వభాగే మిత్రఫలవిందా

గోచరపరిచేడే ఆవకవాడచక్రప్రసాదము.

సకలకాస్త్రములలో శాస్త్రోత్తము ప్రత్యక్షకాస్త్రము. ఈకాస్త్రముంతిగను నక్షత్రము లాధారములై యున్నవి. జాతకముచూచునట్లగోచరాదులందు నక్షత్రాధారము కల్గినే ఫలపరిజ్ఞానము గలుగుచున్నది. జన్మనక్షత్రమువల్ల రాజ్యోనము, రాజవలన గృహస్థితి అందులని శుభాశుభజ్ఞానమును గలుగుచున్నదిగదా. ఇట్టి జన్మనక్షత్రములేనివారికి నామనక్షత్రమావశ్యకము- నామనక్షత్రవివేకముకొరకై యాత్మరూపి యానతికల్గి ఆవకవాడచక్రము పుట్టినది. దానివలన సకలనక్షత్రములును ప్రసరింపఁబడినవి. రుద్రయామికమునందు దీని విషయమై నందికేశుండు పార్వతీరమణుని యుపదేశముచే నొందువిషయమై విస్తరించినదానివలన గోచరప్రకరణమును లోకమునందు వ్యాపింపఁజేసినట్లు శైర్దటుచెప్పదున్నార, కావున నక్షత్రము యిందు వివరింపబడియె.

—◆—◆—◆ఆవకవాడచక్రస్మృతి.◆—◆—◆

శ్లో॥ ప్రదోషకాలే శశిశేఖరస్యనాట్యోత్సవే తత్పదభూషణస్య

శిలాతలస్యాపిచయోగజాని చత్వారిసూత్రాణిశివాజ్ఞయైవ.

తా॥ పూర్వము శివుడొకనాడునాట్యముచేయుచుండగాఅదేవిడవుని కాలియించి యొకటివారి ఆశిలాతలమునంబడితూలివాలుగావృత్తు లెగిరికిందబడుటం జేసిసాలుగావృత్తులకును నాట్యగునూత్రములు శ్రిశివుని సంకల్పమువలనం బుట్టెను. ఆసాలుగునూత్రములు నందికేశ్వరుం డాలించి వానియర్థావబోధకొర కీశ్వరుని చెంతికి నమస్కరించి ఓహ్వామీ! ఇపుడు జేవరవారి పాదముంజీరభవంబగు సూత్రచతుష్టయంబున కర్థంచేమని యడుగ నమ్ముచేమన డనుగ్రహించి నందికేశున కిట్లు చెప్పబోడంగెను.

నూత్రములు:-- ౧ ఆవకవాడ- ౨ మటపరత- ౩ నయబజ్జ- ౪ గనదచల. ఈసాలుగు శివనూత్రములవలన ఆభిజిత్సహితంబుగ ౨౦ నక్షత్రములును ౧౧౨ పాదములును ప్రసరింపబడెను.

—◆◆◆అవకవాడ చక్రార్థారము◆◆◆—

శ్లో॥ ఏకైకమక్షరం యీప్త్యా తస్మిన్ పంచస్వరాకాక్రమాత్ ॥

అక్షరణివీట ఇతిచయోజయేద్దైవ విత్సుధీః॥

చత్రాణాం భస్య పాదానాం చతురశ్చ పునఃపునః॥

ప్రక్షిప్తవగ్ధాః॥ శ్లో॥ ఘజఘరాద్రభేవింద్యాత్ షణ్ణతాహస్తభేపిచ

ధ ధ ధా పూర్వసాధాయాం శ ఝ ధా భాద్ర ఉత్తరే॥ ఇతి॥

తా॥ వెనుకటి అవకవాడాది సూత్రములలో సూ॥ ౧కి అక్షరములు ౫ చొ॥ సూత్రములు ౪ కి అయిన అక్షరములు ౨౦ కి అక్షరము ౧కి ఆ- ఈ- ఊ- ఏ- ఓ- అ సు అయిదు అచ్చులును చేర్చుచురాగా ౨౦ అక్షరములకు ఇరవై ఐదులు సూరు ఐర్ల ములయ్యె. అందు మొదటినుండియు ౪ గేసిపర్లముల కొక్కొక్కనక్షత్రముచొ॥ కృత్తిక మొదలుగా పంచపెట్టుచురాగా నక్షత్రములేర్పడును- నక్షత్రము ౧కి పాదములు నాలు గు- గనుక నక్షత్రము ౧కి పర్లములును నాలుగేర్పడియె. అనగా ౧వ అక్షరమునకు ప్ర ధమపాదము, ౨వ అక్షరమునకు ద్వితీయపాదము- మూడవఅక్షరమునకు తృతీయపాదము ౪ వ అక్షరమునకు చతుర్థపాదము- అని తెలియవలెను. నక్షత్రములకు గృత్తికయే మొదలుగనుక కృత్తికాదిగా గ్రహించివాడు.- కృత్తికయే నక్షత్రములకాదియని శ్రు తినిష్ఠితులు పలుకుచున్నవి-

రాసులలో మొదటిదగు మేషమునకు అశ్వినీనక్షత్రమిదియగుటం జేసి అశ్వనాథా దిగవ్యవహరించుచున్నారు. తాని కృత్తిక మొదటిదైనటుల ననేక హేతువులున్నవి. మ ణియుపంచకలాక, గప్తకలాక, సర్వతోభద్ర మొదలగు ఐకగ్రములయందును కృత్తి కాదిగానే చెప్పబడియున్నది. గనుక నిచట కృత్తిక మొదలుగ బుచ్చుకొనబడియె. సూత్రములు ౪కి పర్లములు ౨౦- ఆ ౨౦కి ప్రత్యేకముగా ఐదేసిఅచ్చులను జేర్చుటవల న ౧౦౦ పర్లము లైనవి గదా. అశ్వనాథి నక్షత్రములు ౨౦కి నక్షత్రము ౧ కి నాలుగేసి పాదములచొ॥ అయిన పాదములు ౧౧౨- పైసూత్రాక్షరకల్పన పల్ల ౧౦౦ పర్లములే యగును- అందుకు ౧౨ పర్లములు తక్కువవచ్చినవి- కాబట్టి ఘ-జ- ఛ- ప్రభృతిపర్లములు ౧౨టిని ప్రక్షిప్తములుగా దెచ్చి మధ్యమధ్యచేర్చినారు- అవి యిట్లంటే:-

ఘ- జ- ఛ- ఈ ౩టిని అర్ధగ్రీ ౨, ౩, ౪ పాదముల యందును,

ఊ- ణ- త- ఈమూటిని పాస్త ౨, ౩, ౪ పా॥ యందును,

ధ- ధ- ధ- ఈతెని పూర్వాధా ౨, ౩, ౪ పాదమలయండును,
 శ- యు- ధ- ఈతెని ఉత్తరాధా ౨, ౩, ౪ పాదమలయండును, శేర్మలదీని-
 ఈలగున౧౨ పర్వములను మూడుచోట్ల శేర్మలని ప్రస్తావము పూర్వముగ నగమ.

అ వ క హ డ చ క్ర ము.
 అ వ క హ డా ది సూ త్ర ము లు.

౧ నూ త్ర ము.	౨ నూ త్ర ము.	౩ నూ త్ర ము.	౪ నూ త్ర ము.
అ వ క హ డ	మ ట ప ర త	న య బ స థ	క స ద చ ల
అ వ క హ డా	మా పా రా తా	నా యా వా భా	గా సా ధా లా
ఈ వ క హ డి	మీ పే కి కి తి	నీ యా వీ కి కి	గీ వీ కి కి
ఉ వ క హ డ్దా	మూ పూ రూ తూ	మూ యూ బూ భూ	గూ మూ ధూ లూ
ఏ వ క హ డే	మే పే కే కే రే	నే యే చే కే కే	గే సే బే దే
ఐ వ క హ డ్దో	మో పో రో తో	వో యో భో భో	గో సో ధో లో

ఇది ఆవకహడ మొదలగు నాముగ నూత్రముల పూదను శేయబడిన పంచస్వర కల్పకణని యెయ్యగలది.

ఈవర్ణములవలన నక్షత్రముల వేర్వేరులైన గనుక యాచక్రముందలి మొదటి
తెప్పవడిన (అ) అనుచుండిన ఆ. ఈ. ఊ. ఏ. ఓ. అని ౫ అచ్చులు వ్రాయఁబడి
యొన్నవిగదా. అందులో మొదటివగు ఆ. ఈ. ఊ. ఏ. యీ ౪ గును వేరికృత్తిగా
నక్షత్రములునది. యీ ౪ గున్న కృత్తికకు పోగా యిక మొదటిచాలులో ఓ. అనే
యొక్కటి మాత్రము మిగిలిపోయెను. ఆమిగిలిన ఓఅనుచుని రోహిణి నక్షత్రముయొ
క్క ప్రభువచరణమునందు వుంచితిమి. పిమ్మటచక్రములో రెండవచాలులోనున్న (ఏ)
అనే చాని క్రిందను నిలుపువంకిగా నున్న వా- ఓ- వ్రా- వే- వో | అనే ౫ టిలో వ
నుక రోహిణియొక్క తర్వాతిపాదములు ౩ కిన్ని మూటిని తీసికొని రోహిణియందుం
చగా ఓ- వా- ఓ- వ్రా- రోహిణియని యేర్పడెను. ఇక ఏకారకల్పనతాలాకు వా-
ఓ- వ్రా- అనే ౩ న్ను రోహిణికి వెల్లిపోగా వే- వో- అనే రెండును మిగిలినవి. యీ
రెండును మృగశిరకు దీసికోగా మృగశిరా ౧- ౨ పాదములు యేర్పడెను. ఇట్లు యే
ర్పడగా వే- వో- అని యొనది. ఇక ౩ వ యక్షరము (ః) కారముయొ
క్కకల్పనయగు కా- కీ- కూ-కే- కో- యొద్దెదింటిలో మొదటివగు కా- కీ- అనే
రెండును దీసి మృగశిరతర్వాతి పాదములగు ౩-౪ ములయందుంచగా వే- వో-కా-
కీ- మృగశిర. అని యేర్పడును. ఇక కవర్ణకల్పనతాలాకు బాకీ ఎర్లములగు కూ-కే-
కో అనేవానిలో మొదటిదగు కూ అను చాని అర్ధా ౧ పాదమందుంచి వెనుక చెప్పిన
ప్రకారం “ఘ- జ- ఛ- ఛాద్ర ఛవివ్యాత్” అనే ప్రక్షిప్తవర్ణములు ౩ టిని అ
ర్ధా ౨- ౩- ౪-పాదములందుంచగా కూ- ఘ- జ- ఛ అర్ధి అని యేర్పడియె. యీ
ప్రకారము ప్రతినక్షత్రమునమునకు ను ౪ గేసి అక్షరముల చొ॥ తీసుకొని ప్రస్తరించు
చు అర్ధి, పాస్త, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాభాద్ర యానక్షత్రముల విశ్వాసమందుమాత్ర
ము ఘ- జ- ఛ- మొదలగు ప్రక్షిప్త ఎర్లములం వేర్వేరు రాగా ఆవృన్యాది అభిజత్స
హితముగ ౨౨ నక్షత్రములను ౧౧౨ పాదములను ఏర్పడును. పిమ్మట వామనక్షత్రము
లను సులభముగా బెరిసికొనవచ్చును.

ఇక వామనక్షత్రవివేకమునకు ఉదాహరణము.

కూర్చన్నఅనే పుచ్చుకుడు వచ్చి గోచారఫల మడిగెను. ఈతని వామాద్యక్ష
రము- కూ- గనుక పైనజెప్పినప్రకారము కూ- ఘ- జ- ఛ- అర్ధి- అని యేర్పడుటచేత
అర్ధా)వామనక్షత్రము అని చెప్పరగియున్నది. మరియు, నాలుగక్షరములతో మొదటిద
యగుటచేత అర్ధా) ౧ చరణమని చెప్పవలయును. యీచక్రోద్ధారము కృత్తికాదిగా
తెప్పవడినకు లోకవృన్హార్యము అవృన్యాదిగా నిడట వ్రాయఁబడినది.

నక్షత్రరాశ్యంశవిభాగః

అనకపాదచక్రవిన్యాసము.

శుక్లీంద బాహింబిన ౧, ౨, ౩, ౪, అంకలు గల చాక్లు నక్షత్రముల పాదములు-
వాని ప్రక్కనున్న అశ్వనాథములు వాని కగు నక్షత్రములు-

౧	౨	౩	౪	౧	౨	౩	౪
చూ.	చే	చో	లా అశ్వని	రూ	రే	రో	తా స్వాతి
లీ	లూ	లో	లో భరణి	లీ	లూ	లో	తో విశాఖ
అ	ఈ	ఊ	ఏ కృత్తికా	నా	నీ	నూ	నే అనూరాధ
ఓ	వా	వీ	పూ రోహిణి	నో	యూ	యూ	యూ శ్రేష్ఠా
చ	హ	కా	కీ మృగశిర	యో	యో	కా	వీ మూలా
ఖ	ఖ	జ	భ ఆర్ద్రా	బూ	భ	భ	భ పూషాభ
జ	జ	హ	హీ పునర్వసు	బే	బో	బా	బీ ఉ॥మాభ
హ	హీ	హూ	రా పుష్యమి	కా	కే	కో	ఖా అభిజిత్
డి	డూ	డో	డో ఆశ్లేష	ఖీ	ఖూ	ఖే	ఖో శ్రవణం
మా	మీ	మూ	మే మిథు	గా	గీ	గూ	గే భనిష్ఠ
మో	టా	టో	టూ పుబ్బ	గో	పా	పీ	పూ శతభిషం
టే	టో	పా	పీ ఉత్తరా	సే	సో	సా	దీ పూర్వాద్ర
పూ	ప	ప	త మాస్త	దూ	తం	రూ	ధ ఉ॥ భాద్ర
పే	పో	రా	రీ చిత్రి	దే	దో	చా	చీ రేవతి.

నక్షత్రములకు రాశ్యంశ విభాగము.

అభిజిత్తు నక్షత్రము ౨౭ నక్షత్రములలో ఎంతర్దాపిగానుండి ఉత్తరాశుధా శ్రీవణములకు నడుచునున్నది. గనుక యీవిషయమై ౨౭ నక్షత్రములగానే గ్రంథకర్త అంగీకరించిసాడు. ప్రతి నక్షత్రమునకును ౪ గేసి పాదములు చొప్పున ౨౭ నక్షత్రములకులియ్యి మొత్తము ౧౦౮ పాదములకును ౧౨ రాసులు పెమానముగనుక ౧౦౮ పాదములను ౧౨ రాసులవీరిద పంచిపెట్టగా రాశి ౧౨ కి పాదములుపెచ్చినవి. అనగా ౯ పాదములకొక రాశియని తార్కర్యము. యాప్రకారముపంచగా ఆశ్వనీయొక్క ౪ పాదములును, భరణీయొక్క ౪ పాదములును, కృత్తికయొక్క మొదటిపాదమును కలిపి ౯ పాదములుగనుకనే 'ఆశ్వని, భరణి, కృత్తికా పాదంమేషం' అని పెద్దలు చెప్పుచున్నాడు. యాలాగుననే కృత్తికయొక్క శేషపాదములు ౩ న్ను రోహిణియొక్క ౪ పాదములును, మృగశిరయొక్క ౧-౨ పాదములు ౨ ను కలిపి అయిన ౯ పాదములకును పుష్యభరాశిగనుకనే 'కృత్తికారోహిణి మృగశిరార్ధం పుష్యభం'

అనితెప్పచున్నాడు. యీప్రకారము కర్మముగాక పాదములకు ఒక్కొక్కరాశి నా||
౧౨ కౌసుమకు గర్భించునది యీలాగర్పదేనవానిని బాలబోధకొరకు వాయించు
చున్నది.

- ౧ అశ్వని భరణి కృత్తికా పాదం మేషం.
- ౨ కృత్తికా తిర్యగ్గా హిణి మృగశిరార్థం వృషభం.
- ౩ మృగశిరార్థం ఆర్ద్రాపునర్వ సోమయా మిథునం.
- ౪ పునర్వసోపాదం పుష్యమ్య శ్చిహంతం కర్కటం.
- ౫ మఘ పుబ్బ ఉత్తరాపాదం సితవం.
- ౬ ఉత్తరాశ్రియో వాస్తవితార్దం శిన్ధు.
- ౭ చితార్దం స్వాతి విశాఖాశ్రియస్తులా.
- ౮ విశాఖాపాదమనూరాధా జ్యేష్ఠాంతం మృగశిరం.
- ౯ మూల పూర్వాషాఢోత్తరీరాషాఢా పాదంధనుః.

౧౦ ఉత్తరీరాషాఢాశ్రియ శ్చిన్ధుభగ్గపార్థంమకరం.

౧౧ ధనిష్ఠార్థం శతభిష పూర్వభాద్రపదాంతం కుంభం.

౧౨ పూర్వభాద్రాపాదం ఉత్తరభాద్రా రేవత్యంతం మీనం.

ఈలాగు నక్షత్రములయిద రాసుల నేర్పరచెను. గమక తన యిచ్చనక్షత్రము జ
న్మనక్షత్రముగాని, వామనక్షత్రముగాని యేదో, యేపాదమో, దానికి సైవవ్యాసక
ప్రకారము ఏరాశియగునో అదియే అతిపక్షజన్మరాశి యనబడును. యీలాగున నే ౧౨
దాష్ఠికీరాసులు మొదలగునవిగూడ తెలుంగవలయును.

ఉదా. పైయుపపాఠములలో కూర్చున్న ఆనువాదానికి అర్ధాశామ నక్షత్రము
యిష్టది. ఆయార్ద్రా ప్రవాసిన రాశి విభాగములలో మిథునరాశిలో బడెనుగనుక జన్మరా
శినిగాని వామ రాశినిగాని మిథునమని చెప్పబడును. యీలాగున నే ఆర్ద్రాజన్మ నక్షత్ర
ము వారికినిగూడ జెప్పవలెను. ఇక నక్షత్రప్రాదములవలన జాతిక ఈపాఠాలోనిట్లు
దులభుండు సవాంశములను మలదముగా నేర్పరచువిధి చెప్పబడుచున్నది.

అశ్విన్యాదిగతక్షాణి, చతుర్భిర్గుణ యేత్రతః

రవి ౧౨ తప్తంతయచ్చేషం తన్మేషాదేర్నవాంశికం.

తా. తనయిచ్చనక్షత్రమునకు అశ్వని మొదలుగా గణించిన నక్షత్రములసంఖ్య
౪ తేనుండి అందులో తనయిచ్చ నక్షత్రములో యెన్నవపాదమో అంతసంఖ్యనుకూ
డించుచే భాగింపున మీగలిన కేషమేత్రయందునో కేషాదిఅన్నవరాశి పేరుగల
సవాంశమును.

ఉవా. పువ్యమీ ౩ చరణమందు నేవదత్తుడు జననమాయెను. అప్పుడు చంద్రుడు పువ్యమీనక్షత్రీ ౩ పాద మందున్నాడుగనుక చంద్రుడు, ఏనవాళమంటున్నాడని చూడగా; యాపువ్యమీ వరకు అత్సనిమొదలుకొని ఆయిన గతినక్షత్రీసంఖ్య ౭ దీనిని ౪ చేగుణింపగా ౨౨ ఇందులోపరికమాన పువ్యమీ నక్షత్రీమయొక్క ౩ వాదములున్న కూడగా ౩౧ ఇది అత్సని ప్రధనుపాదము మొదలు జన్మకాల పువ్యమీ ౩ సాదాంత్యమువరకు ఆయిన పాదముల మొత్తము సంఖ్య అయెను. గనుక యీ సంఖ్య ౩౧ ని ౧౨ చే భాగింపగా ౭ యేడుమిగిలినది. గనుక మేషము మొదలుకొని లెక్కింపగా నేడవది కుల అయినది గనుక యీపువ్యమీ ౩ నపాదమునకు కుల నానవాంశఅయెను గనుక చంద్రుడు కులనానవాంశయలదున్నాడని వాగ్నికొనవలయును.

ఈప్రకారమే జన్మనామ నక్షత్రములకుగాని అయానక్షత్రీములందున్న రివ్యాదిగ్రహములకుగాని వవాంశవిర్న్యయముం జేసికొనవలయును.

ఈనవాంశవిర్న్యయమునకు ఇంకొకవిధముం జెప్పచున్నాడు. ఎట్లంటే; అత్సని మొదలు పువ్యమీవరకు గతి నక్షత్రీములు ౭ ఇది ౩ చే భాగింపగా కేషము ౧ ఇది ౪ చే గుణింపగా ౪ అయినది. ఇందులో పువ్యమీయొక్క ఇష్టపాదములు ౩ కూడగా ౭ అయెను గనుక వెనుకటివలె నే మేషుది ౭ ఇది కులనానవాంశమని యురుగవలయు.

పరా. నవాంశాని విభాగములను దెలియజేయు జ్యోతిశ్శాస్త్రము చక్రీపరిచ్ఛేదమున జూచుకొనవలయును.

బహువిధగోచర ప్రకరణం.

ఎరియొక్కజన్మనామనక్షత్రీముల కేంశముగనో అరాకయే వాజన్మరశి లేక నామరాశి యనబడును. అట్టిజన్మ, లేక నామరాశి మొదలు ౧౨ స్థానములలో నే స్థానముం దేగ్రహముండునో అస్థానమునందాగ్రహమునకు నీదిగువున వాగ్నియబడిన శ్లోకముల ప్రకారమాచూషలములం దెలిసికొనవలయును.

గోచారవిషయమై ప్రత్యేకఫలములు.

రవే: || శ్లో. స్థానభ్రష్టం- భయం- నంప- నానభంగం- మహద్భయం- శత్రుత్వయం- వ్యధాం- రోగం- దుఃఖం- సిద్ధిం- ధనాధన- క్రిమీజానాశ్రాశ్వాది కురుతే పద్మభాంధవ: || ౧ ||

చంద్రస్యశ్లో॥ అన్నస్పద్ధిం- ధనక్షేణం- ద్రవ్యలాభం- మహాద్రుణం

కార్యనాశంచ- విత్తంచ- ధనలాభంచ- మారణం॥

స్వప్నైరం- సుఖం- లాభం- ధనహానిం- నిశాకరః ॥౨॥

కుజస్యశ్లో॥ భేదం- దౌర్భాగ్య- సౌభాగ్య- రిపువీడాం- రిపౌర్భయం

లర్థసిద్ధి- మనర్థంచ- శస్త్రవీడాం- ధనక్షయం

అశోకించ- ధనం- క్రూం- క్రమేణకురుతేకుజః.

3

బుధస్యశ్లో॥ బంధనం- హేమ లాభంచ- శత్రువీడాం- రిపుక్షయం

దారిద్ర్యం- భూషణం- లాభం- మనస్పిద్ధిం- ధనక్షయం

ప్రమోదం- మోద- సంహారా- క్రమేణ కురుతేబుధః.

౪

గురోఃశ్లో॥ దేశత్యాగం విత్తలాభ- మనర్థం- ధననాశనం

సంపదం- క్లేశ- మారోగ్యం- ధనహానిం- ధనాగమం

వీడనం- లాభ- నష్టేచ- క్రమేణకురుతేగురుః.

౫

శుక్రస్యశ్లో॥ ఆరోగ్యం- భూషణం- లాభం- రతించ- ప్రియదశానం

మానహానిం- మహావీడాం- భూలాభం- ధాన్యకుట్టణం

సంతోషంచైవ విత్తంచ- ప్రమోదం- కురుతేశువిః

౬

శనిశ్లో॥ విపత్తి- హాని- సంపత్తిః- కుక్షిరోగం- సుతక్షయం

లక్ష్మీకరమహాదైన్యం మరణం దేహశోషణం

బంధనం- లాభ- నష్టేచ- క్రమేణ కురుతేశనిః.

౭

రాహుశ్లో॥ కేతోశ్చ శ్లో॥ భయంచ- కలహం- భాగ్యం- మానహానిధనక్షయం

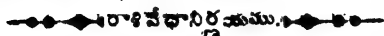
సౌఖ్యం- శత్రుభయం- చోర్యం శత్రువృద్ధిం- ధనక్షయం

శత్రునాశం దుఃఖంచైవ- కుర్యాదేవం తమోధ్యజే.

౮

ఈగోచారశ్లోకములకు అర్థకావ్యము లేమింటేసియు, ప్రతిపదమునకును గీతలు గీచి పదవిభాగముం దెలియజేసి యుండుటంబట్టియు వేరటికా తార్కిర్యములు వ్రాయ బడకున్నవి. ఏకాదశస్థానమందు రక్కాదులందరును మంచిభారేగనుక పయిల్లోకములం దందరిని కుభఫలమే వ్రా. కుబదెను నయినకెప్పిన ల్లోకములలో గ్రహములకు కొన్ని పాశములందు కుభఫలమం దొన్నిటియం దకుభఫలమూ దెప్పబడెను. అయిన నొకప్పు డు శనిగ్రహములకు మంచి స్థానమందు దుష్టఫలమూ, దుష్టస్థానమందు మంచిఫలమూ న

యగును అట్టివృత్తయము వేధానికముచేత జరుగుచుకాబట్టి బోధింపబడు చక్కగా వేధలంగనిపెట్టి మరిచెప్పబరితను. వేధానిరికిలనజేయక గోచారఫలముంజెప్పవలసివచ్చినప్పుడు బొందుదురు గావునవేధానిరిజ్ఞానం బత్యావశ్యకంబు.

వేధలు రెండువిధములు. రాశివేధలు, నక్షత్రవేధలుఅని, అందుచుండుగా రాశివేధానిరికము చెప్పబడుచున్నది.

రవే:—శ్లో. లాభ ౧౧వి క్రమ 3 ఖ ౧౦ శత్రు ౬ ఘ సిత, శోభనోనిగదితో దివార:

భేచరైస్సుత గి తపో ౯ జలాం ౪ త్య ౧౨ వైర్యావ్యక్తిభ్యది స విధ్యతే తథా. ౧

చంద్రస్య:—శ్లో. ద్యూన ౭ జన్మ ౧ రిపు ౬ లాభ ౧౧ ఖ ౧౦ త్రి

3 గ, శృంగద్రమాశ్శుభఫలపదస్తదా వ్యా ౨ త్తజాం ౧౧ త్య ౧౨

మృతి ౮ బంధు ౪ ధర్మ ౯ వై, ద్విధ్యతే సవిభుదైర్యదిగ్రిహే: ౨

ఈరచించుదురి రెండు శ్లోకములకును తార్కిర్య మిక్కడనే వాయబడుచున్నది.

తా. రవికి జన్మరాశిమొదలుకొని మూర్త్యకు కనకుభస్మానములగు ౧౧-3-౧౦ ౬ టనున్నప్పుడు క్రిమాలంకారముగా ౫-౯-౪-౧౨ జన్మరాశి మొదలీస్థానములందు ఏగ్రహములను లేవండిరని శుభుడగును ఒక్కశనిమాత్రమున్నను దోషములేదుఅనగా ౧౧-3-౧౦-౬ టరవిశుభుడని చెప్పబడియున్నది. సవరుర స్థానములకును పరుసగా ౫-౯-౪-౧౨ స్థానములు వేధాస్థానములు గనుక వేధాస్థానముందు ఎవ్వరు నుండగూడదు. అనగా ౧౧ కు ౫ న్ను, 3 టకి ౯ న్ని, ౧౦ టకి ౪ న్ను ౬ టకి ౧౨ న్ను పరుసగా వేధా స్థానములు గనుక బోధుగానున్న రెంటిలో ఒకదానికొకటి వేధాస్థానములుఅనగా ౧౧ టని ౫ ను, ౫ ను ౧౧ ను పరస్పరము వేధించును. గనుక ౬వి ౧౧ ట వుంటే శుభుడు కావలసియుండగా ౫ ట మరయొక గ్రహ ముండునని యాశుభత్వము చెడిపోయి వేధాస్థానముగు ౫ యొక్క ఫలమేజరగను. ఒకవేళ యారివి వేధాస్థానముగు ౫ ట వున్న యెడల ౧౧ ట మరియేగ్రహవైన నుండినని యాయైదింటి పాపత్వము పోయి ఏకాదశస్థాన శుభత్వమే గలుగును. ఈలాగుననే అన్ని గ్రహములకును, అన్ని స్థానములకును తెలియదగినది "విధ్యోవ్యస్త ఫలం క్రిమాద్ధి

తను ౧ కర్కశ ౧౦ ధర్మశాధి ౫ శాభ ౧౧ ప్రతి ౬ నవాజ కష్ట
భేదరై: ।

శనియొక్కల్లోకము కుజుని యొద్ద నే ప్రాయుజును. సర్వగ్రహములకు గీచిన అడ్డు
గీత ప్రాయుజుబడిన అంకలన్నియు మంచిస్థానము లనియు, క్రింద వ్రాయబడి
న అంకలన్నియు దుష్టస్థానములనియును, పూర్వము చెప్పబడిన ప్రత్యేకగోచరఫల
ల్లోకములును నే తెలియబడుచున్నవి గదా.

ఉదా॥ పుకృతరాశిశతమని పంచమమగు మిషమందు గురుకున్నాడు. ఈపంచ
మము గురుని ముఖమైన గురుని రేఖపైనున్న యంకలవల్ల నే తెలియును. ఈ ౫ అంక
మనవిగా గీతక్రింద ర అంకయున్నది. ౫ టికి వేధాస్థానముగ ర టి యండు అనగా
బుధమందు కుజుడున్నాడు. యిమకానివల్ల గురుకు వేధింపబడి వేధాస్థానముగ ర టి
ఫలము నే గుర్తుబెచ్చును. ౬కవేళ ర టి గురుకుండి ౫ మన్న యేగ్రహము భేదమైన వే
ధింపబడెనేని యా ర టి చేయవలసిన గోషమహాయి గుప్తానలముగ ౫ టి ఫలమే యి
చ్చును. అనగా విధిర్ణయము.

ప్రకారాంతరరాశివేధానిర్ణయము.

—◆—మాత్రములు—◆—

రవే: ౧ పృథకరాంకారేషుసమందా నోచేద్భానో:॥

భానో: = నూర్ముడున్న రాశి మొదలు - కృత = ర కర = ౫ అంక = అరేషు =
౧౨ యాస్థానములందు - సమంద = శనితో గూడిన - అభిలా: = సమస్త గ్రహము
లున్న - నోచేత్ = లేకుండ నేని నూర్ముడుకుభుడగును.

అనగా నూర్ముడున్న రాశి మొదలుకొని పైనవ్రాసిన యేస్థానమందైనను శనితో
గూడిన యేగ్రహములున్న లేకుండిన రవికుభుడగును. శనియుక్త గ్రహము లుండగూ
డదుగాని శనితోగూడని గ్రహము లున్నను శేషల శనియున్నను గోషము లేదని
భావ్యర్యము.

చం॥ ౨॥ కరకరాంకార్భ్యహ్యారేషు పాపానోచేద్విధో:

విధో: = కుంభునికున్న రాశి మొదలు కర = ౨ కర = ౫ అంక = అర్ధి = కటా = రా
అరేషు = ౧౨ యాస్థానములందు పాపా: = పాపములగు రవి కుజ శని రాహు శేతువులు, నో
చేత్ = లేకుండి లేని చంద్రునికుభుడగును. అనగా చంద్రునికున్న రాశి మొదలుకొని పైన

లములందు పాపులులేకపోతే నందుగ్గను కుభుడగును. యీస్థలములందు కుభుడగునోరును అందును దోషములేదు.

కు॥ 3॥ బాగాంకారేక్షు శుభానోచేత్సుభాత్.

కుభాత్ = కుభాదున్న స్థలములందు రాశి మొదలు ఆంధ్రమునకు వరకు ఉన్న స్థలములందు కుభాత్ = కుభగ్రహమున్న నోచేత్ = లేకుండిరని కుభాదు కుభుడగును. అనగా కుభాదున్న రాశి మొదలుకొని ౫, ౬, ౭, ౮, ౯, ౧౦, ౧౧, ౧౨ స్థలములందు కేవల కుభగ్రహములు లేకుండిరని కుభాదు కుభుడగును. ఈస్థలము లందు పాపులున్నను దోషములేదు.

బు॥ ౪॥ కుటీప్యహ్యంకారేక్షు నోబలాస్సేమ్యూత్.

సామ్యూత్ = బుధుడున్న రాశి మొదలు కు = ౧, తి = ౩, మ = ౫, అహి = ౭, అంశ = ౯, అశ్వి = ౧౧, ఈస్థలములందు అభిలా = ౧౩, కుభు = ౧౫, నో = లేకుండిరని బుధుడు కుభుడగును. అనగా ఈస్థలములందు బుధుడు యుండగూడదని తాత్పర్యము.

గురో॥ ౫॥ తృప్తింగావ్య తాన్వఖలానో చేద్గురో॥

గురో = గురుడున్న రాశి మొదలు తి = ౩, ఆర్ధి = ౪, అంశ = ౬, అహి = ౮, అశ్వి = ౧౦, ఈస్థలములందు, అభిలా = ౧౩, కుభు = ౧౫, నో = లేకుండిరని గురుడు కుభుడగును. అనగా, ఈస్థలములందు గ్రహములును, ఉండగూడదని తాత్పర్యము.

కు॥ ౬॥ సగగజదిక్కుశరాంక శివాంగేషునోఖలాభ్యుగో॥

భ్యుగో = కుబ్రీడున్న రాశి మొదలు వ = ౧, క = ౩, దిక్ = ౫, అంశ = ౭, అహి = ౯, అంశ = ౧౧, అంగేషు = ౧౩, ఈస్థలము లందు, అభిలా = ౧౫, కుభు = ౧౭, నో = లేకుండిరని, కుబ్రీడు కుభుడగును, అనగా, కుబ్రీడున్న రాశి మొదలుకొని యీస్థలములందు ఏగ్రహమును ఉండగూడదని తాత్పర్యము.

శనో॥ ౭॥ కుజోక్తేషునోగురుశ్చనో॥

శనో = శనియున్న రాశి మొదలు కుజోక్తేషు = పూర్వం కుజనూర్తీక్షులో కుజుని. బెత్తుబడిన ౫, ౬, ౭, ౮, ౯, ౧౦, ౧౧, ౧౨ స్థలములందు, గురు = గురుడు, నో = లేకుండిరని, శనికుభుడగును. అనగా; శనియున్న రాశి మొదలుకొని ౫, ౬, ౭, ౮, ౯, ౧౦ స్థలములందు గురుడు లేకుండిరని శనికుభుడగునని తాత్పర్యము.

తాచులేత్వోచ్చ. ౮॥ ౯॥ కుశరాంకారేక్ష మ్వఖలాస్సారాగ్నినోచేత్త మోధ్యుజయో॥

ఈ వర్ణాదులకు రహస్యముగా కలుపులున్న స్థలములుండెను, క=౧ కర=౫ అంక=౯ ఆర్క=౧౦ పలములందు, సా=౧౧ గా=మజలములతో గూడిన, అభిలా=అందరుగి రాములున్న, నోచేత=లేకుండిన, రాహుకేతులు కుంభలగదురు. అనగా; రాహుకేతువులున్న స్థలము మొదలుకొని యాస్థలములందు కుజకేని యుక్తలయిన యేగిరాములు నులేకుండిన, రాహుకేతువులు కుంభలగదురు. కుజకేని యుక్తలయిన యేగిరాములు తుండకుండగాని, కేవల కుజకేతులుండినను, కుజకేనులతోగూడని యేగిరాములున్నను దోషములేనివి తాత్పర్యము.

ఈవేధలకు గట్టిగా నిపెట్టి మరి గోచారము దెప్పవలెను గనుక వేధానిలైన మానవులందఱు యున్నది

—రవ్యాదులకు సువర్ణాదిమూర్తికలక్షణము.—

గిరాములు తమతమచారముందు సుస్థలమందుండియు ఒకప్పుడు దుష్టఫలముని త్తును. ఈస్థానములందుండియు నొకప్పుడు మంచి ఫలము నిత్తుక. ఆట్టి వ్యత్యయమును విర్రాదిమూర్తి భేదమువల్లగలుగును గనుక ముఖ్యముగా మూర్తిలక్షణము తెలియదగినది. శ్లో. జన్మేత్రరసారకుడ్ర సువరాకమూర్తి, ద్విపంచనందారజతాఖ్యమూర్తిః

త్రిపదదిత్యేవహితామ్రమూర్తిర్గజార్కవేదేషుచలోహమూర్తిః.

జీక. జన్మ=౧ రసా=౬ రుక=౧౧ ఈస్థలములందు కువర్నమూర్తి, ద్వి=౨ పంచ=౫ నందా=౯ యాస్థానములందు రజతమూర్తి, త్రి=౩ పప్త=౬ దిత్యేవ=౧౦ ఈ స్థానములందు తామ్రమూర్తి. గజ=౮ అర్క=౧౨ వేదేషు=౪ ఈస్థానములందు లోహమూర్తి.

తా|| గోచారము చూచునప్పుడు యేగిరాముయొక్క కుభాకుభములను చరికి లింపడలచనో ఆగిరామున్ని దోషములుండునో అరాకిలు దాగిరా మేదినమున వేవేకుని వేకించనో ఆవేకు నిత్య నక్షత్రి మేదియగునో ఆనక్షత్రిమున కప్పుటి కే రాక యేగునో అంకి నిత్యరాక యవలదును. ఈనిత్యరాకని గుర్తుగా నుంచుకొనునది. పిమ్మట దీనింబట్టి యేగిరా మేమూర్తియై పరివేకించినాడో తెలియవలెను.

ఎట్లనిన; గిరామురాక పరివేక మునున్నట్టి నిత్యరాక తన జన్మరాక మొదలుకొని తెక్కింపగా నెంతవరకును గుర్తుయగునో ఆనంభ్య ౧-౬-౧౧ అయ్యెనేని ఆగిరామూ రాక యుండున్నంతవరకు కువర్ణమూర్తికలక్షణము ౨. ౫-౯ అయ్యెనేని రజతమూర్తికలక్షణము, ౩-౬-౧౦ అయిన తామ్రమూర్తికలక్షణము, ౮-౧౨-౪ అయ్యెనేని లోహమూర్తి కలక్షణము తెప్పలదును.

[illegible]

విశిష్టాచార్యులను విశ్రాంతినిచ్చుటయు యందు జన్మవశతరీతి ముద్రలతో నిర్బంధపఱచిన రీతిగా నక్షతరీతియల నన్నింటిని వ్రాయవలెను. ఇష్టాచార్యునకు యిష్టాచార్యును ఏనక్షతరీతియందుండెనో అనక్షతరీతియ ఏమనవలెననునందు బడనో అక్షున యేదమనకు తెచ్చిచెప్పి ఫలమును కలిసికొనవలెను.

అనునాంధ్యం ఫలములు :—జన్మనక్షత్రము మొదలు ముఖమును గ్రహనక్షత్రము శాశ్వతము చేయును. వినవశిరమునందు ర విశ్వరూపుడు, ఎత్తమునందు ర బ్రహ్మము యుడి చేతియందు రధన పాపి, పాదములమీందు ర నిర్ధనము, ఎడమచేతిమీందు ర దేవతాపీఠ, నేత్రములందు ర లాభము, గుహ్యపదకమున ర మృత్యువును గలుగ జేయును.

అ. చంద్రాంగ ఫలములు :—జన్మనక్షత్రము శ్చందలు వక్రమునకు ఆరిగ
య్యను. శిరమున ౪ క్షేమము, హస్తమున ౨ శక్తురీ భముము, నీలిరీతిమున ౨ భేదము
శ్చంద్రమున ౫ ఆర్కములుము. వామహస్తమున ౩ క్షిరీధము, పాదముల ౭ విశేష ౫
మనము, దక్షిణహస్తమున ౩ భనలాభమును గలిగించును.

3. కుదాంగ ఫలములు :—జన్మనక్షత్రము మొదలు ఐక్రమన ౨ సూరియామ్యు, బాధముల ౬ విరోధమ్యు, ఉద్ధరమున 3 క్షయము, వాసుభృతప్రభున ౪ వ్యక్తుప్రభు, కిరమున ౨ లాభము, ముఖమున ౪ అతిధయము, దక్షిణావాప్తమున ౪ క్షయము, శత్రుముల ౨ విదేశకమనయు సందర్భవింపజేయును.

ర. బుధాంగ ఫలములు :— జన్మనక్షత్రము మేడలు వక్రమున ౨ శ్రీలాభము
 మూర్ధమున ౩ అర్ధలాభము, నేత్రముల ౨ బుధనము గుదమున ౪ బంధములు వామ
 పాదమున ౧ బంధనము, హృదయమున ౨ రాజ్యము, పాదముల ౩ శ్రీవాసము, దక్షి
 గామనమున ౪ సౌఖ్యమును గలుగ జేయును.

౧౦. గుర్వంశులములు :—జన్మవక్షత్రము మొదలు కిరమన ర రాజ్యము, దక్షిణానమున ౨ వంశము, కొంజమున ౧ విశ్వరూపు, చక్రమున ౫ సంవత్సరము పొదము లు = దోపిడ, వామనానమున ర మరగాను, నేత్రముల ౫ రాజనవాంఛమును, సుఖమున గలిగించును.

కులాశాఖ (తానుకుధరించునట్టి నరుడు గలది) కవ్యా=కవ్యారాశి- సనస్కడకా
సా=సేన్యమునున్న, అగ్నిహోత్రమునున్న చేబూని- ప్లవగాచ=ఒక తేవ్వమీద యె
క్కినట్టి నీర్ గలది- శేషా=మిగిలినరాసులు- స్వనామనవృత్తాః=తమ పేరుతో నమానవైన
వియ్యంతులు, స్వచరాశ్చ తమతమకు దగిన నివాసస్థానములను అని యెరుగునది.

అనగా, మేవవృద్ధములు, గోలాలందును- మిథునము- పడకటిండ్లజందు
ను- కర్కట, మీన, మకరములు, జలమందును. తుల అంగడిపిడిలోను, వృశ్చికము
పెంటలందును యాలాగు తెలియవలెను.

—చంద్రబలం—

శ్లో॥ జన్మనోరాశి మారభ్య నిత్య రాశ్యంత గణ్యతే

తత్సంఖ్యయా ఫలంబ్రూయూద్రాశీనాం చ్వాదశాపథి

జిహ్వా ౧ నృ ౩ ఋతు ౬ స్పష్ట ౭ దశైం కాదశ ౧౧ గశ్యభః
చతుర రషేషా ౮ వ్యయే ౧౨ కృష్ణే, శుక్లేద్వి ౨ నవ ౯ పంచమ ౫
యథామాతా సుతంరక్షే త్రధారక్షతి చంద్రీమాః.

తా॥ తన జన్మరాశి మొదలుకొని యిచ్చ కాలమునకు చంద్రుడున్న రాశివరకు
ను లెక్కించి చూడగా నెంతసంఖ్య యగునో అనంఖ్యను బట్టి యాదిగవున వ్రాసిన
ప్రకారము చంద్రుని శుభత్వ పాపత్వములను తెలియవలెను.

ఎట్లంటే:—నెనుక లెక్కించిన సంఖ్య ౧-౩-౬-౭-౧౦-౧౧ ఈ సంఖ్యలలో
శోకటయిన యెడల చంద్రుడు సర్వదా మంచివాడనియు, చంద్రీబలము గలవనియు
చెప్పవలెను. లెక్కిన సంఖ్యలును గూడ నొకప్పుడు శుక్లైచ్చ పక్షభేదముచేత మంచి
వగును. ఎట్లన, చంద్రుడు కృష్ణపక్షములో ౪-౮-౧౨ టనున్న, శుక్లపక్షములో ౨-
౯-౫ టనున్న మంచివాడగును ఈచంద్రీబల మత్యావశ్యక వైనది ఈచంద్రీబల
ము బాగావుంటే తల్లి తనబిడ్డలను విలె చంద్రుడు రక్షించును. గనుక నకల కార్యము
లందును తారాచంద్రీ బలములు ముఖ్యముగ జాచుకొనవగినది.

—తారాచంద్రీబలముల ముఖ్యాముఖ్యములు—

శ్లో॥ శుక్లేపక్షే రాత్రీనాథో బలీయా

నప్రాధాన్యంతార కాయాశ్చతత్ర

శక్త్యా యుక్తేవిద్యమానే పతౌచే

స్నస్యాతంత్ర్యం యోషితః క్వాసిదృష్టం.

తా॥ శుక్లపక్షమందు చంద్రుడు వృద్ధికళలు గలిగి బల వంతుడై యుండును గ నుక చంద్రోదయము వలన నక్షత్రము లేఖాహీనమై యుండుటండేని చంద్రుని బలి ప్పుడగును. కృష్ణపక్షము లోనున్న చంద్రుడు స్థావర బలవంతుడయ్యె నని నక్షత్రము ను బలముగలదే యగును గనుక నమర్థుడగు పెనిమిటి యుండగా భార్యకు స్వాతంత్ర్య మొట్టుండదో అలాగునే సర్వదా చంద్రబలము ఎల్ల నే నక్షత్రమును బలము గలది య గును కావునకారాచంద్ర బలములు ముఖ్యముగం జూడదగినవి.

శ్లో॥ న్యూణాం సూర్యబలం ముఖ్యం నారీణాంతు గురోర్బలం
చంద్రీస్య తూభయోర్ముఖ్యం తయోస్తారా బలంసదా॥

—అథ మాన ఫలమాహ.—

శ్లో॥ యదాది శుక్లప్రతిపద్య ఋతుం తదాది కృత్వానవభాగశేషం
వంధాసుభోజ్యం తనుచాప శౌర్యం విద్యాచవస్త్రం విప్రులంచశోకం
అనంత పుణ్యంచ మహాఫలంచ మా సచమానేచ విచారణీయం.

తా॥ ప్రతిమాసముందును శుక్ల ప్రతిపత్తు ఘడియ లెప్పుడు ప్రవేశించునో ఆప్రవేశ కాలానకు నిత్యనక్షత్ర మేది యగునో అనక్షత్రమే అనలకు మాసాది నక్ష త్ర మనబడును. ఆమాసాది నక్షత్రము మొదలుకొని జన్మనక్షత్రము వరకును ఎంచగా నైన సంఖ్యను ౯ చే భాగింపగా శేషము ౧ అయిన యెడల పంథ ఆవగా ప్రయాణ ము ౨ అయితే సుఖోజ్యము. ౩ అయిన తనుకాపము. ౪ అయ్యెనేని శౌర్యము. ౫ అ యినచో విద్యాభాగము ౬ అయ్యెనేని వస్త్రలాభము. ౭ అగుచో విప్రులకు దుఃఖ ము ౮ వచ్చిన యెడల అనంతపుణ్యము. ౯ మిగిలితేని మహాఫలము. శేషము (౦) వచ్చె నేని ౯ దవి ఫలమేయని యుగవలయును.

ఉదా॥ శకే ౧౮౧౪ నందన సం॥ కార్తీక బ ౩౦ శనివారము ౨౮-౧౯ విశా ఖ ౧౯- ౧౨ ఆమావాస్య ఘడియలు ౨౮-౧౯ పర్యంతము నున్నవి. అప్పటికి నిత్యన క్షత్రము విశాఖ పిదప శుద్ధప్రతిపత్తు ప్రవేశించు నప్పటికి ఆనూరాధ వచ్చినది. గనుక యామాసారాధయే మాసాది నక్షత్రము యూహించుకొనవలయును.

చతుర్థఃఫలపరిచ్ఛేదః.

క్రీస్తు.

దైవజ్ఞకర్ణామృతే

పూర్వభాగే మిత్రఫలవిందా

గోచరపరిచ్ఛేదే, సర్వతోభద్రవికరణం.

సర్వతోభద్రమునది, గోచరవికరణములలో బహుశ్రేష్ఠమయినదియు, ష్రీత్యక్షమయినదియు, ఈప్రపంచమందలి సమస్తపదార్థముల వృద్ధిక్షయములను తత్కాలమునదే ప్రత్యక్షమగుదముగ జెప్పదగినదియును నగును. సర్వతోభద్రచక్రియ ను మహాప్రమాణిక గ్రంథమును శ్రీపార్వతీదేవి! శ్రీమహాదేవుడుపదేశించెను. అట్టి గ్రంథమిచ్చట వ్రాయబడుచున్నది.

—సర్వతోభద్రచక్రోద్ధారము.—

శ్లో॥ కదాచిత్సర్వతీనాథం పార్వతీభక్తవత్సలా
సత్త్వాలోకోపకారాయ పప్రీచ్ఛవినయాన్వితా
దేవదేవజగన్నాథ భక్తాభీష్టప్రదాయక
కాలత్రయఫలజ్ఞానం సంక్షేపేణశుభాశుభే
శక్యతే తత్కథం జ్ఞాతుం స్వాగామత్యంత లాఘవాత్
తచ్చుత్త్వా దేవదేవేశః ప్రోవాచ పరమద్భుతం
సర్వతోభద్రవికారిఖ్యం శృణు దేవివరాసనే
ఇదానీం సంప్రవక్ష్యామి చక్రిం త్రైలోక్య దీపకం
విఖ్యాతం సర్వతోభద్రం సద్యః ప్రత్యయకారకం
ఇదంచక్రిం ద్విధారిత్రంఖండంచా ఖండ సంజ్ఞికం
చతుష్టయైశ్చక్రికం ఖండమకాశీతి మఖండకం
చరాచరాత్మకం వైతజ్జగదస్త్రి పృథివీతం
సమృద్ధిత్యా ఫలం బూరియాన్ని శృంకం దైవవిత్సదా.

తా॥ పూర్వమందు శ్రీపార్వతీదేవి లోకహితము కొరకు శ్రీపరమేశ్వరుని జూచి యాప్సామి దేనివలన ప్రత్యక్షముగాను లఘూపాయముచేరను కాలత్రయ శుభా

శుభములను దెలియ వచ్చునని యడుగగా భక్తవత్సలండగు నన్నహారేవుం దీర్ఘాశ
లిచ్చెను, నన్నతో భవ్యమును చక్కఁగఁ జేసి కలదు. అది ఖండమని, యఖండమని
యని తెలిపి ధములు. అందు లర గల్గులది ఖండమనియు, లగ గల్గులది యఖం
డమనియు తెప్పబడినది. దీనియందే మంచభూతాన్నికం బగు నకల పరిపంచము నిమి
ది యున్నది. గనుక సమస్త శుభాశుభములను దీనివలననే దైవజ్ఞుడు చక్కగా బరిశీ
లించి నిశ్చయముగా మృష్టాంత పూర్వకముగా చెప్పవచ్చును

—చ క్రి లే ఖ న ప్రి కా ర ము—

శ్లో॥ యోగ్యుగా దశలేఖాశ్చ తిర్యగ్గ్రీవా స్తథాదశ
ఏకాశీతివదం చక్రిం జాయతే నాత్రీనంతయః॥

తా॥ నిమిషుగా ౧౦ రేఖలును అడ్డముగ ౧౦ రేఖలును గీచి ట్టుయన లగ గ
డిగల చక్రియగును.

శ్లో॥ అకారాది స్వరాక్ ణోష్ఠే ఈశాన్యాది లిఖేత్క్రిమాత్
సృష్టిమార్గేణ దాతవ్యం షోడశం చతురశ్చికం॥

టీక॥ ఈచక్రియందు ఈశాన్య దిక్కు మొదలుకొని పరిక్షేప పూర్వకము
గా విదిక్కుల గడ్డ మందు ౧౬ అకారాది స్వరములను వ్రాయవలయును.

శ్లో॥ సప్తసప్తాగ్ని భాదీని పూర్వాశాది లిఖేత్తతః
సప్తసప్త క్రిమేజైవ అష్టావింశతి సంఖ్యయా॥

టీక॥ మూర్ఖునిక్కు మొదటికి దిక్కులనుకొని దిక్కు ౧ కి దేడు నక్షత్రము
ల చొప్పున కృత్తికాదిగా ఆభిజిత్తిహితంబుగ ౨౮ నక్షత్రములను లిఖించునది.

శ్లో॥ న్యస్యావకహాదాదీనిపూర్వాశాదిలిఖేత్తతః

అవకహాదాదీనిపూర్వాశాది ముటపరతాశ్చదక్షిణే

సయబజకాశ్చవారుణ్యాంగనదచలాస్తథోత్తరే॥

టీక॥ పూర్వాదిగా ర దిక్కులందును అవకహాదాది వర్ణములనుపైనున్న నక్షత్ర
పక్షికి క్రింది పక్షియందు వ్రాసేది.

శ్లో॥ త్రయస్త్రయోవృషాద్వాస్తు పూర్వాదిక్రిమశస్తథా

రాశయోద్వాదజైవంతు మేషాంతాస్సృష్టిమార్గతః॥

టీక॥ పూర్వాది క్రిమయగా వృషభాది రాసులను దిక్కు ౧ కి ౩౩౮ అవకహ
దాశ్చక్షరముల క్రిందపక్షిని వ్రాసేది.

శ్లో॥ శేషేషతోష్ఠ్యశేషేషం సందానిధిపంచకం

వాచానాంసప్తకం లేఖ్యం రాశీశగ్గిహమార్గతః॥

టీక॥ మిగిలిన ౫ శ్లోకములను సందా, భద్రా, జయ, రిక్తా, పూర్ణా అను ౫ త్రివిధ ప్రాసేష - ఇవి యే తిధులు, ఈ తిధి శ్లోకములతో యాగిగువున ముగియించిన తిధి యాధిపత్యక్రమముగా వారముల కిదినిష్ఠి ప్రాయానది - అధిపత్యక్రమమునగా -

శ్లో॥ సందాయాం రవిభౌమాచభగాయాం చంద్రచంద్రజౌ

జయాయాం గురువారశ్చరిక్తాయాం భృగువాసరః

పూర్ణాయాం స్థిరవారశ్చహారాశాస్త్రవిశారదైః॥

తా॥ సందకుంబి తిధులను, భద్రకు చంద్ర బుధులను, జయతి గురులను, రిక్తకు శుక్రులను, పూర్ణకు శనియును, తిథ్యధిపతు లగుదురు.

శ్రీనర్యతోభద్రచక్రవిన్యాసః .

అ	కృ	రొ	మృ	ఆ	పు	పు	ఆ	ఆ
భ	జా	అ	ప	క	చా	డ	డా	కు
అ	ల	లి	వృ	మి	క	లొ	మి	పు
శ	చ	మే	పి	మన దకు	జౌ	సిం	ట	జి
జా	ద	మి	రిక్త కు	పూర్ణా శ	భద్ర చ బు	క	ప	భా
పూ	స	కుం	ఆ	జయ గు	ఆం	కు	ర	చి
శ	గ	వి	మ	ధ	వృ	వ	త	శ్వా
ధ	బూ	ఖ	జ	బ	య	న	బు	వి
ఈ	శ్ర	ఆ	జా	పూ	నూ	జ్యే	ఆ	శా

ఈ చక్రములో నందాది తిథి పంచకమున వ్రాయబడియున్నది - నందాది తిథుల
వగా:-

౧-౬-౧౧ ఇవి నంద తిథులు ; ౨-౭-౧౨ ఇవి భద్రతిథులు ; ౩-౮-౧౩ ఇవి
జయతిథులు ; ౪-౯-౧౪ ఇవి రిక్తతిథులు ; ౫-౧౦-౧౫ ఇవి పూర్ణతిథులు.

శ్లో॥ శుభగ్రహస్థితజ్ఞేజ్ఞాః పాపామందారభాస్కరాః

బుధపాపయుతః పాపఃక్షీణచంద్రస్తద్భవచ

సూర్యాదికాః గ్రహాః సర్వాః స్యనేత్రద్రాశి ఋక్షయోః॥

వర్షాణిమాసాః పక్షౌశ్చక్షుణతాత్కాలికగ్రహాః.

తా॥ గోచరము జూచునపుడు యోగహాలు ఏనక్షత్ర యోరాసుల సందులో ఆ
యోగహాలను ఆ నూనక్షత్రరాసులయందు వ్రాసేది - వషణ, మాస, పక్ష, క్షణ,
తాత్కాలిక గ్రహాలనెడు ౫ విధముల గ్రహములు వేధించుక్రమము నెఱుంగునది.

—ఉపగ్రహలక్షణము.—

శ్లో॥ సూర్యాదిపంచమందుక్షం విజ్ఞేయం విద్యుత్తోన్ముఖం

సప్తమంభూమికం పంచఅష్టమంశూలముచ్యతే

దశమం శనివిజ్ఞేయం నిఘాతస్త్రుచతుర్దశ

దండఃపంచదశతైచ కేతురష్టదశస్త్రుతః

ఏకోనవింశతిశ్చోల్కాద్వావింశంకంపముచ్యతే

వజ్రంత్రీవింశతితైచసన్నిపాతమనంతరం

పరివేషంతతః పశ్చాద్వాదతైతే ఉపగ్రహాః॥

టీక॥ ఉపగ్రహలక్షణముం జెప్పచున్నాడు. సూర్యుడున్న నక్షత్రము మొదలు
౫ వ నక్షత్రము విద్యున్నుఖమునే పేరు గలది - అనగా ; సూర్యుడు, యేనక్షత్రమందుం
డునో అనక్షత్రమునకు గ వది యేనక్షత్రమునకునో దానియందు విద్యుచ్చుఖమును ఉపగ్ర
హమందునని తాత్పర్యము. ఈలాగునే సూర్యుడున్న నక్షత్రమునకు ౭వనక్షత్రమందు
భూకంపమునే యుపగ్రహమందును ౮ వ నక్షత్రమందు శూల - ౧౦ వ దానియందు
శని - ౧౪ వది నిర్భూతము - ౧౫ వది దండము - ౧౮ వది కేతువు - ౧౯ వది ఉల్కా -
౨౦ వది కంపము - ౨౩ వది వజ్రము - ౨౪ వది సన్నిపాతము - ౨౫ వది పరివేషము -
ఈవరకాళము ఈ ౧౨ ఉపగ్రహములను ఏయుపగ్రహమే నక్షత్రమందున్నదో అచూ

నక్షత్రము లందాయా ఉపగ్రహములను గుర్తు చేయుగా- ఈ ౧౨ ఉపగ్రహములలో నే దైన తన జన్మనామనక్షత్రములకుండు పడినయెడ అపడిన యుపగ్రహమెట్టియో తాని నియొకచోట ఫలానా యుపగ్రహము జన్మనామనక్షత్రములకుండు పడినదిని వ్రాసి యుందుకొనునది.

ఉదా॥ నందనసంవత్సరఆశ్వయుజ శు ౧౫ గురువారము రోజున మూల జన్మన నక్షత్రముగలవాడును, ఇదియే నామనక్షత్రముగ గలవాడును, అయిన బాపయ్యయను పుచ్చకుండు వచ్చి గోచార మిడుగ నాతనికి ౧౨ ఉపగ్రహములను పరిశీలించదలచి చూడగా; ఈదినమున నూర్యుడు హస్తానక్షత్రమందున్నాడు- గనుక యీహస్తమొడలు కొని లెక్కింపగా గ వ దైన ఆహారాధయందు విద్యున్నభుము పడినది ౭ వ దగు మూలయందు భూకంపమును ఉపగ్రహ మున్నది. ఈతనికి యీమూలయే జన్మనరేఖముగనుక యీజన్మనక్షత్రమందు, రవి యీహస్తయందుండు సంతివరకు భూకంపమును నుపగ్రహమున్నదని వ్రాసికొనవలయును. జన్మనక్షత్రయుపగ్రహమే ప్రధానమగుటచేత తల్కినయుపగ్రహములలో బ్రయోజనములేదు. గనుక వ్రాయకదు. ఈయుపగ్రహఫలములు ముందు వ్రాయబడును.

—ఉపగ్రహఫలము.—

శ్లో॥ విద్యున్నుభేచపతనం భూకంపం కంపనంభవేత్
శూలేతురక్తపాతస్సాస్పృశ్చనా గర్వవివాళనం
నిఘాతే విషసంప్రాప్తిర్దండే మృత్యుభయ ప్రిదః
కేతౌతువిషసంప్రాప్తిరుల్కా పాతోభయప్రిదః
కంపేశీతజ్వర ప్రాప్తిర్వజ్రేశస్త్రభయప్రిదః
సన్నిపాతజ్వరం ఘోరపరివేషేగ్నివిగ్రహః
ఉపగ్రహఫలాన్వేషంజానీయాద్దోచరేపదా॥

తా॥ ఈశ్లోకములు స్పష్టార్థములు గనుక టిక వ్రాయలేదు.

ఉదా॥ వెనుకటియుదాహరణములో జన్మనక్షత్రమునందు భూకంపమును నుపగ్రహమున్నది. గనుక “ భూకంపం కంపనం భవేత్ ” అని ఫలములో జెప్పబడుటచేత నున్న ఈభూకంపము జన్మనక్షత్రనామనక్షత్రము లందుండుసంతివరకును ఈతనికి వృద్ధయమునం దత్యంతము కంపముగా నుండును. అనగా మనస్సుకల ౭భూభీతిగాను, చంచలముగా నుండును.

—లతాలక్షణ

శ్లో॥ ఋక్షం ద్వాదశముష్ణకశ్మిత్రవసీ సూనుస్తృతీయం గురు
వృషం చాప్తమ మర్కజస్తుపురతో హంతిస్సుటం లత్తయా
పశ్చాత్సప్తమమిందు జన్మనవమం రాహుస్సితః పంచమం
ద్వావింశం పరిపూర్ణమూర్తికరుడున స్సంతాడయన్నేతరే॥

తా॥ ఋగ్యజున్న వక్షత్రమునకు ముందు ౧౨ వ వక్షత్రము రవిలతా-కజానకు
ముందు ౩ పది కుజలతా- గురునకుముందు ౬ పదిగురులత్త- శనిక ముందు ౮ పదిశనిల
తా- బుధునకు వెనుక ౭ వ వక్షత్రము బుధలతా- రాహువుకు వెనుక ౯ పది రా
హులతా-శుక్రునకు వెనుక ౧౧ పది శుక్రలతా- కంద్రునకు వెనుక ౧౨ పది చంద్రల
తా- త్రిపుకారము లత్తలు గ్రహించి తని జన్మనావ వక్షత్రములందు ఏగ్రహము
యొక్క లత్త గూడియుండునో ఆగ్రహలత్తను గుర్తుగా వాసియుండుకొని వక్ష్యమా
ణగ్రహారము ఫలము నెరుంగవలయును.

—లతాఫలము.—

శ్లో॥ రవిలతార్థహానిస్సాన్యత్కుజరాహుశచైశ్వరాః
మరణంజీవలతాయాం బంధునాశో భవేన్ధ్రువం
శుక్రోగకార్యవిభింశ మనర్థంచంద్రీసూనునా
చంద్రేణ స్యాన్మహత్తాపం లతాహత ఫలంస్త్రుతం॥

తా॥ వెనుకటిపుకారము జన్మనానువక్షత్రములందు పడిన శీవలత్త లయొక్క
ఫలములం తెప్పించువాడు.

జన్మనానువక్షత్రములు కుజ- శని- రాహువులయొక్క లత్తలు రవిలత్తతో
గూడెనేని ధవహానియగును, తక్కిన మూడులత్తలతో గూడెనేని నిశ్చయముగ మ
రణంబు గలుగుననియును, గురులత్తతో గూడునేని బంధునాశమనియు, శుక్రలత్త
తో గూడెనేని కార్యహానియనియును బుధలత్తతో గూడెనేని దారిద్ర్యం బనియు
చంద్రలత్తతో గూడెనేని గొప్పతాపము గలుగుననియును కెప్పుడును.

—లతాయుతగ్రహఫలము.—

శ్లో॥ రవియుక్చనిలతాయాం వాతరోగాదివీడనం
పితృయకరంచైవ చతుర్విధఫలంభవేత్

తథాపుతం రాహుకేతోశ్చంద్రయోగేవినాశవరం॥

తా॥ శనిలక్ష్మితో రవిగూడ నేని వాయుసంబంధమైన రోగము వల్ల బాధ కలుగును. శిశుమార్కము మొదలగు నష్టములు గలుగును. యీ ప్రకారమే రాహుకేతువు లకును జరుగును. యాచెప్పిన గ్రహములు లక్ష్మితో గూడి జన్మనక్షత్రమందు బడిన ని యైనచెప్పిన నష్టములు గలుగునని చెప్పబడును. మరియు.

శ్లో॥ రవియుక్కుజలత్తాయాం గృహందగ్ధం మృతంధనం
రవియుగ్మృథలత్తాయాం బంధుహానిర్న సంశయః
రవియుగ్గురులత్తాయాం వాతరోగాదివీడనం
రవియుగ్భృగులత్తాయాం బంధుద్వేషం మనోరుజిం
పత్యాయ రవిలత్తాయాం స్థితంచంద్రాదితత్ఫలం॥

తా॥ జన్మనామనక్షత్రములు కుజలక్ష్మయై రవితో గూడ నేని వాని గృహముల న్నిదగ్ధమై ధనక్షయమగును. అట్టిరీతి నే బుధలక్ష్మయందు రవిగూడ నేని బంధుహానముగును. ఈరీతి నే ఆదియు దెలియదగును.

—సర్వలత్తానుగ్రహయంతసమష్టిఫలం:—

శ్లో॥ లక్ష్మిపక్రోపః పాప్యేణవృణాని కురుతేశనిః
భూపుత్రీశ్చోరబాధావతసు హేమాదినాశనం
బుద్ధేర్విహీనమాప్నోతి చంద్రపుత్రఫలంత్విదం
కరోతీన్యపభీతించ పశుహానిగ్గురుస్మృతః
స్వస్త్రివియోగమాప్నోతివస్త్రహానిశ్చభార్గవః
హేమరత్నమహిష్యాదిదానీదానహరోర్కజః
సర్వహానిప్రదోరాహుకేతుశ్చాక్షిభయంభవేత్॥ స్పష్టార్థః॥

—పక్షగ్రహవేధలు.—

శ్లో॥ ఆద్యత్రివంచరవిషోడశ శైలచంద్ర
షణ్మేత్రయోగ కరశైలకరాప్రయుక్తాః
భానుర్భృగుక్షితిమతోపిచ కేతురాహు
ర్నివశ్యనీంకుబుధపక్షగ్రహభవంతి॥

దైవజ్ఞకల్పామృతే.

తా॥ రవియాన్న నక్షత్రము వర్తమంచి లెక్కింపవలెను. రవియాన్న నక్షత్రమే రవివేధయవలెను. రవినక్షత్రమునకు ౩ వ నక్షత్రము శుక్రవేధ- ౫ వది కుజవేధ- ౧౨ వది శేతువేధ- ౧౬ వది రాహువేధ ౧౭ వది గురువేధ- ౧౯ వది శనివేధ- ౨౦ వది చంద్రవేధ- ౨౭ బుధవేధ- ఇవిసమగ్రవాముల వేధ లవలెను- ఈనక్షత్రవా వేధలు జన్మనామనక్షత్రముఁ గూడితే ఆయా వేధలని యెరుగఁజలయు.

—నిత్యగ్రహవేధలు.—

శ్లో॥ ఆద్యాత్మజాద్రి దశవిశ్వమనుస్తథాచ
ఏకోనవింశతి త్రిసప్తచపంచవింశం
చంద్రార్కభానుబుధ రాహునురేజ్యకావ్య
కేసుశ్చమందశ్చతి నిత్యగ్రహేభవంతి॥

తా॥ చంద్రునున్న నక్షత్రము చంద్రవేధ- చంద్రనక్షత్రమునకు ౫ వనక్షత్రము రవివేధ- ౭ వది కుజవేధ- ౧౦ వది బుధవేధ- ౧౩ వది రాహువేధ- ౧౪ వది గురువేధ- ౧౯ వది శుక్రవేధ- ౨౧ వశేతువేధ- ౨౫ వది శనివేధ- ఇవిచంద్రునున్ననక్షత్రము వర్తమంచి లెక్కింపదగినవి. అనగా ఈవేధలు నిత్యనక్షత్రమును బట్టి లెక్కింపవలసినది. ఈవేధలలో నేదయిన జన్మనక్షత్రమయ్యే సేని ఆవేధాఫలమును మూత్రమే చెప్పదగును.

—గ్రహవస్థాఫలవిశేషము.—

శ్లో॥ వక్రోతివక్రోబాలశ్చ వృద్ధశ్చస్తంభతస్తథా
నీచోచ్చస్వర్ణమిత్రైర్న సమక్షేత్రోగ్రహోపివా
శత్రుభిస్థోజితశ్చైవ తత్రతత్రఫలంత్విదం
వామదక్షిణవేధాశ్చసర్వంగ్రహవశాద్భవేత్॥

తా॥ గ్రహములకు- పక్షగతి, అతిపక్షగతి గలిగినను, బాలత్వము, వృద్ధత్వము గలవాడును, అస్తమయమును బొందినవాడును, కీచయందును, ఉచ్చయందును, స్వక్షేత్రమందున్నవాడును, మిత్రక్షేత్రగతుఁడును, సమక్షేత్రమందున్నవాడును, శత్రుక్షేత్రమందున్నవాడును, యుద్ధమందు ఓడిపోయినవాడును, వారిహరిగితినిబట్టిన్ని, వామవేధ, దక్షిణవేధ, సమ్యుఖవేధల వల్లనున్న శుభాశుభములు బాగుగ విమర్శించి తల్లిదనుగుణముగ జెప్పవలెను.

ఇందులో జెప్పబడిన వక్ర, ఆతివక్ర అనునవి ముందు విశదపరుచుచున్నాడు. కాంత్య, పృథ్వీమయలు ముందు మహారత్త బిందువులో వ్రాయబడియున్నవి. నీచ, ఉచ్చ, స్వత్రేత్ర, మిత్రత్రేత్ర, సమత్రేత్ర శక్రత్రేత్రములు వెనుక నెం ౨౦ ౫౦ ప్రకరణములోనే వ్రాయబడియున్నవి. యుద్ధమందు పరాజయ పరీకరణము ఈగ్రంథము యొక్క యుత్తరభాగంబగు రెండవసంపుటములో గణితబిందువులో జెప్పబడినది. ఏటి నన్నిటిని గనిపెట్టి గ్రహ బలాను గుణముగ ఫలముం జెప్పవలయును.

—గ్రహగతిభేదములు.—

శ్లో॥ వక్రగ్రహమువక్రగ్రహకుటిలా మందామందతరాసమా

తథాశీఘ్రగ్రహ శీఘ్రగ్రహగ్రహణామప్యథాగతిః॥

తా॥ ప్రితిగ్రహమునకును రిమతిను చారముందు వక్రము, అనువక్రము, కుటిలము, మందము, అతిమందము, సమము, శీఘ్రము, ఆతిశీఘ్రము, ఆవి ౮ విధములగుటలు గలిగియుండును. ఈగతిభేదములు సిద్ధాంతాధీనములయినను కొంచెము వివరించుచున్నాడు.

శ్లో॥ వక్రగ్రహమీశదారాహు శీఘ్రగ్రహ చంద్రభాస్కరా

కూరిరవక్రగ్రహమహాకూరి సౌమ్యవక్రగ్రహశోభనాః॥

తా॥ రాహువు ఎల్లప్పుడును వక్రగతి గలవాడు. రవిచంద్రులు ఎల్లప్పుడును శీఘ్రగతి గలవారు. ఇక కుజుని ౫ గురు మంగ్రము పైన జెప్పిన ౮ గతులు గలవారు.

—కుజుదులవిశేషగతులు.—

శ్లో॥ సూర్యముక్తాడిదీయంతే శీఘ్రగ్రహమిద్వితీయగే

సమాత్మతీయగే భానామందాభానాచతుష్కరే॥

వక్రగ్రహస్యవంచమేష ష్టేత్వతీవకోష్టసప్తమే

నవమేదశమేభానా జాయతేకుటిలాగతి॥

ఏకాదశేద్వాదశేచ భజంతేశీఘ్రగ్రహాంపునః॥

తా॥ సూర్యుడు యోగ్రహముతో గూడినను ఆగ్రహమున కస్తమయము అనబడును. చంద్రుడు గూడితే సమాగమము, కుజుని ౫ గురును ఒకరితో జొరగగూడితే యుద్ధమనబడును. గ్రహమునకు సూర్యుడు ౨౬ వుంటేశీఘ్రగతి ౩౬ నమగతిరమందగతి ౫౬టవగతి ౭౮ట అతివక్రము ౯౮౦ ట కుటిలము ౧౧౦౦౨ ట శీఘ్రగతి ఈ

లూను, మూర్ఖచార పశులున గ్రహగతులం దెలిసి ఆయాగతుల ననుసరించి భలమలం
జెప్పవలయును.

శ్లో॥ వశ్యానువశ్యాకాటిత్యవక్రభావాః పృక్తితాః

తా॥ వశ్యము = అనువశ్యము కుటిలము ఈ ౩ ను వశ్యములోనే అంకిరూపత
మయినది. గనుక వక్రభలమునే చెప్పవలెను.

—దృష్టివేధములు.—

శ్లో॥ యస్మిన్మూర్ఖత్వే స్థితః ఫటః తత్తత్తేదాత్రియం భవేత్

గ్రహదృష్టిప్రధానేన వామదక్షిణసమ్ముఖం॥

ఎ॥ గేదక్షిణా దృష్టిర్వామదృష్టిశ్చ శీఘ్రే

మందగామీ తథామధ్యే దృష్టిర్భా మాదివంచకే॥

తా॥ కుజాది గ్రహములు ఏనక్షత్రముందున్నను వామవేధ, దక్షిణవేధ, ముఖ
వేధయి ౩ వేధలగా వేధింతురు. రవిచంద్రులు మఱియు వామదృష్టిగానే వేధిం
తురు. వామదక్షిణసమ్ముఖ వేధలనగా వక్ర, అనువక్ర, కుటిల గూఢాదుగతులు
ల గ్రహములు దక్షిణదృష్టిచే వేధింతురు. మంద, మందతర, సమగతులుగలవారు తన
కభిముఖముగా చూచి వేధింతురు. దీనికే సముఖవేధయనిపేరు. శీఘ్ర, అతిశీఘ్రము
లుగలవారు వామపార్శ్వములుగా చూచి వేధింతురు. రాహుకేతువులెల్లప్పుడును దక్షిణ
దృష్టిచేతనే వేధింతురు. కుటిలగతికే వికలగతియను పేరుగలదు. కనుక వాయుబడిన
సర్వతోభద్ర చక్రములో గ్రహమున్న నక్షత్రమువద్దకుంచి దృష్టి వామదక్షిణస
మ్ముఖములుగా ౩ విధములుగా జూచేది. వామదృష్టి యనగా యెడమ పార్శ్వమును
వేధించుట. దక్షిణదృష్టియనగా కుడిపార్శ్వమును వేధించుట. సముఖదృష్టి యన
గా తనకభిముఖముగా జూచుట యని యర్థము. వీని యుజాపరగము లన్నియు ముఖ
ము వాయుబడుచున్నవి.

—గ్రహములకు విశేషవేధలు.—

శ్లో॥ అనువక్రగ కేజీవేదండవేధ ఇతిస్మృతః

మంజూతిమందయోశ్చైవ పార్శ్వవేధం సమాచరేత్॥

వికలాయాం సమత్వేచ చతుష్టాణేషునిర్దిశేత్

శీఘ్రయోశ్చైవ తద్యథావేధితోభవేత్

ఏవంగురుధలంజ్ఞేయం విపరీతంతుభార్గవే॥ స్వప్రసాదః॥

—బుధవేధావిశేషము.—

శ్లో॥ పక్రాసువక్రయోస్సౌమ్యః పార్శ్వవేధం సమాచరేత్
సమత్వేశీఘ్రగేచైవ దండవేధోభవేత్తదా
మందాతిమందయోస్సౌమ్యేవ వేధోభవతిదక్షిణే
ఏవంసౌమ్యస్యవిశ్లేయం శుభాశుభవినిర్మయం॥

తా॥ రవిః ౨-౧౧-౧౨ ట బుధుడున్న స్వము దక్షిణవేధ గా గెరుగు. ది. పక్రా
సు పక్రమైనప్పుడు వామ వేధమునబడును.

—కుజవేధాక్రమము.—

శ్లో॥ భూసుతస్యవిశేషస్తు జ్ఞాత్వాతత్రైవబుద్ధిమూళా
దశమైకాదశేభామేదండవేధోభవేత్తతః॥
అనునక్రతిఖ్యాతో జాయతేకుటిలాగతిః
ద్వాదశ్యాంతు శ్రయోదశ్యాం చతుర్దశ్యాం విశేషతః॥
సూర్యాదిగణ్యతారాయాంవక్రోభవతిభూమిజః
నక్రస్థేభూసుతేసూర్యేదక్షిణంపార్శ్వవేధతః॥
అష్టాదశేనప్తదశేస్థానమేకోసవింశతిః
మహానక్రతిఖ్యాతస్సస్యవేధోభవేత్తతః
ప్రథమేచ చతుర్థాంతు వింశత్యాంచ తతఃపరః
జాతిసంజ్ఞా ఇతి ప్రోక్తామంద దక్షిణవేధతః
రవేర్ద్వావింశతిః పంచవృష్టే నప్తమనంజ్ఞికే
అతిశీఘ్రగతిజ్ఞేయావామ వేధో భవేత్తతః
సవమేచ చతుర్వింశ త్సప్తవింశతి భేదతః
కుజే శీఘ్రగతి జ్ఞేయా వామవేధో భవేత్తదా
ద్వితీయే ఖండశేచైవ పంచదశ్యాంవిశేషతః
మందసంజ్ఞా కుజే ప్రోక్తాశ్చ వేధా భవేత్తదా
త్వతీయమేకవింశంచ పంచవింశత్తథోత్తరే

వికలాయాం నమత్యేచ చతుష్కాంతం చేదతః
అష్టమేచత్రయో వింశేషద్వింశేచ వికర్ణతః
ఏవంఫలాఫలం జ్ఞాత్వా యోజయే ఆకృల విత్తముః॥
ఏవం సూర్యాత్మజాద్యేయం శుభాశుభ వినిర్ణయం॥

సూర్యును నక్షత్రము మొదలుకొని ౧౦-౧౧ వ నక్షత్రములందు అంగారకుడును నపుడు అదిపంచవేద యనగాను. ఇది అనువక్తి కుటిలగతులు. ౧౨-౧౩ గల ౨ నక్షత్రములందు నుజునున్న పురుషుడు, దక్షిణవేద ౧౩-౧౪-౧౫ లు అతి ఎక్కిము. వామవేద ౧-౨-౩ లు బాతిసుంజు. మందగతి దక్షిణవేద ౨౧-౨౨-౨౩ అతి క్షుగ్గతి. వామవేద ౯-౧౦-౧౧ లు క్షుగ్గతి. వామవేద ౨-౧౩-౧౪ లు మందగతి కర్ణవేద ౩-౪-౫. వికలనమగతి. నాలుగుకొణములను వేధించును. ౬-౭-౮-౯ లు వికర్ణవేద. ఈరీతి నే ౨౪ నక్షత్రములకును, ౪౫ వేదలు నూచునది. శ్లో. విపరీతం తథారాహూః ఫలం తత్రవిశేషతః.

తా. రాహువునకు వ్యక్త్యముగా జూచునది. అనగా దక్షిణవేదయే గాని మరియే వేదలును లేవు.

శ్లో. కోణస్థ ఋక్షయోర్మధ్యే అంత్యాదిపాదగేగ్రపే

అకారాది చ ఋష్కంచ పూర్ణవేధాప్రజాయతే.

తా. కోణమందున్న రెండు నక్షత్రములయొక్క అంత్య, అది పాదములందు గ్రహములుండితే అకారాది నాలుగుక్షరములకును పూర్ణవేద.

శ్లో. భ్రమారుక్షేక్ష రేహాని స్వరేవ్యాధిర్భయంతిథౌ

రాశివేదే మహావిఘ్నం పంచవేదేనజీవతి.

తా. చక్రియందుగ్రహములు వేధించునప్పుడు నక్షత్ర, అక్షర, స్వర, తిథి, రాశి అను ౫ గలది ఒకవేళ వేధించును. అది టికిని పిత్యేకఫలములు గలవు. అది యొట్లినన; నక్షత్రవేదలన భ్రమగలుగును, అక్షరమును వేధించెనేని హానిగలుగును. స్వరమును వేధించెనేని రోగముగలుగును. తిథివేధించెనేని భయముగలుగును రాశివేధించెనేని యత్న కార్యములకు గొప్పవిఘ్నము గలుగును. ఈనక్షత్ర, అక్షర, స్వర, తిథి, రాశి అనునవి తనజన్మకాల సంబంధములచే యధికము. అనగా; జన్మనక్షత్రము, తనజామాన్యక్షరము, అనామాన్యక్షరము వైశాఖస్వరము, జన్మతిథి, జన్మరాశి

న్న యని యెరిగె. ఈ ౫ టిలో జాక్కుల దానిని పాశురీహము శబ్దంబికిని దాని ఫలము వేర్వేరుగా నైనవాయుబడెను. ఒక వేళ దైవశక్తియచేత ౬ టిలో ౪ లేక ౫ టిని పాశునివేధలు గల్గెనేని “చతుర్విధాన జీవతి, పంచవిధోనజీవతి” యని చెప్పబట్టి నట్టిచునుజాంతు జీవింపదని తెలియవలయును.

—పక్షనృనక్షత్రవివేక —

శ్లో॥ జనమ్రభం జనమ్రక్షత్రందశమం కర్మసంజ్ఞకం
సాంఘాతిక మితిప్రోక్షం ఋక్షంబోడశసంఖ్యయా
ఏకోనవింశదాధానంత్రయోవింశద్వినాశనం
అష్టాదశంచనక్షత్రంసాముదాయక సంజ్ఞకం
జాతిదైశోభిషేకస్తుచతుర్భాను స్త్రయోదశం
పంచవింశంచూనసంచ నస్తమంనైధనం నక్షత్రం॥

తా. తనజనన నక్షత్రము జన్మర్థమనియు, తనజన్మనక్షత్రము మొదటికిని ౧౦ వది కర్మసంజ్ఞకమనియు, ౧౬ వది సాంఘాతికమనియు, ౧౯ వది అథాన మనియు, ౨౩ వది వైనాశక మనియు, ౧౮ వది సాముదాయకమనియు, ౪ వది జాతియనియు, ౧౨ వది దేశమనియు, ౧౩ వది అభిషేకమనియు, ౧౨ వది మూలన మనియు, ౪ వది నైధన మనియును జెప్పబడును. ఇందుపక్షనక్షత్రవివేకము ౬ నక్షత్రములు గాక మరికొన్ని విశేషనక్షత్రములు గూడ జెప్పబడినవి. వీనియొక్క ఫలములను ముందు జెప్పదున్నాడు.

శ్లో॥ కృత్తికార్ద్రాతథా శ్రేషా ఉత్తరావాయునైంద
తథేవచోత్తరాషాధా శతతారాచరేవతి
జాతిసంజ్ఞా ఇతిప్రోక్షాః ఉపర్యుపరితారకాః
దేశాభిషేక సంజ్ఞశ్చకర్తవ్యమితిచోచ్యతే॥

—వేధాఫలం.—

శ్లో॥ జనమ్రక్షేచ భవెనమ్రత్యుః కర్మణాక్లేశ సంభవః
అథానక్షత్రపరిజానశ్చపైసాశేబంధువిగ్రహః
సాముదాయ త్వరిష్టంచ హానిస్సాంఘాతికతథా
నైధనేరుణ బాధాస్యాత్కదాచినక్షరణం భవేత్

జాతిభేదములనాశ స్వయద్దేశభేదవంశ నాశనం
 అభిషేకే భవేత్స్మృత్యుస్తాడనం పాపహామృతిః
 మానసేచ మనోవ్యాధిః కలహంకార్యనాశనం || ఇతి ||
 వకవేదభయంయుద్ధేయుగ్రవేదేననక్షయః
 త్రివిధేన మతిర్భంగోమరణం స్యాచ్ఛత్రు గ్రహైః
 కదాచిత్పంచవేదేన దేవైరపివినాశనం
 యథాదుష్టఫలాః క్రూరాస్తథాసామ్యాశ్శుభప్రదాః
 క్రూరయుక్తస్తథావకాస్తామూఃక్రూరఫలప్రదాః ||
 అర్కవేదేమనస్తాపం ద్రవ్యహనిశ్చభూసుతే
 రోగవీడాకరస్సగీరాహుర్విఘ్నప్రదాయకః
 బంధనం కేతువేధాస్యాద్ధానిరక్తిరణమేవచ
 శుభ్రైశ్చైవక్రఫలం పుంసాం రతిలాభంచభాగవే
 బుధవేదేమహాప్రాజ్ఞోజీవన్మర్యఫలప్రదః
 తిథిరాశ్యంశనక్షత్రాంవిధంక్రూరగ్రహేణయత్
 సర్వేషుశుభకార్యేషువజ్రయేత్తత్ప్రయత్నతః
 సనందతి వివాహేచ యాత్రాయాం సనివర్తతే
 సరోగాన్ముచ్యతేరోగీవేధవేధాకృతోద్యమః
 రోగకాలేయదావేధాస్సంభవేత్కూరభేదచరైః
 వక్రగత్యాభవేనక్రమ్యత్కృష్ణప్రవేధోతిరోగకృత్
 వేదస్తానేరజేభంగోదుర్లగండఃప్రజాయతే
 కథాప్రవేశనంతత్రయోధఘాతశ్చతత్రవై ||

కా॥ తనజన్మనక్షత్రతిథిరాశ్యంక అక్షరస్వర వారాదులను పాపగ్నిహములు వే
 ఢించినందుకు ఫలము పై నే చెప్పబడినది. మరియేనక్షత్రాదులను పాపగ్నిహములు వేధిం
 చినను ఆవేధించబడిన నక్షత్రాదులయందు సకలశుభకార్యములును వజ్రకాంతవలయును.
 ఏకార్యములును చేయరాదు. ఒకవేళ చేయునెడ వివాహముచేసెనని యాదవతులు
 ఆశించినవారు. ప్రమాణమువెల్పిరిని తిరిగిరారు. రోగారంభమయితే ఆరోగ్యమువిడువదు
 గనుక పాపగ్నిహముచే వేధించబడు నక్షత్రారాశ్యాదులందు ఏదెన్ని ఆరంభించవలెదని
 తాత్పర్యము.

అనుభవోభవమనామైవమృత్యుశ్రేయోభవమనంతరం
 తా. అనుభవోభవమనామైవమృత్యుశ్రేయోభవమనంతరం
 అనుభవమనామైవమృత్యుశ్రేయోభవమనంతరం
 అనుభవమనామైవమృత్యుశ్రేయోభవమనంతరం
 అనుభవమనామైవమృత్యుశ్రేయోభవమనంతరం
 అనుభవమనామైవమృత్యుశ్రేయోభవమనంతరం

జ్ఞాతవ్యం శశికేంద్రేణయదుక్తంతచ్చరాదికం

తా. జ్ఞాతవ్యం శశికేంద్రేణయదుక్తంతచ్చరాదికం
 తా. జ్ఞాతవ్యం శశికేంద్రేణయదుక్తంతచ్చరాదికం
 తా. జ్ఞాతవ్యం శశికేంద్రేణయదుక్తంతచ్చరాదికం
 తా. జ్ఞాతవ్యం శశికేంద్రేణయదుక్తంతచ్చరాదికం
 తా. జ్ఞాతవ్యం శశికేంద్రేణయదుక్తంతచ్చరాదికం
 తా. జ్ఞాతవ్యం శశికేంద్రేణయదుక్తంతచ్చరాదికం

శ్లో. కుగ్రావ్యయగ్నిహోర్విద్వోయస్యనామామృతమృత్యుర
 తిధిరాశ్యంకమృత్యోంతస్యమృత్యుత్వసంశయః
 తులభాంకరనంధాన్యం గజాశ్వాది చతుష్టయం
 సర్వంమహాఘోరాంతయాతియామ్యేకూరోవ్యవస్థితః
 పరిధమేచచతుర్థేచ ద్వితీయేచ తృతీయేచ
 తృతీయేచ ద్వితీయేచ చతుర్థేచపరిధమేచ
 గ్నిహవిష్టం చ రాశిం చజ్ఞాతవ్యం సునిష్ఠితం
 అస్యరా అస్యరేజ్ఞయాః పూర్ణవేదః పరిజాయతే
 ఏకోపి కుగ్రవేదేన ఫలంపుంసంపాదాయతే
 ఋతవేదేవధోలభ్యోదేహశోమాదివిభాజితః
 అక్షరేరాజభిర్దుఃఖం మృత్యురోగార్థహానయః
 రాజదుఃఖంచ విఘ్నంచ శత్రుగ్రాం త్యోభగంతధా
 తిథాహనిర్మతేర్భంగస్యరేవ్యాధిభయంతథా
 ఏవంవిధంఫలంజ్ఞేయం పంచవిద్వోనజీవతి

తా. ఏవంవిద్వోనజీవతి
 తా. ఏవంవిద్వోనజీవతి
 తా. ఏవంవిద్వోనజీవతి
 తా. ఏవంవిద్వోనజీవతి
 తా. ఏవంవిద్వోనజీవతి
 తా. ఏవంవిద్వోనజీవతి

భక్తుపాదముం దుండెనేని సర్వోపాధ్యక్షాచార్యము. భక్తుపాదముం దుండి స్రవముపాద మునున్ను. ౨ వ పాదమున్నున్న ౩ వ పాదమున్ను. ౩ వ పాదముం దుండి. ౪ వ పాదమునున్ను వేధించును. ఇకా రాద్వి శ్చ్యుతములకు కొని వేధ చేత వేధించును. అనగా కర్మత్ర కయించును గ్రహము భరణినిన్ని భానికొనించునున్ను అకారమునన్ను సైవ తెప్పిన పాదవేధవలన పూర్ణముగా వేధించును. ఈలాగుననే అన్నియును దెలియదగు ను. ఇన్న నక్షత్రాదులను వేధించుటవలన ప్రత్యేక ఫలములన్నియును నెఱుగ నేచు చ్చుటయెను.

—గ్రహముల ప్రత్యేక వేధాఫలవిశేషములు.—

శ్లో॥ రవేః॥ రవా జ్వరాగ్ని వీడాశ్చ వాతప్రత్యాది విభ్రమః
అర్కవేధేమనస్తాపం రాజమంత్రి విరోధకృత్
శిరశ్శూలం ప్రవాసంచ శార్యనాశం ధనక్షయం
పితృమాతృవిరోధంచ బహుదుఃఖం పశుక్షయం
చంద్రేమిత్రఫలం పుంసాం యుద్ధేతత్రమృతంబినా॥

తా॥ ఈఫలములు ఊచించుగ్రహితో గూడినరవి వేధించినేని కప్పత్ర శేషల రవి చూతగ్రహి వేధించినేని కొన్ని ఫలములు..మారగ్రహి జుగుగును.

—ఊచంచంద్ర వేధాఫలము.—

ఊచంచంద్రస్య॥ శ్లో॥ శార్యహానిరక్తవస్తాపం దేహక్షోభాదిరోగకృత్
ప్రవాసంబంధనం వైవ ఊచంచంద్రస్యవేధతః॥ నృష్టార్థ॥

—పూర్ణ చంద్ర వేధ.—

శ్లో॥ భూషణం వస్త్ర మాందోశంయూనశయ్యానవాదికం
సర్వవ్యాధివినాశంచ పూర్ణ చంద్రస్యవేధతః॥

—కుజ వేధ.—

శ్లో॥ భూమవేధేఽగ్ని దాహశ్చదగ్నివ్యనాశంకుక్షయం
ధాన్యభూషణాశ్చ కర్మకాంక్షితోభనాశకృత్
దూరయాత్రాదిశార్యత్వం దగ్నివ్యహాశ్చరక్షకృత్
క్షేత్రస్య పరిసంవాదోవియోగం కలహపీడం
శార్యహానిరక్తవస్తాపః కుక్షుల పదోభవేత్॥

—రవి కుంభశనుల వేదాకృత్యఫలము.—

శ్లో॥ రవిభామూర్తివేదేస్తుడన్మాదంభాతగాయధా
ప్రమేహశీతరోగాశ్చ జ్వరమూత్రభగంధరా
శీతంచరక్తపిత్తాధ్యం శానిపానిభయా॥

—బుధవేదాఫలము.—

శ్లో॥ బుధేస్త్రీవేదవిద్యాస్త్రీ రాజవిగ్రహ శాంతయః
వివాహం రాజసన్మానం కృషివాణిజ్యసేవనం
బంధనవ్యాధి మోక్షాశ్చ తేజోబలయశాంసచ
అస్తగేశూరయుక్తేచే ద్విపరీత మిదంఫలం॥

—గురువేదాఫలము.—

శ్లో॥ గురానర్వార్థసిద్ధిస్సాన్వద్యాజవిగ్రహశాంతికే
వివాహం కృషివాణిజ్య సేవనం బంధుపూజనం
కూరగ్రహయుతే జీవేమరణం వ్యాధివీడనం
రాజ్ఞోభంతధాకార్యనాశంనైవాపవాదకః॥
మహాక్షేత్రం ప్రవాసంచపుత్రీస్త్రీరోగబంధనం
శరీరస్యసుఖానర్వాన్నాశయన్ సర్వసంపదః॥

తా॥ గురుడు నిసగ్గాది పద్మలయుక్తుడై పాపులతో కూడినను కుభఫలమునే
యిచ్చును. బలహీనుడై శుభులతో గూడెనేని మిత్రఫలము నిచ్చును. బలహీనుడై పా
పులతో గూడెనేని మిక్కిలి దుష్టఫలము నిచ్చును. బలవంతుడై శుభులతో గూడెనేని
యత్యంత శుభుడగును ఈలాగుననే శుభులగు చంద్ర, బుధ, గురు, శుక్రలు వలుగురి
కిని గూడ నాలోచింపవలయును. స్థానాదిపద్మల సాధనము యత్తరభాగముతో
తెప్పబడును.

—శుక్రవేదాఫలము.—

శ్లో॥ శుక్రేణ జ్ఞానయోగాశ్చ రాజవిగ్రహశాంతయః
స్త్రీసంయోగం ధనప్రాప్తిర్వివాహంసౌఖ్యమేవచ
పుత్రీపౌత్రాశ్చమిత్రాణాం ధనధాన్యసుఖానిచ

భూభాంశం త్నలాభంచ వాహనాంబర భూషణం,
జలధాన్యాని వస్త్రానిశుక్రవేధేపసిధ్యతే।
భార్గవఃకూశ యుక్తేతు ధనధాన్యవశుక్షయః
కలనాం ప్రీతిరేవస్యాత్ప్రవాసైర్వాససంశయః॥

—శనివేధాఫలము.—

శ్లో॥ శనౌవ్యాధ్యాది భూభృంశోబంధుపుత్రీసుహృద్వ్యయః
చాతుర్థికాది రోగశ్చప్రవాసేబంధనం తథా।
స్థానహానిర్మహావ్యాధిర్నిచస్త్రీపశుసేవనం
అభిచారోగిక రాత్రిమరణం పరచక్రతః॥
తస్మైరాయుర్థ యాత్రాయాం శరీరక్షయ కృద్భవేత్
రోగపీడాకరస్సరీశనివేధేప్రసిధ్యతి॥

—రాహుకేతువేధాఫలములు.—

శ్లో॥ రాహుహృదోగకృన్మాత్సరాచాతుర్థిక పిశాచకాః
సర్వకార్యేషుసర్వేషు రాహుర్విఘ్నప్రదాయకః
శూద్రస్త్రీవిధవాసక్తబ్రహ్మద్వేషీచజాయతే
శనివత్కుజవచ్చవం రాహుకేతోశుభాశుభే॥

తా॥ ఈలాగున రాహుకేతువేధాఫలములు తెలియవలయును. పాపలగు కుజ శనిలు జ్వలించి వేధించినయెడల నతిహింసలము నిచ్చును. శుభము వర్తించి వేధించినెని శుభఫలము నిత్తురు.

—నక్షత్రములకు ప్రత్యేకగ్రహదృష్టలు.—

శ్లో॥ అతఃపరం ప్రవక్ష్యామి గ్రహదృష్టివశాత్ఫలం
గ్రహదృష్టివశాత్సర్వం రాశిమేకం ప్రకల్పయేత్॥

తా॥ గ్రహములు రాసులను జూచునట్లే నక్షత్రములను గూడ చూతురు. అట్టి నక్షత్రములపైని గ్రహదృష్టులకు ఫలముం జెప్పచున్నాడు.

రవిచంద్రదృష్టిః—శ్లో॥ మునుంపరిచదశం ౧౪-౧౫ స్వత్వాద్విశ్వతేద్యు
మణిస్సదా తద్వచ్చంద్రోపిపూర్ణశ్చేచ్ఛుభోసోతనుభోస్యధా॥

తా. మార్గచంద్రునిపుత్రుడు ౧౮-౧౫-౧౬ స్థానములు కలదిని గూడ తాను
చూచును పూర్ణశ్రీ కుభుడును; అపూర్ణశ్రీ అకుభుడు కనుదురు.

శనిదృష్టి:—శ్లో॥ సారిస్థితర్థ మారభ్యతీరివంచ తీరివంచకం॥

ఏకోనవింశతీశ్చైవవీక్ష్యతే మంచనాయకభావం॥

తా॥ శని తానున్న నక్షత్రము మొదలుకొని ౩-౧౫-౧౬ వ నక్షత్రములను తానును.

కుజదృష్టి:—శ్లో॥ భూమిపుత్రస్థితర్థాదిసప్తాష్టభిసంజ్ఞకం॥

వీక్ష్యతే భూమిపుత్రస్త్వస్వస్థానంచ తీరితారకం॥

తా॥ కుజుడు తానున్న నక్షత్రము ౭-౧౫-౧౬-౩ వ నక్షత్రములను తానును.

గురుదృష్టి:—శ్లో॥ దేవమంత్రస్థితర్థాదిప్రపంచదక్షమంత్రభా

వీకోనవింశతీశ్చైవ వీక్ష్యతే దేవపూజితః॥

తా॥ గురుడు తానున్న నక్షత్రాదిగా ౧౫-౧౦-౧౬ నక్షత్రము లం తానును.

బుధశుక్రదృష్టి:—శ్లో॥ బుధశుక్రస్థితర్థాదిస్వస్థానంచప్రపంచకం॥

తా॥ బుధశుక్రములు తానున్న నక్షత్రాదిగా ౧-౧౫-౧ వ నక్షత్రములను తానును.

—గ్రహదృష్టి నక్షత్రస్థలం—

రవివీక్షణఫలము.

శ్లో॥ యస్యర్థస్యదృశో భానుస్తస్యభంగోభవేద్ధృవం॥

తా॥ ఎవరియొక్క జన్మలేక నామనక్షత్రములను రవి చూచువేని వారికి భంగము గలుగును- చంద్రులను గూడ కెప్పుడున్నాడు.

శ్లో॥ క్షీణచంద్రస్యదృష్టవాతస్యభంగోభవేద్ధృవం॥

అంగారకదృశో యస్యతస్యభంగోభవేద్ధృవం॥

బుధదృష్టిగతో యస్యతస్యలాభోభవేద్ధృవం॥

గురుదృష్టిగతో యస్యతస్యలాభం శుభంవదేత్

కవిదృష్టిర్యస్యతారాజయలాభోభవేద్ధృవం॥

సారి నామదృశో యస్యతస్యభంగోమృతిపదః॥

తా॥ తారాజయ నక్షత్రములను చూచుచు చూచుకో వారికి కష్టములు కలుగును కలుగును కెన్నవది.

—నక్షత్రములకు ద్వైత్యాదిగ్రహద్యుగ్గళము.

శ్లో॥ రవిచంద్రద్విత్యశ్చైవ స్యతస్యమృత్యుర్న సంశయః
 రవిభామద్యశ్చైవ స్యతస్యమృత్యురేవ స సంశయః
 రవిసామ్యద్యశ్చస్తారాతస్యభంగః పలాయనం
 రవేర్గురో ర్ద్విత్యస్తారాజయ లాభసుఖావహం
 రవిశుక్రద్విత్యశ్చైవ తత్సతస్యమృత్యుర్న సంశయః
 రవిసారిద్యశ్చైవ స్యతస్యమృత్యుర్న సంశయః॥
 చంద్రభామాయస్యతారా ద్యశ్చైవ స్యతస్యమృత్యుర్న సంశయః
 శశిసామ్యద్యశ్చైవ త్రతస్యలాభోభవేద్ధృవం
 గురుచంద్రద్యశ్చైవ స్యతస్యలాభోభవేద్ధృవం
 చంద్రశుక్రద్విత్యశ్చైవ స్యతస్యలాభంచ జయసంభవం
 శశిసారి ద్యశ్చైవ స్యతస్యమృత్యుర్న సంశయః
 భామసామ్యద్యశ్చైవ స్యతస్య తస్యభంగోల్పదస్మృతః
 గురుభామద్యశ్చస్తారాయు ధ్దేహంగోనవిద్యతే
 శుక్రసారిద్యశ్చైవ స్యతస్యమృత్యుర్న సంశయః
 భృగుభామద్యశ్చైవ స్యతారాసర్వార్థసిద్ధిదా
 గురుసామ్యద్యశ్చస్తారా తస్యలాభోభవేద్ధృవం
 భృగుసామ్యద్యశ్చైవ స్యతస్యలాభం జయంసుఖం
 బుధసారిద్యశ్చైవ స్యతస్యభంగోమృతింవినా
 గురుశుక్రద్విత్యశ్చైవ స్యతస్యజన్మనామర్త్యమౌరపి
 శస్యతేభ్యాతిమతిమా విజ్ఞేయం లాభమేవచ
 గురుసారిద్యశ్చైవ స్యతస్యభంగశ్చజాయతే
 శుక్రసారిద్యశ్చైవ స్యతస్యప్రాణహతంచజాయతే॥
 కూరిగ్రహచతుష్కంచ యస్యజన్మదృశస్తథా
 తస్యభంగమవాప్నోతి మరణంచ ప్రజాయతే
 శశిసామ్యజ్యశుక్రాం యస్యజన్మదృశస్తథా

తస్యబాధాంతరమునాభ్యం సంక్రంతిస్తత్సత్సో బాధాః
 కర్తాదిదృష్టిః—వక్త్రగత్యాశుభాదృష్టిః కూరదృష్టిస్సమంతభా-
 శుభదృష్టి శ్రీఘ్నగత్యా అత్యంతఫలదాయినీ
 అస్తగేనీచగేవాపి శుభదృష్టిశ్చ నిష్ఫలా
 కూరయుక్తశుభాదృష్టిరథహానిశ్చనిదతి
 కూరశీఘ్నగత్యాదృష్టిరత్యంతఫలంభవేత్
 అస్తంగతగ్రహేద్దృష్ట్యానిష్ఫలంచ భవేద్భూవం-
 యస్యరాశ్యధిపత్యైవ సూర్యయుక్తమహాదభయం
 శుక్లవక్షేశుభఖగే అగ్నిదృష్టిఫలంభవేత్
 కృష్ణవక్షేశుభాఃఖేటాః పుష్కదృష్టిస్సదాభవేత్
 కృష్ణవక్షే కూరఖేటాః అగ్నిదృష్టిస్తథాభవేత్
 శుక్లవక్షేకూరఖేటాఃపుష్కదృష్టిశ్చచాయతే॥
 పూర్వాష్టేతి శుభాస్త్యగేఅవరాష్టేచ పుష్కతః
 పూర్వారాతౌ శుభాశ్చాగే ఉపరాతౌచ పుష్కతః॥

తా॥ ఈరీతిని బహువికారములగా జెప్పబడు నేష్టలయినను ఎరిది జ్ఞానా
 మ నక్షత్రములపై యెటుమంటి దృష్టి పడునో తేదిధమయిన గ్రహముయొక్క దృ-
 ష్టిపడునో అట్టిస్థితి ననుసరించి గట్టిగా చరిశించి వారి కాఫలమును జెప్పవలయును.
 మరియు వక్త్రగతిగల శుభ గ్రహ దృష్టియు, నమగతిగల కూరగ్రహదృష్టియు శీ-
 ఘ్నగతిగల శుభగ్రహదృష్టియు నత్యంత శుభఫలమునే యిచ్చును. వాస్తంగతుడును
 నీచగతుడునగువాడు శుభుడైనను వానిదృష్టి నిష్ఫలముట. పాపగ్రహ యొక్కడగు శు-
 భగ్రహుడు యొక్కదృష్టి ధవళాని గలుగజేయును. శీఘ్నగతిగల కూరని దృష్టి న
 మఫలించుచును అస్తంగతునిదృష్టి నిష్ఫలమునిచ్చును ఎరిదియొక్కజన్మ రాశ్యాధిపతి
 రవివోగూడునో వారికి గొప్పభయం బువ్బుతిల్లును. శుక్లపక్షమున శుభులును, కృష్ణపక్ష-
 మున క్రూరులును, పగలు పూర్వాష్టమున శుభులునుఅపరాష్టమునపాత్రులునుపూర్వరాత్రి
 యందు శుభులును,ఉత్తర రాత్రియందు పాత్రులును ముందుట అనగా పురోభాగము
 ను జూతురు. ఏతద్వర్తయ జాలయింబందు వారు వామ దిశకు అనగా పుష్కభాగము
 ను జూతురు. పుష్క పుష్టికంటె పురోదృష్టి శుభకరము .

—నవతారావిభాగము.—

శ్లో॥ జన్మసంపద్వివక్షేమపత్రిత్యక్వాధననైధనం

మిత్రంపరమమైత్రంచనవతారాః పృథీతితాః॥

జన్మతారావిపత్తారా పృథ్వీక్షేధనతారక
సాపగృహసమాయోగేమృత్యుర్భవతిచంద్రిమాః॥

శుభగృహసమాయోగే శుక్లవక్షేమృతింవినా॥

తా॥ జన్మ, విపత్ - పృథ్వీ, వైధన, ఈతారలయందు సాపగృహములుండి
లేని మరణ పృథు లగుదును, ఊణచంద్రిమన్ను అట్లే యగును. వారితోడ శుభ
లు గూడినను, శుక్లవక్ష చంద్రిందైనను చావును మారితము చేయదు.

శ్లో॥ సంవత్తారాక్షేమతారాసాధనం మిత్రమైత్రీభం
శుభగృహసమాయోగే తస్యలాభోభవేద్భువం॥

తా॥ ఈతారలతో శుభులు గూడిలేని విశేషలాభము గల్గును.

శ్లో॥ యస్యజన్మత్రయేవేధే మృత్యుస్సాన్విత్రూరభేచరైః
శుభవేధేజయంలాభం తత్రతత్రవినిర్దిశేత్॥

తా॥ ఎవరికి 3 నవకములయందలి జన్మతారలు పాపులచేత వేధింపబడునో
వారికి హనిగలుగుననియు, శుభులు వేధించిలేని జయము, లాభమును గలుగవనియు నిశ్చ
యముగా దెప్పబడును. మరియు ఔమ, ఆరోగ్య, సుఖములు గలుగును.

—నవతారాస్థితగ్రహఫలం—

శ్లో॥ జన్మత్రయ స్థితస్సారీ ష్టేమాయాం రాహుభూమిజో
మిత్రాతిమిత్రగేనూర్యే జాయతే వధబంధనం॥

తా॥ జన్మతారాశ్చియమందు శనియును, ష్టేమతారాశ్చియమందు రాహుభూ
లును, మిత్ర, పరమమైత్రీ తారా త్రికమందు రవియు నుండిలేని యాతారలు వచ్చిన
దినమం దతికష్టములును, కట్టుళ్లుగలుగును. మృతవార్తాశ్రవణము గాని మృతిబొందినవారిం
జూచుట గాని జరుగును.

శ్లో॥ జన్మత్రయే గురుర్యస్య ష్టేమాయాంబుధభాగ్గవౌ
మిత్రాతిమిత్రగేచంద్రే తస్యలాభం సుఖంభవేత్॥
సాంఘాతికస్థోయది భూమిపుత్రోవైనాశిః స్థోయది రాత్రినాథః
అశ్వేననాతచ్ఛకశునపాతోవినాశసంయూతినరస్యసమ్యక్॥

వైనాశికస్థోయదిభూమిపుత్రస్సూర్యస్యసౌరేర్నిధనంప్రయాయాత్
 వ్యాధేస్సకాశాన్మరణం నరస్యసంపత్సరాంతేమరణంచనూనం॥
 జన్మర్షగోయస్య నరస్యభోనిహస్యతే పంచవిధోక్తయాయాత్
 మాసేనమృత్యుంసముపైతితస్య గర్భార్యముఖ్యామునయోవదంతి॥
 కర్మక్షుగోవాప్రదదాతి మృత్యురాత్రుసద్వయేన త్రిదినాదికేన
 చతుష్పదాద్వాదశవాసరాణాం వర్ణప్రపన్నస్యనరస్యతస్య॥
 సాంఘాతికాత్నత్త్రిభిరేవమాపైశ్చచైశ్చరః పంచభిరేవధత్తే
 మృత్యుంగతేన స్వగృహస్థితస్య నరస్యమాసే కిమువాక్యపేతత్
 మాపైశ్చ తుచ్ఛిశ్చతద్దేవతత్త్రిశస్త్రేణ మృత్యుం ప్రదదాతీనూనం॥
 ఏతేనవా బంధనతోయతోవాస్వయం వినశ్యేదపి దేవరాజః
 వైనాశికస్థఃప్రదదాతి మృత్యుంగతేనరోగేణబుభుక్షుయావా॥
 దిస్తైస్త్రిభిఃపంచభిరేవధత్తేవిదేశసంస్థస్య నరస్యనూనం
 మృత్యుస్తథామానసగోనరాణాం మాపైశ్చతుర్భిద్విదధాతిమృత్యుః
 జన్మర్షగోవాదివసాధినాధస్సాం ఘాతికస్థాశశిభూమిపుత్రౌ
 మృత్యుస్తథాశస్త్రకరోనరస్యసంప్రాప్యతే ద్వాదశరాత్రమధ్యే॥
 జన్మర్షగోవాదివసాధినాధస్సాంఘాతికస్థాశశిభూమిపుత్రౌ
 మాసత్రయేక్షేవ భవేన్నరస్య తస్యాంతరే వాయువికారజాతః॥
 యథోదయేస్యాద్దివసాధినాథోసాంఘాతికస్థాశశిభూమిపుత్రౌ
 ఉదానరోగేణతథావినాశసంప్రాప్యతే రక్తవికారజాతః॥
 వైనాశికస్థోయదివాసరే శోమనస్థితౌ ఖామిజరాత్రినాథౌ
 మృత్యుప్రదంస్యాద్దివసత్రయేణ షణ్మాసయుక్తేనద్రువంనరస్య॥
 చతుష్పదాద్వాదశమరణంచ తస్యతథాభవేన్నాస చతుష్టయేన
 మనర్తగన్యాపివవాసరేశోజన్మర్షగౌ ఖామిజరాత్రీనాథౌ
 తథావినాశో మనుజస్యభావివక్షేమామాసత్రియ సంయుతేన॥
 జన్మర్షగన్యాద్యది ఖామిపుత్రస్సాంఘాతికే రాత్రీపవాసరేశౌ
 తథాసకాశాన్మరణం నరస్యతథా భవేన్నాస చతుష్టమధ్యే॥
 సాంఘాతికస్థోయది ఖామిపుత్రౌదయర్కసంస్థౌ రవిరాత్రీనాథౌ

మాసాష్టకం స్వాంతరణం సరస్వతీశాలాశ్రమీ వాగ్గిహణివిశ్వానైః॥
 అష్టాదశస్థాయది భూమిపుత్రోజన్మర్మ గౌరాతివవాసరేశా
 అజ్ఞగతస్సాన్తరణం సరస్వతీధాన్తికృత్తస్య తథాభవేద్వా॥
 జన్మర్మ కస్యద్యదిసూర్యపుత్రః కర్మర్మ గౌభామనిశాకరాతు
 మాసైస్త్రిభిస్సాన్తరణం సరస్వతీస్థాభిఘాతోవ్యసాత్తఘాతః॥
 కర్మర్మ గస్యద్యది సూర్యపుత్రస్సాన్తరణం కస్థాకుజరాతీనాథా
 సంవత్సరేణ ప్రవదంతి మృత్యుంతథానరస్యాగ్ని సముద్భవంచ॥
 సాంఘాతిక స్థాయది సూర్యపుత్రస్తథోదయశ్శాకుజరాతీనాథా
 మాసైశ్చతుర్భిదివసైశ్చతుర్భిస్తథాభవేత్తన్తరణంసరస్వ॥
 ఉన్మర్మ సంస్థారవిజోయదిస్వాద్యైవానిశికస్థాకుజ రాతీనాథా
 తదాష్టమాసాత్ప్రభవోహిమృత్యుర్భవెన్నరస్వప్రమదాత్ప్రకాశాత్
 వైనానిక స్థాయదిసూర్యపుత్రోమనస్థితో భూమిజరాతీనాథా
 తదాథమాసాష్టభిరేవ మృత్యుర్భవేన్నరస్వత్కుదధిప్రోపాత్॥
 మనస్థితస్సాన్తరణం సూర్యపుత్రో జన్మర్మ సంఘాకుజరాతీనాథా
 మాసైశ్చతుర్భిర్తరణం సరస్వతీధాభవేదోగకృతస్సరైంద్రః
 సవనక్షత్రసవనీత స్వజాతి దేశాభిషిక్తః
 ఎకేషాంపీడాయాందినమేక ముపాషితం కిలజహూయాత్॥

శ్లో॥ రిక్తాష్టమీ త్రియోదశ్యాం మందారగురువాసరే
 జాతిదేశాభి షేకేషు యోగేషుకృమశస్తధా॥
 యోగాస్తేధావరాఖ్యాశ్చత్యజ్యస్తైరుగ్గికర్మణి
 సక్షత్రగ్గిహపక్షేచ చేదయేద్వైజలేనృపః॥
 కూరిగ్గిహస్య సంస్థర్మయస్యనామర్మ సంస్థితః
 తస్యమృత్యుర్నసందేహూరోగాద్వామరణంభవేత్॥ ఆర్యా॥
 రవిజాహిమహిజాస్తేష్వేకై కద్వాదశజన్మస్థాః
 యదిచంద్రేణయుక్తస్సాన్తరణంసజీవతిసం దేహః॥
 ఆధానరుక్షే భృగునందనశ్చవైనానిక స్థా గురురాతీనాథా

సువర్ణలాభోయదివంచమాసాః వదంతిశాస్త్రాధః విదోమహాంతః
కర్మగ్రగస్యైద్రవిమండయుక్తవైనాశికస్థో యదిరాత్రినాధః
సాంఘాతికస్థోయదిశుక్రవేధఃజన్మగ్రోవాయదిసౌమ్యవేధః
మూసైశ్చతుర్భిర్యదివాశ్వలాభోపివాసయుక్తంయది వస్త్రలాభం॥

—అంశవేధాఫలము—

శ్లో॥॥ అంశవేధాయదాశుక్యాశి వేధాబుధశ్శశీ
దశరాత్రీప్రకృర్వితక్షేత్రీలాభోనసంశయః॥
అంశవేధాయదాసూర్యాశివేధాశుజశ్శసీ
కలహంచార్థహానిశ్చదశరాత్రీంసశంయః॥
సాంఘాతికస్థో యదిరాత్రినాథో ఆథానరుక్షేగురుసౌమ్యయుక్తః
పక్షత్రీయేక్షేవదిసత్రీయేణభూభూషణస్త్రీగన వస్త్రీలాభం॥

—నక్షత్రాదివేధాపరిజ్ఞానము—

నక్షత్రాదులకు నర్వతోభద్రీచిః విన్యాసము లేకయే, సులభముగా వేధలు
కనుగొనుటకై యీగ్రంథకర్త చేక్షిండ్లొకములు చెప్పబడియె.

౧. కృత్తికకు:—శ్లో॥ భరణ్యకారౌవృషభంనందాంభద్రాంతలంఛతం
విశాఖాంశ్రీవణంభటో విధ్యతేవహ్ని సంస్థితః॥

టీక॥ వహ్ని సంస్థితః=కృత్తిక యందున్నట్టి, భటః=గ్రహము, భరణ్యకారౌ=భరణి=భరణిసక్షత్రమును, ఆకారౌ=ఆకారమునున్న, వృషభం=వృషభ రాశినిన్ని, నందాం=నందతినిన్ని, దానితోగూడినరవికుజవారములనున్న, భద్రాం=భద్రీతిధినిన్ని, దానియందలి చంద్రబుధవారములనున్న, తులాం=తులారాశినిన్ని, తం=త, ఆనేఅక్షరమును, విశాఖాం=విశాఖానక్షత్రీయనున్న, శ్రీవణం=శ్రీరాంనక్షత్రీయనున్న, విధ్యతే=వేధించుచున్నాడు.

తా॥ అనగా; కృత్తికయందున్న గ్రహము దాని పార్శ్వమందున్న భరణిసక్షత్రమునున్న- రెండవపార్శ్వకోశములలో ఆపకహదాదివర్ణములలో మొదటిదగు ఆకారమునున్న దీనియొక్కకర్ణమగ్రముగా అనగా అయిములకోశములలో ఐదుసగా నున్నవృషభ, నందా, భద్రా, తుల, తకార, విశాఖలనున్న- కృత్తికను అభిముఖముగ నున్న శ్రవణమునున్న వేధించును. ఈశ్లోకప్రకారము చక్రమందు ఊచిన వక్ర

శ్రీహృదిగతి భవముచేత జన్మబడిన గృహిణి అనగా- దక్షిణ, వామ, సమ్ముఖవేధాత్రయ మవగావన యగును. దానివలన సమస్త శుభాశుభములును దెలియనగును.

౨. రోహిణికి:-శ్లో॥ వంయుగృహతాతథా కన్యాంరేఫంస్వాతిముకారకం.
అశ్వినీమభిజిద్ధంతరోహిణీస్థో వియచ్చరః॥

తా॥ వ- మిధున- జౌ- కన్య- ర- స్వాతి- ఉ- ఆశ్వని- అభిజిత్తు- ఈవా యబడినవాటిని రోహిణి యందున్న గ్రహము వేధించును- యుగమునగా మిధునమని యర్థము.

౩. మృగశిరకు:-శ్లో॥ కంకులీరంహరిం పంచంచిత్రాం అంలంచరేవతీం
సమ్ముఖస్తంచవైశ్వర్ష్యంసౌమ్యస్థోహంతిభేచరః॥

తా॥ మృగశిరయం దున్నగ్రహము ; క, కర్కటక, సింహ, చ, చిత్రా, అ, ల, రేవతి, ఉత్తరాషాఢ, వీటినిన్నిటిని వేధించును. సౌమ్య అనగా:-పుష్యకర్క, వేశ్వ ర్ష్య=ఉత్తరాషాఢ, కులీర=కర్కటం, హరి= సింహం, అని యర్థము.

౪. ఆర్ద్రాకు:-శ్లో॥ హంబ్రాకారంటంచహస్తంవంబించంతదుపాంత్యభం
హంతీభేటస్థితేరాద్రే పూర్వాషాఢాం తథాగ్రతః॥

తా॥ ఆర్ద్రాకుందున్న గ్రహము ; హ, బ్రా, ట, హస్త, వ, బి, శు, ఉత్తరా భాద్ర, పూర్వాషాఢ, వీనినిన్నిటిని వేధించును- ఉపాంత్యభం అనగా=ఉత్తరాభాద్ర, రాద్ర=ఆర్ద్రా.

౫. పునర్వసు:-శ్లో॥ డంబుంభగంకంచవృషంమేషందంపూర్వభాద్రకం
సమ్ముఖస్తందైత్యభంచ అంతోహంతి భేచరః॥

తా॥ పునర్వసుందున్న గ్రహము డ, హ, ఉత్తర, క, పృషథ, మేష, ద, పూర్వాభాద్రా, మూల, వీనిన్నిటిని వేధించును- భగం=ఉత్తర, కం=పృషథ, మేషం=మేష, దం=ద, పూర్వభాద్రా=పూర్వాభాద్రా, మూల=మూల.

౬. పుష్యమి:-శ్లో॥ ఊంపూర్వా హంచమిధునం ఓంమీనంసంచవా
రుణం | సమ్ముఖస్తంజేష్ఠభంచ గురుభేహంతి భేచరః॥

తా॥ పుష్యమిందున్న గ్రహము ; ఊ, పుబ్బ, హ, మిథున ఓ, మీన, స, శరతార, జ్యేష్ఠ, వీనినిన్నిటిని వేధించును.

పూర్వా=పుబ్బ, వారుణ= శరభిషం, గురుభ=పుష్యమి.

౭. ఆశ్రేషకు:-శ్లో॥ మఘాండంకర్కటం నందారిక్తాకుంభగవాసవాన్

సర్వస్థఃఖేచరోహంతి మైత్రీభంచ పురస్థితం॥

అశ్రేష్ఠయందున్న గ్రహము ; మఘ, డ, కర్కటక, నంద, క్ష, కుంభ, గ, ధనిష్ఠ, ఆశ్వాద, వీటిని వేధించును.

వాసవ = ధనిష్ఠ, సర్వ = అశ్రేష్ఠ, మైత్రీభ = ఆశ్వాద.

౮. మఘము :—శ్లో॥ సార్వంమసింహభద్రాశ్చ జయమకరఖాహరిం

తదగ్రస్థంయూమ్యభంచ పితృభేవిధ్యతేఖగః॥

తా॥ మఘయందున్న గ్రహము ; అశ్రేష్ఠ, మకారిము, సింహ, భద్ర, జయ, ముర, ఖ, శ్రవణ, భరణి, వీటిని వేధించును.

భద్రా = భద్రతిథి, జయ = జయతిథి, హరి = శ్రవణము. యూమ్యభ = భరణి,

పితృభ = మఘ

౯. పుబ్బకు :—శ్లో॥ ఊం పుషం టం స్త్రియం అంచనమర్జమభిజిత్తధా

తదగ్రస్థం దసగ్రభంచ పూర్వాస్థో విధ్యతేఖగః॥

తా॥ ఊకారము, పుష్యమి, టకారము, కన్యా, ఆం, ధనుస్సు, జ, అభిజిత్తు ; ఆశ్వని, వీరి నన్నిటినిన్ని పుబ్బయందున్న గ్రహము వేధించును.

స్త్రియం = కన్యా, దసగ్రభ = ఆశ్వని. పూర్వా = పుబ్బ.

౧౦. ఉత్తరకు శ్లో॥ పంతులాంనృశ్చికం బంచవిశ్వం మండఃపునర్యసుం

అగ్రస్థంపౌష్ణభం ఘోటోవిధ్యతే చోత్తరాస్థితః॥

తా॥ ఉత్తరయందున్న గ్రహము ; ప, తుల, పృశ్చిక, బ, ఉత్తరాషాఢ, మకార, డ, పునర్యసు, రేవతి, వీటిని వేధించును.

విశ్వ = ఉత్తరాషాఢ, పౌష్ణభ = రేవతి.

౧౧. హస్తకు :—శ్లో॥ రమేయంపూర్వమాధాంచటంఘాహంరాద్రభంతధా

తదగ్రస్థోత్తరాభాద్రాచీంకరస్థోవిధ్యతేగ్రహః॥

తా॥ హస్తయందున్న గ్రహము ర, వీ, య, పూర్వాషాఢ, ట, ఘ, హ ఆర్ద్ర ఉత్తరాభాద్రాచీ వీనిన్నింటిని వేధించును.

రాద్రీ = ఆర్ద్ర, కర = హస్త.

౧౨. చిత్తకు :—శ్లో॥ తంనంమూలాంపంచ సింహంకర్కటంకంచసౌమ్య

భం । తత్పురస్థాం పూర్వభాద్రాంత్యష్టగోవిధ్యతేఖగః॥

తా॥ చిత్రియందున్న గ్రహము త, న, మూల, ప, సింహ, కర్కటక, క, మృగశిర, పూర్వాభాద్ర పీనిన్నిటిని వేధించును.

సౌమ్యభ = మృగశిర, త్వష్ట = చిత్రి.

౧౩. స్వాతికి:—శ్లో॥ ఋం జ్యేష్ఠారం స్త్రి యంబౌంచమిధునంవంకభంతథా
తదగ్రసంవారుణంచవిధ్యతేఽనిలగోగ్రహః

తా॥ స్వాతియందున్న గ్రహము ఋ, జ్యేష్ఠ, ర, కన్య, బౌ, మిధుం, ప, రోహిణి, శతభిషం, పీనిన్నిటిని వేధించును.

స్త్రియం = కన్య, కభం = రోహిణి, అనిల = స్వాతి.

౧౪. విశాఖకు:—శ్లో॥ మిత్రాంతంచ తులాంభద్రాంసందాంవృషమకార
కం । వహ్నివాసవభేభోద్విదైవస్థాహివిధ్యతే॥

విశాఖయందున్న గ్రహము ; ఆచారాధ- త- తుల- భద్రా- నందా- పృషభ- ఆకార- కృత్తిక- ధనిష్ఠ- పీని వేధించును.

మిత్ర = ఆచారాధ- వహ్ని = కృత్తిక- వాసవ = ధనిష్ఠ- ద్విదైవ = విశాఖ.

౧౫. అనూరాధకు:—శ్లో॥ విశాఖాంసం వృశ్చికంచజయర్క్తిజలాయమం
తదగ్రగం సార్వభంచహంతి మిత్రభగోగ్రహః॥

తా॥ అనూరాధయందున్న గ్రహము ; విశాఖ- న- పృశ్చిక- జయ- ర్క్తి- మేష- ల- భరణి- ఆశ్లేష- పీని వేధించును.

అజ = మేషము- యమ = భరణి- మిత్రభ = అనూరాధ.

౧౬. జ్యేష్ఠకు:—శ్లో॥ ఋం స్వాతీయంచాపమాశ్చమీనచౌదప్రభంత
థా । తత్పురః పుష్యభంహంతి జ్యేష్ఠభస్థావియచ్చరః॥

తా॥ జ్యేష్ఠయందున్న గ్రహము ; ఋ- స్వాతి- య- ధనుస్సు- ఆ- మీన- చ- ఆశ్వినీ- పుష్యమి- పీని వేధించును.

చాప = ధనుస్సు- ద్దశభ = ఆశ్వినీ- విశుచ్చరః = గ్రహము.

౧౭. మూలకు:—శ్లో॥ సంతంచిత్రాంబం మృగంచకుంభజాపౌష్ణభంత
థా । పునర్వసుం హంతిభేటః పిశితాశనభస్థితః॥

తా॥ మూలయందున్న గ్రహము ; న- త- చిత్ర- భ- మృగ- కుంభ- ద- రేవతి- పునర్వసు- పీని వేధించును.

మృగ = మృగరము - పాన్థ = కేవలి - విశిష్టాశయ = మూల.

౧౮. పూర్వాపాదకు:—శ్లో॥ యం ఎం రం హస్తభం జంఙంసమహిర్ము
ద్విభంశిపం । పూర్వాపాదర్థ సంచాతీవిధ్యతేహిసభశ్చరః॥

తా॥ పూర్వాపాదముందున్న గ్రహము; య- ఎ- ర- హస్త- జ- ఙ- స- ఉత్తరాభాద్ర- ఆర్ద్ర- వీని వేధించును.

అహిర్ముద్ధి = ఉత్తరాభాద్ర, శివ = ఆర్ద్ర, ఋక్ష = నక్షత్రము.

౧౯. ఉత్తరాపాదకు:—శ్లో॥ ఖగౌపూర్వప్రాప్తపదంబవృశ్చేక తులాశ్చ
పం । ఉత్తరామిందుభం హంతివిశ్వేదేవర్షగోగ్రహః॥

తా॥ ఉత్తరాపాదముందున్న గ్రహము ఖ, గ, పూర్వాభాద్ర, బ, వృశ్చిక, తు
లా, ప, ఉత్తర, మృగశిర, వీని వేధించును.

టీక॥ పూర్వప్రాప్తపద = పూర్వాభాద్ర, ఇందుభ = మృగశిర, విశ్వేదేవర్ష =
ఉత్తరాపాద.

౨౦. అభిజిత్తునకు:—శ్లో॥ జంచాపమం వధూంటంచపూర్వామ్రూంశత
తారకం । రోహిణీంభేచరోహంతిహ్యభిజిత్తారకాంగతః॥

తా॥ అభిజిత్తునకుత్రముందున్న గ్రహములు, జ, ధనుస్సు, ఆం, కన్య, ట, పుబ్బ,
ఋ, శతభిషం, రోహిణి, వీని వేధించును.

టీక॥ చాప = ధనుస్సు, వధూ = కన్య.

౨౧. శ్రవణమునకు:—శ్లో॥ వసుంఖంమృగరాశించ జయాంభద్రాంహ
రించమం । మఘాగ్నిభైచ్యుతర్షస్థావిధ్యతేగగనేచరః॥

తా॥ శ్రీవణముందున్న గ్రహము, ధనిష్ఠ; ఖ, మ, జయభద్ర, సింహ, మ, మ
ఘ, కృత్తిక, వీని వేధించును. వసు = ధనిష్ఠ, అగ్నిభ = కృత్తిక, ఆచ్యుతర్ష = శ్ర
వణము, అవగ విష్ణు దైవత్యముగల దని యర్థము.

౨౨. ధనిష్ఠకు:—శ్లో॥ గతుంభరిక్తానందాంకీటడా శ్రేష్ఠభానీచన్తైష్ఠవ
గ్నంవాసవర్షగతోహంతివియచ్చరః॥

తా॥ ధనిష్ఠముందున్న గ్రహము. గ, కుంభ, రిక్తా, నందా, కర్కట, డ, ఆ
శ్రేష్ఠ, శ్రీవణం, వీని వేధించును.

టీక॥ కీట = కర్కటకము, వైష్ణవర్ష = శ్రీవణం, వాసవిర్ష = ధనిష్ఠ, వియ
చ్చరః = గ్రహము.

౨౩. శతతారకు:—శ్లో॥ సంమీనమాయుగం హంచపుష్య భిజత
మూంతథా । స్వాతీంహంతినభోగస్తువిధ్యతె శతతారగః॥

తా॥ శతభిష మందున్న గ్రహము. స, మీన, క, మిథున, బా, పుష్యమి, ఆ
భిజత్తు, ఋ, స్వాతి వీని వేధించును.

టీక॥ యుగం = మిథునము.

౨౪. పూర్వాభాద్రీకు:—శ్లో॥ గంభం విశ్వందం క్రియంచ వృషభం
కంపునర్వసుం । చిత్రాంప్రోష్ఠపదస్థాహివిధ్యతెగగనచరః॥

తా॥ పూర్వాభాద్రీ యందున్న గ్రహము. గ, భ, ఉత్తరాషాఢ, ద, మేష, వృషభ
క, పునర్వసు, చిత్ర, పూర్వాభాద్రీ, వీని వేధించును.

టీక॥ విశ్వ = ఉత్తరాషాఢ, క్రియ = మేషము, ప్రోష్ఠపద = పూర్వాభా
ద్రీ, గగనచరః = గ్రహము.

౨౫. ఉత్తరాభాద్రీకు:—శ్లో॥ సమైంజం తోయభంచంబింవంశివంహ
స్తభంతథా । అహిర్భుధ్నైక్షసంస్థాయంవిధ్యతెగగనచరః॥

తా॥ ఉత్తరాభాద్రీయందున్న గ్రహము. స, వి, జ, పూర్వాషాఢ, చ, బి,
వ, ఆర్ద్ర, హస్త, వీని వేధించును.

తోయభ = పూర్వాషాఢ, శివ = ఆర్ద్ర, అహిర్భుధ్నైక్ష = ఉత్తరాభాద్రీ.

౨౬. రేవతికి:—శ్లో॥ దంకుంభంమకరం బంచమూలాంలంబించ చాం
ద్రీభం । ఉత్తరాశ్లసింఖేటోవిధ్యతెపౌష్కభస్థితః॥

తా॥ రేవతియందున్న గ్రహము. ద, కుంభ, మకర, బ, మూల, ల, ఆ, మృ
గశిర, ఉత్తర, వీని వేధించును.

చాంద్రీభం = మృగశిర, ఉత్తరశ్లసి = ఉత్తర, పౌష్కభ = రేవతి.

౨౭. అశ్వినీకి:—శ్లో॥ చమీనంఆకారుక్రకంచయంక్ష్యేసాముంవిధా
త్వభం । పూర్వాంపురస్థితాంఖేటోవిధ్యతేదససీనస్థితః॥

తా॥ అశ్వినీయందున్న గ్రహము. చ, మీన, ఆ, ధను, య, క్షేసా, ఉ,
కోహిణి, పుబ్బ, వీని వేధించును.

కారుక్రకం = ధనుస్సు, విధాత్వభం = కోహిణి, పూర్వాంపురస్థిత = అశ్వినీ, పు
రస్థిత = ఎమటనున్నది.

౨౮. భరణిః—శ్లో॥ లంఘ్యం వైవరిక్తాంచజాయాంకీటంవకారకం.

మిత్రంపహ్నింమఘాంఘటోవిధ్యతేయమభస్థితః॥

తా॥ భరణియందున్న గ్రహములు. ఆ, కేష, రిక్తా, జఘ, వృశ్చిక, ఆనూరాధ, కృత్తిక, మఘ, వీనిని వేధించును.

కీట=వృశ్చికము, మిత్ర=ఆనూరాధ, పహ్ని=కృత్తిక, యమథ=భరణి.

ఈపౌర్ణమాసము బహువిధవేదాలక్షణమును దానియందాచారములును చాల బోధగా జెప్పినాడు. గనుక యీవేదలను వెలుకటి సర్వతోభద్ర చక్రముమీద నవ గానన చేసుకొని గట్టిగా బరిశీలించి గోచారముం జెప్పిరేని జాతకముక్కురలేకయే నమస్తకుభాశుభములును భూతభవిష్యద్వర్తమానములు కరితలామలకముగా జెప్పదగను. గనుక యీవిశ్మయగ్రంథమును ముఖ్యముగ నాదరించవలయును- ఇదితనకనుయోధుడిచారికిని గూడ నుపయోగింప దగినది.

—జగద్వృద్ధిక్షయకాండము.—

—ఆర్థవివరణము.—

శ్లో॥ అర్థకాండం ప్రవక్ష్యామి యదుక్తం విష్ణుయామి శే

ఏకాశీతివదేచకేగ్రహవేదైశ్శుభాశుభే

కూర్మచక్రవశాదే తద్ధాతుమూలాదివస్తుషు॥

టీక॥ ఈయఘానిర్ణయము విష్ణుయామిశములో కూర్మచక్రమందు సర్వతోభద్ర చక్రమునల్ల జెప్పబడినను.

శ్లో॥ దేశకాలగతేవల్లే సంప్రోక్తశ్చాఘానిర్ణయః

చింతనీయంవిశేషేణ సర్వంచైవ విచక్షణః॥

టీక॥ ఈసర్వతోభద్రయందు క్రూరగ్రహవేదాలు గల దేశములకను, శనివేదగలదేశములకను, వక్రంగత శనివేదగల దేశములకను ధాన్యాదులచంటలకను, ధారణకును, విభాగము జెప్పబడును గనుక సర్వమును బుద్ధిచుంతులచేత గట్టిగా నాలోచింపదగను- ఈప్రకరణమిచ్చట సంక్షేపముగ జెప్పబడినను దీనిని బాగుగ బరిశీలించెనేని బహుపయోగమును, ప్రత్యక్షమును, ఆశ్చర్యమును మనస్సునకు మిక్కిలి యానందమును గల్గును.

శ్లో॥ దేశోయంమండలస్థానమితి దేశోభిధీయతే

వర్షమాసదినంచైవత్రిధా కాలోపికధ్యతే॥

ధాతుంమూలం తథాజీవ మితిపణ్యవినిర్ణయః

అర్హదీనామధీశాస్త్వస్యత్యోమిస్వామి ఖేచరాః॥

ధాతుమూల జీవాధిపతులు:—శ్లో॥ ధాత్యేశాస్సారిరాహ్వరాజీవేశాక్షేం

దుసూరయః । మూలేశాః కేతుశుక్లాగ్ని ఇతివర్గాధిపాగ్రహాః॥

కాలాధిపతులు:—శ్లో॥ వర్షేశాః కేతుగ్రాహ్వర్కి జీవామూసా

ధిపాస్త్వత్రాః॥ భౌమార్కజ్ఞసితేజ్యార్కిచంద్రాశ్చ దివసాధిపాః॥

టీ॥ మండలమని వ్యవహరములు గలది దేశమనబడును, వర్ష, మాస, దిన, అని కాలము ౩ విధములుగా నున్నది, బహువస్తువులను, ఆప్తుః పుష్పపులను ధాతుమూల జీవములని ౩ విధములు గానున్నవి- శని, రాహు, కుజ, వీరు ధాత్యాధిపతులు. బుధ చంద్ర, గురు, వీరు జీవాధిపతులు. కేతు, శు రవి, వీరు మూలాధిపతులు.

కేతు, రాహు, శని, గురు, వీరువర్గాధి పతులు. మాసాధిపతులును వీరే పర్యాయముగా దిగుదురు. శు, ర, బు, శు, గు, శ, చ, వీరు దివసాధి పతులు పర్యాయముగ తిరుగుదురు.

—దేశములజన్మనక్షత్రములు—

కలింగకృత్తికర్షంస్యాదోహిచ్ఛైవకాశ్మిరే

మృగశీర్షావంతిదేశేబాహ్లికేరాద్రీభంతథా॥

మహారాష్ట్రే పునర్వసుర్వింధ్యాద్రాపుష్యమేవచ

ఆశ్లేషామత్స్యదేశేతు మఘాపార్ధివదేశకే॥

ఫల్గునీత్వంగవిషయేచోత్తరాపాటలేపీచ

హస్తామిథిలదేశేతుపంథ్యోదస్పిత్రీభంతథా॥

సారాష్ట్రేవిషయేస్వాతీవిశాఖాచ విదర్భకే

సారాష్ట్రేకేతనూరాధాపాంచాలజ్యేష్ఠమాదికేత్॥

మూలచోత్కలదేశస్యదర్దురాషాఢమేవచ

కాంభోజితూత్తరాషాఢా, విదేశేశ్రీవణంతథా॥

ధనిష్ఠాశూరసేనేచ పాంచాలేశతతారకం

కురుభద్రేపూర్వాభాద్రాజిత్తరాభాద్రీపర్వతః॥

రేవతీచాంధ్రదేశేతు ఆశ్వనీలోకపాలినీ
తాలపూర్ణాచభరణి ఋక్షదేశా వినిర్దిశేత్ ||
క్షీతిబంధంచనక్షత్రం నక్షత్రంగ్రహబంధనం
గ్రహకర్మఫలచేదం తత్తద్దేశేభాభాశుభం ||
గ్రహజంతారజంఘం తత్తద్దేశేవినిర్దిశేత్
అన్యదేశేనదోషస్సాన్యద్వరాహతిప్రారాశరాః ||

—జాతిభేదములకు నక్షత్రములు—

శ్లో॥ సమ్యంచత్యురారాజాతిపుష్కరాక్షతి కాద్విజాః
చిత్రాయామ్యధనిష్టాశ్చ రేవతీమఘమైత్రీభం ||
వణిజశ్చతథాప్రొక్తారోహిణీచాశ్వినీతథా
హస్తాదిత్యస్యతిరొదేమూలా వారుణశూద్రజాః ||
విశాఖావిష్ణునర్మస్తు చండాలాది వినిర్దిశేత్ ||

గ్రహములజన్మ దేశములు:—శ్లో॥ రవిజన్మకళింకేచ.యూవనేశశిరాహుజౌ
బృహస్పతిస్సింధుదేశేమహారాష్ట్రభృగుస్తథా
బర్హరేరాహుకేతుచ | అనంత్యాంభూమినందనఃసారాష్ట్రైచం
ద్రుజఃప్రోక్తఃగ్రహదేశాఃప్రకీర్తితాః ||

గ్రహాధిపత్యదేశములు.

హిమవద్దక్షిణేమందోగంగాయాదక్షిణేబుధః
యామ్యేవిధుస్తువింధ్యాదే రుదగ్గీర్వాణమంత్రీణాః
గోదావరీకృష్ణవేణోర్మధోర్నీర్విభార్గవీమతా
లంగారకఃకృష్ణవేణీలంకామధ్యేధచంద్రమాః
కావేరీతామ్రీప్రగ్ధోర్నీశ్చమధ్యంపాలయతికృమాత్
గోదావర్యాపశ్చిమేతు రవిజఃకొంకణేభృగుః
భూచక్రమఖిలంభానురేవంపాలయతికృమాత్ ||

ఈగ్రహకారము దేశవిభాగము, దేశాధిపత్యనిర్ణయము, గ్రహజన్మస్థానములు, భా
గుముల జీవాది వివరము, తదాధిపత్య కృమిము, ఆశుభానిర్ణయము మొదలగునవి చె
ప్పబడినవి. గనుక తత్తద్దేశాధిపత్యములు గల గ్రహములు పాపులయినను, అంతంగతులై

నను, యుద్ధముందు పరాజితులైనను, పాపవంబంధము గలిగినను, కిత్తదేశీయ నక్షత్రాదులను పాపులు వేధించినను కూడినను, ఆయాదేశములకు అరిష్టము అశనిపాతము, ఉల్కాపాతము, శిలాఘటనము, వస్యనాశనము ఇచ్చిబాపిడ మొదలగునవి గలుగను. అట్టి దుర్యోగము పట్టిన గృహములో చిందుగను పూర్ణుడై పాపులచేత వేధింపఁబడి వారిలో నేరోజుకలియునో ఆరోజున ఆవిదేశమందు పైనవ్రాసిన యారిష్టములు గలుగననియు, గాలివాన మొదలగునవి గూడగలుగుననియు పిద్ధలు చెప్పుచున్నారు. గనుక బుద్ధిమంతులు బహువిధములుగా గృంధముం బరిశీలించి తిత్కల బలాబల శుభాశుభ త్వములు గనిపెట్టి నాక్షత్రబుద్ధిలో విచారించి చెప్పవలయును.

దేశమునకు గాని, వస్తువునకు గాని నామాద్యక్షరమును బట్టి సహస్ర వేధలం గను పట్టి దేశమునకు యోగ క్షేమమును, వస్తువుల ధరలును చెప్పదగును.

పాపవృష్టి వేధగల వస్తువులు నశించును- శుభదృశ్యధలు గల వస్తువులు విశేషముగ ఫలించును. అనగా ; వస్తువులు నశించునెడ ధర హెచ్చును- సృద్ధిగా ఫలించునెడ చవుకగా నుండును. అని తాత్పర్యము.

క్రూరగ్రహ దృశ్యధలు ఇట్ల నక్షత్రభూములందు ప్రజాకీడా, దుష్కృతము, పరచక్రభయమును గలుగను.

శ్లో॥ వేధం దేశాధిపేరుక్షే ఫలంసర్వంవిచింతయేత్

స్వజాతిభానామేతేపాంతత్తద్గిష్టాదికంఫలం॥

టీక॥ ఈప్రకారము దేశ నక్షత్రాదులకు క్రూరవేధలం బట్టి క్రూరగ్రహకాంతలం బట్టియు, ఆయాదేశములకు కీడు అనియు, శుభగ్రహవేధాకాంతలం బట్టి శుభమును జెప్పెది. వెనుక జెప్పిన జాతనక్షత్రములను వేధించే శుభాశుభులవల్ల ఆయాజాతులవారికి అనగా ; బ్రహ్మ, క్షత్ర, విల్బూద్రులు మొదలయిన వారికి క్రమముగా కీడు మేల్గను జెప్పవలయును.

మఱియు ; గురుశుక్రశనిలతో గూడిన చంద్రుడేరోజున యేదేశనక్షత్రమును వేధించునో ఆరోజున అప్రదేశమందు వాయుపాతము సిద్ధమని చెప్పబడెను.

శ్లో॥ గురుశుక్రాగ్రపుత్రైశ్చయక్తశ్చంద్రోహివిధ్యతే

తద్దినేనాయుపాతస్సాద్యద్వృష్టిర్యాభవతిధృవం॥

శ్లో॥ జ్ఞచంద్రజీవశుక్రాశ్చయత్రీవిధ్యంతిఖైచరాః

జలనపూరితాన్సర్వేధాన్యాధ్వాదిసుభిక్షకృత్ ॥

టీక॥ శుభులగు చంద్రున, బుధు, శుక్ర, యీ ర గురును యేకమై యేనత్తు
త్ర ఘోములను వేడింతుకో లేక కూడియుందుకో, లేక చూచెదకో అనత్తుత్రఘోములు
మంచి శుభవృత్తిగలిగి సకలసస్యములును ఫలించి శుభిక్షంబుగ నుండునని తార్పిర్యము.

శ్లో॥ భూనుతశ్చార్కరాహూచ కేతుర్వాయత్రితత్త్రైవై

ఏకవేధేతుత్తద్దేశేలశనీవాయువీడనం॥

టీక॥ కుజ, రవి, రాహు, కేతు వీరందరును ఏదేశనక్షత్రమును ఏకాలమున వే
ధింతుకో ఆకాలమందా దేశమున అశనీపాత, వాయు, ఆధిశిలావృష్టి మొదలగునవి
గలుగును.

ఈప్రకారము సర్వతోభద్రప్రకరీత్యా సకలసంగతులును శుభపాపగ్రహరృగ్వ
ధాత్రాంతల వల్ల విచారింపి కీడుమేళ్ళను ప్రత్యక్షముగా జెప్పవచ్చును.

శ్రీరస్తు.

దైవజ్ఞకర్ణామృతే

పూర్వభాగే-మిశ్రఫలబింహా

దశాపిచ్ఛేదః.

వర్షదశాప్రకరణము.

శ్లో॥ జన్మనక్షత్రమారభ్యయావన్నతనవర్షభగ
నైవసంఖ్యాచమునిభి ర్గుణితానవ ర భాజితా
శేషాద్వర్షదశానాధారవిభామార్యకేతవః
బుధశుక్రాగ్నిశశిసన్వర్ణానుశ్చక్రమాదిమే॥

తా॥ జన్మనామనక్షత్రములు సంవత్సరాదినాటి నక్షత్రములపరకము యెంచగా
నైన సంఖ్యను ౭ చే గుణించి ౯ చే భాగించగా శేషమును బట్టి యాదిగువ నుదహ
రింపబడినప్రకారము పక్షిదశాధిపతులను తెలియవలయును.

తొమ్మిదిచే భాగించగా మిగిలిన శేషము ౧, రవి- ౨ కుజుడు- ౩, గురుడు-
౪, కేతువు- ౫, బుధుడు- ౬, శుక్రుడు- ౭ శని- ౮, చంద్రుడు- ౯, రాహువు.

ఈ ప్రకారము సంవత్సరాది నాటికి ప్రధమదశానాధుని నిర్ణయించి యాతగా

నాధుని దశాపరిమాణమును బట్టి ఋత్యుద్యంతమును బట్టిన్ని ఆశ్రమదశాశేషమును సాధించి ఆశేషకాలమువరకును దశనునడిపించి పిమ్మట తిదానంతర్య దశలను క్లోకక్త క్రమముగా నడిపించి వాని ఫలములం జెప్పవలయును- ప్రథమదశయేదియగునో య దిమోదలు ౯ దశలు ఆఖరయ్యేవరకు అనంతర్యము ఆఖరగను ఋత్యుద్యంతమనగా ; వెనుక గ్రహప్రకరణములో చంద్రీస్సుటమానందు కెప్పినరీతిని తెలియదగును.

—వర్షదశాగ్రహదినపరిమాణము.—

శ్లో॥ ధృత్యే ౧౮ కవిత ౨౧ ద్వసువాగ్ని ర౮ మూర్ఛాః ౨౧కుసా
యకా గౌ ౧ వృష్టి ౬౦ సగేషు గౌ ౨ భాగ్నయః ౩౦
కృతేషు గౌ ౨ స్తద్దినసంచయోర్కాత్యచారిణాం వర్షదశాధిపానాం॥

తా॥ పైవచ్చెప్పిన వర్షదశలకు దినపరిమాణము. ౧ రవికి దినములు ౧౮. ౨ కుజా
నికి దినములు ౨౧. ౩ గురునికి దినములు ౨౮. ౪ శేతువుకు దినములు ౨౧. ౫ బుధు
నకు దినములు ౨౧. ౬ శుక్రనకు దినములు ౬౦. ౭ శనికి దినములు ౨౭. ౮ చంద్రు
నకు దినములు ౩౦. ౯ రాహువునకు దినములు ౨౪ కెరకి ౩౬౦ దినములు.

—మాసదశావిభాగము.—

జన్మనక్షత్రమారభ్యయావచ్చందోదయస్థభం
గణయేదది ౭ భిర్నిఘ్నం నవ ౯ పౌచ్ఛేషతోదశా॥
రవిస్సామ్యాఫణిర్జీవః ధ్వజశ్చందోర్గజోభ్యగుః
ధరాపుత్రీశ్చంద్రమాసేఫలంవత్యైశ్చధకృధక్॥
దినానిఘటికావత్యైరవ్యాదీనాందశామితి,
స్థానైకశ్చ ౧-౩౦ సపాదాభిర-౧గిసార్థవేదాత-౩౦బ్ధయర-౦స్తథా
పాదోనం ద్విదిశం ౧-౪గి స్థాద్వయం ౨-౩౦ పాదోనపంచకం
౪-౪గివంచకంగి-౦సత్రిపాదైక౧-౪గిదినమర్కముభాత్రమాత్॥

తా॥ ఖక్ల ప్రతిపక్ష నుడియల ఆఖరువరకు అనగా చంద్రోదయము వేళకు యే
నక్షత్రమునకునో అనక్షత్రమే మాసనక్షత్ర మనబడును. జన్మనక్షత్రము మొదలు చం
ద్రోదయ నక్షత్రము వరకును యెంచగా నయిన సంఖ్యను ౭ చే గుణించి ౯ చే భా
గించగా మిగిలిన శేషము ౧ విలే రవి, దిగి ఘ ౩౦ విఘ ౦. ౨ విలే బుధ, ౪-౧౫-౦
౩ విలే రాహువు, ౪-౩౦-౦. ౪ అయితేశుకు ౪-౩౦-౦. ౫ విలే శేతు, ౧ ౪౫-౦. ౬

విశే చంద్రీ ౨-౩౦-౦. ౨ విశే శని, ౪-౪౫-౦. ౩ విశే శుక్ర, ౫-౦-౦. (౦)
విశే, కజ ౧-౪౫-౦. వెరళి ౩౦-౦-౦ ఈమానదశలకును వ్రధమ దశకు వెనుకటి
వర్షదశవిలే శే ఋతుద్యంతమువల్లనకాశేషమును చేసి మరి నడిపించెలెను.

—అధపృతిదినఫలజ్ఞానాయ నిత్యదశాకృమోలిఖ్యతే॥—

వెనుక వ్రాసుబడిన తారాబల ప్రకరణరీత్యా నిత్యనక్షత్రమేతారయగనో తెలి
సి యాదిగవు వ్రాసిన ప్రకారము ఆయాతారలకానిత్యదశయని యెరుంగవలయు
ను. ఎట్లంటే :

౧ జన్మతారకు శనిదశ ౨ సంపత్తారకు శనిదశ, ౩ విపత్తారకు కజదశ, ౪ శే.
మతారకు రవిదశ, ౫ స్రుత్యుకారకు రాహుదశ, ౬ సాధనతారకు శుక్రదశ, ౭ సైధ
నతారకు బుధదశ, ౮ మిత్రతారకు చంద్రదశ, ౯ పరమవైత్రితారకు కేతుదశ.

ఈనిత్యదశకు శ్లోకరీత్యా గణించి దశకట్టుకొనుటకుంటే యాతారివల్ల తెలి
యట కుకరముగా నుండును, అయినను నిత్యదశలు కట్టే శ్లోకమును గూడ వ్రా
యబడెను.

శ్లో॥ జన్మనక్షత్రమారభ్య నిత్యనక్షత్రగణ్యతే

సప్తభి ౭ ద్గుణితం కృత్యానవ ౯ భిర్భాగమాహరేత్ ॥

రవ్యాది కేతుపర్యంతంకృమాన్నిత్యదశాస్మృత్యా॥

ఈరెండు విధముల వల్లనన్న కట్టిన నిత్యదశలు ఒక్కటే యగును.

—అధపూర్వోక్తవర్షదశానాంఫలమాహ.—

౧. రవిదశాదినములు ౧౮ కి ఫలం:—శ్లో॥ రాజవార్తాప్రసంగాప్తిము
ష్టాధిక్యం మనోరుజం । పత్రికాగమనంధూరసంచారం సేత్రీ
రోగతాం । అపూర్వవార్తాశ్రవణంజీర్ణవస్త్రాదిధారణం । కరో
తిమనుజానాంతురవేర్వర్షదశాఫలం॥

౨. కుజదశాదినములు ౨౧కిఫలం:—శ్లో॥ భోజనంకటుశాకాద్వైరుద్యో
గేవిఘ్నసంభవః । మనఃక్లేశంమహత్కష్టంశరీరేరక్తదర్శనం ।
పరినిందావవాదశ్చకలహలశాస్త్రవిజ్ఞనై । ఎవంకరోతిభామస్తు
సంవత్సరదశాఫలం॥

౩. గురుదశాదినములు ౪౮ కి ఫలం:—శ్లో॥ దేహారోగ్యం సుఖంచైవ
బ్రాహ్మణానాంసమాగమం । నూతనాంబరగోలాభం పుత్ర
లాభసమన్వహం । ధనలాభంచసంతోషం రాజప్రీతిప్రదం
హ । గ్రామాంతరాధ్యాన్యలాభంజీవస్యైవ దశాఫలం॥
౪. కేతుదశాదినములు ౨౧కి ఫలం:—శ్లో॥ శత్రువృద్ధిం సుహృత్ప్రదాం
రాజ్యాం కోపాద్భయపహం । చోరబాధాంచకురుతేకేతోర్వ
ర్షదశాఫలం॥
౫. బుధదశాదినములు ౧౮ కి ఫలం:—శ్లో॥ విద్యాలాభం భూషణా
ప్తిం నవద్విజ గురుప్రియం । పత్రికాగమనంబంధు సదనభోజ
నంతథా । మిత్రమూలాత్కార్యసిద్ధి శ్చిత్రాంబరవిభూషణం
ప్రదద్యాత్త్వనిశంస్త్వాణాంబుధవర్షదశాఫలం॥
౬. శుక్రదశాదినములు ౬౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ సద్వస్త్రధారణంసౌఖ్యం
బాలస్త్రీచుంబనంతథా । నృత్తగీతప్రసంగంచ వేశ్యాస్త్రీభాగ
సంభవం । కావ్యాలంకారశాస్త్రాదికాలయాపనమన్వహం । కు
రుతే మానవానాంతు శుక్రవర్షదశాఫలం॥
౭. శనిదశాదినములు ౧౭కి ఫలం:—శ్లో॥ మృతవార్తా ప్రసంగంచదే
హజాడ్యం భయాస్పదం । హింసజాతివిరోధంచ హృదయేవ్యాధి
సంభవం । భౌతృభృత్యాదికలహం హనికార్యప్రవర్తనం । ద
ద్యాచ్ఛనేర్వషణ్దశామనుజానా మహర్నిశం॥
౮. చంద్రదశాదినములు ౩౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ విద్యావివాద గోష్ఠిం
చ వేదశాస్త్రాదిచింతనం । పురాణశ్రోణంబైవ దూరబంధుస
మాగమం । శుక్లవస్త్రాద్యలంకారం మాతృహస్తాన్నభోజనం ।
తీర్థయాత్రాప్రసంగంచ దద్యాచ్ఛంద్రదశాఫలం॥
౯. రాహుదశాదినములు ౧౪ కి ఫలం:—శ్లో॥ అకస్మాత్కలహం ని
త్యమరివర్గప్రవీడనం । సర్వవృశ్చేకదుస్వప్నం సాధ్యసంప్రేత్యసం
భవం । విషవైద్యప్రచారంచక్లేచ్ఛప్రభుసమాగమం । ఏవంరా
హుదశాన్వణాంకరోత్యత్రీససంశయః॥

—అథ పూర్వోక్త మానదశానాం ఫలమాహ—

౧. రవిదశాదినములు ౧౪౦కి ఫలం:—శ్లో॥ తావంచగమనం శోకం శిరో
రోగం భయంతథా । నృపభీతించకలహం రవేమాన దశాధిప॥
౨. బుధదశాదినములు ౪౦కి ఫలం:—శ్లో॥ బంధుభిశ్చ సమా యోగో వి
ష్ణుభక్తేశ్చ చింతనం విద్యత్సంఘార్థలాభాచ మిత్రసందర్శనం బుధే॥
౩. రాహుదశాదినములు ౪౪౦కి ఫలం:—శ్లో॥ వేదనాచోదరేనాభా
శోధిత్సంధనశాసనం । అకాలభోజనం యానంభోజనే త్వరుచిరభ
వేత్ । చోరభీతిర్మహాధానే రాహుమాన దశాధిప॥
౪. గురుదశాదినములు ౪- కి ఫలం:—ధనలాభం గురౌభక్తిం స్వ
ప్రీత్యుపకారలాభతాం । జ్ఞానం సౌఖ్యమ వాప్నోతి గురౌమాన
దశాధిప॥
౫. కేతుదశాదినములు ౧౪౦కి ఫలం:—శ్లో॥ సంఘాధికారోభవతి వి
షభీతి స్తద్దైవచ । స్వబంధుకలహావైరం యుద్ధభీతిస్తద్దైవచ
దుష్టప్రీతికలహంచైవ కేతౌమానదశాధిప॥
౬. చంద్రదశాదినములు ౨౪౦కి ఫలం:—శ్లో॥ దధ్యన్నభోజనం సౌ
ఖ్యం సంభోగం ప్రీతిసౌఖ్యదం । ధనలాభం మనోల్లాసం చం
ద్రేమానదశాధిప॥
౭. శనిదశాదినములు ౪౪౦కి ఫలం:—శ్లో॥ వేదనాజఠరేనాభా ఆగ్రీ
హం పరపీడనం । నీలవస్త్రంచ భీతిశ్చ శనౌమానదశాధిప॥
౮. శుక్రదశాదినములు ౫కి ఫలం:—శ్లో॥ ప్రీతిసౌఖ్యం ధనలాభం
చ శయ్యా సౌఖ్యాది సంయుతం । లేపనం గంధపుష్పాద్యైర్ధన
గోలాభ మేవచ । ఇక్షుక్షీరఫలప్రాప్తిం శుక్రేమానదశాధిపే॥
౯. కుజదశాదినములు ౧౪౦కి ఫలం:—శ్లో॥ రక్తస్య దశశాసనం చైవ నృ
పశస్త్రభయావహం । కార్యవిఘ్నం మనస్తాపం కుజేమానదశా
ధిప॥ ఇతి దశాపరిచ్ఛేదే మానదశాపరికరణం.

అథ దినచర్యోపయోగాధం పూర్వోక్త నిత్యదశాఫలాన్యాహ॥

—నిత్యగ్రహదశాఫలములు.—

౧. రవిదశాఫలం:—శ్లో॥ శిరోరోగం మనస్తాపంసంచారం బుద్ధిచంచలం । రాజవర్గేతు కలహం త్యక్తా లే భోజనంతథా । శౌర్యం శోపమనశ్చింతా మృతవార్తాగమంతథా । ఆయాసం కార్యనాశంచరవేర్నిత్యదశాఫలం॥
౨. చంద్రదశాఫలం:—శ్లో॥ రాజదర్శన సంప్రాప్తిస్సువస్త్రవనితాభ్రమః । దేవబ్రాహ్మణభక్తిశ్చ స్త్రీలాభః పుత్రలాలసం । విదేశ వార్తాశ్రవణం భక్షణం చైత్యవస్తునః । హృదయేవిష్ణుభక్తిశ్చమిత్రీదర్శన సంభవం । సుఖభోజనసంయుక్తం చంద్రనిత్యదశాఫలం॥
౩. కుజదశాఫలం:—శ్లో॥ ధనకర్కశ చింతాచ పాపాణా హృదయస్తథా । మనశ్చింతా మహాకోపో దుర్వార్తా శ్రీవణంతథా । రాజభీతి శ్చత్రుభీతిర్గమనం కలహాదికం । బ్రాహ్మణ ద్వేషసంప్రాప్తిః కుజనిత్యదశాఫలం॥
౪. బుధదశాఫలం:—శ్లో॥ బంధుదర్శన సంప్రాప్తి ర్విద్యాలాభోధనాగమః । రాజవర్గేషువార్తాచ శుభవార్తాప్రజాసకః॥ జ్ఞానసిద్ధిస్సూక్ష్మబుద్ధిర్మంత్రసిద్ధిర్మతాశనః । జ్యోతిశ్శాస్త్రప్రసంగస్సృష్టద్బుధనిత్యదశాఫలం॥
౫. గురుదశాఫలం:—శ్లో॥ పెదవిద్యా ప్రసంగశ్చ దేవబ్రాహ్మణ భక్తితా । మానసోత్సాహకార్యంచ స్నానంవస్త్రసుభూషణం । సుఖభోజన సంప్రాప్తిర్గురునిత్య దశాఫలం॥
౬. శుక్రదశాఫలం:—శ్లో॥ తాంబూలం స్వర్ణలాభశ్చ సువస్త్ర వనితాభ్రమః । కందమూలాది భోజ్యంచ రాజద్వారేతి లాభకృత్॥ సౌఖ్యం స్త్రీసంగమే పీఠిస్సుఖభోజన సంభవం । మిత్రీదర్శనలాభశ్చశుక్రనిత్యదశాఫలం॥
౭. శనిదశాఫలం:—శ్లో॥ లబ్ధకార్య వినాశశ్చ అతినిద్రామనోవృథా । మందబుద్ధిః కార్యహాని శూద్రద్రోణ కలహాభవేత్॥ మన

శ్చింతా మహత్కృష్టం శనెర్నిత్య దశాఫలం॥

౮. రాహుదశాఫలం:—శ్లో॥ రాహూర్నిత్యదశాప్రాప్తేక్షేత్తచ్ఛ్రమూ
లాద్భయంభవేత్ | ఋణబాధా శత్రుబాధాభాజనత్వరుచిర్భ
వేత్ | దుష్టబుద్ధిర్దురాచార స్పర్షదర్శన సంభవః॥

౯. కేతుదశాఫలం:—శ్లో॥ భృత్యకోపో మనఃక్లేశో విగ్రహస్వజన్మైస్స
హ | మనసామోషమాప్నోతి పారువ్యం భావణేపిత॥ గమనం
రాజభీతిశ్చ కేతోర్నిత్య దశాఫలం॥

ఈప్రకారము వర్ష, మాస, నిత్యదశల లక్షణంబులును వానిప్రత్యేక ఫలంబులు
గ వెవ్వరుగ జెప్పబడినను. ఇవి గ్రంథకర్త ఆయాగ్రహముల నిస్సగ శుభాశుభత్వం
బులం బట్టి చెప్పియున్నాడు గనుక ఆయాదశలు నడుచుచున్నపుడు యెఱుఁగు యే
పాదక యగునో ఆగ్రహము జన్మజాతకములో జన్మలగ్నమునకును, అంశచక్రము నం
దును శుభుడో పాపుడో బలవంతుడో దుర్బలుడో అలోచించి పైన వ్రాసుబడిన గో
చర ప్రకరణమువల్ల శుభాశుభస్థాన భేదము చేతనున్ను, నెలల వేధావకముచేతనున్ను
శుభుడై యీవర్షాది దశానాధుడున్ను శుభుడై ఆయ్యేనేని యీదశాల్లోకోక్త శుభఫ
లంబులను చెప్పవలెను. పాపుడై పాపదశయైన యెడల మిక్కిలి పాపము ఆగును. మి
శ్రమయ్యేనేని మిశ్రఫల మిచ్చును గనుక అన్నివిధముల బుద్ధిమంతులు గట్టిగ బరిశీలిం
చి మరిచెప్పవలయును.

జన్మజాతక ముక్కురలేకుండానే వక్ష్యమాణ ప్రశ్నప్రకరణ మందలి ప్రా
శ్నిక లగ్నవశముచేత గ్రహముల శుభా శుభత్వముల నెరింగి చెప్పవచ్చును.

—యోగిన్దీజాతకదశాఫలప్రకరణము.—

ఇక్కడికి జన్మనామనక్షత్రములవల్ల బహుప్రకారములచేత గోచార, దశాది ఫ
లములను జెప్పి యిక జన్మనామనక్షత్రములవల్లనే చెప్పదగిన యోగిన్దీ జాతక దశాఫ
లములనెదు గోచారభేదముం జెప్పుచున్నాడు- ముందుగా తిరుపయోగమైన దశాపాధ
నము చెప్పబడియె.

శ్లో॥ స్వరైపినాశినయన్తై 3 స్సంయోజ్యవసుభి ౮ ర్హరేత్
శేషేణయోగిన్దీజ్ఞేయాశూన్యసాతేనసంకటా॥

మంగళాపింగళా ధన్యా భౌమరీభద్రీకాతధా

ఉల్కాసిద్ధాసః కఠేతియోగిన్యష్టప్రకీర్తితాః
 ఏకాదినసువర్యంత మేకవృద్ధాదశాబ్జకాః॥
 చంద్రార్కగురు భౌమజ్ఞశనిశుక్రాస్తమ్యక్రమాత్
 మంగళాదిదశానాథాః ఫలవత్ప్రేయస్కర్షణకాః॥

స్వర్ణైఃతనజన్మనామనక్షత్రములలో, పినాకినమునైః- పినాకి=సాంః మూర్తి వా
 రియొక్క, నక్షత్రైః=నేత్రసంఖ్య అనగా ౩ ఆశుసంఖ్యను, సంయోజ్య=కూడి. పశుభిః=
 రాచేత, హరేత్=భాగింపవలెను, శేషేణ=మిగిలినట్టిశేషముచేతను, యోగినీ=యోగినీదశ,
 జ్ఞేయా=తెలియవలసినది- అనగా ౧ మిగిలిన మంగళాదశ, ౨ మిగిలిన పింగళాదశ, ౩ వి
 తే ధన్యాదశ, ౪ వితే భ్రామరీదశ, ౫ భద్రికాదశ, ౬ ఉల్కాదశ, ౭ సిద్ధాదశ
 ౮ సంకటాదశ, శేషము (౦) నున్న మిగిలీతే ౮ పదగు సంకటాదశయని తెలియవలె
 ను. ఈమంగళాది దశలకు ఏకొత్తరివృద్ధిగా సంవత్సరములను చంద్రాదులు దశాధిప
 తులను అగుదురని తెలియబడుచున్నది.

—యోగినీదశాధిప, దశావత్సరపరిమాణములు.—

జన్మనామనక్షత్రసంఖ్యలో ౩ కలిపి, ౮ చే భాగింపగా మిగిలిన శేషము ౧ విత
 తే మంగళాదశ. శుభము ; చంద్రుడధిపతి. ౧ సం॥ ఉండును ౨ వితే పింగళాదశ
 ఆశుభము ; రవిఆధిపతి ౨ సం॥ ఉండును ౩ వితే ధన్యాదశ, శుభము ; గురుడధిపతి
 సం॥ ౩ ఉండును. ౪ వితే భ్రామరీదశ, ఆశుభము ; కుజు డధిపతి- సం॥ ౪ ఉండు
 ను. ౫ వితే భద్రికాదశ, శుభము ; బుధుడధిపతి సం॥ ౫ ఉండును. ౬ వితే ఉల్కా
 దశ, ఆశుభము ; శని ఆధిపతి, సం॥ ౬ ఉండును. ౭ వితే సిద్ధాదశ, శుభము ; శు
 క్రుడధిపతి, సం॥ ౭ ఉండును. (౦) వితే సంకటాదశ, ఆశుభము ; రాహుడధిపతి సం॥
 ౮ ఉండును.

—మంగళాదిమహాదశలకు ఫలము.—

మంగళాదశఫలం॥ సం॥ ౧ కి :—శ్లో॥ మంగళామంగళా ప్రోక్తాయశో
 విద్యార్థదాయని । నువస్త్రాధరణంలాభంవివాహంరాజపూజనం॥
 పింగళాదశఫలం॥ సం॥ ౨ కి :—శ్లో॥ పింగళాతనుతేవ్యాధిం నిధనక్షేశ
 దాయనీ । చోరాసలవృత్తం విత్తంచతుష్పాజ్జీననాశనీ॥
 ధన్యాదశఫలం॥ సం॥ ౩ కి :—శ్లో॥ ధన్యాదశసుహృద్బంధుస్త్రిలాభంవా
 హనాదికం । వెదజ్ఞోతిషవిద్యాప్తిపుణ్యకార్యాది కారిణీ॥

భ్రామరీదశశలం॥ సం॥ ౪ కి :—శ్లో॥ భ్రామరీ జన్మభూమిఘ్నా సర్వ
సౌఖ్యవినాశిని । రాజనిగ్రహ దేహతిక్త మనర్థక్షేపకారిణీ॥

భద్రీకాదశశలం॥ సం॥ ౫ కి :—శ్లో॥ భద్రీకాసుఖసంపత్తి ర్విద్యాలా
భ ఏదాయినీ । స్త్రీపుత్రభ్రాతృసౌఖ్యాది బహు సంతోషదా
యినీ॥

ఉల్కాదశశలం॥ సం॥ ౬ కి :—శ్లో॥ ఉల్కారాజ్య ధనారోగ్యహారిణీ
దుఃఖకారిణీ । స్థానభృం శరణవ్యాధి తస్మరోపదగ్రీవపదా॥

సిద్ధాదశశలం॥ సం॥ ౭ కి :—శ్లో॥ సిద్ధాసాధయతే కార్యంనృప పూ
జ్యప్రకాశికా । వాహనాంబరపశ్వాది స్త్రీసౌఖ్య సుతదాయినీ॥

సంకటాదశశలం॥ సం॥ ౮ కి :—శ్లో॥ సంకటాసంకటంధత్తే ధనధాన్య
పశుక్షయం । సుసంకటామంత రేణకస్యాపిని ధనంభవేత్॥

ఇవియున్నయును స్పష్టార్థములే గమక టికా తాత్పర్యములు వ్రాయలేదు గాని
అఖరుల్లోకమునకు మాత్రము తాత్పర్యము వ్రాయబడుచున్నది.

సంకటాదశ శంకటమునే చేయుచున్నది మతీయు, ధన, ధాన్య, పశు, వీనినన్ని
టిని నశింపజేయుచున్నది. ఈసంకటాదశలో సంకటా భుక్తివచ్చెనేని కస్యాపి=అంద
రికిని, నిధను=పరణము భవేత్=అగుచున్నది. అనగా సంకటాదశలో సంకటాంతర
ము పచ్చినపుడు యెవరికిని పరణమేయగును. అనగా అంతఃకారా యని తాత్పర్యము.

—యోగిని దశాంతర్దశశలాని.—

మంగళమహాదశాచంద్రీ సం॥ ౧ కి శలం :—శ్లో॥ శత్రూణాం విప
దాం నాశఃరత్నహాహన మన్మకం । కామినీసుఖమిత్రాది సౌ
ఖ్యమిచ్చతిమంగళా॥

౧. మంగళమహాదశాయాం మంగళాంతర్దశాది ౧౦ కి శలం:—శ్లో॥
దివ్యాంగనానాం సుఖభాగ్యవృద్ధిః నాన్యోనరేశస్యచక్రీక యు
క్తః । అశ్వాది మిత్రాదికళత్ర యుక్తంచెన్మంగళా మంగళమ
ధ్యగాసా॥

౨. మంగళా పింగళాభుక్తిదివములు ౨౦ కి శలం:—శ్లో॥ పృథాసాన
రేనైవహూరీ భవంతి, ప్రతిస్పధిన్ రాజమాన్యత్వ మంత్రాః

ధనపాప్తి రత్నాంబరాణాం సుఖంస్యా, ద్యదామంగళా పింగళా మధ్యగాస్యాత్ ||

౩. మంగళాధన్యాభుక్తి దినములు ౩౦ కి ఫలం:—శ్లో|| వ్యాపారతాబహుసుఖం దనవృద్ధితస్యాత్ మిత్రాది వస్త్ర ధనధాన్యగృహాదిలాభః | శత్రోపరాజయ ఇహస్వజనైః పృతిష్ఠాధన్యాదశాభవతిమంగళపాక మధ్యే||

౪. మంగళాభాగ్యమరీ భుక్తి దినములు ౪౦ కి ఫలం:—శ్లో|| శరీరనైత్రామయకంతరోగీభయం వికారోపహాసా వదత్స | సర్వాంగపీడా తరుణీవియోగం చేద్రాఘమరీ మంగళగామినీ స్యాత్ ||

౫. మంగళాభద్రాభుక్తి దినములు ౫౦ కి ఫలం:—శ్లో|| శరీరసౌఖ్యం రుణమోచనంచ ధనాగమం కీర్తివిశేష వృద్ధిః | దేశాధికారోన్మవమాన్యతాచ భద్రాదశా మంగళమధ్యగాస్యాత్ ||

౬. మంగళాఉల్కాభుక్తి దినములు ౬౦ కి ఫలం:—శ్లో|| చిత్తభ్రమాకృపణతావధిచోరకప్తం | శోరోదయం స్వజనవర్గ వివాదముగ్ధం | గామీమాధిపత్య కలహానిజదేహపీడా ఉల్కాయదాభవతి మంగళ పాకమధ్యే||

౭. మంగళా సింధాభుక్తి దినములు ౭౦ కి ఫలం:—శ్లో|| పద్యాలంకార వస్త్రాణివివిధాని మహద్యశః | విగ్రహోస్వజనై స్సార్థంస్యాత్పిష్ఠా మంగళాంతరే||

౮. మంగళా సంకటాభుక్తి దినములు ౮౦ కి ఫలం:—శ్లో|| ధనహానిని ఖలచోరాద్యయం చరణనేత్రీశిరఃపరిపీడనం | సుతకశత్రుజనాద్యయం వియోగభయం భవేద్యదీచ మంగళపాకసంకటా||

అధపింగళా మహాదశాసూర్యః సం|| ౨ కి ఫలం:—శ్లో|| దుఃఖశోకకుబుద్ధించ రోగంస్వజననైరితా | ఫలపాప్తివృత్తీతంచ పింగళాఇచ్చతిభువం||

పింగళమహాదశాయాం పింగళాంతదశాభుక్తి దినములు ౯౦కి ఫలం:—శ్లో|| శరీరేసుఖంవ్యాధికష్టాదినాశం | ధనేవాహనేనైభవేవృద్ధి

యస్య । గృహేస్వల్పవాసం ప్రవాసాభిలాషాయదాపింగళాపింగళా పాకమధ్యే॥

పింగళమహాదశాయాంధన్వాంతర్దశా దినములు ౬౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ శో
తోవికమద్దిన కరీముణ మోక్షకర్తారాజప్రదాన ఫలదాధన
ధాన్యదాతే ॥ పుత్రాది కర్తనిజగేహ భవతి ధన్యాధన్యా
దశాభవతి చెత్తసు పింగళాయాం॥

పింగళా భామరీ భుక్తి ౨ నెలలు ౨౦ దినములకు ఫలం:—శ్లో॥ శో
రోదయం వికలభావి నృధాపకీర్తి దేశాంతరే ఫలవియోగకరీ
నృణాంకర్తా । హానిర్భవం సుతకళత్రీ జనైవియోగంచ ద్రా
మరీ భవతి పింగళపాకమధ్యే॥

పింగళమహాదశాయాం భద్రాంతర్దశా ౩ నెలలు ౧౦ దినములకు
ఫలం:—శ్లో॥ మిత్రాదిసఖ్యమణిమాక్తికలాభదశ్చ భార్యాసు
తాదిసుఖతా ధనధాన్యదాతా । దేశాధికారపదవి తత ఇచ్ఛతీ
యంచేద్భద్రీకాభవతి పింగళపాకమధ్యే॥

పింగళమహాదశాయాం ఉల్కాంతర్దశా నెలలు ౪ కి ఫలం:—శ్లో॥
సదావిగ్రహే వాదిబుధ్యారతిస్యాత్ ప్రతిస్పర్ధయాభాషణే త
న్నరత్వం । ధనాతిశ్యవస్త్రాదికానాం వియోగోయదా ఉల్క
లాపింగళాపాకమధ్యే॥

పింగళమహాదశాయాం సిద్ధాంతర్దశా ౪ నెలలు ౨౦ దినములకు ఫ
లం:—శ్లో॥ సభాగృహిణి విజయోరిపూణాం దేవార్చనం
బ్రాహ్మణ పూజనంచ । మిత్రాదిసఖ్యం విజయాభివృద్ధి స్సి
ద్ధాధశాపింగళపాక మధ్యే॥

పింగళమహాదశాయాం సంకటాంతర్దశా నెలలు ౫ దినములు ౧౦ కి
ఫలం:—శ్లో॥ చోరాధనం నశ్యతిగుప్తదుఃఖం హానిర్భయం పు
త్రకళత్రీభేదం । చోరోదయం సంఘసమీరపీడాతమోధికా పి
ంగళపాకమధ్యే॥

పింగళమహాదశాయాం మంగళాంత దశాదిశములు ౨౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ తురగభవనదారా ద్రవ్యపుత్రాదిసౌఖ్యం । నరపతిఫలమా
న్యంసర్వదాధన్యబుద్ధిః । భవతితను జరోగిపుష్టితాస్యాచ్ఛరీరే
సకలసుఖసమృద్ధిం మంగళాపింగళాయాం॥

అధధన్యామహాదశాగురు సం॥ ౩ కి ఫలం:—శ్లో॥ ధనధాన్యసృపాల్లా
భం యుద్ధైర్ధైర్యం జయంసుఖం । వస్త్రపుత్త్రీస్త్రీసుఖంచధన్యా
ఇచ్ఛతి సంతతం॥

ధన్యాధన్యాభుక్తి నెల ౩ కి ఫలం:—శ్లో॥ విద్యామతిర్ధనకళత్రీసుఖాని
శశ్వచ్ఛత్రోర్భయంహరతి గాత్రమహాత్సుఖంచ । చీనాంబరా
ణివసువాహనమిత్రీలాభం । ధన్యాయదాభవతిధన్యగగామి
నీన్యాత్॥

ధన్యాభ్రామరీభుక్తి నెలలు ౪ దినములు (౦) కి ఫలం:—శ్లో॥ అలసమ
తిర తంద్రావాతయుక్తం శరీరం సభయభ్రమణవిప్రద్యేషణం
విగ్రహంచ । తురగజనవివాదం మానసమానభంగం యది
భవతిచ ధన్యామధ్యగా భ్రామరీచేత్॥

ధన్యాభద్రీకాభుక్తి నెలలు ౫ దినములు: (౦) కి ఫలం:—శ్లో॥ అతు
లవిమలకీర్తిద్రవ్యసృద్ధిః పరస్తాత్ స్వజన సుతకళత్రేభ్యస్పదా
సౌఖ్యమత్రీ । నవనవరిపునాశస్మాక్తి సౌఖ్యాదిసృద్ధిః పరిభవతిచ
ధన్యామధ్యగాభద్రీకాస్యాత్॥

ధన్యాఊర్ధ్వాభుక్తి నెలలు ౬ దినములు (౦) శ్లో॥ వ్యయకలహవిపత్తి
ర్వాదవైకల్యతాచరిపు వివిధవికారైర్విగ్రహాబంధుభిశ్చ ।
నృపనిశీచరపీడా వాయుపీడాచ సంఘాయదిభవతిచ ధన్యామధ్య
గాఊర్ధ్వాలాచేత్॥

ధన్యాసిద్ధాభుక్తి నెలలు ౭ దినములు (౦) కి ఫలం:—శ్లో॥ నృపతిమాన
విరాజిత విగ్రహారిపు భయంతరగాయ యతంసదా । సు
ఖకళత్రభవేనను సిద్ధిదామకురుతే యదిధన్యదశాగతిః॥

ధన్యాసంకటాభుక్తి నెలలు ౮ దినములు (౦) కి ఫలం:—శ్లో॥ కళత్రీ

కష్టం కమలావియోగం శత్రుప్రకోపం సృషచోరభీతిః । వా
తాదిరోగం వ్రణవిహ్వలత్వంతమోఢిసా ధన్యదశాదతాచేత్ ।
ధన్యామంగళాభుక్తి దిన ౩౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ భూపాలయశీతి విశా
రవిచిత్రీభోగం ప్రాథవీతాప విహితాభరణంసుపుణ్యం । దృ
వ్యాశ్వలాభ యువతీయుత తీర్థలాభం వత్సాధిపాయతీచ ధన్య
దశాపీపన్నా॥

ధన్యాపింగళాభుక్తి దిన ౩౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ సదాశత్రుశాశంసగోత్రే
ప్రతిష్ఠామహద్ద్రీవ్యలాభోవివాదేజయశ్చ । స్వనారాదిసాఖ్యం
శలిస్వాధిస్థిం ధవేధస్యగా పింగళాచేద్దదాతి । ఇతి ధన్యాద
శాసమాప్తా॥

భ్రామరీ కుజమహాదశా సం॥ ౪ కి ఫలం:—శ్లో॥ విదేశయానము ద్వే
గం హని శ్రీదేహపీడనం । ఋణవ్యాధిభూపతాపం భ్రామ
రీ యచ్ఛతిధువం॥

౧. భ్రామరీ భ్రామరీ భుక్తిదినములు ౧౬౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ వికల
బుద్ధి ధనాతిః కరీ మహత్సమర దుస్తరదుర్గనివేశసం । తురగ
వాహన హని వృధాపదం, భ్రామరీపాకగతాయది భ్రామరీ॥

౨. భ్రామరీభద్రీకా దినములు ౨౦౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ భూపాలతో
బహుసుఖం మహతీ ప్రతిష్ఠాభాగ్యోదయే స్వనపుత్రకళత్ర
లాభం । భాగ్యాది లాభమతులం కురుతేచ భద్రాచే ద్రా
మరీ భవతి సామృపతేధనాప్తిః॥

౩. భ్రామరీ ఉల్కాభుక్తిదినములు ౨౪౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ వాతామ
యశ్లేష్ట శిరోవ్యధాచ, కంఠాది కుష్టంకురుతేభయత్వం । రి
పూర్ణకీతిఃశ్చ వినాశకీతిః, భ్రామరీ దశామధ్యగతోల్క
లాచేత్ ।

౪. భ్రామరీ సిద్ధాభుక్తిదినములు ౨౮౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ ఉగ్రే వివా
దేశమనం ప్రకాశం, మాంగళ్యవస్త్రాభరణాది లాభం । ప్ర
జ్ఞావిశేషం సృషమాన్యతాచ, భ్రామరీదశామధ్యగతాచసిద్ధా॥

౧. భృమరీసంకటా భుక్తిదినములు ౩౨౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ మృతం దుఃఖగం రాజపక్షాదిభీతి, స్సుహృద్భంకుష్టం గృహేనైవవాసః । మనోవిభ్రమం ఘాతవాతాదికంచ యథాభృమరీపాకగా సంకటాస్యత్ ॥
౨. భృమరీ మంగళాభుక్తిదినములు ౪౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ రజతవిద్యుమహేమవరాంగనా సుఖమహితీ మానయుతం వరం । విమలకీర్తియుతం కురుతేకుజా, ధివగతా ఖలుమంగళకా ఫలం॥
౩. భృమరీ పింగళాభుక్తిదినములు ౮౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ నిపుణమతివీరితం వేదశాస్త్రార్థబుద్ధిం । స్వజనధనసుఖాభ్యం తీర్థయాత్రాపితౄధాన్ । జితేశకలరిపుంవా మానినాం పింగళాచెద్యదిభవతికదాచి ద్రామరీ మధ్యగాచేత్ ॥
౪. భృమరీ ధన్యాదినములు ౧౨౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ ప్రతాపానైతభాస్మితా శేషశత్రూః, కళత్రాత్మజంశ్రేష్ఠసాఖ్యం విభతైః । తథారత్నముక్తా ప్రవాళాదిలాభం, దశాధనశ్రీకా భ్రామరీమధ్యగాచేత్ ॥
- భద్రికాబుధమహాదశా సం॥ ౧౬ కి ఫలం:—శ్లో॥ ధనానాంవివృద్ధింగుణానాం ప్రకాశం, సమీచీనశాస్త్రస్సభారాజమానం । లలంకారదివ్యాంగనాభోగసాఖ్యం, సదాభద్రికా భద్రకాయాం కరోతి॥
- భద్రికాభద్రికాభుక్తిదినములు ౨౫౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ ప్రాశస్త్యప్రతాపం విజతారివక్షం, ఖోణీవతిప్రీతిమహాప్రతిష్ఠా । ప్రసన్నమూర్తిః కురుతే ధనాభ్యం, భద్రాదశాభద్రిక మధ్యగాచేత్ ॥
- భద్రికాఉల్కాభుక్తిదినములు ౩౦౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ దద్రుకండు ముఖరోగపీడితం, వాజివాహనవినాశదుఃఖతం । వహ్నిచోరవృషశత్రుపీడితం, భద్రికాభవతిచోల్కలాన్వితం॥
- భద్రికాసింధాభుక్తిదినములు ౩౫౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ యజ్ఞాదికర్మజను

ఖం ద్విజదేవభక్తి, రత్నార్థమాష్టనయతా విభుతానమేతా । చే
త్సిద్ధికాభద్రికయానమేత, కళత్రపుత్రాయుతో విరాజతే॥
భద్రికాసంకటాభుక్తి దినములు ౪౦౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ జ్వరవమనవి
కారంగుప్తదుఃఖంవిపత్తి, రనిలభయవిషాద ద్వేషబుద్ధిన్వాశంవి
జకులపతిభింశ్యక్షేత పీడావ్రణాభ్యం, యదిభవతిచభద్రామ
భ్యగాసంకటాస్యాత్॥

భద్రికామంగళాభుక్తిదినములు ౫౦ కి ఫలం:—ధాన్యాంబరాణినిజవ
గఃసుఖాదిపుష్టి, లీలావిలాసపురతన్న కృతాచసిద్ధిః । విత్తాగ
మంచకురుతేచమహాప్రతిష్ఠా, భద్రాదశాగతవతీలమంగళాచ॥
భద్రికాపింగళాభుక్తి దినములు ౧౦౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ సుహృదసంత
సం కలినాశనం విమలబుద్ధివిలాససుఖానిచ । అనుపకీర్తియతః
కిలపింగళా, సుతసుఖం కురుతేకిలభద్రయా॥

భద్రికాధన్యాభుక్తి దినములు ౧౫౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ కళత్రసౌఖ్యం మ
హిషీసుధేనుద్రవ్యాగమం శత్రుభనంవివాదే । సృపేంద్రీమా
నం కురుతేచధన్యాభద్రాదశాయాం యదిచోవయుక్తా॥

భద్రాదశాభామరీ దినములు ౨౦౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ కళత్రపుత్రా
ది వియోగదుఃఖం మహద్భయం రూపకృతం త్వనిష్టం । తి
దోషరోగంచ శరీరకష్టం చేద్భామరీ భద్రికయా సమేతా॥

ఉల్కాశనిమహాదశా సం॥ ౬ కి ఫలం:—శ్లో॥ భ్రమంబ్యాధిరో
పం జరాయాః ప్రకర్షం, ధనన్యానతా స్త్రీజనస్యప్రకోపం ।
స్వగోత్రైవ్విషాదం సుహృద్బంధువైరం దశామర్థకీర్తిరత్రునఃక్షేత
దోల్కా॥

ఉల్కాఉల్కాభుక్తిదినములు ౩౬౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ దేహీపీడాజాయ
తేవాతపితైరాజ్ఞాభీతిర్బంధుభిశ్చతుభిశ్చ । స్త్రీపుత్రాదేన్యాద్వి
యోగోవిపత్తి శ్రోల్కాపాకే ఉద్భవాహోల్కలాచ॥

౧. ఉల్కాలాసిద్ధాభుక్తి దినములు ౪౨౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ సిద్ధిక్రియా
ద్విక్రియాచ్ఛాతిలాభః, సువర్ణాస్తధావస్త్రీతో ధాన్యలాభః । పు

శేనాధతా రాజమాన్యత్వ మత్ర) భవేదుల్కికాపాకగా సిద్ధి
కాచేత్ ||

౨. ఉల్కాసంకటాభ్యుక్తిదినములు ౪౫౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ శిరఃకర్ణనా
సాక్షి కంఠేవికారో, భవేష్టేశ తాచెన్నపాచ్ఛరతోపి | భ
యంబంధనం దేహపీడాదియోగం, భవేదుల్కాయా మధ్యగా
సంకటాచ ||
౩. ఉల్కామంగళాభ్యుక్తి దినములు ౬౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ రోగాదినాశం
రిపుకష్టనాశం లాభోభవేద్దేశయుతంస కాశా | త్వైరాజనాస్తస్వ
సహాయకాస్యః చేన్మంగళాచోల్కలపాకగాప్యేత్ ||
౪. ఉల్కాపింగళాభ్యుక్తి దినములు ౧౨౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ వారాంగ
నాహాస్యవిలాససౌఖ్యం, రత్నాదిలాభం ధనధాన్యసంపదం |
పుణ్యేమతిస్యాద్విజయదేవతీర్థా, చేదుల్కికాపింగళపాకగాప్యేత్ ||
౫. ఉల్కాధన్యాభ్యుక్తి దినములు ౧౮౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ శుభోదయం
మిత్రసమాగమంచ రిపుక్షయం దేశనరాధిపత్యం | బహువ్ర
తాపేనచ సహమైత్రీ చేదుల్కికాపాక గతాచధన్యా ||
౬. ఉల్కాభ్రామరీభ్యుక్తి దినములు ౨౪౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ దేశత్యా
గం వ్యాధిమఃఖంవియోగం, బంధుద్వేషం బుద్ధినాశంచకష్టం |
తేజోనాశంచాగ్ని చోరాదిభీతిం, ఉల్కాపాతేజాయతే భ్రామ
రీచేత్ ||
౭. ఉల్కాభద్రీకాభ్యుక్తి దినములు ౩౬౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ సువర్ణరా
ప్యాది కలాపముగ్గిం, వాణిజ్యతోఽతీవ ధనాగమాప్యేత్ |
చతుష్పదప్రాప్తి సుహృత్సుఖంచ, చేద్భద్రీకాస్త్వీయగృహస్వ
లభి: ||
౮. సిద్ధాశుక్రమహాదశా సం॥ ౭ కి ఫలం:—శ్లో॥ రాజవ్రసాదం స్వజనా
దిసౌఖ్యం, ధాన్యాదిలాభం గుణకీర్తిలభిం | సదంగనా ప్రీతి
మనిష్టహానిం, విద్యాంచసిద్ధాప్రకరోతిపుంసాం ||
౯. సిద్ధాసిద్ధాభ్యుక్తి దినములు ౪౮౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ ద్రవ్యాగమంఘ

ససించితకాయాస్థిం । సత్కార్యమంగళసుఖంబహుధాన్య
వృద్ధిః । గ్రామాధిపంచసుతబంధు సుఖంభవేచ్ఛచేత్సిద్ధికా సిద్ధి
కపాకగాస్యాత్ ॥

౨. సిద్ధాసంకటాభ్యుక్తి దినములు ౧౬౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ ఆలస్యతం
ద్రాకటిగుల్ఫసీదా, మాయావికారో దరపాతవేగః । రాక్షాతిభీ
తిబలనహ్నివాతం, సిద్ధాదశాయాం యదిసంకటాస్యాత్ ॥

౩. సిద్ధామంగళాభ్యుక్తి దినములు ౭౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ ముక్తాపివాళ
మణివిమృమ లాభకారీనానావిధం ధనచయంకురుతేవిభుత్వం
దివ్యాంగనావదనపంకజచుంబనంచ, చేన్మంగళాసిద్ధకపాకమధ్యే ॥

౪. సిద్ధాసింగళాభ్యుక్తి దినములు ౧౪౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ ఆర్ద్రాకపోలేచ
శిరశ్శరీరం హేమాదివస్త్రైః పరిభూషితత్వం । కామాధికం కా
మినిసంగరాగం, సిద్ధాదశాయాం యదిసింగళాస్యాత్ ॥

౫. సిద్ధాధన్యాభ్యుక్తిదినములు ౨౦౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ గృహద్వారి
వాశీరణే రంగరాజీ, విచిత్రాంబరేణ సుఖం దేవలాభం । కు
టుంబాధికో మిత్రీపక్షాది లాభా-యదాసిద్ధికా మధ్య గాధన్య
కాచేత్ ॥

౬. సిద్ధాభ్రాసురీభ్యుక్తిదినములు ౨౮౦కి ఫలం:—శ్లో॥ జనాప వా
దం బహుధావకప్తం, పుత్రైశ్చ మిత్రైశ్చ భవేద్విరుద్ధం । నృ
పాదిభీతిం కలహంచ రోగం చేద్రామతీ సిద్ధకపాక గాస్యాత్ ॥

౭. సిద్ధాధద్రీకాభ్యుక్తిదినములు ౩౬౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ సకల తాప
వితాప సుఖోదయం, విమలకీర్తి గుణం విపులధనం । విపుల
గేహ సుఖం నృపమాన్యతా । బుధదశా భృగుసంగమ మా
గతః ॥

౮. సిద్ధా ఉల్కాభ్యుక్తిదినములు ౪౨౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ సుఖాదినాశం
తను రోగదుఃఖం నృపాదిభీతిం కలహం కుమత్రీం । మనోవి
మోహం భ్రామయావిదేశం చేదుల్కికా సిద్ధికపాకగాస్యాత్ ॥

అధసంకటారాహు మహాదశా సం॥ ౪ కి ఫలం:—శ్లో॥ జనానాంవివా
దం జ్వరాణాం ప్రకోపం కళత్యాది కష్టంచ పశ్యాదినాశం ।
గృహస్వల్పవాసం ప్రవాసాభియానం దశాసంకటా సంకటం
త్విచ్ఛతీవ॥

౧. సంకటా సంకటా భుక్తి దినములు ౬౪౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ దేహాదిక
ప్రం మరణేతనుంచ రోగాదికై వాతకఫ ప్రకోపైః । విరోధ
దోషం రిపువగఃభీతిం చేత్సంకటా సంకటపాక గాన్యాత్॥

౨. సంకటామంగళాభుక్తి దినములు ౮౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ స్వస్త్రిసుతా
ధౌధనధాన్యసంపత్తుమాంశ్చసత్పురుషసామృదాధ్యైః । సుజ్ఞ
త్వ పాండిత్య కలామతిస్యాచ్ఛేన్మంగళా సంకటపాకమధ్యైః॥

౩. సంకటా పింగళా భుక్తి దినములు ౧౬౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ ప్రవాస
ముక్తా ఫలవస్త్రలాభ క్రియాధర్వా నర్వజనేషుమైత్రీ । ర
ధాది లాభంఖలు సేవకర్తా చేత్పింగళా సంకట పాకగాన్యాత్॥

౪. సంకటా ధన్యాభుక్తి దినములు ౨౪౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ సేవాదికం
దేవిగురు ద్విజానాందానమతిస్తీర్థజపాతిహేలూమి । బహూ
ద్యమస్యా ద్ధన లభిరత్రీచే త్సంకటాయాం భవతీహధన్యా॥

౫. సంకటాభ్రామరీభుక్తి దినములు ౩౨౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ దేశాటనం
పర్వతమస్త కేషుదారాదిపీడాధనహనిరత్ర । వాతాదిరోగఽరిపు
భీతిదుఃఖం చేద్భ్రామరీరాహుదశాప్రవన్నా॥

౬. సంకటాభద్రకాభుక్తి దినములు ౪౦౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ దివ్యాలం
కారనస్త్రాణి వివిధాని మహద్యతః । విగ్రహాన్యజ్ఞనైస్సా
ధౌంచేద్యద్రాసంకటాగతా॥

౭. సంకటాఉల్కాభుక్తి దినములు ౪౮౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ నాసాక్షీ
కర్ణపాదేషు కటిగుహ్యేతివీడనం । ధనహనిః కాయనాశ
శ్చైదుల్కాసంకటాంతరే॥

౮. సంకటా సిద్ధాభుక్తి దినములు ౫౬౦ కి ఫలం:—శ్లో॥ సృపాల్లాభో
ధనం శాస్త్ర మనేక ప్రియసంగమః । సంకటాంతర్గతా సిద్ధాన

దిన్ని కూడగా నైవ వివరుణిరాది యెవరి విదకావలసియెంచునో, వారి దకావల్ప రమణచేత గుణింపగా వారి విదకావలసియెంచును. ఈలాగుననే మాతృదకా, (ఈ గదకలను గూడ కట్టుకొనవచ్చును.

ఉపాధారము. దైవవాగ్దేయమైన బుద్ధుమౌళికలోని కళాంతర్గత ప్రమాణము తెలుసు ౧౧ దినములు ౨౩ దీనిలో మానవసాధనము ౧౧ టిని ౪ చే భాగింపగా ౨౫ అవగా రెండు దినములు నలువది యిందు గడియించి యర్థము. విశ్వుల అంతర్గతలోని దినసాధన మగు ౨౩ టిని (౨) రెండుచే భాగింపగా ౧౩౫ అవగా పదమూడు గడియల ముప్పది విప్లవీకలు శ్చేతనమిది కాది యగు ఘ ౧౩-౩౦ ని పెనుకటి దినాదియగు దిన ౨ ఘృగృగ్లో కలువగా దినములు ౨- ఘ ౫౦- విఘ ౩౦ ఆయెను. ఈప్రమాణమును ధృవమూగా నుంచుకొని యుష్టవివకావర్తనములచే గణింపగా నిష్టవిదగ్ధయగును. ఇప్పుడునునకు కుజవిదగ్ధ కట్టుపరియించెను- గనుక పెనుకటి ధృవమగు ది ౨- ఘ ౫౦- విఘ ౩౦ ను, ఇష్టకుజవివకావర్తనములకు ౩ చేత గణింపగా నీమణిని విదకాప్రమాణము ది ౨౦- ఘ ౪౯- విఘ ౩౦ ఆయెను. ఈలాగుననే మాతృప్రాణదళము గట్టుకొనవచ్చును- మాతృదిదగళు కట్టునప్పుడు మానవసాధన మన్నయెడల ౪ చే భాగింపవలయును. లేనిచో దినాది రెండుచే భాగింపవలయును.

—◆— ఇక ప్రకారాంతరము చేత దకాభేదముం జెప్పచున్నాడు. —◆—

జన్మకాలనక్షత్రముగాని దశగాని తెలియనియెడల ఛాయాదశను బట్టి ప్రస్తుత మూలారథునికి ఫలానా గ్రహసంబంధమయిన దశ జరుగుచున్నదని తెలిసి కానివలన శుభాశుభములను చెప్పవలయును.

పల్లవి:—శ్లో॥ బృహజ్ఞాతకే॥ “ఛాయాం మహాభూత కృతాంచ న
 ర్శేభివ్యంజయంతి స్వదతా మనావ్య । క్వంబ్యగ్ని హయ్యంబ
 ర జానుకాంశ్వ నాసాస్య దృక్త్వ క్రృవకాను మేయా॥”

పీఠః సర్వం నమస్త్రహమబును, వందనామ వాక్య-యశః భూతకృతాం=వంచనహ
 భూతమతవన, కృతాం=చేయుట, ఛాయాం=జీవాచ్ఛాయము, అభివ్రంజయంతి=
 తోలించుచున్నారు- ఆకరీతాంతి, క్వంబ్యగ్ని వాయుంధర్జా- కఃభూమి
 అంబు=జలము, అగ్ని=అగ్ని, వాయు=గాలి, అంబర=ఆకాశము, అనగా ; కృధివ్యస్తే
 బోవాయ్యకాశంబువలన, జా-ప్రభునజ్జీయు, నాసాస్యస్వర్వకృనణామే
 యా-నాసా=సుక్కు, ఆన్య=నీరు, దృక్=కళ్లు, త్వక్=చర్మము, క్రవణ=చెవులు

వీనివలన వరుసగా- అనుశూయన్=హింసపదగినట్టి- గుణాన్=గుణములును, అభివ్యం
జయంతి=ప్రకాశింపజేయుచున్నది- అనగా, ఎత్తుదైతే, పురుషుడు, స్రగ్వందనాది
గుండధ్రవ్యములం దానవుడై యాహూణింపబడునో, అపుడు గంధమునకు ఆక్ర
మణిం బగు ధూమియొక్క ఛాయ తాని దేహమందు చూపట్టును.

2. ఎత్తుడు మంచి రసపదార్థకాంబుల భుజింపుచుండునో అపుడు రసశీంధ్రియ
గ్రాహ్యం బగు జలముయొక్క దేహచ్ఛాయ జూపట్టును.

3. ఎత్తుడు పురుషుడు మంచిరూపము గలిగియుండునో అపుడు చక్షురింద్రియ
గ్రాహ్యంబగు నగ్నియొక్క ఛాయయని తెలియునది.

4. ఎత్తుడు పురుషుడు మృదుస్వర్మగలిగియుండునో అపుడు శ్రవణింద్రియగ్రాహ్య
మగు వాయువుయొక్క ఛాయయని యెరుగునది.

5. పురుషుడు ఎత్తుదైతే మంచియింపైన పలుకులం బలుకుట గాని అట్టిచెవులకిం
పైన విశాగానాదులను వినుటయూ దానికి గాని యున్నయెడల శ్రోత్రేంద్రియగ్రా
హ్యంబగు నాకాశముయొక్క ఛాయచూపట్టును.

ఇట్లువరుసగా జెప్పబడిన పంచమహాభూతములలో నేభూతసంబధమైన చ్ఛాయ
అకాలమందు తోచబడునో దానిని నిశ్చయించి పిమ్మట యాదిగువుశ్రవణినిసరిగా ఆఛా
యకు ఫలనా గ్రహముయొక్క మహాదశవర్తకమానము జరుగుచున్నదని చెప్పవచ్చును.

ఎట్లంటే;—౧ పృథివీఛాయకు బుధదశ || ౨ జలఛాయకు చంద్రదశగాని
కుక్రదశగాని యగును. 3 అగ్నిఛాయకు రవిదశగాని కుజదశగాని యగును || ౪ వా
యుఛాయకు శనిదశ || ౫ ఆకాశఛాయకు గురుదశ || ఈలాగు వర్తమానదశనే
నిర్ణయించవలెను- ఏభూతమునకు నేగ్రహము చెప్పబడెనో ఆగ్రహమహాదశానుగుణ
ముగనే లోపలయుండు నంతరాత్మతాదృగ్దర్శనములను అటువంటి ఛాయకు వెలుపలికి
ప్రకాశింపజేయును- మరియు నాతని మనస్సును గూడ నాలాగునే చేయును- స్పటి
తాది ప్రాక్రమణలోపల వెలుగుచుండు దీపప్రభ వెలుపలికెట్లు ప్రకాశింపజేయునో
అలాగునే అంతరాత్మగూడ లోపలి తత్వగుణములను వెలుపలికి స్ఫురింప జేయును- ఇ
ట్లు వర్తమాన గ్రహదశను తెలిసి యాగ్రహముకు తత్కాల లగ్నగ్రహచక్రమువల్ల బ
లాబలములును, కుభాకుభంబులును చూచుకొని బలవచ్చుగ్రహదశ యయ్యెనేని కుభ
ము, సౌఖ్యము, సంతోషము, లాభము మొదలగు శుభఫలములం జెప్పవలయు- అకుభ
దశయందుకుభఫలముల జెప్పవచ్చి- మిశ్రదశయందు మిశ్రఫలముం జెప్పవలయును-
కుభాకుభగ్రహదశలఫలములు బృహజ్జాతకము మొదలగు దశాఫల గ్రంథములందు విశ

దీక్షింపబడియున్నది - ఒక వేళ దళానాథుడు శుభమైనను పాపమైనను బహిష్కరింపబడిన తర్వాతను భక్తులు వ్యవహరించుచేతి : శుభమైనను పాపము అభిలషలు న్యూత్నములం దనుభవించును అట్లుగా నిష్పలమని భావము -

—ఇక నైస్సర్గికములగు సీరదశలను జెప్పుచున్నాడు.—

శ్లో॥ ఏకద్యా నవవింశతి ధృతి కృతీ పంచాశదేమాంకృమాః | చృంద్యా రేంసుజశుకృజీవఃసక్య దైవాకరీణం సమాః॥ బృహజ్జ్ఞా॥

అనియున్నది గనుక ప్రతిశుభాదుడు పుట్టినది మొదలు ౧ సంవత్సరము వరకు ను చంద్రదశ- ఏమట్లు ౨ ఏమట్లు ౩ జానిదశ- ఏమట్లు ౪ ఏండ్లు బుధదశ- తర్వాత ౨౦ ఏండ్లు కుక్రదశ- తర్వాత ౧౦ యేండ్లు గురుదశ- తర్వాత ౨౦ యేండ్లు శనిదశ- ౨౦ ఏండ్లు శనిదశ యాలాగు మేత్తము ౧౨౦ యేండ్లు పరమాయుస్సువరకును ఆ గును కాబట్టి ఐర్తమాన దశయొక్క శుభాశుభములు వెనుకటివిలెనే జాతికము నల్లగా ని లేక తత్కాలవిక్రము నల్లగాని తెలియవలయును. ఇదివరకుజెప్పిన అనేకదళా పృ కరణములు శోధించి అందులో మహాసంవాదము ఏమిటము చేసి శుభాశుభములు జెప్పవలయును.

దళాపరిచ్ఛేదము సమాప్తము.

శ్రింస్తు.

దైవజ్ఞకర్ణామృతే

పూర్వభాగే-ముహూర్తబింజా

ముహూర్తపరిచ్ఛేదః.

ఇక ముహూర్త బిండువు నారంభింపదలచి సకలముహూర్తసాధా రణోపయోగంబగు పంచకరహితంబును జెప్పుచున్నాడు.

శ్లో॥ తిథివారోదు భిరిత్తశ్రిం తత్కాలోదయ మిశ్రితం- గృహసంఖ్యా హరేచ్ఛేషంపంచకం పరికిర్తితం॥ ఫలం॥ ఎకోమృత్యుర్వ్యయంప హ్నిశ్చత్వారో రాజపంచకం పటచ్ఛరం పసుకోగంచ ఇతి శేష భవాయకాః॥

ఉ భావారణము॥ గ్రంథోదాహృతతిథియనగా; కకే ౧౦౧౮ నలరననామ సక
అశ్వయుజ శు ౧౫ గురువారము నామ సూర్యాస్తాది ౩-౨ ఘడియలకు రేవతీక్ష
త్రమేషులగ్నమునొక యుదాహరణము కొరకు కల్పితముహూర్తమేర్పరుపబడినది.
గనుక నాటి తిథిసంఖ్య ౧౫ పై జెప్పినరీతిగా గురువారసంఖ్య ౫ రేవతీక్షత్రసంఖ్య
౨౩ మేషులగ్నసంఖ్య ౧ ఈనాలుగుసంఖ్యలమొత్తము ౪౪ దీని ౯ చేత భాగింపగా
మిగిలినశేషము ౩ గనుక పూర్వోక్తరీతిని ౩ మిగిలినమంచికేగనుక యీయముహూర్తము
పంచకరిహితమైనది కాబట్టి గ్రాహ్యంబయినది.

ఇక మతాంతరరహితమని పెద్దలువ్యవహరించుచుండెడు ముర్రాండ రీత్యానంద
క శుద్ధి యెట్లునన.

ముహూర్తకాలమునకు తాత్కాలిక తిథికి గతిమైన తిథియొక్క సంఖ్యయు
సు తత్కాలగ్నసంఖ్యయును గూడి ౯ చే వారింపగా శేషమునుబట్టి పూర్వోక్తరీతికే
ఫలమేర్పడును.

ఉదా॥ వెనుకటి తిథి నాటికి ఆనగా శుద్ధపూర్ణిమ గనుక దానికి గతితిథి సంఖ్య
౧౪ తత్కాలమేషులగ్నసంఖ్య ౧ న్ని కూడగా ౧౫ అయినది. దీని ౯ చే భాగిం
పగా శేషము ౬ వచ్చినది. ౬ శేషిస్తే చోరపంచకమని వెనుకనే చెప్పబడినది. కాబ
ట్టి మతాంతరము చేత నీయముహూర్తము అంగీరింప బడదని పెద్దలుచెప్పిరి. “లగ్నం
సేతతిథిః॥” అనే స్లోకము ముర్రాండమునందు విశేషముగ జెప్పబడియున్నది గనుక
దానిం జూచిన యాగుణదోషంబులును, తద్దోషపవాదలును న్నప్తమగును.

పైనజెప్పిన దుష్టశేషములకు కాలభేదము చేత శుభత్వముం జెప్పవచ్చును.
ఎట్లంటె;

శ్లో॥ రోగం చోరం త్యజేద్రాత్రో దివారాజాగ్ని పంచకే

వివాహోఽఘకార్యేషు మృత్యుం సర్వత్రపజ్జయేత్ ।

అర్థ యున్నది గనుక రోగచోర పంచకములు రాత్రిభాగమండను, రాజాగ్ని
పంచకములు పగటియందును మృత్యుపంచకము మారీయు సర్వకాలము అందను విషు
వలయు ననియుం జెప్పిరి. ఇట్లు పంచక శుద్ధిం జూచుకొని షిమ్మట యేయముహూర్త
మునెన నిశ్చయింప వలయును.

సకలముహూర్తములకును ఉద్దిష్టలగ్నపుష్కరాంత ఘటిసారిశిష్యదయాదిగాని అస్మాదిగాని ఖేరిజాత్రమలే
కుండా పుష్కరకాలమంతకు బ్రాహ్మణుని తెలుపును.

ఇది మేసాలగ్నముల పుష్కరకాలము.

మేసాలగ్నముల పుష్కరకాలము	మేస	పుష్కర	విధున.	కర్కట.	సింహ	కన్యా	తులా	పుష్య	ధను	మేష	కుంభ	మీన
మేస	౨-౫౩	౬-౨౮	౧౩-౨౬	౧౫-౪౮	౨౩-౪౬	౩౨-౫౦	౩౪-౫౬	౩౭-౧౯	౪౫-౧౮	౪౯-౩	౫౪-౫౯	౫౬-౪౬
పుష్కర	౫౮-౩౩	౨-౮	౯-౬	౧౧-౨౮	౧౯-౨౬	౨౩-౩౦	౩౦-౩౬	౩౨-౫౯	౪౦-౫౮	౪౪-౪౭	౫౦-౩౯	౫౭-౨౬
విధున	౫౩-౩౭	౫౭-౧౨	౪-౧౦	౬-౩౨	౧౪-౩౦	౧౮-౩౪	౨౫-౪౦	౨౮-౩	౩౬-౨	౩౯-౫౧	౪౫-౪౩	౪౭-౩౦
కర్కట	౪౮-౧౧	౫౧-౪౬	౫౮-౪౪	౧-౬	౯-౪	౧౩-౮	౨౦-౧౪	౨౨-౩౭	౩౦-౩౬	౩౪-౨౫	౪౦-౧౭	౪౨-౪
సింహ	౪౨-౪౦	౪౬-౧౫	౫౩-౧౩	౫౫-౩౫	౩-౩౩	౭-౩౭	౧౪-౪౩	౧౭-౬	౨౫-౫	౨౮-౫౪	౩౪-౪౬	౩౬-౩౩
కన్యా	౩౭-౨౦	౪౦-౫౫	౪౭-౫౩	౫౦-౧౫	౫౮-౧౩	౨-౧౭	౯-౨౩	౧౧-౪౬	౧౯-౪౫	౨౩-౩౪	౨౯-౨౬	౩౧-౧౩
తులా	౩౨-౫	౩౫-౪౦	౪౨-౩౮	౪౫-౦	౫౨-౫౮	౫౭-౨	౪౮-౮	౬-౩౧	౧౪-౩౦	౧౮-౧౯	౨౪-౧౧	౨౫-౫౮
పుష్య	౨౬-౪౧	౩౦-౧౬	౩౭-౧౪	౩౯-౩౬	౪౭-౩౪	౫౧-౩౮	౫౮-౪౪	౧-౩	౯-౬	౧౨-౫౫	౧౮-౪౭	౨౦-౩౪
ధనుష్య	౨౧-౮	౨౪-౪౩	౩౧-౪౧	౩౪-౩	౪౨-౧	౪౬-౫	౫౩-౧౧	౫౫-౩౪	౩-౩౩	౭-౨౨	౧౭-౧౪	౧౫-౧
మేష	౧౫-౪౯	౧౯-౨౪	౨౬-౨౨	౨౮-౪౪	౩౬-౪౨	౪౦-౪౬	౪౭-౫౨	౫౦-౧౫	౫౮-౧౪	౬-౩	౭-౫౫	౯-౪౨
కుంభ	౧౧-౬	౧౪-౪౧	౨౧-౩౯	౨౪-౧	౩౧-౫౯	౩౬-౩	౪౩-౯	౪౫-౩౨	౫౩-౩౧	౫౭-౨౦	౬౦-౨౨	౪౫-౯
మీన	౬-౫౫	౧౦-౩౦	౧౭-౨౮	౧౯-౫౦	౨౭-౪౮	౩౧-౫౨	౩౮-౫౨	౪౧-౨౧	౪౯-౨౦	౫౩-౯	౫౯-౧	౦-౪౮

బోధిత్వము, తానుమహూర్తమును రహితము చేయునప్పటికి పంచాంగము జూచి యేకోజాన పంచాంగముద్ధిగా నుండునో ఆకోజాన పంచాంగ ద్వారా గ్రహిణి చారము బోధించుకొని మేమది ౧౨ లగ్నములను బరికిరించి చూడగా నేలగ్నము నకు కాస్తప్రకారము గ్రహులను, దోషరాహిత్యమును గలిగియుండునో అట్టి లగ్నము పంచకరహితమయినదిగాఁ జూచి పిమ్మట అట్టిగమమూర్త లగ్నములో దాని పుష్కరాంశ వేళకు ఉదయాదిగా గాని లేక సూర్యాస్తాదిగా గాని యిన్ని ఘడియల యిన్ని విఘడియలగునని కాలమును నిర్ణయించవలెను. ఆకాలము నిర్ణయించుటకు లగ్నము లన్నిటిని మొత్తముచేసి శ్రియపడనక్కర లేకుండ యీప్రకారము చూచిన మాత్రాన ఉదయాది లేక అస్తాది ఇన్ని ఘడియలయ్యెనని అవాయనముగా తెప్ప దగియున్నది. అదిమొట్టంటె ; తాను మహూర్త లగ్నము ఫలానాయని నిర్ణయించి పిమ్మట ఫారమును చూడవలయును. చూడగా ; పైభాగమందు వ్రాయబడిన పక్షి ప్రతిదివము ఉదయప్రభృతి పునస్సూర్యోదయ పర్యంతము తిరుగు మేమది ౧౨ లగ్నము లనియు ; ఎడమ పక్క నిమిత్తగా మొదట వ్రాసిన కోష్ఠకములు ౧౨ న్ను మేమది ౧౨ రవి సంక్రమణ మాసములనియు తెలియవలయును.

ఇట్లుండగాః—తాను మహూర్త నిర్ణయము చేయునప్పటికి రవి సంక్రమణ మాసము యేదో అగడిమొదలు దాని కభిముఖముగ వడ్డపంజ్రిగా వ్రాయబడిన ౧౨ గల్లున్న అనెలతాలూకు లగ్నపంజ్రియని గుర్తు చేసికొని, యుంచి పిమ్మటతాను నిర్ణయించుకొన్న మహూర్త లగ్నము యేగడియలగునో దానిలో ఘడియ విఘడియలు యెంతవ్రాయబడి యున్నదో ఆఘటికాదిని ఉంచుకొని దానిలో ఆకోజా పంచాంగము తిధిచిగురువ వ్రాయబడియున్న భుక్తియను దానిని తీసివెట్టుగా మిగిలిన ఘటికాదియే తనయుద్దిష్టలగ్నముయొక్క పుష్కరాంశ వేళకు ఉదయాది ఘడియ విఘడియలగును.

ఉదాహరణము || కేకే ౧౨౧౪ నందనవామసంవత్సరఅశ్వయుజ శు ౧౫ గురువారంకోజాన రాత్రి మేషలగ్నపుష్కరయంతోక మహూర్తము రహితవర్చుడను గనక ఈలగ్నపుష్కరసారిణిలో పరమానకన్యాగంక్రమణకోష్ఠకము చూడగా మొట్టమొదట మేషలగ్నకలంలో ఘటికాది ౩౭-౨౦ అని వ్రాసియున్నది- ఇందులో ఈకోజాన పంచాంగములో తిధివివర వ్రాయబడిన భుక్తియను ౩-౩౭ ను తీసివేయగా ౩౩-౪౩ వున్నది- ఇది వేటిదనప్రమాణము ౨౯-౩౬ కంటె అధికమైనది. గనక దానిలో నీదినమాసమును తీసివేయగా ౪౨ వున్నది, ఇదియే , సూర్యాస్తమయాది మేషలగ్న పుష్కరాంశ వేళకు ఆయిన ఘడియావిఘడియలని తెలియవలెను. ఈలాగున సక

అలగ్న తుమ్మరాంకలకును గూడ అనాయాసముగ కాలనిర్లయము చేసివచ్చును. ఇది యింతే కార్యములకు నుపకరించును.

—౧౦. నమస్తాభరణములను ఛత్వాది ధారణమునకు—

నమస్తాభరణములను ధరించుటకు॥ శ్లో॥ చిత్రావిష్ణు కరేందుదళివరు
రాప్రాశేషమితోత్తరా । స్వారాత్మ్య సురారిపూజిత సురా
చార్యజ్ఞ నారేషుచ । రిక్తామూది వివర్జితే శుభతిథౌ పామ్య
గృహాం గృహే । హేమాది ప్రతికర్మధారణ శుభం ఛత్వా
ద్యవాప్రాతధా॥

టీ. నమస్తాభరణములను ధరించుటకు శుభకాలమును జెప్పచున్నాడు- తా॥
చిత్ర- శ్రవణ- హస్త- క్షుగళి- అర్చన- శతతార- రోహిణి- అనూ- ఉత్తరఫల్గుణి
శుక్లత్రయములయందును, కుజ- భూ- గురు- కుక్ర బుధవారములయందును- ర- క-
గర్- గ- ఈతిధులను- అమావాస్యను విడిచి రిక్తైన శుభతిధులయందును- వృషభ-
మిధున- కన్యా- తుల- ధనుర్దీపలగ్నములందును- నమస్తాభరణములను ధరించుటకు
నుఛత్రము మొదలుగా గల నూతనవస్తువులను స్వీకరించుటకును శుభమగు ననుట-

—౧౧. లోహాది పాత్రలయందు భోజనముచేయుటకు—

శ్లో॥ చిత్రా ర్యేంద్రవీజ్యమిత్రవిదసాశేష కాంస్యా తథా
భుక్తిం రాజత భాజనపవన చిత్రాంత్యాజ పంచస్వపీ
వహ్నింద్రాసుర శూర్పభేషుశుభద స్వాస్యత్పంచ లోహేతథా
మోమ్నిత్యుత్తర రోహిణీషుచ శుభవాశేచ లగ్నేతిథౌ॥

తా॥ చిత్ర- ఉప- మృ- భువ- భువ్య- అనూ- హ- అర్చ- రో- యా- నక్ష
త్రములందును, శుభవార, శుభలగ్న, శుభతిధులయందును- శ్రోత్రకందుపాత్రములలో
భుజింపవలెను వెనుకటి శుభతిధివారలగ్నములందును, స్వాతి- చి- రే- రో- మృ-
ఆర్ద్ర- భువ- భువ్య యీ ౮ నక్ష॥ యందును శ్రోత్రవేదిపాత్రములకు భుజింపవలయు
నక్ష- త్య- మూ- విశా- యీ ౮ నక్ష॥ యందును, వైతిధివారలగ్నములందును పం
చలోహపాత్రములను వాడుక చేయవలయును. ఉప- ఉత్తర- ఉత్త- యోధ- ఉభా- రో
యీ ౮ నక్షత్రములందును వైతిధివారలగ్నములందును శ్రోత్రసుస్థ పాత్రములందు భు
జింపవలెను.

౩. నూతనఛున్ని కాస్తాపనమునకు అనగా క్రొత్తగా పొయి వేయుటకు.

శ్లో॥ శూర్పేగ్నా వసుపంచ కేశతమథ మందారతీక్ష్ణత్విమాం
వారేనూతన ఛున్ని కాం జయదనేపూర్ణేచ సంస్థాపయేత్
బ్రహ్మత్వైత్తరవాజవిష్ణువసుచంద్రాంతే వ్యంద్యవహ్నిష్వభూ
దర్కార్యోర్విజవాసరే శుభగృహే ఛుల్లగ్ని సంస్థాపనం॥

తా॥ విశా, కృ, ధ, శత, పూభా, ఉభా, రె, జ్యే, ఈ ౮ నక్ష॥ యందును శని, కు
జ, భాను, వాగముల యందును, ౩-౫-౮-౧౦-౧౩-౧౫ ఈతిధులందును శుభగృహం
లగ్నములందును క్రొత్తగా పొయిలు కట్టవలెను. కర్కటక లగ్నము మాత్రము కూ
డదు. రో, ఉత్తరాత్రీయము, అశ్వి, శ్రీ, ధ, మృ, రె, జ్యే, కృ, ఈ ౧౨ నక్ష॥
యందుకు పూర్వోక్త తిథివార లగ్నములందుకు పొయిలో క్రొత్తగా అగ్ని హోత్ర
ము వేయుటకును మంచిది.

—౪. పర్యంకలక్షణము.—

శ్లో॥ ఏకక్షృత్రిచతుర్విధ ద్విమభవైః ఖట్వం కృతందారుభి
శ్చైత్రైస్సఖ్యం బలవర్ధనంచ లభతేచాయుక్షయం నాశనం
తస్మిన్ రజ్జువిసర్పణం యశ్చ తేరవ్యాదివారేషుచే
త్యుర్ధ్వాభస్సుఖదగ్ధరోగసుతసౌఖ్యాత్కృత్యమూశ్చకృమాత్॥

తా॥ మంచము ఒకజాతి కట్టచే చేయబడెనేని సౌఖ్యంబును, రెండుజాతుల క
ర్రలచే తేయబడెనేని బలవృద్ధియును మూడుజాతులకర్రలచే చేయబడెనేని యాయు
క్షీణంబును, నాలుగుజాతుల కర్రలచే చేయబడెనేని మరణంబును ఇచ్చును. ఇకపట్టె
డ మొదలగునవి నేయుటకు ; అదివారమునాడు సేసినేని లాభము, సోమవారము ను
ఖము, మంగళవారము అగ్నిదగ్ధము, బుధవారము రోగము, గురువారము పుత్రలాభ
ము, శుక్రవారము సౌఖ్యము, శనివారము మరణము ; అగునని తాత్పర్యము.

—౫. క్రొత్త కుండతడుపుటకును, క్రొత్త రోలు వాడుకచేయుటకును.—

శ్లో॥ మృద్భాండార్ద్రకరంశుభంచ విధివిష్ణ్వగ్నేజ్యమిత్రానిలా
ద్యృక్షేష్వర్కబుధేందువారయుత పూర్ణాప్సేవ సందానుచ
బ్రహ్మాంద్రాదితివ్యవాయు వరుణాద్యైర్కార్య మూలాసుచే
న్ననోవ్యటూఖల ఛుట్టనంచ శుభదంతేష్యేవ వారాః॥

తా॥ రో- క్ర- హ- పుష్య- ఆనూ- స్వా- ఆశ్వి- ఈ ౭ నక్షత్రములందును, ఆది- సోమ- బుధవారములందును, ౧- ౫- ౬- ౧౦- ౧౧- ౧౫- శుక్రధులందును, శ్రావణ- కుండల- పుటకు శుభము॥ రో- కే- పున- పుష్య- స్వా- కర- ఆశ్వి, ఉ- హ- మూ- ఈ ౧౦ నక్షత్రములందును, పూర్వా- క్త- తిధివారములందును శ్రావణ- రోలు వాసుక- చేయుటకు శుభము.

—౬. పశువులకుబందమువేయుట, చల్లచేసేస్తంభముపాతుట
వీనికిశుభకాలము.—

శ్లో॥ రేవత్యశ్విని తివ్యపూర్వ శశిమూలక్షేపా జేవేజ్యశు
కౌర్మానాంయది వాసరేషు శుభదం గోష్పాద బంధంతదా
తద్వా రేషు హయాదితీందు గురుచిత్రాంత్యార్క మైతేమిచే
స్త్రింధన్వాశ్చకృతం శుభం శనిగృహే సంస్థాపనం నర్వదా॥

తా॥ రేవతి, ఆశ్వి, పుష్య- పూ- మృ- మూ, ఈ ౬ నక్షత్రములందును, గురు, శుక్ర, భానువారములందును గోదోహనకాలికం బగు బందమువేయుట శుభము- పూర్వా- క్త- వారములందును; ఆశ్వి, పున, మృ, పుష్య, చి, రే, హ, ఆనూ, ఈ ౮ నక్షత్రములందును, మకరకుంభలగ్నములందును, మంధనీదండమనగా చల్లరాదు పాతుటకు శుభము.

—౭. పశువులనుకట్టుటకును, దొడ్డివేయుటకును.—

శ్లో॥ కావ్యార్యరుణవారయుక్త మృగమూలాజైకపాదశ్విసీ
జీవార్కాదితిభేషుబంధన మభూద్వృద్ధిం పశూనాం తథా
తిష్యేదేవగురోచ్చవాసరయుతే గోశేచలగ్నేవృషే
తస్మిన్ శ్చైన్యగచోరబాధరహితం గోష్ఠంగవాం సౌఖ్యదం॥

తా॥ మృగ, మూ, పూ- భా, ఆశ్వి- పుష్య- హ- పున- ఈ ౭ నక్షత్రములందును పశువులను నూతనముగా కట్టెనేని పశువుద్ధియగును. పుష్యమీనక్షత్రము గురువారముతో గూడిన దినమందు పృషధలగ్నమందైనను పృషభాంతయందైనను పశువులదొడ్డి వేయబడెనేని మృగచోరబాధలు లేక పశువులు సుఖముగ నుండును.

—౮. పశువుల ప్రయాణమునకును, దూడలను కాడిపూచుటకును.—

శ్లో॥ యామ్యార్ద్రానలమైత్రీమూలమఖవాతాదిత్య చిత్రేందుషు

స్వీకర్తం శుభదం కుజార్క శనివారేషుప్రయాణం పశోః
చేజ్జీవారుణ వారయోర్వరుణ శూర్పార్కార్య బ్రహ్మాంద్రయా
మ్యాద్యంత్యాదితిథేషు సవ్యవృషభ స్కంధేషు యుగ్యంఘటేత్ ।

తా॥ ధ- ఆర్ద్ర- కృ- అనూ- మూ- మ- స్వా- పున- చి- మృ ఈ ౧౦ నక్ష
త్రములందును, కుజ- రవి- శనివారములందును క్రయము మొదలగువానిచే బహుపుట
గ్రాత్ర గా దెచ్చుటకును, గురు- రవి- వారములందును శత- విశా- హ- పున- రొ-
శ్య- ధ- ఆశ్వి- రె- ఈ ౮ నక్షత్రములందును దూడలం గ్రాత్ర గా కాడి పూన్చుటకు
ను శుభము.

—౯. పోతులనుపూచుటకును, వృత్తి చేను చల్లుటకును.—

శ్లో॥ కాలత్వష్ట్రహరిస్థిరాహిషు శ నేర్వాశేశుభంచాప్తమీ
రిక్తామాసు సవంచయుగ్య ఘటనం పుంమాహిషస్కంధయోః
కార్వాసస్యచబీజ వాపనవిధిర్గుర్వర్కవారేంగనా
కర్కశ్చంత్యేష్వదితీయమార్కగురువారాద్యం త్యైదైత్యేందుః॥

తా॥ ధ, చి, క్ర, రొ, ఉత్తరాత్రయము, అశ్లేష ఈ ౮ నక్షత్రములందును,
శనివార మందును, ౮-౪-౯-౧౪-3౦, ఈతిథులందును శాస్త్రపోతులకు దుక్కి మ
ప్పటకును కాడిపూయుటకును శుభము. గురు, రవి వారములందును, కన్య, మీన, క
ర్కట లగ్నములందును, పున, ధ, హ, పుష్య, స్వా, ఆశ్వి, రే, మూ, మృ, ఈ ౮ న
క్షత్రములందును వ్రత్తి చేనుచల్లుటకు శుభమని తాత్పర్యము. ఉత్తరాత్రయ మనగాః—
ఉత్తర, ఉత్తరాషాఢ, ఉత్తరాభాద్రీనియు, పూర్వాత్రయ మనగాః—పుబ్బ, పూ
ర్వాషాఢ, పూర్వాభాద్రీనియు నెఱుంగునది.

౧౦. సెనగ మొదలగు చేలు చల్లుటకును, విత్తనముల కట్టకట్టుటకును.

శ్లో॥ మూలాత్ర్యుత్తర వైష్ణవేంద్వదితి వన్వంత్యాజ్ఞైశ్చారానితే
ష్యేవంకర్కధనుర్ఘటస్థిర గృహేష్వాహుశ్చ వారేశుభే
బీజావాపనమన్వహంచణక గోధూమాఢ కానాంశుభం
మూలాత్ర్యుత్తర మైత్రీశూర్ప మఘవిష్ణ్వం త్యేజ్యభే బంధనం॥

తా॥ మూల, ఉత్తరాశ్రియము, శ్రీ, మృ, పున, ధ, రే, రొ, అనూ, స్వా,
ఈ ౧౨ నక్షత్రములందును, కర్క, ధను, తులా, పుష, సిం, పృశ్వి, కుంభ, ఈలగ్న
ములందును, బుధ, గురు, శుక్రవారములందును, సెనగ, గోధుమ, కంది విత్తనములు చ

బుటకు శుభము. కుడిన్ని మూల, ఉత్తరాత్రయము, ఆనూ, విశా, వా, శ్రీ, రే, పుష్య, ఈ ౧౦ నక్షత్రములందు, నమస్తజాతుల విత్తనములున్న కట్టగాఁజేటి జాగ్రత్త చేయుటకు శుభముని తాత్పర్యము.

—౧౧. అరటిచెట్లు, మామిడిచెట్లు వేయుటకు.—

శ్లో॥ పుష్యోత్తరాభాద్ర మఘాశ్విపౌష్ణ
మైత్ర్యార్యభేషుక్తియ కీటవృషాంగనాను
పూర్ణాజయూసు భృగువిగ్గురువాసరేషు
సంస్థాపనం కదళిభూత వనాదికార్యం॥

తా॥ పుష్య, ఉభా, ను, ఆశ్వి, రే, ఆనూ, ఉత్తర, ఈ ౩ నక్షత్రములందును మేష, వృశ్చిక, పుష, కన్య ఈలగ్నములందును, ౩-౫-౧౦-౧౩-౧౫, ఈతిధులందును బుధ, గురు, శుక్ర వారములందును అరటి మొక్కలును, మామిడి మొక్కలును వేయుటకు శుభము.

—౧౨. కొబ్బరితోట మొదలగు తోటలు వేయుటకు.—

శ్లో॥ వాక్పతౌచాశ్వినీహస్త మృగమైత్రా సురేషుచ
ఖర్జూరనారికేళాది తగుసంస్థాపనంశుభం॥

తా॥ పుష్య-ఆశ్వి, వా, హస్త, ఆనూ, మూ, ఈ ౬ నక్షత్రములందును ఖర్జూర నారికేళాది వృక్షములు తోటవేయుటకును, శుభము. అదికబ్బలుచేతి పోక చెట్లు పులికి మొదలగు ఫలవృక్షము లన్నియును వేయవచ్చునని తాత్పర్యము.

—౧౩. సకలఫలవృక్షములకును.—

శ్లో॥ రేవత్యుత్తరగోహిణీగురుక రాదిత్యేషునక్షత్రే
హయకావారుణవాజినోశ్చశని జ్యేష్ఠార్ద్రేషు వారేషుచ
వృక్షస్థాపనవీజవాసన హలపూరింభ కాశ్యేషుభం
కన్యాకర్కరాయు గోక్షమీన మకరేసంపూర్ణాఘాత్రీఫలం॥

తా॥ రేవతి, ఉత్తిరాత్రయము, రోహిణి, పుష్య, వా, పున, మూ, స్వాతి, శత, ఆశ్వి, ఈనక్షత్రములందును, గురు, బుధ, సోమవారములందును, కన్య, కర్కి, మిథున, పుష్య, మీన, మకర, ఈ రాసులందును, హల కర్కరంభము, నమస్తబీజావాసకము, నమస్తఫలవృక్షములన్న వేరుబడి నేనినూ ధూమినరత్రూణా ఫలప్రసంబగును.

—౧౪. పాగతోటవేయుటకు.—

శ్లో॥ నిశాకరేగురారాదే తుగంగేకాలవాతయోః
గురుభౌమార్కనారేషు స్థావ్యంచేద్ధూమవత్రీకం॥

తా॥ పృ, పుష్య, ఆర్ద్ర, ఆశ్వి, భ, స్వా ఈ ౬ నక్షత్రములందును; గుర, రవి, భౌమవారములందును పాగతోట వేయుట శుభము.

—౧౫. గంజాయితోట వేయుటకు —

శ్లో॥ మూలోత్తరాదితీశకృ పౌష్ణమైత్రీకరేందుషు
భౌమార్కగురువారేషు స్థావ్యం గాంధారికస్యచ॥

తా॥ మూల, ఉత్తరాశ్రయము, పునర్వ, శ్రే, రే, ఆనూ, వా, మృ, ఈ ౮ నక్షత్రములందును; కుజ, గురు, రవివారములందును గంజాయితోట వేయుటకు శుభము.

—౧౬. చేలకాపుకు.—

శ్లో॥ చిత్రాశ్విసస్యగ్ని నిశాచరేషు వారేషుజీవేందుజభాగవానాం
సస్యస్యగుప్తిం మృగనాగచోరైః క్రోడాద్వికస్యాన్భయనాశనంచ॥

తా॥ చిత్ర, ఆశ్వి, భ, కృ, మా ఈ ౫ నక్షత్రములందును; బుధ, గురు, శుక్రవారములందును చేల కాపు నిమిత్తము వెళ్లినేని, ఆడవిసందులు మొదలగు మృగములచేతను, సర్పములచేతను, దొంగలచేతను భయము గలుగదు.

—౧౭. పుల్లీతోటపాతుటకు.—

శ్లో॥ రేవత్యశ్వినిమైత్రీవాయు వరుణాదిత్యేంద్రవిష్ణిజ్యమూ
లార్కార్యేందుషు భానుసోమ గురువారేష్వేన వృద్ధిప్రదం
పూర్ణాయాంమృగ మీసకీట కథనుః కుంభేషుచార్కోదయే
స్థావ్యంగృంజనబీజమాహు రితివాసిస్తాత్రిగార్ధ్యాదయః॥

తా॥ రే, ఆశ్వి, ఆనూ, స్వా, శ, పున, శ్రే, శ్ర, పుష్య, మా, వా, ఉభ, మృ ఈ ౧౩ నక్షత్రములందును; భాను, సోమ, గురువారములందును; ౫, ౧౦, ౧౫ ఈతిథులందును, మకర, మీస, పౌర్ణిక, ధను, కుంభ, సింహ లగ్నములందును పుల్లీతోట వేసినేని, వృద్ధి యగునని విశిష్టాదులు చెప్పిరి.

—౧౮. కొత్తధాన్యము తెచ్చుటకు.—

శ్లో॥ మృదుషీ పౌఖ్యియుజ్జేషు శశిభృగ్విజ్యవాసరే

చంద్రతారాబలేచస్యా న్నవ్యధాన్యాగమం శుభం॥

తా॥ చిత్ర, రే, మృ, అనూ, అశ్వి, పుష్య, వా ౨ ఈనక్షత్రములయందును ; సోమ, గురు, శుక్రవారములందును ; చంద్రతారా బలయుక్త మగుచుండగా, క్రొత్తధాన్యము పొలమునుంచి తమ గృహమునకు తెచ్చినేని శుభమగును.

—౧౯. క్రొత్తధాన్యాన్నము భుజించుటకు.—

శ్లో॥ తిష్యాదిత్యాశ్విదైత్యాధిప వసువర మేవ్యంత్యచిత్రావిశాఖా
శ్రీశచ్రాచేత సార్కశ్వసన పితృవిశాధీశ మిత్రోత్తరాను
రిక్తాహిత్యాంత్య మేమాలిఖచ శుభతిథౌచాష్టమస్థం శశాంకం
హిత్యామందేగురౌవాశుభమితి మున యోనవ్యధాన్యాన్నభుక్తిం॥

తా॥ పుష్య, పున, అశ్వి, మూ, ధ, రో, రే, చి, వి, క్ర, శతి, వా, స్వా, మ, మృ, అనూ, ఉత్తరాశ్రయము ఈనక్షత్రములందును ; ౨, ౩, ౫, ౭, ౧౦, ౧౧, ౧౩ ఈ తిథులందును ; మేష, వృశ్చి, మీన ఈలగ్నములందును ; అష్టమచంద్రుడు లేకుండగాను శని, గురువారము లందును క్రొత్త ధాన్యాన్నమును భుజించెనేని, శుభమని మునులు చెప్పిరి.

—౨౦. కొత్తభూమిలో కృషికి బ్రవేశించుటకు.—

శ్లో॥ మైత్రాశ్రత్రయ రోహిణీవసుమఖాదస్రొత్తరాంత్యానురే
ష్వాద్వారజ్జకవేది నేషు శుభదోమధ్యస్తుచాందేదినే
త్యక్త్యారిక్తదినాదిదగ్ధదిపసా దశావమావైధృతి
వ్యాపూత వ్యతిపాతవిప్లిదివసా శేషాః కృషోశోభనాః॥

తా॥ అనూ, వా, చి, స్వా, రో, ధ, మ, అశ్వి, ఉత్తరాశ్రయము, రే, మూ, ఈ నక్షత్రములందును ; భాను, భౌమ, బుధ, శుక్రవారములందును ; కృషి భూమియందు బ్రవేశించుట శుభమనియును ; సోమవారము మధ్యమ మనియును ; రిక్త, దగ్ధ అనే తిథులును ; వ్రతినత్తను, ఆమావాస్య, ఆవిమ, వైధృతి, వ్యాపూత, వ్యతిపాత, ఈయొగములున్న విప్లి లేక భద్రకరణంబును వీని బరిత్యజించి తక్కిన దినములు కృషి భూమియందు బ్రవేశించుటకు శుభము.

—౨౧. ఏరువాకకు.—

శ్లో॥ శూర్పార్కేందు మఘాదితీ విధిహయశ్రీశత్రయత్రయత్తర

క్రవ్యాచాంత్యసమీర మిత్రగురుశుక్లాజార్యతీర్థత్వసాం.
 వారేస్యాద్ధల కమకగోంత్యయుగ కన్యాచాపకీట శుభం
 తౌలీనకృణుటాజకర్మహరిషు పౌణిఘ్నసస్యక్షయా
 చోంత్రాసపశుఘ్న వాహభుజగత్రానాథవేయుః కృమాత్ ||

తా॥ విశా, హ, మృ, మ, పున, రో, ఆశ్వ, శ్రీ, ధ, శ, ఉత్తరాశ్రియము,
 మూ, రే. స్వా, ఆనూ, పువ్య, ఈనక్షత్రములందును, కుజ, గురు, భానువారము లందు
 ను, పుష, మిస, మిధు, కన్య, ధను, శ్చిశ్చి, ఈలగ్నములందును హల కర్మకు శు
 భముగును.

మరియును, తులాలగ్నముందు హలకర్మ ఆరంభము చేసెనేని పౌణిఘ్న
 యు, మకరమందైతే సన్యవాశంబును, కుంభమందైతే చోంభితియు, మేషమందైతే ష
 కునాశనమనియు, కర్కటకమందైతే విర్న నాశనంబనియు సింహమందైన సర్పభయము
 నియుం జెప్పబడిను.

— ౨౨. బీజావాపనమునకు. —

శ్లో॥ రిక్తాపర్వవిష ప్రిదోషరహితే వారేశుభానాం గృహే
 షీప్రిస్వాతిమ్మదుధువాసుర మఘావిష్ణుత్రయాభ్యోదుష
 బీజావాపనమాద్యమేవఫలదంస్యాత్పూర్వ సస్యేవరే
 యద్వణాగ్రిహవాసరేషు యదివాతద్వణాబీజంవపేత్ ||

తా॥ రిక్త తిథులును, సంవపర్వంబులును, త్యాగ్య ఘటికలును, ప్రిదోషకాలం
 బును వీనింబరిత్యజించి తక్కిన తిథులయందును, శుభగృహవారముల యందును షీప్రి
 సంజ్ఞలనగా—ఆశ్వ, హ, పువ్య, నక్షత్రములయందు చిత్రీ, రే, మృ, ఆనూ, రో,
 ఉత్తరాశ్రియము, స్వా, మూ, ను, శ్రీ, ధ, శ, ఈనక్షత్రములందును విత్తనములం జ
 ల్లెనేని ఫలప్రిదంబగుననియును, మరిన్ని ఏలెన్నెగల విత్తనములును ఆపన్నెగల గృహ
 వారము లందు అన్ని విధములయిన విత్తనములు చల్లిన శుభమనియును బుధ, గురు,
 శుక్రవారములందు అన్ని విధములయిన విత్తనములు చల్లిన శుభమనియు, ఏరువాకకు జె
 ప్పినలగ్నములయందు విత్తనంబులం జల్లిన ఫలప్రిదంబగుననియు చాత్యర్థము.

— ౨౩. క్రొత్తగా ధాన్యాదుల రాశి కొలుచుట. —

శ్లో॥ మైత్రాశ్కేందుమఖోత్తరాత్రయహయత్వష్టాంత్యభాగ్యత్రయ

బ్రహ్మంగీరసభేషభద్రజయ పూర్ణాభ్యేతిథౌచేచ్ఛభం
 గోసింహాంత్యఘటాంగనాయుగ ధనుర్లగ్నేష భృగ్వార్యయో
 ర్వారేపావగృహేషు పాపఖఘరాస్సామ్యాశ్శుభేషుస్థితాః॥
 స్యాద్వారస్థిత దుర్ముహూతఃసహితే సేందూదయే వాతధా
 ఋక్షత్యాజ్యయు తేతుమాససమయ (ప్రాప్తేతులగ్నేయదా
 మధ్యేభృగ్యమఖర్ష తోరణయుతే చేధాన్యరాశేఃక్రమా
 న్త్రందం మాసమితి బుధివంతిమునయోతద్వృద్ధి సంప్రాప్తయే॥

తా ఆహ, హ, మృ, మ, శత్రరాశియు, ఆశ్వి, చి, రే, పూర్వాశియును
 శో, శ్రవ్య ఈనక్షత్రములందును, ౨-౩-౫-౭-౮-౧౦-౧౨-౧౩-౧౫ ఈతిథులందు
 ను, పుష, సింహ, మీన, కుంభ, కన్యా, మిథు, ధను ఈలగ్నములందును, గురు, శు
 క్రవారములందును ఆముహూర్త లగ్నానికి ౩-౬-౮-౧౧-౧౨ ఈస్థానములందు
 దు పాపగ్రహంబులును, ౧-౪-౫-౭-౯-౧౦ ఈస్థానములందు శుభగ్రహంబులు నుం
 డగా, రాశికోలకు మధ్యసమయముకు వున్న లగ్నము వారదుర్ముహూర్తము నోసైన
 ను చంద్రావయముతో నైనను, నక్షత్రత్యాజ్య కాలముతోనైనను కూడియాండగా ను
 న్ను, అంతోక్షమందు మహానక్షత్రము మధ్యాహ్న మైయుండగానున్న ధాన్యాధి
 రాసులను నింపాదిక కొలిచెనేని ధాన్య పృద్ధియగునని మనులు చెప్పిరని ఫలగ్రంథముం
 దు జెప్పబడియున్నది.

—౨౪. రాశికోలకు ప్రత్యేకవారఫలము —

శ్లో॥ బుధస్త్రిభాగం వసుభాగ ముర్విజోరవి ర్దశాంశంచ శశీకళాంశం
 శనైశ్చరోవిశతి భాగమాహారేన్నభాగహారో గురుభార్గవోతథా॥

తా॥ రాశిని కొల్చునాకు బుధవార మయ్యేనేని మొత్తము రాశియొక్క ౩ వ
 పాలునున్న, మంగళవారమయ్యేనేని ౮ వ పాలునున్న, ఆదివారమునాడు ౧౦ వ
 పాలునున్న సోమవారము ౧౬ వ పాలునున్న, శనివారము ౨౦ వ పాలునున్న ఈ
 రీతిగా వారిండును. గురుశుక్రవారములందు కొలిచెనేని యెంతవారము ధాన్యాదుల
 నున్న వారింపరియును తార్కర్యము గడుక గురుశుక్రవారములు ధాన్యాదింసులకొల
 తకు ఘోరిభయము.

—౨౫. తొరమునకు.—

శ్లో॥ శస్తాహస్తచతుష్టయాదితిగురుక్రికత్రయాద్యందవో
జ్యేష్ఠాంశ్యోదుచమధ్యమంచశుభకృచ్ఛంద్రజ్ఞవారాన్వితే
రోగాంతేమృతకర్మసుక్రతువిధౌ పుణ్యస్థలశోభనే
కారాగారవిమోచనశుభకరం తొరంతువర్జ్యాన్వపి॥

తా॥ హస్త- చి- స్యా- విశా- పున- పుష్య- శ్ర- ధ- శర- ఆశ్వి- మృ- శు- ఈ-
నక్షత్రములందు ప్రశస్తము. జ్యేష్ఠ- రేవతి ఈ ౨ న్నూ మధ్యమములు. సోమ- బుధ-
వారములందు మంచిది. ఈ ప్రకారములో చించి మంచిరోజున తురకర్మ చేయించు
కొనవలయును మరియు నొక్క విశేషంబుగలదు. యేమనిన; రోగియొక్క ఆరోగ్య
స్థానదినమందును, మృతకర్మలయందును, యాగాది క్రతునిమలందును, పుణ్యక్షే-
త్రములందును శుభ కార్యములందును, చెరసాలనంచి విడువబడినరోజుననన్ను నిషేధ
తీధివారాదులు తటస్థించినను తురకర్మ శుభకరమే యగును.

—౨౬. ప్రయాణమునకు.—

శ్లో॥ అర్కాంత్యాదితిష్యమైత్రవసువిష్ణింద్యశ్వీమూలానుగో
కర్కీసింహధనుర్మగేషుబుధశుక్రాశ్రిందువారేతథా
హిత్వాద్వాదశిపూణిమాన్వమతిధీ భద్రానుపూణా జయా
భిఖ్యేష్వహ్నిషుచేత్రయాణమనిశం తత్కార్యసిద్ధిర్భవేత్॥

తా॥ హస్త- రే- పున- పుష్య- ఆనూ- ధ- శ్ర- మృ- ఆశ్వి- మూ- ఈశ-
త్రము లందును, పుష- కర్కట- సింహ- విధు- ధనుర్మగము లందును, బుధ- శు-
క్ర- గురు- సోమ-వారములందును, ౧౨- ౧౫- ౧౬ ఈ తిథులు గాక తక్కిన అనగా
౨- ౩- ౪- ౫- ౬- ౧౦- ౧౩- ఈతిథులందును ప్రయాణమైతే కార్యసిద్ధి యగును.

ఇందు జెప్పబడినలగ్నములలో మిధునలగ్నమును కాలామృతములో నిషే-
ధించెను.

౨౭. ప్రయాణవిషయమై పోగాదిదిక్కులకు తిధివారాది శూలలును,
శూలల పరిమాణకాలంబును.

కూర్మనకు; బౌలిపత్త, నవమి, శని సోమవారములు జ్యేష్ఠధనిష్ఠలు; కుల, కం-
భములును. ఆగ్నేయమునకు ౩.౧౧ తిథులు; గురుశనివారములు; మకరములును. ద-
క్షిణమునకు; ౪, ౧౩ తిథులును; గురువారము; శ్ర, ఆశ్వి, మీన, పుష్యకమును. ౫

దైవజ్ఞకర్తామృతే

శృతిః; ౪-౧౨ తిథులును; సోమ, శుక్రవారము కర్మటలగ్నము. పశ్చిమమునకు; ౫-౧౪ తిథులును; శుక్ర, రవివారములు, పుష్య, రో, ధను, సింహములు. వాయువు మునకు; ౬-౧౫ తిథులు; కుజ, భూమికారములు; మేషులగ్నము. ఉత్తరముకు; ౭-౧౦ తిథులు, బుధ మంధకారములు; బౌద్ధ, పూర్వ, మృగ, కన్యాలగ్నములు. యా కాన్యమునకు; ౮-౯ తిథులును; బుధవారము; మిథునలగ్నములు కూలలని యెఱుంగువది.

ఈప్రకారము ఆయాదిక్కులకు చెప్పబడిన తిథివారములగ్నములను విడిచి తక్కినవానియందు పఠనమై తెల్లవచ్చును.

మినికి శ్లోకములు వ్రాసెనేని గ్రంథవిస్తారముగవని సంక్షేపింపబడియె.

ప్రయాణనిషయమై విక్రులకు మంచివారములు.

కూర్పునకు; మంగళవారము, దక్షిణమునకు; సోమ శని వారములును, చక్రమునకు; బుధగురువారములును, ఉత్తరమునకు; రవి శుక్రవారములందు బోవ జరుగును.

౨౨. నూతన వస్త్రధారణమునకును, ఆభరణ ధారణమునకును.

శ్లో॥ కుర్యాన్నూతన వస్త్రాభరణశృతిం విష్ణుత్రయార్కత్రయం
బ్రహ్మదిత్యగురుత్తరాద్వశశిభృన్మిత్రాంత్యమూలెష్వపి
వారావారదినేశయోఃప్రతిపదం రిక్తావమావప్తమీ
సందావైధృతివిప్రీతాతపరిఘాః హిత్యాధమందేధవా॥

తా॥ రవి, కుజ, శనివారములును, ఉభయాష్టమీ ప్రతిపత్తులును, సందరికతిథులును, దినత్రయములును, పరిఘవైధృతి యోగములును, భద్రకరణములును, వ్యతిపాత మహాపాతలను, వీనింబరిత్యజించి తక్కిన తిథివారములందును, అశ్వి, రో, మృ, పున, పుష్య, ఉత్తరాత్రయము, వా, చి, స్వా, ఆనూ, మూ, శ్ర, ధ, శర, రే, ఈసక్షత్రములంధును, శిశువునకు నూతనముగా వస్త్రాభరణములు ధరించిన శుభము గలుగును.

— ౨౩. కూపారంభమునకు. —

శ్లో॥ మైత్రత్ర్యుత్తరవారుణార్కమఘపిష్టివంద్యాజజేహేషపా
మాణాచామృతశుల్కనీరమజలం యోరోదకంక్షీరకం
కీలాలంసజలంచపల్వలమిదం భాన్వాదివారేషుచే

తూర్ణాఽయాంచజయాష్టమీవిరహితే విద్యాదశీభద్రకై
 కర్కణ్యంత్యమ్మగేషుకుంభవృషయోస్తాఽలీయుగాభిష్యధో
 పూర్ణాఽథాఽంశజలంక్రమాద్భవతిశేషేష్యేననష్టంజలం
 ఏకద్విత్రిచతుర్థృహేష్టశుభగెష్వారంభలగ్నస్యత
 శాత్రుశాధ్యలగాశ్త్రదర్శనమిదం కూపస్యచైవక్రమాన్
 పాపాఃకేంద్రగతాతీసూర్యభవనెష్వశ్త్రానసందర్శనం
 కేంద్రదేవాజలభేషచంద్రభృగుజౌనీరాధికంకూపతః
 త్రిణిత్రిణీయథాక్రమంవిలిఖతం కూపాకృతౌవతుఃలే
 చక్రేజాదిహిమాంశుభాంతమనిశం పౌగాదిమధ్యేపిచ
 నిర్నిరంసజలాజలాజలసుధా తుల్యోదకాజీవన
 స్వాద్యంభాంసికషాయకంనలవణం మధ్యచకేఘ్రింజలం
 కూపస్యాహదిగర్వణస్య ఫలమేష్వర్యంచ వృద్ధింసుతై
 హీనం సౌఖ్యమరిష్టదంచమరణం సంపచ్చశశోభిభావం
 మధ్యేనాశకరం నివేశనభువస్యాచ్ఛంభు కోణాదికం॥

తా॥ అనూ, ఉత్తరాశ్రయము, శత, హ, మ, శ్ర, క్షే, రో, పున్య, ఈశ్వరము
 అందు శుభము. ఆదివారమున కూపారంభము జేసెనేని పాపములును; సోమవారమున నమృత తుల్యోదకంబును, మంగళవారమున జలహీనంబును, బుధవారమున యోగోదకంబును, గురువారమున క్షీర తుల్యోదకంబును, శుక్రవారమున జలతోకూడిన యోదకంబును, శనివారమున పచ్చికగుంటవలెను నీరున్న కలుగను. గాన; సోమ, గురు శుక్రవారములయందును; ౧, ౪, ౫, ౭, ౧౦, ౧౩, ౧౫, ఈతిధులయందును, కర్కణ, మీన, మకర రాసులయందును పూర్ణాజలమనియును; కుంభ, వృషభ లగ్నములయందధికజలమును; కులా, మిథునలగ్నములయందు పాదజలంబును గలుగుగాన; కర్కట, మకర, మీనరాసులందును, కూపారంభలగ్నమునకు ౧, ౨, ౩, ౪ గృహములందు పాపగ్రహములు లేకుండగానున్న లగ్నాదిశేంద్రములందు శుక్రిచంద్రులుండగానున్న, యీచంద్రశుక్రలే కర్కట, మకర, మీనములనెడు జలరాసులందుండగానున్న, కూపారంభము జేసెనేని సంపూర్ణజలము దొరకునని తాత్పర్యము. లగ్నాదిశేంద్రములందుగాని లగ్నాదిగా ౧, ౨, ౩, ౪ స్థానములందుగాని పాపులున్నను, లగ్నమందు రవియున్నను పాపములు గన్పించును. పాపులు లగ్నమందుంటే మొద

టి నిలువులోనున్న ౨ ట వుంటే ౨ వ నిలువులోనున్న, ౩ ట వుంటే ౩ వ నిలువులో నున్న; ౪ ట వుంటే ౪ వ నిలువులోనున్న రాళ్లు గన్పించును. ఈలాగు కూపారంభ శుభముపొందెడిమాట బాగ్యశ్రీగా నుంచవలెను.

—కూపచక్రవిన్యాసము.—

కూపాకారముగా అనగా పరుకాలముగా పొకచక్రమువేసి యందు లోహిణిన క్షత్రియు మొదలు పాగ్రిగాదిగా ఘోషదేవతక్షత్రియుల చొప్పున ౨౭ నక్షత్రియులు మధ్యమముతోగూడ ౯ దిక్కులందును లిఖించగా నందు చుద్రుగిడున్న నక్షత్రియు కూపచక్రముకు; కూర్పు, దక్షిణ, నైర్వతి వాయువ్యదిక్కులనున్న నక్షత్రియులలో శోకిటి యొ యుండే నేని జలనాశనమనియు, అగ్నేయమున పూణజలమనియు, పశ్చిమమున అమృతకుల్యోదకంబనియు, ఉత్తరమున రుచ్చమగుజలమనియు, యాకాన్యమున లవణ జలమనియు, వగరనియు, మధ్యచక్రదేశమందు శిశుుజలమనియును తాత్పర్యము.

—కూపమునకు ఆర్యణముచూచే క్రమము.—

తాము నిజమించు స్థలమునకు కూపము యాకాన్యభాగమున నుండేనేని విశ్వరంబును, గూర్పున పృథ్వియును, అగ్నేయమున బుద్ధివాళకలును, దక్షిణమున సౌఖ్యంబును, నైర్వతిని అగ్నియను, పడమర మరణంబును, వాయువ్యమున సంపదయు, ఉత్తరమున కళుగ్రాహిణియును, మధ్యమునందు నాశనమును గలుగును.

—౩౦. ఇక రజస్వలాప్రకరణము.—

శ్లో॥ కన్యాయా, ప్రథమాతావే శుభకరాణ్యా ద్యంత్యమూలోత్తరా బ్రాహ్మిజ్యేందు దినేశపంచక హరితీజ్యే వనాన్యానితు వారాశ్చేందుజజీవశుక్రశశినాంతే హించవర్గాశ్శుభాః కేంద్రోపాంత్యధనతిక్రోణసహితాశ్చన్యేరి లాభదిగ్విగాః॥ కాలా॥

స్త్రీయొక్క రజస్వలాసమయమందు; అర్వి, రె, మా, ఉత్తరాశ్రియము, శో, శుక్ర, మృ, హ, చి, స్వా, వి, అనూ, శ్రీ, ధ, క, యానక్షత్రియులను, బుధ, గురు, శుక్ర, సోమచారములను, యాశుభగ్రహములయొక్క మడ్లగర్హమున్న మంచిది. ఈశుభగ్రహములు రజస్వలాభగ్నమునకు కేంద్రములందు అనగా ౧-౪-౭-౧౦ స్థానములందున్న, ౧౧, ౨, ౫, ౯ స్థానములందును పుండగానున్న పాత్రలు ౬-౧౧-౩ స్థానములందుండగానున్న శుభప్రదమని చెప్పబడెను.

శ్లో॥ కృత్తికార్ద్రాపునర్వసూమఘాజ్యేష్ఠారజస్వలా

అదివారేశుభం పోక్తం సాకన్యామంగళప్రదా

ద్వితీయతురజోమష్టం పంచవింశతిభోజనం

తిప్రదేచచతుర్థేచ శాంతిం కుర్యాద్వధావిధి॥ ఫలగ్రంథముః

టీక॥ అర్చి, శ్యే, పున, మ, కృ, యానక్షత్రిముల పృథకుపాదముందు రణ
స్వల అయితే శుభము; ౨ వ పాదములందైతే స్వల్పరోషముగాని ౨౫ గురు బ్రాహ్మ
ణులకు భోజనమిడవలెను. ౩-౪ పాదములయందైతే అధికరోషము గనుక యధావిధి
గా శాంతి జేసికొనవలెను.

శ్లో॥ వైధవ్యానుతనిర్ధనానుభవలం యామ్యుత్రిపూర్వోరగ

ప్యేకద్విత్రిచతుష్పచానియువతేదశద్యుక్రమాదార్తవే॥

టీక॥ ధర, పూర్వాశ్రిము, ఆశ్రి, యానక్షత్రిముల మొదటిపాదములందు
రణస్వలయితే అస్త్రీకి వైధవ్యంబును, యానక్షత్రిముల ౨ వ పాదములందైతే సంకాన
రాహిత్యంబును, వాని ౩ వ పాదములందైతే దారిద్ర్యంబును, వాని ౪ పాదములందై
తే అశుభఫలంబును బుచ్చును.

శ్లో॥ దుఃఖస్యాత్పితృరాద్రయోరదితిభేనాబంధకీకృతభ

వ్యగ్నానిన్వతరాత్రిభౌమదినకృద్వారేషురోగార్తికృత్॥ కాలాః

చెడ్డవానిఫలములు :—నుఖ, అర్చిలయందైతే దుఃఖసంతురాలు అగును; పున
ర్వసు శ్యేష్ఠలయందును వృథిచారిణి; కృత్రికయందుపరిధ్రికాలు అగును. మతీయును
రవి, కుజ, శనివారములందైతే రోగములచే బీడింపఁబడును.

శ్లో॥ సంధ్యోపస్తవపర్వపాతపరిఘారిక్తాప్రమీద్యాదశీ

వష్ఠీవిష్ఠివిపావమాదిదివసాదుష్టకాసంస్థారవిః

రంధ్రేందుర్నిధనోచుభర్తురశుభాయోగానిశావైధృతిః

పాపాకాంతభమస్తపావపనతిః కన్యాశావేదోషకృత్॥ కాలాః

టీక॥ సంధ్యాకాలము, ఉపద్రవకాలము, పర్వము, మహాపాతకాలము, బలికు
నామయోగమున్న, రిక్తిధులున్న ఉభయపక్షములయందలి అష్టమి, ద్వాదశి, వృశ్చి,
తిథులున్న, విష్టికరణము, విషకాలము, దినశ్రియము మొదలయిన తిథులయందున్న
మూర్కుడు దుష్టరాశియందున్న చ్యుడును అస్త్రీయుక్కు భరణాకు, అష్టమచంద్రానైధన
తారలయందును, ఇంకా దుష్టయోగములు, రాత్రిభాగము, వైధుతిశామయోగము

పాపగ్రహమున్న నక్షత్రము, రజస్వలనక్షత్రముకు శుభమమందు పాపగ్రహముండ
గావీయందు స్త్రీ రజస్వల యయ్యెనేని దోషము. మరిన్ని.

శ్లో॥ ధ్రువశేంద్రాసురభేషుచిత్తవరుణేం ద్వర్కే త్రరాస్వంత్యశూ

రాస్వత్స్వబ్యాసలమిత్రభేషుచవిధౌ పుష్పంచనంద్యశ్యతే

స్త్రీణాంవంచదిగష్టశైలమితనత్పుత్రాభివేయుః క్రీమా

త్వాత్పూర్వత్రయభేషయాహ్యపుణిన్ః పుష్పంచనంద్యశ్యతే

పుంసాంతస్మృఖదర్శనంమరణదం ద్వైకష్టకల్పకృమాత్.

తా॥ శ్రీ-శ్యే- మా- ఈమాకునక్షత్రములలో నొకనక్షత్రమందు స్త్రీ ప్రథమ
రజస్వలయయ్యెనేని అయిదుగురు కొమాళ్లును : చి- శ-మృ-హ- ఉత్తరాశ్రయం, వీ
లో నొకదానియందు దైతే పదిమంది కొమాళ్లును ; శ-చి- ఆప్స పుష్య- స్వాతి- అనో
వీనిలో నొకదానియందుదైతే యెనుమండుకొమాళ్లును ; రోహిణీనక్షత్రమందైతే యేడు
గురు కొమాళ్లును కలుగుదురు. మఱియును పూర్వాశ్రయము అనగా పుబ్బ- పూర్వా
షాఢ- పూర్వాభాద్ర వీనియందు రజస్వలయయిన స్త్రీయొక్క ముఖమును పెనిమిటి రెం
డుసంవత్సరముల వరకును, భరణియందైతే ఒకసంవత్సరమువరకును ఆశ్రమయందైతే
అరుసంవత్సరములవరకును చూడగూడదు. చూచెనేని మరణము కలుగునని శుభ్రగంధ
ము చెప్పుచున్నది.

౧. గ్రంథాంతరమందు॥ శ్లో॥ కూరక్షేపశిఖమాతకవం యదిభవే
త్తచ్ఛాంతిమాదాస్త్రీయాం । కృత్యానంతర మాతకవంచశుభ
భేస్యాచ్చేత్తథావల్లభః । సంయోగం కరుతేశుభం భవతికూర
క్షాస్థితేందారపౌ । స్సామ్యర్థంచగతే భవేదశుభకృన్నేతిస్త్రీ
యామాతకవే॥

తా॥ కూరగనక్షత్రములయందు; ప్రథమరజస్వలయైనస్త్రీ! మందుగా కాలితేని
తిరిగి శుభనక్షత్రమందు యెప్పుడు రజస్వలయగునో అంతవరకును యూరకొని అప్పుడు
గర్భాధానముచేసార ము జేయుటకేని శుభమగును. కూరనక్షత్రమందు చంద్రుడు
న్నను- బూహ్యుడు శుభనక్షత్రమందుండెనేని దోషములేవని యభిప్రాయము. దీనియ
ర్థమునే గ్రంథాంతరమందు మరియొక శ్లోకముగా వ్రాయబడియున్నది.

ఏట్లంటే॥ శ్లో॥ పుష్పంద్యవ్వంనిందితేభేయతస్యా! చ్ఛాంతింకుర్యాదంగ
నానాంచపూర్వం! తత్సంయోగంవల్లభావర్జయేయు! ర్యావ

ద్భూయఃశస్త్రభేదేవదృష్టం॥ ౩౨॥

శ్లో॥ యదాహిసందప్తజనోవిశేషైర్మృతౌషధైస్సౌప్త్యముపైతిభూయః
దధేవగంజోరగదప్తిజంతుస్తదుక్తశాంత్యాశుచిరంసజీవతి॥

తా॥ సర్వదష్టమయిన మనుష్యునకు మంత్రాదిక్రియలచే వెంటనే శాంతిచేయక పోవుట వల్ల యెట్లు హనికలుగునో ఆప్రకారమే ఈనక్షత్రములకు వెంటనే శాంతిచేయకపోయినయెడల అట్లు హని సంభవించును. వెంటనే అట్టి మంత్రమువల్ల యెట్లు ఆ పత్తు నివారణమవునో ఆప్రకారం తద్దోషము శాంతియగును. పిమ్మట గర్భాధానము మూర్త మూలోచింపవలెను.

—౩౧. జనన ప్రకరణము.—

శ్లో॥ గండస్యాచ్ఛినుజనన్తనాఽసితచతుర్దశ్యాష్టదంశేషుచే
దాద్యత్సేమమనంతరంజనకమాత్రోర్మాతులాగ్రీయయోః
స్వస్యాపిక్రమశష్టదంశకయుతాఽయాయాంతుతద్వత్క్రమా
ద్విత్వాంబాపిశృమాతులాత్మనిధనం షష్టాంశకేయేమకృత్॥

తా॥ బహుళచతుర్దశియందు జననమయ్యేనేని యాచతుర్దశి తిథియొక్క మొత్తము అనగా తిథ్యాస్యంతము చేసి దానిని అరింటభాగింపగా నది యొకపాలు అవును. అట్టి అరుపాళ్లకు పదనగా ఫలము చెప్పబడును. అందు మొదటిపాలునందు జననము య్యేనేని తేమంబును, రెండవభాగమందు పిత్తగండంబును, మూడవభాగమందు మాత్మగండంబును, నాల్గవభాగంబునందు మేనమామగండంబును, అయిదవభాగంబునందు భ్రాతృగండంబును, ఆరవభాగంబునందు ఆజననమయిన శిశువుగండంబును, అగును-ఆరవ భాగముగనే అమావాస్యయును- ఆరవంతులుచేయగా మొదటిభాగమందు జననమయ్యేనేని ధనగండము, రెండవభాగమందు మాత్మగండము, మూడవభాగమందు పిత్తగండము నాలుగోభాగమందు మేనమామగండము, అయిదోభాగమందు ఆశివునకు గండము ఆరవభాగమందు శుభప్రదంబును అగును.

—ఇక సిని వాల్యాది తిథిగండములు.—

శ్లో॥ కృత్వాదాద్విరదాదివిత్తమఖిలం త్యాగౌతతోదోషవృత్
సచ్చాంతింకురుతేశుభంయదిసిని వాల్యాంశికోజకాన్తని
సందాదాఘటికాద్వయంచ దశమీవంచమృమాంత్యేతథా

గండస్యాత్తిధి సంధినామక మిదంశాంతిం ప్రకృర్యాస్తథా॥ ౩౫॥

తా॥ సినివారీ అమావాస్యయనగా కృష్ణ చతుర్దశికలిసిన అమావాస్యయని యర్థము. దీనినుందు శిశువుజనన మయ్యేనేని ముంచుగా ఆనగా తక్షణమే శత్రువును పారమగు దానములకేసి పిమ్మట దోషనివారణ కొరకు యథావిధిగా శాంతిజేసేనేని శుభమగును. అమావాస్య, శుద్ధపాడ్యమి, పంచమి, షష్ఠి, దశమి, ఏకాదశి యాతిధులు గండ తిధులగుట వలన దీనిసంధులవగా అమావాస్య, పంచమి, దశమి, యామాక్షతీధులయొక్క అంతమందు రెండు ఘడియలును కృష్ణపాడ్యమి, షష్ఠి, ఏకాదశి, యాతిధులయొక్క అతిమందు రెండు ఘడియలును, తిధినంధులు కావట్టి యాసంధులయందు జననమయ్యేనేని గండమగును. తద్దోషపరిహారమకొరకు శాంతి చేయవలయును.

—శ్రేష్ఠానక్షత్రగండములు.—

శ్లో॥ శ్రేష్ఠిక్షురస్య దశాంశకేషు శిశుజన్మస్యాత్ప్రసోర్మాతరం
అంబాయాః పితరంచ మాతులనిజాంబేస్వాస్వయేద్ద్యేకులే
అగ్నియంశ్యశురంచ సర్వమనిశం నాశందశాంశకృమాత్
పాదేఽంత్యేఘటికాసుతస్యవసువేదాగ్ని కృమాసూద్భవ
చ్చేద్రాత్యన్వితరం తథైవచ శిశోరాత్యానమేవం కృమాత్॥

తా॥ శ్రేష్ఠానక్షత్రాద్యంతమును ౧౦ పాళ్ళు చేయగా నందు మొదటిపాలునందు జననమైతే ఆశిశువుయొక్క మాతా మహిణి, రెండవభాగమందు జననమైతే మాతామహిణిని, ౩ వభాగమందు జననమయితే మేఘమామకను, ౪ వ భాగమందైతే తినతల్లికిని, ౫ వ భాగమందైతే శిశువునకును, ౬ వ భాగమందైతే తనవంశమునకును, ౭ వ భాగమందైతే ఉభయవంశములను, ౮ వ భాగమందు భాగీతలను, ౯ వ భాగమందైతే మానుగారిని, ౧౦ వ భాగమందు సర్వంబును వశింపజేయును. ఇట్లుశ్రేష్ఠులకు మొత్తముమీద ౧౦ పాళ్ళమీద ఫలముచెప్పి తరుగా పుట్టేయొకము అంత్యపాదమునకు మారినను ఫలమును తెప్పించున్నాడు. శ్రేష్ఠాంత్య పాదప్రమాణమును ౧౫ పాళ్ళు చేయగా నందు మొదటి ౮ పాళ్ళలోజననమయ్యేనేని భాగీతలకు, అపిమ్మట ౪ పాళ్ళలో అయితే తండ్రికిని, అతర్వాత ౩ పాళ్ళలో అయితే శిశువునకును గండమని తాత్పర్యము.

—మూలానక్షత్రగండవిభాగము.—

శ్లో॥ జన్మస్యాత్తిధి భాజితానురభభాగేష్వేవ చేత్రక్రమా

న్నాశోః మాంతిపితాపితృవ్యభిషిక్తోతాతతాతఃప్రసూః
తన్నాశ్రృవ్యసృమాతుతా జనకభాితావైవ జాయాపితా
ఘోవంతిత్తుశుభృత్యకాత్మసహజ భాితృశ్చమాతామహః॥

తా॥ మూలానక్షత్రి ఆస్యంతమడియలను ౧౫ పాళ్లు చేయగా నందు మొదటి పాలునందు జననమయ్యే నేని శుభపుయొక్క తండ్రి, రెండవభాగమునందు పినతండ్రి, ౩ వ భాగమునందు తోబుట్టుపెనిమిటి అనగా భావమరిది, నాలుగవ భాగమునందు పితామహును, ౫ వ భాగమునందు తల్లి, అరవ భాగమునందు పినతల్లి లేక పెత్తల్లి, యేడవభాగమునందు మేనమామ, యొనిమిదవ భాగమునందు పినతండ్రి లేక పెత్తండ్రి, తొమ్మిదవభాగమునందు భాగ్యతండ్రి ౧౦ వ భాగమునందు పశువులు, ౧౧ వ భాగమునందు నవుకర్లు, ౧౨ వ భాగమునందు శిశువు, ౧౩ వ భాగమునందు భ్రాతృలు, ౧౪ వ భాగమునందు అడతొబుట్టువులు, ౧౫ వ భాగమునందు తల్లియొక్క తండ్రి అనగా మాతామహుడున్నా కృమియిగా నాశముజెందుదురని తాత్పర్యము.

మరియు నీమూలకు ప్రకరణాంతరముచేత ద్వాదశ

గండముల పక్షములు జెప్పచున్నాడు.

శ్లో॥ కేచిద్ద్వాదశభాజితాఽసురభభాగేషూ దయశ్చేచ్ఛిశో
ర్నాశంతత్రైమశోవదంతి పితృమాతృభ్రాతరశ్చస్వనా
ఏవంతచ్ఛశురశ్చతాత భగినిమాతృవ్యనానగపద
శ్చాత్తాతాధదరిద్రీతాచ కమలారాజ్యేచ వృద్ధింయయుః॥

తా॥ పూర్వోక్తరీతిగా మూలానక్షత్రి ఆస్యంతమును పన్నెండుపాళ్లు చేయగా నందు మొదటిపాలునందు జననమయ్యే నేని తండ్రిని, రెండవభాగమునందు తల్లిని, ౩ భ్రాతృలు, ౪ అడతొబుట్టువులు, ౫ మామగారు, ౬ తండ్రి తోబుట్టువు ౭ పినతల్లి పెత్తల్లిలు, ౮ సంపత్తు శిశువును నశింతురనియు, ౧౦ దరిద్రీయును, ౧౧ వభాగము రాజ్యమును, ౧౨ వభాగమునంపత్తును వృద్ధిబొందుననియు జెప్పచున్నారు.

—ఆశీషా మూలా పుష్య పూర్వాషాఢ పక్షత్రీ చతుర్థ గండములు—

శ్లో॥ కేచిద్ద్వాదశభాజితాఽసురభభాగేషూ దయశ్చేచ్ఛిశో
లేకద్విత్రిమతాత మాతృగ్రహ గండంస్యాచ్ఛతుధేః శుభం
సర్పర్ష స్యతధైవవేద భజతేష్వంశేషచేత్త్రమా

త్రేమంచాదివదిస్వ మాతృపితృగండం స్యాత్పరేమతిథి
శివాంబ్యంఘ్రిమృతాతమాతృజననీభౌతాత్తనాంచకృమాత్ ।

తా॥ మూలా ౧ పాదమందు జనమయ్యైశిని తందిరిని, ౨ వ పాదమందు తల్లిని, ౩ వ పాదమందు ధనమునకును గండమనియు, ౪ వ పాదమందైతే శుభమని కొందరు జెప్పుదున్నారు.

మరిన్ని అశ్రీషా ౧ వ పాదమందైతే శుభమనియు, ౨ వ పాదమందు ధనమునకును, ౩ వ పాదమందు తల్లిని, ౪ వ పాదమందు తందిరిని గండము.

మరిన్ని పువ్వమీ, పూర్వాషాఢ యారెందు నక్షత్రములయొక్క ౧ వ పాదమందు జన్మిస్తే పితృగండమనియు, ౨ వ పాదమందు తల్లిని, ౩ వ పాదమందు మేరమాయెను ౪ వ పాదమందు శిశువునకును గండము.

—అంత రాశిదోషము—

శ్లో॥ సర్వేంద్రాంత్యతదగ్రభాంతర గతంయామప్రమాణంపరే
పంచాగ్నికృమమేవకేచిదసురేంద్రీక్షాంతరేవాతథా
యామాధాంచ పరేతదధాఘటకాతత్రాంతరేవాజగు
శ్చాభుక్తాభ్యమిదంచతత్తీజననం డింధన్యచేత్తప్రితా
అష్టాబ్జంచ పరేధావర్షమనిశం నాలోకయెత్తం శిశుం
కేచిద్దోమ జపాదిశాంతి విధవత్కృత్యాతుదోషాపహం ।

తా॥ ఆశ్రమములు- జ్యేష్ఠమూలలు- రేవత్యశ్రమలు- యానక్షత్రములనడుమను అనగా మొదటిసక్షత్రాంతమందు ౫ ఘడియలును- తర్వాతసక్షత్రాదియందు ౩ ఘడియలును- కలిపి ఒకయామము అభుక్త సంజ్ఞ కలదనియు కొందలు జ్యేష్ఠామూలానక్షత్రములయొక్క మధ్యను అనగా జ్యేష్ఠాంతమందు ౨ ఘడియలును, మూలాదియందు ౨ ఘడియలును- అభుక్తమనియును మరికొందరు జ్యేష్ఠాంతమందు పాతికగడియ- మూలాదియందు పాతికగడియ- మొత్తం అరగడియ మూత్రమే అభుక్తమనియును జెప్పిరి.

మరియు యాత్రాభుక్తకాలమందు జన్మించిన శిశువుయొక్క తండ్రికి యెనిమిది సంవత్సరములవరకును- దోషముగాన అంతవరకును తండ్రి శిశువులును చూడకూడదనియును కొందరారుమానముల వరకూ దోషమనియును- మరికొందరు యెన్నడును చూడకూడదనియును, కొందరు జపహోమాదికాంతులం జేసి శని దోషములేదనియు జెప్పిరి.

—ఇతరనక్షత్రగండములు.—

శ్లో॥ అశ్వజ్యేష్ఠదశచిత్తయామ్యుతపనాంత్యశ్రేష్ఠశుక్లద్యుద్భవ
ద్భుక్తుర్వాంశకర్కర్యూర్వపురవేదాభిజ్ఞపాదేషచ
రామాంగాజరసాంగవేదపవనాభిజ్ఞసు నాదీషచే
న్నేత్రాగ్నోష్ఠపడంగరత్నశశిమాసాభ్యంతరే తత్ఫలం
పుత్రస్యజ్జననం పితృశ్చమరణం మాతృశ్చపుత్రీయది॥

తా॥ ఉత్తరాశ్వుని నక్షత్రచక్రమచరణముందలి ౨ ఘడియలలో జననమయ్యెనే
ని రెండుమాసములకును, పుష్యమీ ౨ పాదముందలి ౬ ఘడియలలో అయితే ౩ మాస
ములకును, పూష ౩ పాదముందలి ౯ ఘ॥ లో అయితే ౪ నెలలకును, చిత్రాధరణి
౨ చరణమునందలి ౬ ఘడియలలో అయితే ౬ నెలలకును, హస్తా ౩ పాదముందలి
౪ ఘడియలలో నైతే ౯ నెలలకును లేవలె ౪ పాదముందలి ౫ ఘడియలలో నైతే
౧ నెలకును, పుత్రుఁడైతే రెండేని, పుత్రిక ఐతే తల్లిని గండముని చెప్పవలెను.

—గ్రంథాంతరమునందు ఇతరనక్షత్రగండములు.—

—పితాపుత్రులకు ఏకనక్షత్రజననఫలము.—

శ్లో॥ కేచిచ్ఛూర్యయమప్రిపూర్వపితృరుద్రాగ్నోంత్యపాదేష త
న్నాదీష్ఠ్యుసుడింభకస్యజననం స్యాన్తాత్మగండంజగుః
జన్మస్యాత్మితృభే పితృశ్చమరణం స్యాన్తాత్మితృభేచప్రీనా
రేకస్మిన్భవనేపి భిన్నచరణేచె ద్దోషశాంతింస్యణాం
ఇత్యేవంసమాజాదిభేషుచవదంత్యన్యశిశోజకన్మని॥

తా॥ విశా- భర- పూష- పూష- మ- ఆర్ద్ర- కృ- ఈనక్షత్రముల యొక్క
నాలుగవ పాదముల యందలి ౪ ఘడియల యందు జననమైతే కూర్మగండము- మరియు
న్ని, రేండ్రియొక్క జన్మనక్షత్ర- జన్మలగ్నము లందు శిశువు జననమైతే పితృగండము-
ఈలాగు నే తల్లి- పాదములు మొదలగు వారికి కూడ జెప్పవలెను. మరియు పైనజెప్పిన
వారియొక్కయు- శిశువుయొక్కయు- జన్మనక్షత్రలగ్నములు ఏకమయినను పాదభే
దములయిన యొడల దోషములేదని తాత్పర్యము.

—గండనక్షత్రమునకు దానములు.—

శ్లో॥ తద్దోషశ్యహరాయతత్ర తిలగోచామిశ్రరాణికిమా

వ్యస్తస్యాస్మహిమం సువణకనకేచార్యాది సప్తాదుషు

ఆశ్రేమాదుషు వాసవాసురహయాశి త్యశ్రేష్ఠావక్త్రభూ

దశ్యంకాంచనధోవశ్యమహిమం వస్త్రోఽఘృతంచేచ్ఛుభం॥

తా॥ పూర్వోక్తములగు నుత్తరానక్షత్రము మొదలగు నక్షత్రములకును అనగా ;
౧ ఉప- ౨ పువ్య- ౩ పూష- ౪ చిత్ర- ౫ భర- ౬ హ- ౭ ఆశ్ర- ౮ మఖ- ౯
శ్య- ౧౦ మా- ౧౧ ఆశ్వ- ౧౨ శేవ- యానక్షత్రములకు గ్రహముగా ౧౨ దానములు
అనగా ౧ తిలదానము ౨ గోదానము ౩ కువర్ణ దానము- ౪ వస్త్రదానము ౫ మహిమ-
౬ ముచిణ- ౭ ఆశ్వ- ౮ ముచిణ- ౯ ధేను- ౧౦ మహిమ- ౧౧ వస్త్ర- ౧౨ ఆభ్యు-
తానమును జేసెనని దోషపరిహారమగునని చెప్పబడెను.

—నక్షత్రీయుత లగ్నగండములు.—

శ్లో॥ పుష్కళకర్కట కేద్విపాదజనితోగండఃపితృస్యాద్వి

చాంభక్షాతిపదేపిచేద్ధనుషిజేచితార్ధపూర్వస్త్రి

ఆద్యంధ్రూయతితోత్తరేహరిగృహేమాతృశ్చరాశౌత్రధా

జాతాచేత్థలుకన్యకాధనహరం సంధ్యాసునత్యంవిదుః॥

తా॥ పువ్యమీ నక్షత్ర ౨ చరణమై కర్కటలగ్నమందు కిశుకననమైనను పూ-
ర్వాషాదా ౩ చరణ ధనుర్లగ్నమయినను- చిత్ర పూర్వార్థమందు కన్యాలగ్నమైనను
ఉత్తరా ౧ చరణ సింహాలగ్నమయినను, పగటిభాగమై పుత్రజననమయ్యెనేని తిండికి
ని- రాత్రిభాగమై పుత్రికాజననమయ్యెనేని తల్లికి గండపనియును చెప్పబడెను. ఇట్లు చె-
ప్పటచేత పగలు పుత్రికజననమయినను రాత్రి పుత్రజననమయినను దోషములేదని తాత్ప-
ర్యము. అనగా ; నక్షత్రము దానిరాశియు, తత్కాలలగ్నమును ఏకమగుటవలన దో-
షము గలిగినవి భావము.

—విషణ్ణుడియలగండము.—

శ్లో॥ స్వాద్గంఢోవిషనాడికాసుపిశ్యమాత్రిధాత్మనాంచక్రమా

త్స్వాద్రుద్రాంతకవహ్నిమృత్యవత్తమేధిష్ఠానదేవాక్రమాత్

పాలాశంఖదిరంచబిల్వసుతిలేహామంశతోద్ధ్వాప్తకం

మంత్రేణాపిత్రయంబకేనవసుసాహస్రంజపంచాపరే॥

తా॥ నక్షత్రీ త్యాజ్యగడియలలో జననాదులు సంభవించెనని దానిత్యాజ్య భా-
గమును ౪ చేత భాగంపగా పాలు ౧ కి యేర్పడును. అట్లుయేర్పడిన మొదటిపాలు

నందయితే తండ్రికిని, ౨ వ చా॥ నందు తల్లికిని, ౩ వా॥ నందు భవభూతము, నాలు
* వపాలునందు శతపునకును, గంధముని తాత్పర్యము. పుట్టిని, యీవిషయములకు ౪ వా
శ్లోకును పరుసగా రుచిగను, యముడు, అగ్ని, నృత్యపు అధిదేవతలు గనుక పరుసగా
మోడును నమిధలు, చండ్రు, మారేడునమిధలను, తిలలును యీ ౪ గురు దేవతలకును
పరుసగా జెప్పబడినవి గనుక తత్త్వాలవిహితముగు దేవతకు జెప్పబడిన ద్వివ్యముచేత
౧౦౮ ముల్లు హోమము చేసెనేని దోషకాంతియగును. మరియు, త్ర్యంబకమంత్రము
ను ౧౦౦౦ జపముచేసెన నకలదోషపరిహారంబగునని కొందరు చెప్పిరి. దీనివిధానము
ఉత్తర కాలానుసారమందును జెప్పబడినది.

శ్లో॥ త్యాజ్యోత్పన్నఘటీ చతుష్టయఫలం వత్సేరజో జనత్రనో
స్తాతఘ్నంజననీహరంధనహరం చాత్మక్షయంయచ్చతి
రుద్రంచాంతకమగ్ని హోత్రీమధతంమృత్యుంచనంపూజయే
త్సార్యేందుగిహణోద్భవోయదపితుర్మాతుర్వివాశం కర్మాత్ ॥
సూర్యచంద్ర గిహణికాలములనుజుడు జననయిన శతపునకు పరుసగా జిత్తి
మాతృనాశనములు కలుగునని యిందు విశేషము చెప్పబడినది.

—గండపురుషసిత్తియు వానిఫలమును.—

శ్లో॥ వ్యోమేతిష్ఠతి మాఘఫాల్గుననభోవైశాఖమాసేషచే
త్సాతాలేవసతీషభాద్రపదవైశోక్తేష మాసేషచ
మర్త్యేతిష్ఠతి పౌషమాగ్ధశుచి శుక్లాభ్యేషమాసేషచే
త్సాతాలేసుఖఘంబరేచవిజయం మర్త్యేమృతిస్సాన్యోఫలం॥

తా॥ వైశాఖ, కార్తిక, మాఘ, ఫాల్గున మాసములందు గండపురుషుడు ఆకా
శమునందును, భాద్రపద, ఆశ్వియుజ, శాతీక, చైత్రమాసములందు పాతాళమందు
ను, మాగేశ్వర, పౌష, జ్యేష్ఠమాఘ మాసములందు మనుష్యలోకమునందు సుందును గ
నుక యీగండపురుషుడు ఆకాశంబునగాని శేక పాతాళంబునగాని యుండెనేని శు
భము. మరెక్కోలోకమున నుండెనేని మరణము గలుగునని తాత్పర్యము.

—౩౨. మృతికి తిథివారనక్షత్రములవల్ల మంచిచెడ్డలం

దెలియజేయుచున్నాడు.—

శ్లో॥ రోహిణ్యాం వసువంచకేతిపదభేయుగ్నాంఘ్రిశేవైతృభే

సందాకామచతుర్దశీషు భృగుజారార్కేషుభద్రాసుచ
 ప్రేతకౌర్వమృతపిండకరణత్రైపక్షి కోనత్రయా
 శ్చేద్యంశక్యమూర్నువంతికురుతేమాసద్వివక్షద్యయే॥

తా॥ లోహి, ధని, శత, పూభా, ఉభా, శే, కృ, మృ, పున, ఉఫ, చి, విశా,
 ఉష, మను యానక్షత్రములందును ౧.౨.౬-౭.౧౧.౧౨.౧౩-౧౪ యాతిధులయం
 దును; కుకృ, కుజ, భానుచారములందును; క్షేత్రకర్ష, మరణము, నసిండ్లరణ
 ము, త్రైపక్షికము, ఉపమాసికము, జరిగినయెడల ౧-౨ నెలలకు వంశము నశించునని
 తాత్పర్యము.

—ఇక ద్విపాది త్రిపాది నక్షత్రములయందైన

మృతికి మాసనిణయము.—

శ్లో॥ ద్విపాదేతుత్రిమాసంస్యాత్రిపాదేతు చతుష్టయం
 తిద్భూహంవర్ణయేద్ధీమాకౌషణ్మాసంవసు వంచకే॥

తా॥ ద్విపాది నక్షత్రములందు మరణము జరగ నేని ౩ నెలల వరకును, త్రిపా
 దులయందైతే నాలుగు నెలలవరకును, ధనిష్ఠాపంచకమందైతే ౬ నెలలవరకును ఆము
 తిగ్భూహమును తప్పక విడువవలయును.

ద్విపాదులు=మృ-చి॥ త్రిపాదులు=కృ-పున-ఉఫ-విశా-ఉష॥ ధనిష్ఠా
 పంచకము=ధ-శ-పూభా-ఉభా-శే॥

—గ్రంథాంతరే మృతివిషయే.—

శ్లో॥ సందాభద్రాకామభూతాస్వర్కశుక్రకారవాసరే
 దహనంమరణంచైవ తత్ఫలం త్రిగుణంభవేత్॥

తా॥ ౧.౨.౬-౭.౧౧.౧౨.౧౩-౧౪-ఈతిధులందును-రవి శుక్ర కుజ
 చారములందును దహనమరణములు జరగ నేని మరణము జరిగినస్థలమందు మరణమున్న
 దహనము జరిగిన స్థలమందు దహనమున్న, మూడువర్షాయములు జరుగునని తాత్పర్య
 ము. మరియును,

శ్లో॥ తిథిరుదుయోగేగ్రామే వాగుమయోగే వాటికాయాం
 తిథివాదుమయోగేగేహేమరణం పునర్యవే॥

తా॥ పైన వాటివ బోధితిధులు, నక్షత్రములు గూడగా మరణము జొందా నేని

గూర్తామమనంతుతిగు మరణమజగుశనియ్య, నక్షత్రవారములుగూడె నేనియావాటిక
యందు తిరుగ దహనంబు జరగుననియు తిథివారనక్షత్రములు నె మ్మ గూడెనేని మరణ
ము జరిగిన యాగృహమునందేమరణమరణము జరుగుననియు సతాత్పర్యము.

ఈప్రకారము తిథివార నక్షత్రములయందు ఏరామగ్య మొదలగు కార్యములు
న్ను జేయగూడదని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు.

—మృతివిషయేపునః గ్రంథాంతరే.—

శ్లో॥ భరణ్యామేకమాసంతుద్విత్రిచాదే త్రిమాసకం
వసుపంచకషణ్మాసం మృతిగేహం పరిత్యజేత్
ద్విపాదేచత్రయంమాసంషణ్మాసంచత్రిపాదకే॥ తోతీర్నిబంధే॥

—ధనిష్ఠాపంచక మృతావపి కాలభేదమాహ.—

శ్లో॥ ధనిష్ఠాయాంతుషణ్మాసం వాచజేతుత్రిమాసకం
పూర్వాభాద్రతదర్ధంచ అహిర్భుధ్నేతుమాసకం
శేవతీపక్షమిత్యావలరత్మత్రిగేహవిసజ్జనే॥ ఫలగ్రంథే॥

ఇదివరలో ధనిష్ఠాపంచకం ౫ నక్షత్రములకును గూడా సాధారణముగా ౬ నె
లలు విడువబడినదని చెప్పి యిప్పుడు దానిలో భేదము జెప్పుచున్నాడు యెట్లంటే ;

ధనిష్ఠకు = ౬ నెలలు శతభిషము = ౩ నెలలు పూ॥ భాద్ర = ౧౪౦ నెల అనగా
౪౫ రోజులు ఉ॥ భాద్ర = ౧౫౦ నెల శేవతి = ౧౪౦ నెల అనగా ౧౫ రోజులు ఈలాగు
మృతిగృహంబును విడువబలయునని చెప్పబడినది.

ఇక దుష్టనక్షత్రములందు మృతి జరిగినయెడల దానింబట్టి చక్రమవేయగా అ
యింటికి గాక తిర్వరివరదిగ్గత గృహంబునకు గూడ మంచిచెడ్డలు చూచుటకు మృతిచ
క్రమం జెప్పుచున్నాడు.

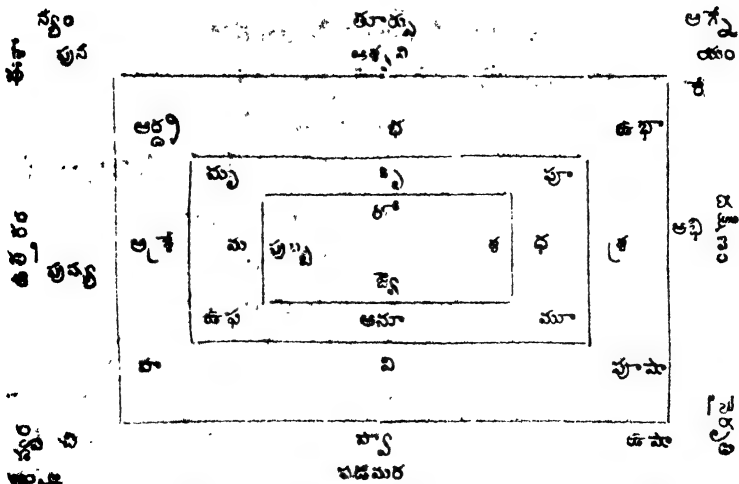
శ్లో॥ చతురశ్రీత్రియేచకే॥ పాగ్గాదిరవి భాదికే
అరోహమవరోహేణ వామమాగ్లేణలేఖయేత్॥
మృతకాలేందునక్షత్రంయత్రతిష్ఠతి తత్రమాం
అంతరంకేత్రిపక్షంస్యాన్మధ్యకక్ష్యోన్మద్విపక్షం
అంతేచపక్షమేకంస్యాద్వాప్యోరేఖానదోషభాకే॥ ఫలగ్రంథే॥

అని చెప్పియున్నది. ఇది అయింటి వారివిషయము॥ ఇక ఆస్థలకు చక్రదోష
ము దేదిస్కలకు వచ్చునో అదిస్కలచాన అంతకాలము విడువబలయును.

—కల్పితచక్రార్థావగతిని గుఱచూపణము.—

ఒకడు విశాఖానక్షత్రమునందు మృతహిందను. అప్పుడు సూర్యుడు అక్షనియో
దుండెను. చాన్యకున్న నక్షత్రము మొదలుకొని యొడమవైపుగా చక్రము వేయవలెను.

—మృత చక్రము.—

కొంతరు రచినక్షత్రాదిగా ఈశాన్యము మొదలుగా చక్రియువేయవలసినదని చె
ప్పబడినది. మానవుల సాంప్రదాయము ననుసరించి పాగిగాదిగా ఉదాహరణ కనుప
రపడకుండునది.

ఇక్కడ చక్రియందు మృతకాల నక్షత్రమును విశాఖ తిరిపాదియై వచ్చుచుది
క్కులూ అంత్యకక్ష్యలో నడిచిది. యింటివారికి దోషముస్వల్పమును అదిక్కులాడి దోష
ధికులును ప్రాంతములను దూరమునది యున్నది గనుక విస్తరించలేదు.

—నక్షత్రజాత్యాజ్యములు—

నక్షత్రవిషధృతిములు—అక్ష-౫౦-భర-౨౪-కృ-౩౦-రో-౪౦-మృ-౧౪-అ.
అగ-౪౪-౩౦-పుష్య-౨౦-ఆ-౪౨-మ-౩౦-పుష్య-౨౦-ఉ-౧౨-కా-౨౧-చి-౨౦-పూ-
౧౪-విశా-౧౪-అనూ-౧౦-శ్య-౧౪-మూ-౧౦-మి-౧౪-౫౬-మి-౧౪-రెండు పర్యా
యములు విచ్చుక-పూ-౨౪-ఉ-౨౪-౨౪-ధ-౧౦-క-౧౨-పు-భా-౧౬-ఉభా-౨౪-
క-౩౦-ఈనక్షత్రములకు నక్షత్రప్రవేశము మొదలు ఇన్ని ఘడియలకు పైగా జరిగేదని

సుయోధ సాగ్ధ ఘడి యల పర్యంతముండును. ఈవిషయతో గూడిన లగ్నములు గూడ విశువవలయును.

వారదుర్భుచ్చార్తములు—అది ౧౪- సో ౯ ; ౧౨- బయ ౪ ; ౨౨ బు ౮- గు ౬ ; ౧౨-గు ౪ ; ౯- స్థి ౧ ; ౨౮- మహూర్తములును దుర్భుచ్చార్తములు— రెండుగ డియలకాలము ముహూర్త మనబడును. ఘడియ ౧ ౨౨ర నిమేషములు గ్రహింపబడెను. దుర్భుచ్చార్తముతో గూడిన లగ్నమును విశువనక్షరలేదు. నక్షత్రవిషయము తగలిన లగ్నముగాని లగ్నములు గాని తప్పక విశువవలయును. అని పెద్దలు చెప్పెదరు.

శ్లో॥ భానాం విపంతు సర్వాఖ్యం వారాణాం వృశ్చికాహ్వాయం । ఆ ని అభిషేకుక్తిః.

తీర్థస్తు

ద్రవజ్ఞకర్తామృతే

పూర్వభాగే-

కాతుకపరిచ్చేదః

పాతకంఛాంగతిథివారసక్షత్రాదులనుజూచిముందుసంవత్సరతిథి

వారసక్షత్రాదుల నాధించుటకు సులభోపాయము

యీక్రింద వ్రాయబడుచున్నది.

శ్లో॥ తిథౌవేదభృతినాఽద్యబుక్షేత్రిణిత్రయోదశి

యోగేయుగ్మం మనుస్త్యభ్యవారే త్వేకంచయోజయేత్ ॥

అని చాటుధారి.

టీ॥ తిథౌ=తిథిని తిథిసంఖ్యయందు, వేద=ర స్తు, వాద్య=అగడియలలో భృతి= ౧౨- స్తు చేర్చవలయును. బుక్షే=నాటికక్షత్రసంఖ్యయందు, త్రిణి= ౩-న్న ; త్రయోదశి=

యోగశః=కక్షత్రిగడియలలో ౧౩ చేర్చవలయును. యోగే=నాటి యోగసంఖ్యలో, యుగ్మం=౨ కూర్చి, మనుః=యోగగడియలలో ౧౪ను, త్యాజ్యాః=తీసివేయవలెను. వాః=రేకు=వారమునందు, ఏకంఽ= ౧ ని, యోజయేత్=కూడవలెను. పూర్వపు రచించిన శ్లోకముగావున నిందలి యన్వయాది దోషములను బాటించలేదు.

తా॥ గడచిన సంవత్సరపు పంచాంగములో నేమానపు తిథిని జూచుచున్నాలో ఆతిథి సంఖ్యలో ౩ న్ను, ఆతిథిసంబంధమైన గడియలలో ౧౨ ని కూడగా నెంత యగునో ముందుసంవత్సరం తాలూకు ఆమాసములోని ఆతిథిసంఖ్యల తిథ్యులకు గడియలగును. గతసంవత్సర తిథినాటివారమేదో దానిలో ౧ కూడగా ఆయనవారము నాడు అన్నిగడియలు ఆతిథియుండునని యభిప్రాయము. ఒకవేళ పూర్వపుగడియలలో ౧౨ కూడగా ౬౦ టి కంటె వధికమయ్యేనేని ౬౦ టిని తీసివేసి యాశేషముడియలను వెనుకవచ్చినవారముకంటె పరివారమునాడు వ్రాసేది. ఈలాగుననే కక్షతాదిసంఖ్యలును, వాని ఘడియలనును వ్రాయవలయును. ఒకవేళ గతసంవత్సరములో వధికమాసము వచ్చెనేని భవిష్యద్వత్సరంబు నాశుధికిమానపునెల యతిక్రమించువరకును గతపంచాంగమునందు దాను జెప్పెడు నెలతాలూకు తిథ్యాదులన్నియును భవిష్యద్వత్సరములో దానిక్రిందినెల తాలూకని చెప్పుచుండవలయును. అలాగు ఆధికిమానపునెల దాటిన పిమ్మట యధాశూర్యముగా జెప్పుచుండవలయును.

అనగా ; గతసంవత్సరములో తన యిచ్చతిథినాటి వారములో ౧ ని ఆతిథిసంఖ్యలో ౩ న్ను దాని ఘడియలలో ౧౨ ని, కూడి నక్షత్రసంఖ్యలో ౩ న్ను దాని ఘ॥ లో ౧౩ న్ను నాటియోగ సంఖ్యలో ౨ న్ను కూడి సవరు యోగ ఘ॥ లో ౧౪ ని తీసివేయుగా నెంతయుగనో పంపిసంవత్సరము ఆనెలలో ఆయాతిథ్యాదులను ఘడియలు అగును.

ఉ॥ శక ౧౮౦౪ సంవత్సరమునందన్నగ ఆశ్వయుజ శు ౧౫ గురువారము ౧౬-౧౭ శుక్ర ౧౫-౧౭ అని వ్రాసియున్నది, గనుక యీసంవత్సరయీతిథిని బట్టి ముందురాగలసంవత్సరము అనగా శక ౧౮౦౫ విజయ నామసంవత్సరతిథినే చెప్పవలెను- అయితే ఈ యాశ్వయుజ మాసతిథులంబట్టి ముందు ఆశ్వయుజమాసతిథులే రాదగియున్నవి. అయినను ముందురాగల ఆశ్వయుజమునకు లోపల ఆషాఢ మధికము రానై యుండుటం జేసి యొకనెల తక్కువగా మాసము అనగా భాద్రపదమాసతిథులకు సరిపడుచుండును. గనుక ఈనందన సం॥ ఆశ్వయుజమాసపుతిథులన్నియును రాగల భాద్రపదమాసతిథులగును.

కాబట్టి పరమానోదాహృతఅశ్వయుజ శు ౧౫గు ౧౬-౧౮ దా పూణేణు సంఖ్య ౧౫ లో ౮ ను చేర్చగా ౧౯ అగును. ౧౯ తిధిభవిష్యద్భాద్రపదములో బహుళ రర్థి యనబడును, నేటిగురువారసంఖ్య ౫ టి లో ౧ కూడగా ౬ విది శుక్రవారము గును. నేటి తిధిఘడియలు ౧౬-౧౮ లో ౧౮ కూడగా ౩౮-౧౮ ఇది ఆతిధిఘడియ అగును. అనగా విజయనంబు భాద్రపద బ ర శుక్రవారము ౩౮-౧౮ అయి-యొండవలయును. ఇక నేటియుదాహరణతిధినాటినక్షత్రము శనితి ౫౫-౦ గనుక శనితి సంఖ్య ౨౭ లో ౩ కూడగా ౩౦ దీనిలో భగణం ౨౭ తీసివేయగా శేషము ౩ మూడవది కృత్తికగాదా. ఈనక్షత్ర ఘ ౫౫-౦ లో ౧౩ కూడగా ౬౮-౦ ఇందులో ఆశుక్రవారము యొక్క అహోరాత్రము ౬౦-౦ పోగా శేషము ౮-౦ అనగా శనివారమునాడు కృత్తికానక్షత్రము ౮-౦ వుండవలెను. స్వల్పమైనవిఘడియలు తేడాయున్నను అతి సోలభ్యమును బట్టి గ్రాహ్యము. ఇట్లే యోగాదులుం గ్రహించునది.

ఈపరిచ్ఛేదమువలన యింగ్లీషుతారీఖు జెప్పిన నాటివారము తెలియుట, ఇంగ్లీషుతారీఖునకు సరియగు తెలుగు తిధియు దెలుగు తిధివారము లు జెప్పిన నాటి యింగ్లీషు తేదీరి జెప్పట, ఈసంగతులను శ్రమలేక బహుగులభముగా దెలియవచ్చును. ఈప్రకరణమును ౨, ౩ సార్లు చూచిన నతిసుగమముగా జెప్పదగియుండును, దీనికి ముందుగా దెలుగుకొదగిన శుఖ్యసాధనము లేమనగా :-

నెంబర్లు.

1. తెలుగుసంవత్సరముపల్ల యింగ్లీషుసంవత్సరము చిలియుట.
2. హుణసంవత్సరార్ధసమును సాధించుట.
3. లీపుసంవత్సరజ్ఞానము.
4. హుణమాసార్ధసములు.
5. నష్టిధ్రువిలక్షణము.
6. గతపదనిర్ణయము.
7. భాగ్నితప్తశేషము.
8. హుణమాసపదకములు.

సవర 8 సంగతులను ముందుగా దెలిసికొనియుండవలెను.
వెనుకటి 8 నెంబర్లును తెలియు సాధనం బెట్లనగా :-

—నెం 1 రు క్రీస్తుశకపాదనము అనగా యింగ్లీషుశకము. —

శ్లో॥ చాంద్రవత్సరతత్త్వాకళ్యాణివాహనసంక్షేపః

గణాశ్వ ౭౮ యుక్తోహూణాఖ్యశ్చాంద్రవత్సప్రవేశతః

జనేనరాఖ్యమాసస్య ప్రవేశాదేకసంయుతః ॥

తా॥ దేనుక కెప్పినరీతిగా దెలుగునంత్సరమునకు శాశివాహనశకముం దెచ్చి యందు ౭౮ ఏకుడగా ఇంగ్లీషుశకమును. ఇదియే ఆనంత్సరం దేశంబును నెలాఖ్య ద్వివరభక్తు క్రీస్తుశకము. పిమ్మట అనగా ౬1 జనవరి లగాయతు దానిలో 1 కూడితే అంతటినుండి యది క్రీస్తుశకమగును, అనగా యింగ్లీషుశకమగును.

—నెం ౨ రు హూణావర్షధ్రువసాధనము. —

శ్లో॥ ఖఖాంకేందు ౧౯౦౦ విహీనోయం హూణాశాశస్వపాదయుక్

పునగ్నేత్ర ౨ యుతం సప్త ౭ హృచ్చేజ్జ్యోతిర్ధ్రువస్త్వతః

అగ్రేశతాధికేద్వ్యాసం తద్వదేవపునఃపునః

యద్వాశతేయాతేకా లేద్యధికంచముహూర్త హుః॥

హూణావర్షధ్రువస్సన్యాద్యదిలీప్వాఖ్యనత్సతే

ఖిలవర్యాఖ్యమాసాంతపర్యంతం త్యేకహీనకః ॥

తా॥ హూణనంబత్సరధ్రువము ను సాధించుచున్నాడు. హూణ శకములో ౧౯౦౦ తీసివేయగా పున్న శేషమును రెండుచోట్ల పుంచి యందొక దానిని ౪ చే భాగిం పగా వచ్చులభ్యమును మూత్రమే రెండవప్రతిలో గూడి యందులోని వారిల రెండు ౫ తి వి 2 చే భాగింపగా శేషము వత్సరధ్రువమగును.

హూణశకము ౧౯౦౦ పైచిలుకుగా నున్నంతవరకు సీప్రకారమే జర్మధ్రువము నును. యందు ౨౦౦౦ పైనున్న పురు ఏమియునుకలుపవలెకలేదు. అనగా రెండు కూడవలెకలేదు. ఒకవేళగతకాలములో ౧౮౦౦ పైచిలుకుగా నున్నపుడు ౪ ను కలుపవలెను. = అనగా యందుకైతే శతము ౧ కి రెండు చొ॥ తరిగిపోవును. ౫తములో పైకై శతము ౧ కి రెండు చొ॥ తృప్తియగును. ఇట్లుచేయగావత్సరధ్రువమగును గాని యొక విశేషము కలదు. ఏమనగా లీపునంబత్సరమైనయెడల అఫిలవరి నెలాఖ్యవరికు మాత్రము అదచ్చిన వత్సరధ్రువములో ౧ తీసివేయగా ధ్రువమగును. మార్చిలగాయతు ౧ తీసివేయవలెకలేదు. అనబడచ్చిన ధ్రువమే యుండవలెనది ఇట్లుచేయగా హూణవత్సరధ్రువమగును.

— నెం ౩ రు లీపునంవత్సరలక్షణము —

శ్లో॥ కృతాక్షతకోనాబ్జ శేషేశూన్యం యథాభవేత్
 లీపునంజ్ఞికవన్దంతదత్తుక్తంహూణాపాద్ధినైః
 అత్యష్టి ౧౭ ధృత్య ౧౨ తిశ్ఠతి ౧౯ శతకేషునలీపుతా
 షోడశేవింశతౌచైవశతకేలీపునంజ్ఞికః॥

తా॥ ఇంగ్లీషుకః మహా శతములు తీసివేసి తురనండు దశస్థానవికస్థానాంకము లను ఉంచుకొని ౪ చే భాగించగా శేషము యుష్వము శూన్యమగునో అనంవత్సరియు నీ ఘనంవత్సరియగుదును. వారియొక విశేషము గలదు. ఏనానా ; ౧౭౦౦, ౧౮౦౦, ౧౯౦౦ ఖరగా యింగ్లీషుకఃమయిన నంవత్సరియులు లీపునంవత్సరియులు గావు. ౧౬౦౦, ౨౦౦౦ అయ్యుండు లీపునంవత్సరియగును. అనిగా శతములు ౪ చేనిశ్శేష ముగ భాగింపబడునపుడు లీపునంవత్సరియగును.

— నెం ౪ రు హూణమానధు)వములు. —

శ్లో॥ హూణమానధు)నాఃప్రాక్షారస ౬ సేత్ర ౨ కలే ౨ షనః ౫
 శూన్యా ౦ గ్ని ౩ శర ౫ చంద్రా ౧ బ్ధి ౪ ష ౬ ట్కరాం ౨
 బుధయః ౪ క్రమాత్ ॥

— మానధువాంకమాం —

సవరికి ౬	మెయికి ౧	శ్వేపైంబరుకు ౪
ఫిబ్రవరికి ౨	జూన్ ౩	అక్టోబరు ౬
మార్చికి ౨	జూలైకి ౫	నవంబరుకు ౨
ఏప్రిల్ ౫	ఆగస్టుకు ౧	డిశంబరుకు ౪

— నెం ౫ రు వప్తిధు)వసాధనము. —

శ్లో॥ శాలివాహనజేశాకే గోవన్ద్యుత్రికు ౧౭౮౯ నమ్మితే
 గతేతత్ప్రభవాబ్ధాదిహ్యవప్త్యబ్దంధు)వోగజాః ౮
 తదూర్ధ్వం ప్రతిషష్ట్యాంతుపంచపంచయుతోధ్రుమ
 గతాయాం ప్రతిషష్ట్యాంతు పంచపంచవిహీనతః
 వప్తిధు)వోభవత్యేనం త్రింశత్తచ్చక్రమీరితం ॥

తా॥ శాలివాహన శకము ౧౭౮౯ గరిముకాగావచ్చిన ప్రభవసంవత్సరం ౮ గాయుకు అక్షరము ఆఖరు వరకు అయిన యావచ్చి ౬౦ సంవత్సరములకు వప్తి ధు)వము

౮ అం చెప్పుదును అటుపై పక్షికి ౧౫౫౫=౧౩ ధృవమును, యాలాగు ఏవ్య ప
ప్తంను పక్షి ౧౫౫ దేసిచూపుదిక్షాను. వెమకటిగతపప్తంను పక్షి ౧౫౫ దేసి
చూపుదిక్షాను. అనగా గతపక్షికి ధృవము ౩ అని తెలియవలెను యాధృవము
ముందు ౩౦ ౩౦౭ అక్షమైతే ౩౦ తీసివేయవలెను. గతంలో ౫ పోకుంటే ౩౦ కూ
డి నుతి ౫ ను తీసివేయవలెను. అనగా యది శుద్ధిచక్రిము ౩౦ అని యెరుగవలెను. ఇ
ది తిథ్యాత్మకము.

— నెం 6 రు గతపదసాధనము —

ధృతీ ౧౮ శ ౧౧ ది ౧౦ జ్ఞంద ౯ జైల ౭ శరే గి వ్యభేషు
తిత్త్రమాత్ ౧ శూన్యం కా ౧ శ్వ ౨ గుణా ౩ భీర షు గి
మితంతత్పదకంగతం । ప్రతిపప్త్యాంచైన మేనప్రభవాద్యక్షయాం
తకం ॥

తా॥ ప్రతిపక్షియందును ౬ ఖండములు, ఆయాఋషండములకును ౬ సంఖ్యలుగ
లవు. అసంఖ్యలే గతిపదములగును. ఎట్లనగా ;—

ప్రభవలగాయతు	కారణ	అఖరుకు	సంవత్సరములు	౧౫౫	గతపదము=	(౦)
పార్థివలగాయతు	మృత్యు	అఖరుకు	సంవత్సరములు	౧౧౫	గతిపదము=	(౧)
దుర్బుధి	...	విశ్వావసు	౧౦=(౨)
పరాధవ	...	అనంద	౯=(౩)
రాక్షస	...	మర్తతి	౮=(౪)
దుందుభి	...	అక్షయ	౭=(౫)

— నెం 7 రు ఖాగ్నితప్తశేషమును నాధించుట.—

శ్లో॥ గతాభ్యేషుత్రిభాజ్యంచ శివసంగుణశేషకం

వప్తిద్రువంగతపదం మిళిత్యాఖాగ్నితప్తకం

తచ్ఛేషమంకం గృహ్యాయాత్ఖాగ్నితప్తముదాహృతం ॥

తా॥ ఇట్టి సంవత్సరమునకు విభిదవాదిగించిన సంవత్సరములన్నో అంతసంఖ్య
కు వుంచి యందులో ౩ తేత విశేషముగా భాగింపదగినంత సంఖ్యను ఒకచోటవుంచి
అశేషమును ౧౧ చే గుణించి దానిని వైశవుంచిన త్రిభాజ్య సంఖ్యలోగూడి దానిలో
శేషపక్షిధృవమునకు, గతపదమునకు కూడి యా మొత్తమును ౩౦ చే భాగింపగా
మిగిలిన శేషమును ఖాగ్ని తప్తశేషమని వాగింపగలెడిది.

—నెం ౪ రు హుణమాసదినపదకములు.—

శ్లో || జనేవరం కోత్కృతయః ౨౬౯ ఫిబ్రవర్వభగాగ్నయః ౩౦౦
 మార్చిరంధ్రాక్షీరామాశ్చ ౩౨౯ ఏప్రిల్బద్ధిర్ధవన్నయః ౩౫౪
 మేయీచవ్యోమనేత్రాణి ౨౦ జూన్ తతిశ్చంద్రబాణఖంంగిం
 జూలైనేత్రగజాః ౨౨ ప్రోక్తా ఆగష్ట్యగ్నిక్షుచంద్రకం ౧౧౩
 శైష్టెంబర్ధదేవేంద్రా ౧౪౫ అక్టోబర్బాణసప్తభూః ౧౭౫
 నవంబర్శ్వభాక్షీణి ౨౦౭ డిశంబర్ద్విత్రినేత్రకం ౨౩౭
 ఏవంమాసపదాన్యత్రనావనానిదినానిహి ||
 గదితా నీహతత్కార్యం లోకీకం వచ్చిలాఘవం
 ప్రోక్తపకరణన్యప్రజ్ఞాత్వాశ్చాత్మనాథయేత్ ||

—నెం ౪ రు పూర్వోక్త హుణమాసపదకములు. సావనదినములు—

జనవరి నెలకు = ౨౬౯ సావనదినములు.

ఫిబ్రవరి నెలకు = ౩౦౦ మార్చి నెలకు = ౩౨౯

ఏప్రిల్ నెలకు = ౩౫౪ మేయి నెలకు = ౨౦

జూన్ నెలకు = ౨౦ జూలై నెలకు = ౨౨

ఆగష్టు నెలకు = ౧౧౩ శైష్టెంబరుకు = ౧౪౫

అక్టోబరుకు = ౧౭౫ నవంబరుకు = ౨౦౭ డిశంబరుకు = ౨౩౭

—ఇక యింగ్లీషు తారీఖు చెప్పి నాటివారముఁ జెప్పవలసినదంటే చెప్పేసాధనము వ్రాయబడుచున్నది.—

శ్లో || వర్ష మాసద్రువైక్యంత తస్మానీయదినాన్వితం
 నప్తభక్తావశేషంతువాసరోర్కాదితన్మృతః

తా|| వెనుక నెం ౨ రు పద్ధతి ప్రకారంపెచ్చిన వర్షిరధునిమున్ను, నెం ౪ రు పద్ధతి ప్రకారం మాస ధునిమున్ను, ఆనెలలో యెయింగ్లీషు లేదీకీ వారములేవలయునో ఆలేదీ సంఖ్యయును యీమామసంఖ్యలున్నకూడి యామెత్తమును ౭ చేత భాగింపగా యెంత శేషముండునో అదివారాదిగా అన్నవారమునకు. నిశ్చయము. ఇంగ్లీషు తారీఖునుబట్టి వారము చెలుసుకొనుటకు నిదియేపద్ధతి.

—ఇక తెలుగుతిథి, వారమున్ను చెప్పి, నాటి యింగ్లీషు తేదీని ఆ
డిగినయెడల చెప్పుసాధనము.—

శ్లో॥ వైత్రాదిచాంద్రతిథయస్త్యధిమాసాదినాన్వితాః

భాగ్నితప్తావశేషోనాయన్మాసీయపదానితాః

తచ్చేషోహూణదివసోమధోవారాత్స్ఫటోధవేత్ ॥

తా॥ చైత్ర) కు ౧ ౮ గాముకు ఇప్తతిథినాటికి యెన్ని తిథులగునో వాగ్నిశుకో
ని, మరియును చైత్ర) గుల గాముకు యిప్తమాసముకు లోపల ఆధిమాస ముండె యేదె
కుకటి తిథులలోమరి ౩౦ కూడగా దినములగును. ఆదివములలో వెనుకటి నెం ౭ రు
ప్రకారంవచ్చినభాగ్ని తప్తశేషమును తీసివేసి యాశేషములోవెనుకటి నెం ౯ రు మా
సవచక చట్టిలో మిక్కిలి దగ్గరగా పోదగినవచకమును తీసివేయుగా శేషమెంతయగునో
అన్నవలేషియగును. యేనెలతాలూకు మాసవచకము తీసివేయుటచే నో ఆనెలయేయని
యెరుగవలెను. ఇంగ్లీషునంబర్నిరము తెలియుసాధనము వెనుకనే చెప్పుచున్నది. వార
మును సరిచూచి స్ఫుటముచేయవలెను.

—ఇక యింగ్లీషు తేదీని చెప్పి నాటి తెలుగుతిథి వారములంబెప్పు
సాధనము—

శ్లో॥ భాగ్నితప్తావశేషంచ తస్మానపదకాన్వితం

ఉద్దిప్తదినసంయుక్తం ఖత్రి ౩౦ హృద్భ్రశేషకౌ

తల్లభనమృతామాసామధోర్యాతామలాన్వితాః

శేషతుల్యాతిథిర్నధ్యా తద్వారోక్తాస్ఫుటాభవేత్ ॥

తా॥ నెం ౩ రు భాగ్నితప్తశేషమున్ను, నె ౮ రు ప్రకారం ఆమాసమునకు వెప్ప
అదినమాసవచకమున్ను, ఆనెలలోని యిప్తతాఠిభున్ను యీ ౩ స్తు కూడి యామెల
మును ౩౦ చేభాగింపగా వచ్చులభ్యమున్ను, ఆశేషమున్ను వాగ్నిశుకుని, లభ్యమెంతయ
గునో చైత్ర) ము మొదలుగా అన్ని తెలుగుమాసములు వెల్లెవనియు, ఆశేష మెంతయం
కునో అవత్తమాసమాసములూ అన్నత తెలుగుతిథియనియు దెలియవలెను అనగా చె
ప్పికవారమునాటి తిథియని నవరించుకోవలెను. లభ్యమునుబట్టిమాసములు గణించునపుడు
అలోగడ ఆధిమాసమువుంటె ఆధిమాసహితంగా లెక్కించవలెను. ఇదివత్కృతమాస
కుంటాని తిథియుచల్ల మిక్కిలిస్ఫుటమగును.

టీపు|| యావకారము యింగ్లీషు తాదీలు చెప్పగానే నాటివారంబును, నాటి తెలుగు తిథ్యాదికంబును, తెలుగు తిథివారంబును జెప్పిన యెడల నాటి యింగ్లీషు లేదీ యున్న అనాయాసముగ గణితముక్కరలేకయే చెప్పటకు యెనిమిది సంబంధములు యుపకరణములు చెప్పబడినవి. గనుక యిట్టకాలమునకు ఆ ఆ ఉపకరణములను దెలిసినట్లుట పైనజెప్పినయన్ని నంగతులను అతిసులభముగ జెప్పవచ్చును. ఉదాహరణ:-

వెనుక జెప్పబడిన కాలివాహనశకము 1814 గరముకాగా వర్తమానసందననామ సంవత్సరఆశ్వయుజ శు ౧౫ గురువారమునకు పరియగు ఆన 1892 సం॥ ఆగ్టోబరు 6 వ తేదీకి వెనుక జెప్పబడిన 8 సంబంధముల సాధనము లన్నిటికి ఉపయోగమును జూపించుచున్నాడు. ముందుగా ఉపకరణములు 8 నిన్ను చూపబడుచున్నవి.

సం 1 రు క్రీస్తుశక సాధనోదాహరణము:—నందనసంవత్సరమునకు వెనుకజెప్పిన కాలివాహన శకము 1814+78= 1892 క్రీస్తుశకము అనగా ఇంగ్లీషుశకము.

సం 2 రు. ఇక హూణవత్సరధ్రువోదాహరణము:— ఇంగ్లీషు శకము 1892-1800=92 శేషము. దీనియొక్క ౪ విభాగము, $92 \div 4 = 23$ దీనినాశేషములో గూడవ తనుగనుక శేషము $92 + 23 = 115 + 4 = 119 \div 7 = 0$ శేషము. ఇదియేవత్సరధ్రువము. అయితే; వెనుకయింగ్లీషుశకము 1900 పైనఅయితే 2 కలపవలెనని చెప్పినాడు. దాని కింది శతము 1800 పైనున్నది గనుక గతశతము 1 కి 2 చొ॥ వృద్ధియుగును. గనుక పైన 1892 కి 4 చేర్పడవలెననిది. గనుక యీసంవత్సరమునకు వత్సరధ్రువము (0) అని యెరుగవలెను.

సం 3 రు లీపుసంవత్సరోదాహరణము:—మరియును; యీయేటి యింగ్లీషుశకము 1892 లో 1800 తీసివేయుగా మిగిలిన 92 ను 4 చేభాగింపగా శేషము (0) అగుట చేత యీ 1892 వ సంవత్సరము లీపుసంవత్సర మనబడినది. గనుక పైవచ్చినవత్సరధ్రువము (0) గదా. యీసంవత్సరంజనవరి ౧౫ గాయితో యీ ఫిబ్రవరి ఆఖరువరకును ఆవత్సరధ్రువములో 1 తీసివేయవలెను. ఇక్కడ నున్న అనగా 7 అంకె అని యర్థము గనుక $7-1=6$ యీసంఖ్యను యీజనవరి ఫిబ్రవరి 2 నెలలకును వత్సరధ్రువముగా జేసికొని దివ్యుట మార్చి ది 1 తేదీ లగాయును వత్సరధ్రువమును ముందువచ్చిన (0) యేవత్సరధ్రువమని ప్రాసిగొనవలెను. ఇదియే లీపుసంవత్సరలక్షణము.

సం 4 రు హూణమానధ్రువోదాహరణము:— వెనుకటి యుదాహరణములో ఆగ్టోబరు 6 వ తేదీయని వాయుబడెనుగనుక ఆగ్టోబరునెలకు లోగడ సం 4 రు మాస

ధృవపట్టిలో ౩ అని యుండెను గనుక అట్టోబరు నెలకు మాసమాసధృవము ౩ అని తెలియబడినది.

నెం ౬ రు షష్టిధృవోదాహరణము :—వర్తమాన సందనసంవత్సరముకు కాలి వాహనశకము ౧౮౧౮ అని వ్రాయబడెను. ఇది కాలివాహనశకము ౧౮౮౯ కి సైనుండు షష్టితోదిగనుక యాషష్టికి ధృవము ౬ అని చెప్పబడియున్నది గనుక షష్టిధృవము ౬ అని తెలియవలెను.

నెం ౬ రు గతపదకోదాహరణము :—ఈసందనసంవత్సరము ; పౌర్ణిమకు, మున్నగకును నడుమనుండు 11 సంవత్సరములలోనిది గనుక యీ 11 సం॥ ల ఖండమునకు గతపదకము 1 అని వ్రాయబడియుండెను గనుక యిచ్చట గతపదము 1 అని తెలియవలెను.

నెం 7 రు భాగ్నితప్తశేషోదాహరణము :—ఈసందన సం॥ నకు వర్తమానషష్టిలో పౌర్ణిమదిగా గలించిన సంవత్సరములసంఖ్య 25 ఇందులో 3 చేత నిశ్చేషముగా భాగింపదగిన సంఖ్య 24 ఇది త్రిభాజ్యము 25 లో 24 పోగాశేషము $1 \times 11 = 11$ ఇది శివగుణశేషము. గనుక సైన్వ్రాసీనటునింటి

త్రిభాజ్యము	24	} ఈ 4 సంఖ్యలుగూడగా అయిన 44 ను 30 చే భాగింపవలెను గనుక $44 \div 30 = 14$ శేషము.
శివగుణశేషము	11	
షష్టిధృవము	8	
గతపదము	1	

తెరకి $44 - 30 = 14$ ఇవి యేభాగ్నితప్తశేషము.

నెం 8 రు మాసమాసపద కోదాహరణము :—ఈ నెం 8 రు మాసపదక పట్టిలో వెనుక యీ అట్టోబరు నెలకు మాసపదకము ౧౮౫ అనియున్నది గనుక యీ అట్టోబరుకు దినములు ౧౮౫ అని తెలిసినది.

ఇక్కడికి వెనుకటి ౩ నెంబర్లుగల యుపకరణములు చేయునద్దతి కనుపర్చుటకు గనుక తనయిచ్చకాలముకు యేండు విషయమై యేయుపకరణము కావలసియుండునో ఆయుపకరణమును యావృతారము సాధించుకొనవలయును.

కోగడయ్యాగ్రింధోదాహరణనిమిత్తము అన 1892 సం॥ అట్టోబరు ౬ రేచీ అని వ్రాయబడియున్నదిగా. నాటివారమేమిటుగునని పూర్వచేసిరియిడల అవారముని తెలియు సాధనము తెప్పించుచున్నది.

ఎట్లుగా :—

వెనుకటి నెం 2 రు ఉదాహరణ ప్రకారం సంవత్సరభ్రమము ... =7
 ... నెం 4 రు ... యీ అట్టోబరు కు మాసభ్రమము =8
 యీ అక్టోబరు నెలలో యిష్టతారీఖు సంఖ్య ... =8
 మొత్తము... =19

వారం 1 కి రోజులు 7 గనుక యీ మొత్తం 19 ని 7 చే భాగించెనెను.
 గనుక మొత్తము

$$\begin{array}{r} 7 \overline{) 19} \quad (2 \\ 14 \\ \hline \end{array}$$

6 శేషము. పైతారీఖునాడు అదివారము మొదలుగా 5 వది గురువారమైనది సరిగా శేవున్నది.

ఇక యెవరయినా ఫలానా తెలుగుతిథి వారములు అని రెండున్ను చెప్పి యా రోజున యింగ్లీషుతారీఖు యేదగును అనినయెడల చెప్పవలెను. ఎట్లునగా; వెనుకటి నుదన సం॥ ఆశ్వ శు ౧౫ గురు॥ కు.

నెం 7 రు ఉదాహరణ ప్రకారం భాగ్నితప్త శేషము 14 గనుక ఎర్రమాస ఆశ్వయుజ మాసముకు గతిమాసములు $8 \times 30 = 180$ దినములు. ఇందులో యీ శు ౧౫ వరకు అయిన తిథులు 15 కలవగా = 195 దినములు. ఈలోగడ అధికమాసముండేదని మి 30 కూడా కలవలెను. అయితే యీ సంవత్సరములో అధికమాసము లేదుగనుక ఆ క్కరలేదు. గనుక యీ సంవత్సర చైత్ర శు ౧ లగాయితరు యీ ఆశ్వయుజ శు ౧౫ వరకు అయినదినముల మొత్తము 195 దీనిలో భాగ్ని తప్త శేషమును 14 ను తీసివేయగా 181 వున్నది. దీనిలో వెనుకటి నెం 8 రు హూణమాస పక్షపట్టిలో యేనంఖ్య సమీపము గా బోదగినదో చూడగా అక్టోబరుతాలూకు పక్షము 175 అయ్యున్నది గనుక ఆ లాగు తీసివేయగా $181 - 175 = 6$ వచ్చినది గనుక అక్టోబరు 6 తేదీసరిగానే వచ్చి నది. వెనుకటి ప్రకారం వారం సాధించి చూడగా గురువారమే వచ్చినదిగనుక సరిగా నయిన్నది.

ఇంకొకవిశేషముగలదు. ఏమనగా; ఇంగ్లీషుతారీఖుమార్చిమిచ్చి నాటితెలు గురువత్సర, మాస, తిథి తెలియవలెనప్పుడు వెనుకటి ప్రకారం ఫలానాతిథియని తెలిసి యాతిథినాటికి ముందు శేషబోవు యాగ్రీధము యొక్క యంత్రరభాగమువలన

వైష్ణవ కర్ణామృతే

నాటిస్ఫుట రవి, చంక్రిలవల్ల తిథిసాధింతుడో గా ఆనాటివారము నరియైనయెడల అతి
ధిరో యని తెలియవలెను.

ఇతి శ్రీనిర్మలాపస్తంబనూత్ర హరితసగోత్రపవిత్రవేమూరి వంశ
పయఃపారావార రాకాసుధాకర శ్రీపరమేశ్వర సేవాలభి
నకలవిద్యానవద్యవైశద్య కుబ్రహ్మణ్యయజ్ఞాత్మజ
సూర్యనారాయణ సిద్ధాంతివిరచితే
వైష్ణవ కర్ణామృతే పూర్వభాగే మహూర్త చిండా
అష్టమః కాకుకపరిచ్ఛేదః.

శ్రీరస్తు దైవజ్ఞకర్ణామృతే

ఉత్తరభాగే—పంచాంగసాధనప్రకరణమ్.

శ్లో॥ శ్రీగౌరీశ్వరముఖ్యనాకనిలయా శ్నత్వాగురూఢా భేచరా
స్వజ్యేష్ఠో ద్యోత్యరభాగ మత్రోలఘుగో దైవజ్ఞకర్ణామృతే
పూర్వాచార్యవరోదితం గురుముఖా దాకర్ణ్య గుర్వాజ్ఞయా
పంచాంగాదిససాధనం సుఫలదం బాలావబోధం స్ఫుటం॥ ౧

—ఏవం మంగళవిధా యేదానీం పంచాంగసాధనం వత్తుమిచ్ఛత్
తదుపయోగిత్వేనాచా శాలివాహనశకసాధన మాహ.—

శ్లో॥ ప్రభవాద్యబ్దశంయుక్తానవనాగాశ్వభూమయః ౧౭౮౯
భవంతిశకవర్షాని శాలివాహనభూపతేః॥ ౨

తా॥ శాలివాహనశకసాధనముం జెప్పయెన్నాడు. యాశకసాధనమును యా
గ్రంథముయొక్క పూర్వభాగమందు జెప్పియున్నను మరల విశదమునీమిత్త మిచ్చటగూ
డఁ జెప్పినాఁడు. ఎట్లనఁగా; ౧౭౮౯ లో ప్రభవాదిగతాబ్దములం జేర్చిన శాలివా
హనశకగతాబ్దములగును. ఒకవేళ గతపక్షిలో శకముజేయునెడ ౧౭౭౯ లో ప్రభవా
దిగతాబ్దములను గూడెది. ముందు రాగల పక్షిలోనైతే ౧౮౦౯ లో గతాబ్దములం గూ
డెది. ఇట్లు చేయఁగా శకగతాబ్దములగును.

నెం ౧ రు ఉదాహరణము :—ఈగ్రంథముయొక్క పూర్వభాగములో నందనసంవత్సర
ఆశ్వయుజ శుద్ధ ౧౫ గురువారంలోజాన మార్యాస్తమయాది ౩-౨ ఘటికాదినమయము
కు ఉదాహరణములు యిచ్చియున్నాఁడు. కనుక యాయంత్రరభాగమునందును దా
నికే సర్వత్రో ఉదాహరణములు వ్రాయఁబడుచున్నవి కనుక యానందనసంవత్సరమున
కుఁ బ్రభవాదిగతాబ్దములు ౨౫ ఇందులో ౧౭౮౯ ని గూడగా ౧౮౦౯ అయినది. ఈ
నందనసంవత్సరమునకు నిదియే శాలివాహనశకగతాబ్దము లాయెను.

నెం ౨ రు—పంచాంగసాధనోపయోగభూత అబ్దవ సాధన మాహ.—

శ్లో॥ శకఖండిం వినిత్యేప్య తస్మిన్ శకఖండంతరం ఖీ పేత్
వారస్థానం సప్తహృతం భవేద్వారాదికోద్రువః॥ ౩

తా॥ ఇచ్చనసంవత్సరమున కయినశాలివాహనశకములోనుండి యాదిగువున వా
యబడిన శకఖండములలో మిక్కిలీ అసన్నమయిన శకఖండ సంఖ్య యొక్క క్రిందనుం

దు వారసుని కాదిని ఉందిగాని దానిలో:—శకములో శకఖండ సంఖ్య పోగా నన్న శకములో నకుమన
ఖండంతరసంఖ్యకింది వారాదికమును క్షేప్రియావారసానము 7 కంటె సఖ్యమే 7 వేర భాగింపగా ఆ
కమును వార సానములు పుం చేసి. ఇట్లు చేయగా అబ్బవారాదిభుగ్గిన ముగ్గురు.

—అబ్బవసాధనార్థం శకఖండని వారసుటి కాదీని—

శక ఖండసంఖ్య	శక:	శక:	శక:	శక:	శక:	శక:	శక:	శక:	శక:	శక:	శక:
1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200
వారసుటి కాది	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200

ఖండంతరాని వారసుటి కాదీని.

ఖం	ఖం	ఖం	ఖం	ఖం	ఖం	ఖం	ఖం	ఖం	ఖం	ఖం	ఖం
1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200
వారాది	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200

విశ్వా
ఖండ
సంఖ్య

ఉదాహరణము || శకే ౧౮౧౪ నందనవాసానందవత్సరమునకు అబ్దపునిసాధించవలెను గనుక శకము ౧౮౧౪ లో మిషవ్రాసిన శకఖండముల సంఖ్యలలో మిక్కిలి సమీపముగా బోవగినసంఖ్య ౧౮౦౦ తీసివేయుగా మిగిలిన శేషసంఖ్య ౧౪ అనగా శకము ౧౮౧౪ లోపోయిన సంఖ్య ౧౮౦౦, పోగా శేషము ౧౪ గనుక పోయిన సంఖ్య ౧౮౦౦ కి శకఖండములలో ౧౮౦౦ కలంలో క్రిందవ్రాయబడిన వారఘటివిఘటి పరలు ౧-౫-౫౪-౪౦ ఇందులో వెనుకటిశేషసంఖ్య ౧౪ కి ఖండాంతరములలో ౧౪ వ కలంలో క్రిందివారాదికము 3-3౭-౨౧-౧౯ నికూడగా అయిన వారాదికము ౪-౪3-౧౫-౫౯ అయితే వారఘటివిఘటికలుమూత్రము ఉంచుకని ౪ వ ప్రతి పరలు తీసివెయ్యవలెను. అతీసివేయునపుడు ఆపరలు 3౦ కంటే అధికముండనేని మీదివిఘడియలలో నొకటి కలుపుకొని యాపరలస్థానమును తుడిచివేయవలెను. గనుక యిప్పుడు పరలు ౫౯ ఉన్నది. గనుక దానిపైనుండు విఘడియలు ౧౫ లో నొకటి చేర్చి ౧౬ విఘడియలుగా వ్రాసికొనవలెను. ఇట్లుచేయుగా నీనందనసంవత్సరమునకు అయిన అబ్దపవారాది ౪-౪3-౧౬ అనగా యీనందనసంవత్సరమునందు సూర్యుడు మధ్యగతిచేత మేషరాశి ప్రవేశము ౪ వవారము అనగా బుధవారమునాడు ౪3 ఘడియల ౧౬ విఘడియలకు అగునని తాత్పర్యము.

ఇక్కడ అబ్దపవారస్థానము ౭ కంటే అల్పమగుటం జేసి కి చే భాగింపవక్కరలేదయ్యెను. ఇది ప్రథమోపాయము.

—అథ ద్వితీయోపకరణం తిథిశుద్ధిద్రువసాధనమాహ—

శ్లో॥ ఖండఖండాంత రేయోజ్యేష్ఠాగ్వత్తిధిఘటిముఖే

తిథిస్థానం ఖాగ్ని కిం భక్తం శేషం శుద్ధిద్రువోభవేత్

శుద్ధిద్రువోనభో అంధ్ర శ్చేత్త దప్తేమలమాసకః

తా॥ పూర్వం అబ్దపుని సాధించినట్లే శుద్ధిధువమున్న సాధించవలెను. ఎట్లన ఈదిగువున శుద్ధిధువసారిణిలో వ్రాసియున్న శకఖండముయొక్కయు, ఖండాంతరముయొక్కయు తిథి ఘడియవిఘడియలను కూడగా తిథిశుద్ధిద్రువమగును. అప్పుడు తిథిస్థానమును 3౦ చేభాగింపగా నున్న శేషమును మాత్రమే శుద్ధిద్రువమని వ్రాసికొని యా క్రింది ఘటికాదిని విడిచివెట్టవలెను. ఈతిథిస్థానమునకే తిథ్యంజమని జేను. ఈతిథ్యంకము ౨౦ కంటే నధికము వచ్చిన సంవత్సరములలో అధికమాసము తప్పకవచ్చును. మరియు ; చైత్రముగాని వైశాఖముగాని యధికమువచ్చు వత్సరములలో శుద్ధ్యంకము 3౦ కంటే నధికమయినను అలాగునే యుంచవలెను గాని 3౦ చే భాగింపవలదు. ఒకవేళ ౬౦ గానిపైనగాని వచ్చినపుడు అందులో ఒక 3౦ నిమాత్రమే తీసివేసి తక్కినశేషమును తిథ్యంజమని వ్రాయవలెను.

వెనుకటి యుదాహరణప్రకారం శకే ౧౮౧౪ నందన సంవత్సరమునకు శకఖం

జను ౧౮౦౦ కి తిథ్యాది ౧౧-౪౮-౧౮ ఖండాంతరము ౧౮ కి తిథ్యాది ౪-౫౪-౨౭ ఈ రెంటినిగాడగా అయిన శుద్ధిద్రువము తిథ్యాది ౧౬-౪౨-౪౫ దీనియొక్క శుక్రవాది నవిడిచిపెట్టిగా మన్న తిథిస్థానము మాత్రము ౧౬ వున్నది. ఇదియే శుద్ధ్యంకమనబడును. ఇది ౩౦ కి తక్కువయినది గనుక ౩౦ చే భాగింపవక్కరలేదయ్యెను. మఱియుఈ శుద్ధ్యంకము యెంతసంఖ్యగలదియగునో అనంపద్విరచితశుక్ర ప్రతిపదాదిగా అన్నవ తిథి శాసన శుద్ధ్య రవిమేది ప్రజ్ఞక మగునని తాత్పర్యము.

—వెనుకటి శుద్ధిద్రువమునకు సారినీ—
తిథిమట్టికాది.

శుక్ర ఖండములు	శుక్ర	శుక్ర	శుక్ర	శుక్ర	శుక్ర	శుక్ర	శుక్ర	శుక్ర	శుక్ర	శుక్ర	శుక్ర
	౧౨౦౦	౧౨౨౦	౧౨౪౦	౧౨౬౦	౧౨౮౦	౧౩౦౦	౧౩౨౦	౧౩౪౦	౧౩౬౦	౧౩౮౦	౧౪౦౦
తిది శుద్ధియ విశుద్ధియలు	౧౫ ౧౯ ౧౮	౨౬ ౩౨ ౬	౩ ౫౪ ౫౪	౧౯ ౧౨ ౪౨	౩౦ ౩౦ ౩౦	౧౧ ౪౮ ౧౮	౨౩ ౬ ౬	౪ ౨౩ ౫౪	౧౬ ౧౧ ౪౨	౨౭ ౨౯ ౩౦	౪ ౪౩ ౧౪

ఖండాంతరములు తిథిమట్టికాది.

ఖం	అం	తిథి	శుక్ర	విశుద్ధి	తిథి	శుక్ర	విశుద్ధి	తిథి	శుక్ర	విశుద్ధి	తిథి	శుక్ర	విశుద్ధి
		౧	౨	౩	౪	౫	౬	౭	౮	౯	౧౦	౧౧	౧౨
తిథి	౧౧	౧౨	౧౩	౧౪	౧౫	౧౬	౧౭	౧౮	౧౯	౨౦	౨౧	౨౨	౨౩
శుక్ర	౩	౧౧	౧౫	౧౯	౨౩	౨౭	౩౧	౩౫	౩౯	౪౩	౪౭	౫౧	౫౫
విశుద్ధి	౫౩	౪౭	౪౧	౩౫	౩౧	౨౭	౨౩	౧౯	౧౫	౧౧	౦౭	౦౩	౦౧

—అధపంచాంగతంత్రసాధనే రవిచంద్రస్పష్టికరణస్యావశ్యకత్వాత్తు
దుపకరణం సావనాహర్గణం సాధయతి—

శ్లో॥ మథోర్గతోమాసచయఃఖరామ ౩౦ హతోదినాధ్యస్సతుశుద్ధిహీనః
గతర్తుసంఖ్యావియుతోదినాఘోవారధ్రువోర్ధ్వాంకయుతోనగా౭ప్తః
వారోర్గతోయద్యపిచైకహీనో౭ధికోయుతోనోద్యుగణస్ఫుటస్సాస్యత్
తదబ్దమధ్యేయదిచాధిమాసస్తమార్థమభ్రాగ్ని ౩౦యుతోదినాఘః
శుభ్యంకతోర్వాగ్యది చైత్రమాసే పూర్వాబ్దజాః శుద్ధిముఖాన్
ప్రకుర్యాత్ ॥౬॥

టీ॥ మథోః=చైత్రమాసము మొదలుకొని, గతోః=గడచిన, మాసచయః=మాసస
ముదాయము, ఖరామహారము=౩౦ చేత, హతోః=గుణింపబడినదై, దినాధ్యః=ది
న=ఆవర్తమాసమునములోని దినములచేత, అధ్యః=కూర్చబడినదై, నతు=అది, శుద్ధి
హీనః=శుద్ధి=వెనుకపొందింపబడిన శుద్ధిదుగ్గినముచేత, హీనః=తీసివేయబడినదై, గతర్తు
సంఖ్యావియుతో=గతర్తు=గతించిన ఋతుసంఖ్యచేత=వియుతోః=తీసివేయబడినదై, దినా
ఘః=ఆవర్గణముగును. వారధ్రువోర్ధ్వాంకయుతోః=వారధ్రువ=అబ్దపునియొక్క-ఉర్ధ్వాం
క=వారస్థానాంకముతో, యుతోః=కూర్చబడినదై, నగాప్తః=నగ=౭ చేత, అప్తః=భాగి
పబడినదై, అర్కతోః=సూర్యుడు మొదలుగా, వారః=వారముగుచున్నది. యద్యః=ఒ
కవేళ, ఏకహీనః=ఒకటికన్నవగాని, అధికః=అధికముగాని అయితే, యుతోనః=ఆవ
గా ఏకయుతో, ఏకోనః అని యర్థము. అనగా ఒకటిచేర్చినగాని, తీసివేసినగాని.
స్ఫుటః=స్ఫుటమయిన, ద్యుగణః=ఆవర్గణముగును. తదబ్దమధ్యే=అనంతర్వరములో, అ
ధిమాసోఽయి= అధిమాసమున్నయెడల, తమార్థం=అతాధిమాసాంతము మొదలు, అ
భ్రాగ్నియుతోః=అభ్రాగ్ని=౩౦ చేత, యుతోః=కూర్చబడినదై, దినాఘః=ఆవర్గణము
గును. చైత్రమాసే=చైత్రమాసములో, శుభ్యంకతోః=శుభ్యంకసంఖ్యకంటె, అర్వాగ్యది=
పూర్వమైనయెడల, పూర్వాబ్దజాః=వెనుకటిసంవత్సరముతాలూకు, శుద్ధిముఖాన్=శు
ద్ధి=ఆబ్దపును మొదలుగువానినె, ప్రకుర్యాత్=చేయవలయును.

తా॥ ఇక పంచాంగమునగా; తిధి, వార, నక్షత్ర, యోగ, కరణములక సా
ధించు సులభమార్గముం జెప్పవలసి అందు కాధారముల మగుఃవిచంద్రసాధనం
జ్ఞేయటకై తదుపకరణం ఒక సావనాహర్గణలక్షణముం జెప్పచున్నాం దడట్లునః—

ఏనంవత్సరమున శేమాసమయో శేదినమున దాను గ్రహసాధనముండేయఁడలఁచె నో ఆశోకాక్ష ఆనంవత్సర చైత్రమాసము మొదలు ఎన్నిమాసములు గలింఁచెనో ఆగ తమాససంఖ్యయు ౩౦ చే గుణించి యందులో నావిక మాసమ సమయో కేనయిప్తతిధి తోఁ గూడ అయిన తిథులను గూడఁగా ఆనంవత్సర చైత్ర శు ౧ లగాయతు తిఁయి ప్తతిధివర కయినదినసమాహమగును. దానిలో వెనుకటిశుద్ధ్యంకమును దీసివేసి యాశేష దినములలో గతరుతుసంఖ్యను దీసివేయుగా నదిసావనాపార్వణమగును. ఒకవేళ ఆనంవ త్సరములో నధికమాసముండెనేని యధికమాసము వెళ్లేవరకును యీప్రకార మే చేసి యధికమాస మాఖరుతాఁగా అంతటినుండియానంవత్సరాంతమువరకును వెనుకటియవ ర్గణ ములో ౩౦ తిథులను గూడిన అపార్వణమగును ఈయవార్గణము నరియగనో కాదో చూడవలెను. ఎట్లనగా; ఈవచ్చినయవార్గణమును ౨ చోట్లపుంచుచియంచోకప్పతిలో వె నుకటియబ్బపుని వారస్థానాంకముం గూడి దానిని ౭ చేతభాగంబుగా మిగిలినశేషము మూర్త్యాదిగా వారమురావలెను. అట్లువారము నరికావచ్చెనేని యాదినగణము నడయైన దిగా వ్రాసికొనవలెను. ఒకవేళ ౧ వారము తక్కువవచ్చెనేని యారెండవప్పటిగానుం డు అపార్వణములో ౧ కూడవలెను ఒకటి అధికవయినయెడల యాయవార్గణములో ౧ తీసివేయవలెను. ఇట్లుచేయుగా శుద్ధాపార్వణ మగును.

ఒకవేళ చైత్రమాసములో నపార్వణము మొదలగునవి చేయవలసియుండినపుడు ఆచైత్రమాసములో వెనుకటిశుద్ధ్యంక సంఖ్యకు లోపు తిధినాఁడు చేయవలసియుండె అ ప్పుడు శకమును ౧ తగ్గించి అబ్దమ శుద్ధిమొదలగునవి సాధించి దానివలన యపార్వణము ను సాధించుకొనవలెను. ఇది సావనాపార్వణము. అనగా; ఆనంవత్సరములో మధ్య మాత్యండు మేషప్పివేళమయినశోకా లగాయతు యిప్తదినములకు అన్నిను రోదయ ము లగునని తాత్పర్యము.

మఱియు యాగ్రంధకుండు అపార్వణము యెచ్చటికిని ౩౬౫ కంటె నధికము రా దనిభావము.

అపార్వణోదాహరణము.

శకీ ౧౮౧౮ నందవని॥ ఆశ్వయుజ శు ౧౫ గురువారమున కపార్వణము సాధిం చవలెను. గమకయీ ఆశ్వయుజమునకు చైత్రాదిగా గతమాససంఖ్య ౬ దీనిని ౩౦ చే గుణించగా ౩౦x౬=౧౮౦ దినములు. ఇందులో పర్తమాన ఆశ్వయుజముయొక్క శుక్ల ౧ లగాయతు శేదినంకయిన దినములు ౧౫ కూడగా ౧౮౦+౧౫=౧౯౫ దీనిలో వెను

౪ సాధింపబడిన శుద్ధ్యంకమును ౧౬ తీసివేయగా ౧౯౫-౧౬=౧౭౯ దీనిలో:—ఈ యాశ్వయుజమాసము శరదృతువు గనుక యాయతువును గతరుతువులు వనంత, గ్రీష్మ, వర్ష అను ౩ రుతువులు గలింపెను 1 నుక ౩ సంఖ్యను దానిలో తీసివేయవలెను గనుక ౧౭౯-౩=౧౭౬ ఇది సావనావార్గణము ఈయవార్గణమువల్ల వారిమును సరిచూడవలయును. కాబట్టి ఈయవార్గణము ౧౭౬ లో వెనుక సాధించిన జబ్బవునియొక్క వారస్థానాంకము ౪ ను కూడగా ౧౭౬+౪=౧౮౦ దీనిని ౭ చే భాగించేది.

$$\begin{array}{r} 2) ౧౮౦ (౨౫ \\ \underline{౪౦} \\ ౩౫ \end{array} \qquad ౧౮౦ \div ౭ =$$

౫ శేషము. అనగా అయిదవవారము కాబట్టి అది వారాదిగా ౫ వ వారము గురువారము వచ్చింది. ఈవారము సంవత్సరము ఆశ్వయుజ శుద్ధ ౧౫ రోజున గురువారమే ఆయెను. గనుక వారము సరిగానే వచ్చినందుచేత పై వ సాధింపబడిన శుద్ధావార్గణము ౧౭౬ స్ఫుటమైనదే గాని లేదాడేదు కాబట్టి పైతిధిశాటికి సావనావార్గణము ౧౭౬ అనియే వ్రాసియుండుకొని యింతయుండు కార్యములు దీనివలననే చేసికొనవలయును.

— ఏవముపార్వణసాధన ముక్త్యా ఇదానీం పంచాంగసాధనాయ రవిచంద్రసాధనం క్రియతే తత్రాదౌస్ఫుటావిం దర్శయతి. ౩౬౫ రవి స్ఫుటపదక్షై:—

శ్లో॥ దినాఘతుల్యార్క పదస్థభాద్యంస్పష్టోరవిస్తస్వబ్దపనాడికాను

సవక్ష్యమాజేనహి చాలనేనసంచాలితోవార్ద్యశస్ఫుటోర్కః॥ ౭ ॥

టీక॥ దినాఘతుల్యార్కపదస్థభాద్యం-దినాఘ = అవార్గణములో, కుల్య = సమావమగు, అర్కపథస్త = సూర్యపథకమందుండు, భాద్యం=నక్షత్రాదిము, స్పష్టోరవి=స్ఫుటమాయుడు, అబ్ద=నాడికాను=నెను; సాధించబడిన జబ్బవునియొక్క ఘటికలెన్నిగలనో ఆరోజున యీస్ఫుటరవి అన్నిఁనుడియల కగును. సాస్ఫుటోర్కః=అస్ఫుటరవి, వక్ష్యమాజేనచాలనేన=యుండుజెప్పబోయెడు ఘటికాదిచాలనము చేత, ౩౬ చాలితి = స్ఫుటగతి చేత చాలనముచేయబడినవాడై, అవార్ద్యశోహి = అవార్ద్యవేళకగును గదా.

తా॥ ముందు వాగ్విశేషపు రవిస్ఫుటపదకములు ౩౬౫ టిలో ఇవ్వదినముకు సాధింపబడిన దినగణసంఖ్య యెంతయగునో అన్న పదకమును చూడగా ; మొదటనక్షత్రి, ఘడియలు, విఘడియలు అని ౩ పృతులుండును. అమాదుపృతులె నక్షత్రిది స్ఫుటరవి యగును.

ఈస్ఫుటరవి ఆరోజున యెన్ని ఘడియల కగుననగా ; ఆబృపునియొక్క ఘటికాది యంతకలవో అన్ని ఘడియలకారోజున స్ఫుటరవియగును. అట్టిరవి స్ఫుటపదకములో నే ఘటికాది రవి స్ఫుటగతియను, నాటిదివార్థములును వాగ్విశేష యున్నవి. గనుక ఆరవి స్ఫుటగతిని ముందు జెప్పబోవు చాలనఘటికాదిచే గుణించి ౬౦ చే భాగింపగా వచ్చిన ఘటికాది ఫలమును చాలనము ధనమయితే స్ఫుటరవిలోగూడేది. రుణమయితే తీసివేయునది. ఇట్లుచేయగా నాటిమధ్యాహ్న స్ఫుటరవి యగును.

ఉదా॥ పైసాధింపబడిన యహర్దణము౧౭౬గనుక రవిపదకములలో ౧౭౬వ పదకములో నక్షత్రిది ౧౨-౫౦-౫౨ రవిగతి ౪-౨౭ అహర్దర్శ ౧౪-౪౫ ఇట్లుండెను. గనుక నక్షత్రిది అనగా ౧౨ నక్షత్రియలు ౫౦ ఘడియలు ౫౨ విఘడియలు ఇవి యే స్ఫుటరవి ఇంతస్ఫుటరవి యారోజున సూర్యోదయాది ౪౩ గడియల ౧౬ విఘడియలచే కగును యీవిని మధ్యాహ్న సమయముకు జేయుటలన కొన్నిసంగతులకు లాభముగనుక మధ్యాహ్నముకు చేయవలెను. ఎట్లనగా ; రవిపదకములో రవిగతి ౪-౨౭ గనుక దీనివలనవక్ష్యమాగీత్యాచాలనము జేసిన మధ్యాహ్న స్ఫుటరవియగును.

—విపరవిస్ఫుటం ప్రదర్శ్యఇహమధ్యమచంద్ర, చంద్రకేంద్రే సాధయతి—

శ్లో॥ ఖండస్య చేందోస్తుతదంతరస్య పదస్యయోగాద్గణసంమితస్య

అభ్యేశనాడీప్విహచంద్రకేంద్రే తేచాలనాద్వాసరమధ్యజౌస్తః ॥౮

టీ. ఇకనక్షత్రిదిమధ్యచంద్రునియొక్కయు, చంద్రకేంద్రము యొక్కయు సాధనముం జెప్పుచున్నాడు. ఎట్లనగా ; ఇందో=చంద్రునియొక్క, ఖండస్య=కళఖండముయొక్కయు, తదంతరస్య=అఖండాంతరముయొక్కయు, గణమితస్య=అహర్దణముతో సమానముగు, పదస్యచ=పదకముయొక్కయును, యోగాత్=కూడుటవల్ల చంద్రకేంద్ర=చంద్ర=మధ్యచంద్రుండును, కేంద్ర=కేంద్రమను, అభ్యేశనాడీప్=ఆబృపునియొక్క గడియలచేకను, స్తః=అగుచున్నారు. తే=అచంద్ర, చంద్రకేంద్రములు- చాలనాత్=వక్ష్యమాగీతాచారం చాలనముజేయబడినవారై - వాసరమధ్యజౌ=ది వార్ధవేళకు. స్తః=అగుచున్నారు.

తా॥ ముందువ్రాయుబోవు చంద్రపదకముల పద్ద వ్రాసియున్న చంద్రునియొక్క శకఖండమును, ఖండాంతరమున్న చంద్రునియపార్గణపదకములో నిష్ఠదినగణకుల్య పదకమును యీ ౩ సుగూడగా నక్షత్రాదిమధ్యచంద్రుడును, తత్కేంద్రంబునట్లబ్ధమయ్యె క్క ఘటికాదినేతకు అగుదురు. వక్ష్యమాణీత్యాచాలనసంస్కారము జేసిన యెడల మధ్యాహ్నకాలిక దేశాంతరసంస్కృతిమధ్యచంద్రుడును, చంద్రకేంద్రంబునునగును. చంద్రపదకములలో నే చంద్రకేంద్రపదకములు గూడ ఉనుమంగముగ నున్నవి.

ఉదాహరణము॥ వెనుకటిగ్రంథోదాహృతలిఖి అనగా శకే ౧౮౧౮ నందన సం॥ ఆశ్వయుజ శు ౧౫ గురువారం మూర్త్యస్తమయూది ౩-౨ గడియలకు చంద్రీచంద్రీ కేంద్రీయులు సాధింపవలసియున్నది. గనుక వెనుకటివలెనే శకఖండము ౧౮౦౦ ॥ వక్ష్యమాణ చంద్రీఖండముకు వ్రాసియున్న నక్షత్రాదిని, చంద్రీకేంద్రీయుయొక్క నక్షత్రాదిని యీదిగువున వ్రాయుటచున్నవి.

శకఖండము } చంద్రీనక్షత్రాది ౧౦-౩౩-౨౮-౪౫ కేంద్రీయుకు ౧౪-౨౩-౩౨-౫౦
౧౮౦౦ ॥ }

ఖండాంతరం } చంద్రీనక్షత్రాది ౪-౨౫-౦-౫౦ కేంద్రీయుకు ౧౧-౧౦-౨-౩-౬
౧౮ ॥ }

వెనుకసాధించిన

ఆపార్గణము

౧౮౬ ॥ ఆహ

ర్గణపదకము

౧౮౬ లో

చంద్రీనక్షత్రాది ౧౧-౫౫-౧౮-౧౮ కేంద్రముకు ౧౬-౩౨-౫౪-౨౭

ఈమూడున్న

గూడగాఅయి

నమొల్తము

చంద్రీగు ౨౬-౫౭-౪౭-౫౩ కేంద్రీము ౪౨-౧౪-౩౭-౨౩

ఇక్కడ చంద్రీకేంద్రీయుయొక్క నక్షత్రీయులు ౪౨ వచ్చినవి. ఈనక్షత్రాది యొక్కడనయినను నక్షత్రీస్థానము ౨౭ ॥ అధికమయ్యె నేని ౨౭ ను తీసివేసి మిగిలిన శేషమునే నక్షత్రీస్థానమందుంచవలయును. గనుక కేంద్రీనక్షత్రీయులు ౪౨ లో ౨౭ తీసివెట్టుగా శేషము ౧౫ నక్షత్రీయులు వ్రాయవలయును. ఈప్రకారము చేయగా చంద్రీయున్న, చంద్రీకేంద్రీయున్న, వైలిధినామ అబ్ధపఘడియలు ౪౩-౧౬ ॥ అయినారు. వీరిని వక్ష్యమాణ ప్రకారము చాలన సంస్కారము చేయగా వాటిదిసార్థ వేళ కగుదురు.

—అధగ్రహణంచాలనఘటిసాధనం ధనస్థనిర్ణయంచాహ—

శ్లో॥ స్వాద్యక్షేఘటికరేందు ౧౫ ఘటికావిశ్లేషకం స్వంరుణం
తద్వర్షేశ్వర నాడికాక్షయచ యాద్యేశాంతరైశ్చజనైః
స్వాంప్రూయైశ్చసుసంస్కృతం ఫలమిదం నాడ్యాదికంచాలనం
తన్ని ఘ్నార్కగతేఃఖతర్క ౬౦ లవయుష్ఠీనోదినాధేరవిః ॥ ౯ ॥

టీ॥ అద్యక్షఘటికరేందు ఘటికావిశ్లేషకం—అద్యక్షఘటి=అబ్జపఘడియలకను, కరేం
దుఘటికా—కరేందు=౧౫ అయిన ఘడియలకను, విశ్లేషకం=అంతరము తద్వర్షేఘటిక్ష
యావధచయాత్—తద్వర్షేఘటికా=అబ్జబృపుని సంబంధమైన గడియలయొక్క, య
యాత్=క్షయమువల్లకు, అథచయాత్=వృద్ధివల్లనున్న స్వం=ధనమును, రుణం=రుణము
ను, స్వాత్=అగును. స్వాంప్రూయైః=స్వకీయచతుర్థాశచేత రహితమైన, దేశాంతరై
శ్చజనైః=అన్యయోజనములచేత, సుసంస్కృతం= సంస్కరింపబడిన, నాడ్యాదికం=
ఘటికాదికమును, ఇవంఫలం=ఈఫలము, చాలనం=చాలన సంజ్ఞగలది యగును. తన్ని
ఘ్నార్కగతేః—తత్=అఘటికాది చాలనపదముచేత, నిఘ్న=గుణింపబడిన, అర్కగ
తేః=రవిస్ఫుటగతియొక్క, ఖతర్కలవయుష్ఠీః=ఖతర్కలవ=అరువదవ భాగముగ ఘటి
కాదికముచేత, యుక్=కూటాబడినట్టియు, హీనః=తీసివేయబడినట్టియు, రవిః=
స్ఫుటరవి, దినార్థే=అకారర్థనమయమనకు, స్వాత్=అగును

తా॥ ఇఁక చాలన సంజ్ఞగల ఘటికాది ఫలమును సాధించుచున్నాము. ఎట్ల
న అబ్జపఘటికాదికిని, ౧౫ గడియలకను అంతరము జేసియుంచి, అబ్జపగడియలు ౧౫
కంటె తక్కువగానుండేనేని అంతరిఘటికాదిని ధనమనియు, అధికమైనపుడు రుణ
మనియును వ్రాసికొని పిచ్చటదానిలోః— దేశాంతరఘటికాదిని సంస్కరింపవలయును,
దేశాంతరఘటికాది యనగా ; తనపట్టణమునకును, భూకేళకును గల యోజనములలో
నాల్గవభాగమును దీసికేయగా మిగిలినవే దేశాంతరఘడియలగును. ఆ విఘడియలు ౬౦
టికి అధికమైతే ౬౦ చే భాగింపగా ఘటికాదియగును. యాదేశాంతరఘటికాది తనప
ట్టణముభూకేళకు తూర్పున నుండేనేని రుణమును పశ్చిమమున నుండేనేని ధనమును
నగును. ఈధనరుణార్థకముగు దేశాంతరఘటికాదిని, వెలకవ్రాసియుంచిన యంతరిఘటి
కాదిని ఆరెండున్న గూడా ధనమే అయితే ఆరెండుకలిపి అది ధనచాలనఫలమని వ్రా
సేది. ఆరెండును రుణముయినను కలిపి యా మొత్తమును రుణచాలనఫలఘటికాదియని వ్రా
సేది. ఒకవేళ ఆరెంటిలో నొకటి ధనము, ఒకటిరుణము అయ్యేనేని ఆరెంటికిని అంత

రహః చేతువలయును. అంతర మన గాఽఅధికసంఖ్యలో నల్పసంఖ్యను తీసివేయుగా శేష మని యర్థము. ఆవృత్తు ఆధికసంఖ్య ధనమైతే అంతరము ధనమను, రుణమైతే రణము ను అనవచ్చును. ఈ అంతరమునకే చాలన ఫలఘటికాది యని పేరు. ఈ ఘటికాదిచేత నే నుస్కరింపఁబడిన గ్రహములు మధ్యాహ్నగ్రహము లగుదురు. రవిని మధ్యాహ్నమునకు చాలనము చేయుపద్ధతి యిదివఱకె చెప్పబడినది.

ఇది చంద్రుని, చంద్రకేంద్రమును మధ్యాహ్నమునకు చాలనము చేయుమార్గము జెప్పదున్నాఁడు ఎట్లనగాః—

శ్లో॥ చంద్రస్య కేంద్రస్య చ చాలనేతు నాడీవినాడీఫలమేవదన్వితం
తన్నాడికానాం ఘటికాదికం స్యాద్విినాడికానాంతువినాడికాద్యం
తచ్చాలనాఖ్యస్యధనర్థతస్సన్య ధనంరుణం మధ్యమభుక్తితోవా
ఏవంవిభుర్వ్యత్యయతస్తుకేంద్రం తద్వాసరాధేభవతోహిభాజ్యా॥

టీక॥ చంద్రస్య = చంద్రునియొక్కయు, కేంద్రస్యచ = కేంద్రముయొక్కయు, చాలనేతు = చాలనము విషయమై, నాడీవి నాడీఫలమేవ = సుడియొకఁగుడియొక్క ఫలమే, దన్వితం = మాపింపఁబడియున్నది. తల్ = ఆఫలము, నాడికానాం = ఘటియలకు, ఘటికాదికం = ఘటికాదిగాను, వినాడికానాంతు = విభుశీయలకై లే, వినాడికాద్యం = వినుటికాదిగాను, స్యాత్ = అగును. తల్ = ఆచాలనఫలము, చాలనాఖ్యస్య = చాలనసంజ్ఞగల ఘటికాదియొక్క, ధనర్థతః = ధనయగులవల్ల, ధనం = ధనమను, రుణం = రుణమను, స్యాత్ = అగును. మధ్యమభుక్తితోవా = మధ్యమభుక్తివల్లనైనా చేయవచ్చును. ఏవం = ఈవిధముగా, విభుః = చంద్రుడు, స్యాత్ = అగుచున్నాడు, కేంద్రంతు = కేంద్రమయితే, వ్యత్యయః = వినిమయసంస్కారము వల్ల = స్యాత్ = అగుచున్నది.

—చాలనసంస్కారోదాహరణం—

ఇందుఁటి యుదాహరణము లోని నందన సం॥ ఆశ్వయుజ శు ౧౫ గు॥ రోజున మూర్ఖాస్తాది ౩-౨ ఘటియలు + శేటికనమానము ౨౯-౩౬ కూడగా శేటి మూర్ఖోదయాది ఇప్తకాలము ౩౨-౩౮ ఘటికాది అయినది. ఇట్లుండగా నేను చాలనఘటికాదినీ సాధించవలెను. గనుక అబ్దఘటికాది ౪౩-౧౬ వీనిలో ౧౫-౦ తీసివేయుగా అంతరఘటికాది ౨౮-౧౬ ఇక్కడ ౧౫ కంటె అబ్దఘటియలు అధికముగ నుండుటచేత యీ అంతరము ౨౮-౧౬ రుణ సంజ్ఞగల దయ్యెను. ఇది యటుండనిచ్చి ఇది దేశాంతరివి నాడికలను సాధించవలెను ఎట్లనగా; ఈజిల్లా రాజధానియగు రాజమహేంద్రవర

మునకు నిదివరకు జరగాలయునుండిగ తానుగతికత్వముచే గర్భాకర్ణికగవిని వ్యవహరించుచున్న ప్రకారము భూరేఖకు దూర్వయోజనములు గల దీనిలో జతుర్థభాగముం దీనివేయవలెను గనుక ; $50 \div 4 = 12\frac{1}{2} = 12\frac{1}{2}$ ఈచాతుర్భాగమును యోజనములలో తీసివేయవలెను. గనుక ౫౦

౧౨౪

32౪ ఇవి అసలే విభుడియులు గనుక చిల్లరపని లేదు. కాబట్టి 32 విభుడియులు దేశాంతరవివాహములు, యాయోజనములు భూరేఖకు తూర్పుగ గనుక్కురుగము.

తెలుకటి అంతరిపుటికాదియము, య ౨౦ విభు ౧౬

ఈదేశాంతరవివాహములు రుగము, య ౦ విభు 32

ఈరెండును రుగమే గనుక రెండిటియోగము య ౨౦ విభు ౫౩ రుగం ఈమొత్తం యిటికాదికే చాలనపుటికాది యనిపేరు.

ఈపుటికాదికి ముందు వ్రాయబోవు ఫలసారిని నల్ల వచ్చిన పుటికాది ఫలము.

గమకాంపుటికాదిఫలం	నంద్రునికి చాలనఫలం		కేంద్రముకు చాలనఫలం	
	గ	విగ	గ	విగ
చాలనగడియులు ౨౦ :	౨౩	౪౦	౨౩	౨౬
విగడియులు ౧౬ :	౦	౧౬	౦	౧౬
ఫలయోగము	౨౩	౫౬	౨౩	౪౨

ఇక్కడ చాలనపుటికాది రుగము గనుక చాలనఫలముగూడ రుగమే అయినది గాని యొక విశేషము గలదు. చంద్రునిఫలము చంద్రునిలో మాత్రమే రుగము కేంద్రముకు వ్యత్యయము అనగా ధనముగను అనగా చంద్రాక్షేపయా కేంద్రమునకు వ్యత్యయము గుచుండును. అని తాత్పర్యము.

—అథ చంద్రస్పష్టికరణం—

శ్లో॥ కేంద్రేపదస్థం నికటంతుభాద్యం శోభ్యావశేషంగుణకేసహస్యాత్ హరోధ్రుతంతత్ఫలనాడికాసు స్యమస్యమేష్యోపచయక్షయాభ్యాం ॥ స్ఫుటం హిమాందం ఫలనాడికాద్యం తస్యధ్యచంద్రే స్వమ్న

ణంక్రమేణ । కేంద్రేతుసార్థత్రితు ౧౩-౩౦-౦ భాల్పపుప్తేస్పష్టోవిధు
స్సాద్యద్యము భోదినార్థే॥

టీ॥ కేంద్రే=చంద్రకేంద్రముందు, పదస్థం=పదకములందు, నికటం=మిక్కిలి స
మీపముందున్న, భాద్యం=నక్షత్రాదికమును, శోధ్య=తీసివేసి, అవశేషం=అశేషమును,
గుణకేన=గుణకముచేత, హన్యాత్=గుణింపవలెను. హోద్యధుతం=హోదముచేత భాగింప
గా వచ్చినపుడియలను, తర్ఫలనాశికాసు=ఆపదకమందలిఫలముటికాదిలో, ఏషోపచ
యక్షయాభ్యాం=మొందుఫలముకంటె వృద్ధిక్షయములవల్ల, స్వం=ధనమును, ఆస్వం=రు
ణమున్ను చేయుగా, మాందంఫలనాశికాద్యం=మందఫలముటికాది, స్ఫుటంపి=స్ఫు
టముగును గదా, తత్=అనుటికాదిని, కేంద్రే=చంద్రకేంద్రము, సార్థత్రితుభాల్పపుప్తే=
సార్థత్రితు ౧౩-౩౦-౦ భ=పదమూడునక్షత్రములన్నరకంటె, ఆల్పపుప్తే=మ్యానాధిక
ములు గల దొంపుచుండగా, క్రమేణ=క్రమముగా, మధ్యచంద్రో=మధ్యచంద్రునియొం
దు, స్వం=ధనమున్ను, ఋణం=రుణమున్ను చేయుగా, భయభి=నక్షత్రాదిగల, విధుః=
చంద్రుండు, దినార్థే=నాటిదినార్థవేళకు, స్పష్టః=స్ఫుటమైనవాడు, ప్యాత్=అగును.

తా॥ ముందు వ్రాయబోవు చంద్రస్ఫుటపదకములలోని కేంద్రనక్షత్రాదికము
చంద్రకేంద్రమునకు మిక్కిలిసమీపముయిన నక్షత్రాదిని చంద్రకేంద్రములో దీనివేయ
గా శేషమును కేంద్రశేషముని వ్రాసుకొనెడి. ఆకేంద్రశేషమును, ఆస్ఫుటపదకములో
వ్రాసియుండుగుణహారములు రెండిటిలో గుణకముచే గుణించి, హారముచే భాగింపగా
వచ్చినలబ్ధము విభుషియలే వచ్చును. ఈవిభుషియలను ఆఫలముటికాదిలో సంస్కరింపవ
లెను, అనగా ఆపదకములోని ఫలముటికాదికంటె దానితర్వాదిపదకములోని ఫలముటి
కాది అధిఃముగా వుంటే కలపవలెను తక్కువగా నుండేనేని తీసివేయవలెను. అట్లు
చేయుగా ఆఫలముటికాదియేచంద్రునికి స్ఫుటమందఫలమగును. యీమందఫలమును ఇబ్బ
కాలముధ్యచంద్రునిలో సంస్కరింపవలెను అనిగా ; చంద్రకేంద్రము నక్షత్రాది ౧౩-
౩౦-౦ కంటె తక్కువగానుండిన ధనము, అధికముగ నుండిన రుణము. ఇట్లు సంస్కరిం
పగా ఇబ్బకాలమునకు స్ఫుటచంద్రుడగును. ఇది చంద్రస్ఫుటము.

—అథచంద్రగతిస్పష్టికరణం.—

శ్లో॥ తదేవ్యభుక్తోర్ద్విహితారథఘ్నా తేంద్రస్య శేషాన్నవభాజ
తాత్పర్యః । వినాశికా స్థూనయుతాగతౌ తాస్త దేవ్యహీనాధికయో
స్ఫూటాసా॥

టీ॥ తదేవ్యభుక్త్యోః, తత్=అపదకమందున్నట్టియు, ఏవ్య=దానిమందుపదక మందున్నట్టియు, భుక్త్యోః=కులయొక్క, ద్విపాతాంతరస్మాత్=ద్విగణితమైనంత తరముచేత గుణింపబడినట్టియు, సవభాజితాచ్చ=చేభాగింపబడినట్టియు, కేంద్రీస్య శేషాత్=వెనుకటికేంద్రశేషమనుదానివల్ల, వివాచికాఃస్వ్యః=ఘడియలలభ్యమేవచ్చును, తాన్య=అవిఘడియలు, గతా=అపదకమందలిగతిలో, తదేవ్యహీనాధికయోఃస్వతోః=అప దకములోనిగతికంటె, దానిమందుపదకములోనిగతియొక్కఅల్పధిక్యములు కలుగ్నం చునుండగా, ఊనయుతాః=గుణధనములుచేయబడినవై, సా=అగతి, స్ఫటా=స్ఫటదండ్ర కతియగును.

తా॥ చంద్రీస్ఫుటంకౌరభ మందువాగ్రియబోవు నక్షత్రాద్విపదకములలో చంద్రీకేంద్రీమందు మిక్కిలి అసన్నముగా దీనివేరుదగిన పదకమును గుర్తించి యాపదక ములో ముందుగావ్రాయబడియుండు నక్షత్రాద్వి చంద్రీకేంద్రీయలోదీనివేసి యా శేషమును కేంద్రీశేషమని వ్రాసియుంచి, సిమ్మట అపదకము, దానిందుపదకము లలో వ్రాయబడిన రెండుగతులకు అంతరముజేసి దానిని ౨ చే గుణించి దీనిచేత కమ కటికేంద్రీశేషమును గుణించి ౯ చే భాగించగావచ్చిన విగడియలను అపదకమందలి చంద్రీగతిలో అగతికంటె ఏవ్యపదకములోనిగతి తక్కువగావుంటే దుణుమున్న, అధికముగావుంటే ధనమున్ను చేయగానది యాకాలముకు చంద్రీయొక్క స్ఫటాతియగును. ఇది చంద్రీస్ఫుటగతిసాధనము.

ఉ చాచరణము॥ వెనుచాలన సంస్కారముచేయుగా నయిన మధ్యాహ్న

కాలిక నక్షత్రాద్వి మధ్య చంద్రీకు=౨౬-౨౯-౫౨

నక్షత్రాద్వి చంద్రీకేంద్రీము=౧౫-౪౨-౧౨

యోకేంద్రీనక్షత్రాద్విలో మిక్కిలి సమీపముగా బోదగిన కేంద్రీనక్షత్రాద్వి స్ఫుటపదకము ౧౫-౪౦-౩౦ గమక నక్షత్రాద్వి కేంద్రీము ౧౫-౪౨-౧౨ లో ౧౫-౪౦-౩౦ ని తీసివేయగా కేంద్రీశేషము ఘటికాది ౧-౪౨

అకేంద్రీనక్షత్రాద్వి ౧౫-౪౦-౩౦ గల స్ఫుటపదకములో ఫలఘటికాది ౧౧-౪స్తు, గుణకహరికములు ౩ ధనములి ౩-౪౨ యాగతికిన్ని, దీనిముందుపదకములోని గతికిని గలయంతరము దుణుం ౨ ఇట్లుండగా; మందు చంద్రీ స్ఫుటముచేయబడిన గమక మీదవాసియున్న కేంద్రీశేష ఘటికాది ౧-౪౨ నగుణకహరికములు ౩ అనగా మీదియందు ౯ గణకవనిన్ని క్రిందియందు ౨ హరికవన్ని నెట్లు గమక యట్టి ఘణకము ౯ చేత పై కేంద్రీశేషము ౧-౪౨ ను గుణింపగా ౯-౩౬౨ క్రి, ౩ ౩౬౨ ని

౬౦ చే భాగించగా ౬ లభ్యము. యీ ౬ ను ౨౯ లో గూటి చరకమును ౨ చే భాగించగా లభ్యము ౩ విఘటితులు. గుణకపరికములు ధనము; నుక యీ విఘటితులు ౩ ను పైవవాసిన ఫలఘటితులు ౧౧-౪ లో కూడగా న్నవ్వుఫలఘటికాది ౧౧-౧౧ ఆయినది. యీఫలమును పైవగనుపరచిన నక్షత్రాది మధ్యాహ్న మధ్యచంద్రుని ఘటికాది లో సంస్కరింపవలెను. ఎట్లకగా ; చంద్రకేంద్రినక్షత్రాది ౧౫-౪౨-౧౨ ఇది ౧౩-౩౦-౦ నక్షత్రాదికంటె అధికముగుటచేత నామధ్యచంద్రునిలో దీనివేరుగా మధ్యాహ్న స్ఫుటచంద్రును అనునగునుక.

నక్షత్రాదిమధ్యచంద్రుడు ౨౬-౨౯-౫౨ లో ఫలగటికాది ౧౧-౧౨ ను తీసి వేరుగా ౨౬-౧౨-౪౧ ఆయెను. ఇదియే మధ్యాహ్న కాలిక స్ఫుటచంద్రుడు. ఇక ౧ స్ఫుట మెట్లనగా

పైవవాసిన గత్యంతరము ౨ నీని ౨ చే గుణించగా ౨౫౨=౪ దీనిచేత వెనుకటికేంద్రకేమఘటికాది ౧-౪౨ ను గుణించగా ౩ సార్థోత్తరము, దీనిని ౯ చే భాగించగా సార్థోత్తరముగా ౧ వచ్చెను. ఇదియొక విగడితు, యీవిగడితును చేటిపదికలలో ౧౨ ౬౩-౪౨- దీనిలో గత్యంతరము మణముగనుక తీసివేయగా శేషము ౬౩-౪౨ ఇదియే చంద్రస్ఫుటాతియైనది. ఇదిఘటికాదియని తెలియుటదను.

ఇది పీండు స్పష్టైరణమును ప్రథమపరిచ్ఛేదము.

శ్రీఃస్తు.

దైవజ్ఞకర్ణామృతే

ఉత్తరభాగే

—అనయోఃస్ఫుటరవిచంద్రయోః పంచాంగసాధనమాహ.

అచాతిశిసాధనం—

శ్లో॥ న్యగ్నేందునాడ్యఃకృతసాయకాగిరస్తాగతాతిధిస్తప్తుటికాగతా
భావః । వేదాక్షుగిరశుద్ధాస్తుతదేవ్యనాడ్యస్తయోర్విసాడ్యః ఖర
పై ౬౦ ద్వినిఘ్నాః॥ ౧౫॥

రవిందుభుక్త్యంతరభాజితాస్తాః క్రమాద్దినార్థోనయుతాగతైస్యాః ।
సూర్యోదయాద్యాస్ఫుటనాడికాస్సప్తస్తిధ్యాదికానామయమేవ
రీతిః॥ ౧౬॥

దైవజ్ఞకర్ణామృతే

టీ॥ వ్యక్తేంద్రునాడ్యః=వ్యక్తేంద్రు అనగా; నక్షత్రాదిస్ఫుటచంద్రునిలో నక్షత్రాది స్ఫుటరచిని దీనివేరుగా నున్న శేషమునకు వ్యక్తేంద్రులని పేరు. అట్టివ్యక్తేంద్రముకొక్క నక్షత్రములను ౬౦ చే గుణించి యందులో ఆక్రింది గడియలగుండుగా నైన గడియలు కృత్సాముతాప్తాః=కృత్సాముక=గర ఛేత, ఆప్తాః=భాగింపబడినవై, వచ్చినలభ్యము, గతాతిధిః=శుక్లప్రతిపత్తు మొదలుగా గతిమయింపబడి యగును, తద్భుతికాః=ఆమిగిలినగడియల, గతభ్యాః=గతసంజ్ఞ గడియ గను, ఆగత గడియలు, వేదాక్షి=గర శుద్ధాః=గర లో నుంచి తీసివేయబడినవై, తదేవ్యనాడ్యః=ఆతిధిసంబంధమయిన ఏవ్యగడియలగును, తయోః=ఆగతైవ్యములయొక్క, వినాడ్యః=విగడియలు, భువనైః=౬౦ చేత, వినిష్ఠాః=గుణింపబడినవై, రమీదుభ్యుక్త్యంతరభాజితాః=రవిచంద్రగతులయొక్క అంతరముచే భాగింపబడినవై, స్తాః=ఆపచ్చిన, గతైవ్యః=గతైవ్యసంబంధమయిన గడియలు, క్రమాత్=క్రమముగా, దినార్థోనముతాః=దినార్థమందు తీసివేయబడినవై తేక కూర్చబడినవై, సూర్యోదయాద్యాః=సూర్యోదయము మొదలుకొని, స్ఫుటనాడికాశస్యః=స్ఫుటగడియ విగడియలగుచున్నవి, తిథ్యాదికానా=తిధి, నక్షత్రయోగము మొదలగువాని కన్నిటికిని, ఇయమేవరీతిః=ఇదియేకర్ణతి॥

తా॥ తిధిసాధనముం తెప్పచున్నాడు. వ్యక్తేంద్రునక్షత్రములగు ౬౦ చే గుణించి ఆక్రిందిగడియలగుండి గర చే భాగింపగా లభ్యము శుద్ధ ౧ మొదలు గతతిధిసంభవగును ఆవ్యక్తేంద్రులలోని శేషభుతికాది గతసంజ్ఞ గడియగను. ఆగతభుతికాదిని గర గడియలలో దీనివేరుగా శేషమునకు ఏవ్యభుతికాదియనిపేరు. తింత్రత ఆగతభుతికాదిని గాని ఏవ్యభుతికాదిని గానిసవణికాంచి మరల ౬౦ చే గుణించి, రవిచంద్రగత్యంతరమును నెర్పించి భాగింపగా గడియలుపచ్చును. ఆశేషమును ౬౦ చే గుణించి మరల గత్యంతరముచే భాగింపగా విగడియలుపచ్చును. గతసంజ్ఞక భుతికాదియయ్యెనేని అచారర్థలో తీసివేయవలెను. ఏవ్యభుతికాదియైనయెడల అచారర్థలో కలపవలెను. అట్లుచేయుగా సూర్యోదయాదితిధి స్ఫుటభుతికాదియగును. ఈప్రకారమే నక్షత్రయోగాదుల గడియలను అచారర్థలో గతైవ్య క్రమంగా నేరుణధనములు చేయవలెను.

ఉదాహరణము.

స్ఫుటచంద్రును నక్షత్రాది ౨౬-౧౮- ౧ గతి ౬౩-౪౩

స్ఫుటరచి ... ౧౨-౪౮-౪౪ గతి ౪-౨౭

వ్యక్తేంద్రునక్షత్రాది ౧౩ ౨౯-౧౭గత్యంతరం ౫౯-౨౦

వ్యక్తేంద్రునక్షత్రములు ౧౩x౬౦=౭౮౦+ను ౨౯=౭౮౦౯ గడియలు.

౫౪) ౧౦౯ (౧౪ గతిభులు

౫౪

౨౬౯

౨౧౬

ఘటి ౫౩ } శేషం యాఘటికాఽని ౫౪.౦ లో తీసివేస్తే ఏవ్యనుగను. గనుక
విఘ ౧౭ } ౫౪.౦ - ౫౩.౧౭ = ౦.౪౩ విగడియలు విఘ ౪౩ ను ౬౦ చే గుణింప
గా ౪౩x౬౦ = ౨౫౮౦ దీనిని గత్యంతరఘటికాది ౫౯.౨౦ కి విగడియలు ౩౫౬౦ ల
చేత భాగింపవలెను ౨౫౮౦ ÷ ౩౫౬౦ = ౦ గడియలు భూవ్యం శేషము ౨౫౮౦ x ౬౦ =
౧౫౪౮౦౦ ÷ ౩౫౬౦ = ౪౩ విగడి. ఇట్లు భాగింపగావచ్చిన ఏవ్యఘటికాది ౦.౪౩ ఇ
ది ఏవ్యలయగనుక అచారర్థ ౧౪.౪౩ లో కూడవలెను.

గనుక అచారర్థ ౧౪ ౪౩ } ఈ రెండును కూడగా
ఏవ్యఫలఘటికాది ౦.౪౩ }

తిథిగడియలు ౧౫.౩౧ అనగా పై ఉదాహరణ ప్రతి నందన సం॥ ఆశ్వయుజ శు
౧౫ గురువారం ౧౫.౩౧ అని తెలిసినది. ఈతిథిఘటికాది శేషలనూర్య సిద్ధాంతరీత్యా
నిర్భీజతిథి ఘటికాది వచ్చినది ఇది చక్కగ పరికిలించి చూచినయెడల ఆతిథిలభము
గ నుండు తంత్రీని యెల్లగతును విశదముగను.

—అథ సత్తత్త్రిసాధనం—

శ్లో॥ స్ఫుటేందుభం యాతమిదంహినాడ్యోగతాః ఖతర్కై ౬౦ ర్వి
యుతాస్తదేష్యాః । తయోర్విసాడ్యః ఖరపై ౬౦ ర్వినిఘ్నా భు
క్తావిఘోరాస్తగతైష్యనాడ్యః ॥౧౭॥

టీక వ్రాసు నక్కరలేదు. మిక్కిలి శులభముగానేయున్నది.

తా॥ స్ఫుటచంద్రునివల్ల సత్తత్త్రిసాధింపబడుచున్నది. తత్కాలస్ఫుటచంద్రుని
యొక్క సత్తత్త్రిస్థానమందంత సంఖ్యయుండునో ఆశ్వనాదిగా అన్ని సత్తత్త్రిములు గ
తమై అక్రిందనుండు ఘటికాది ఆత్మియనత్తత్త్రిములో గతమగుటను, అగతిఘటికాది
ని ౬౦ ఘడియలలో దీసివేయుగా ఏవ్యఘటికాదియగును. అట్టిగతిమును గాని, ఏవ్య
మును గాని సవర్ణించి మరల ౬౦ చేగుణించి దానిని శేషల చంద్రస్ఫుటగతిచే భాగింప
గా వెనుకటివలెనే గతైష్య ఘటికాదిఫలము వచ్చును. యాఫలమును వెనుకతిథినలెనే
అచారర్థలోనున్నదింపగా సత్తత్త్రిఘడియలు వచ్చును.

ఉచారణం॥ స్ఫుటచంద్రవక్షత్రాది ౨౬-౧౨-౧ చంద్రగతి ౬౩-౪౩ ఈ చంద్రునివక్షత్రములు ౨౬ వర్షవి గనుక ౨౬ నక్షత్రములు గతమై వర్తమానము రేవతీ నక్షత్రముజరుగుచున్నది. ఆచంద్రునియొక్క ఘటికాది ౧౨-౧ గతియు. ది గనుక గతిఘటికాది ౧౨-౧ దీనిని ౬౦ ౦ లో తీసివేయగా శేషము = ౪౧ ౫౯ ఇది ఏవ్యఘటికాది. ఈయేవ్యఘటికాదిని సర్వలంఘనా=౨౫౧౯ దీనిని తియిగా ౬౦ చే గుణించగా ౧౫౧౧౪౦ అయింది. దీనిని చంద్రగతియొక్క సర్వలంఘన=౩౨౨౭ చే భాగించగా వెనుకటివలెనే ఏద్యఘటికాది ఫలము=౩౯-౩౦ సార్థోత్తరం ఈఫలము ఏవ్యము గనుక ఆచారధ ౧౪-౪౫ లోకూడగా ౫౪-౧౨ ఇది వర్తమానరేవతీనక్షత్రము నేటి రోజున ఇంతయున్నదని తెలియబద్ధింపబడి.

ఈప్రకారమే చంద్రునియొక్క గతిఘటికాదిని పెట్టుకొని వైవలెనే సర్వలంఘన చంద్రగతిసర్వలంఘన చే భాగించి గతిఘటికాది వచ్చును. ఆగతిఘటికాదిని ఆచారధములో తీసివేయగా పోయినయెడల వర్తమాననక్షత్రమునకు వెనుకటివక్షత్రములోజున అంతవరకునుండును. ఒకవేళ ఆచారధలో బోకపోతే ఆచారధలో ౬౦-౦ కూడితీసివేయగా శేషము ఆతొలిరోజున అవెనుకటి నక్షత్రమంతయుండును తిథ్యాదులన్నిటికిని యిదియే నిధతి.

—అథయోగసాధనంకరణసాధనంచాహ—

శ్లో॥ రవిందుయోగాద్యుతిరత్రనాద్యఃప్రాగ్వద్వినిఘ్నేతతిధిర్భవాద్యం
చరంతుశుక్లప్రదివద్వితీయాదధాత్తి ధేస్తత్కరణద్వయంస్యాత్
స్యాత్కృష్ణభూతోత్తరభాగకస్తుస్థిరం శకున్యాదిచతుష్టయంచ
శ్రీసూర్యసిద్ధాంతసమంస్ఫుటంతత్సంచాంగతంత్రంసుగమేనచోక్తం॥

టీ॥ రవిందు యోగాత్=విచంచులను కలుపుటవలన, యుతిః=యోగము, స్యాత్=అగును, అతిః=ఈయోగమందలి, నాద్యః=ఘడియలు, ప్రాగ్వత్=వెనుకటివలె నేయగును, ద్వినిఘ్నేతతిధిః, ద్వినిఘ్న=రెండింటిచేతిగుణించబడిన, ఇతిధిః=అతిధి సంఖ్య, శుక్లప్రదివద్వితీయాదధాత్తి=శుక్లపాద్యమితిధియొక్క ఉత్తరభాగంభము మొదలుకొని, చరంచరన జ్ఞగల, బవాన్యం=వాడికరణము, స్యాత్=అగును, తి ధేః=తిధికి, తత్కరణద్వయంస్యాత్=రె. మకరణములగుచుండును, కృష్ణభూతోత్తర భాగకస్తు=కృష్ణచతుర్థశ్చత్తరంభము మొదలుకొనియైతె, స్థిరం=స్థిరసంజ్ఞగల, శకున్యాదిచతుష్టయంచ=శకుని మొదలు వాలుగుకరణములగుచుండును, శ్రీసూర్యసిద్ధాంత సమంస్ఫుటంతిదిత్యాదికము స్పష్టార్థము.

తా|| స్ఫుటరవిచంద్రులవలన యోగకరణ పాధనముంజెప్పదున్నాఁడు. రవి చంద్రులనుకూర్చగా నక్షత్రస్థానమందు ఎంతసంఖ్యయగునో అన్నవయోగము గలిపి యాక్రందితుడితులు వర్తమానయోగములో గతఘడియలగును. యాఘడియము వెనుక నక్షత్రపాధనలోవలెనే చేసి రవిచంద్రగతుల విక్రమముచే భాగింపగావచ్చిన ఘటికాదిని అకారద్ధతో సంస్కరించేది.

ఇకకరణపాధనము. వెనుకవచ్చిన గతతిధినంఖ్యను ౨ చేసిరింది ౭ చే భాగింపగా శేషము వర్తమాన తిధి ప్రారంభమనుంచి యోగకరణ మారంభమగును. మిన్ని; ప్రతిమాసమందును, శుద్ధపాడ్యమియొక్క యుత్తరభాగము మొదలుకొని బహుదిభరక రణములు ౭ న్ను తిరుగుచుండును. ప్రతితిధి ౧ కి ౨ నికరణముల చొప్పున సరిగా దిరుగును. ప్రతినెల బహుళ చతుర్దశియొక్క యుత్తరభాగము మొదలుకొని ౪ స్థిరకరణములు కతుని మొదలగునవి తిరుగుచుండును.

ఈప్రకారము పంచాంగకంఠియు నూర్యసిద్ధాంతముతో సరిగాను, స్ఫుటంగాను, అతిసులభముగానున్న చేయబడెను.

ఇదిద్వితీయపరిచ్ఛేదము.

రవిస్ఫుటనక్షత్ర

సంఖ్య	నక్షత్రాది స్ఫుటరవి:	స్ఫుటకాది స్ఫుటరవి గతి:	అపారర్థస్ఫుటకాది
౦	౦. ౯-౩౩	౪-౨౪	౧౫-౨౯
౧	౦-౧౩-౫౭	౪-౨౪	౧౫-౩౧
౨	౦-౧౮-౨౧	౪-౨౪	౧౫-౩౨
౩	౦-౨౨-౪౪	౪-౨౩	౧౫-౩౩
౪	౦-౨౭- ౮	౪-౨౩	౧౫-౩౪
౫	౦-౩౧-౩౧	౪-౨౩	౧౫-౩౫
౬	౦-౩౫-౫౪	౪-౨౩	౧౫-౩౬
౭	౦-౪౦-౧౭	౪-౨౩	౧౫-౩౮
౮	౦-౪౪-౩౯	౪-౨౩	౧౫-౩౯
౯	౦-౪౯- ౨	౪-౨౨	౧౫-౪౦
౧౦	౦-౫౩-౨౫	౪-౨౨	౧౫-౪౧
౧౧	౦-౫౭-౪౭	౪-౨౨	౧౫-౪౨
౧౨	౧. ౨. ౯	౪-౨౨	౧౫-౪౩
౧౩	౧. ౬-౩౧	౪-౨౨	౧౫-౪౪
౧౪	౧-౧౦-౫౨	౪-౨౨	౧౫-౪౫
౧౫	౧-౧౫-౧౪	౪-౨౧	౧౫-౪౬
౧౬	౧-౧౯-౩౬	౪-౨౧	౧౫-౪౮
౧౭	౧-౨౩-౫౭	౪-౨౧	౧౫-౪౯

సంఖ్య	వ్యక్తాది స్ఫుటరచి:	మహిమ స్ఫుటరచి గతి:	అవారంభమహిమ
3E	౨-౪E-౧౫	౪-౧౮	౧E- E
32	౨-౫౦-33	౪-౧౮	౧E- 2
3౮	౨-౫౪-౫౨	౪-౧౮	౧E- 2
3F	౨-౫F-౧౦	౪-౧౮	౧E- F
౪౦	3- 3-౨౮	౪-౧౮	౧E-౧౦
౪౧	3- 2-౪2	౪-౧౮	౧E-౧౦
౪౨	3-౧౨- ౫	౪-౧౮	౧E-౧౧
౪3	3-౧E-౨౨	౪-౧౮	౧E-౧౧
౪౪	3-౨౦-౪౦	౪-౧౮	౧E-౧౨
౪౫	3-౨౪-౫౮	౪-౧౮	౧E-౧౨
౪E	3-౨F-౧౫	౪-౧౮	౧E-౧3
౪2	3-33-3౨	౪-౧౮	౧E-౧౪
౪౮	3-32-౫౦	౪-౧2	౧E-౧౫
౪F	3-౪౨- 2	౪-౧2	౧E-౧౫
౫౦	3-౪E-౨౫	౪-౧2	౧E-౧౫
౫౧	3-౫౦-౪౨	౪-౧2	౧E-౧E
౫౨	3-౫౪-౫F	౪-౧2	౧E-౧E
౫3	3-౫F-౧E	౪-౧2	౧E-౧2
౫౪	౪- 3-33	౪-౧2	౧E-౧2

దివద కాది.

606

సంఖ్య	వక్రకాది స్థూటరవి:	పూజికాది స్థూట రవి గతి:	అశాశక్తపూజికాది
౧౮	౧-౨౮-౧౮	౪-౨౧	౧౫-౫౦
౧౯	౧-౩౨-౩౯	౪-౨౧	౧౫-౫౧
౨౦	౧-౩౭- ౦	౪-౨౧	౧౫-౫౨
౨౧	౧-౪౧-౨౦	౪-౨౦	౧౫-౫౩
౨౨	౧-౪౫-౪౦	౪-౨౦	౧౫-౫౪
౨౩	౧-౫౦- ౧	౪-౨౦	౧౫-౫౫
౨౪	౧-౫౪-౨౨	౪-౨౦	౧౫-౫౬
౨౫	౧-౫౮-౪౨	౪-౨౦	౧౫-౫౭
౨౬	౨- ౩- ౧	౪-౨౦	౧౫-౫౮
౨౭	౨- ౭-౨౧	౪-౨౦	౧౫-౫౯
౨౮	౨-౧౧-౪౧	౪-౧౯	౧౬- ౦
౨౯	౨-౧౬- ౦	౪-౧౯	౧౬- ౦
౩౦	౨-౨౦-౨౦	౪-౧౯	౧౬- ౧
౩౧	౨-౨౪-౩౯	౪-౧౯	౧౬- ౨
౩౨	౨-౨౮-౫౯	౪-౧౯	౧౬- ౩
౩౩	౨-౩౩-౧౮	౪-౧౯	౧౬- ౪
౩౪	౨-౩౭-౩౭	౪-౧౯	౧౬- ౪
౩౫	౨-౪౧-౫౬	౪-౧౮	౧౬- ౫

వి
శ్వా
శక్తి
విద్య
శా
ల

సంఖ్య	వక్షత్రాది స్థాపరవి:	పుటికాది స్థాపరవి సంఖ్య	అవారంపుటికాది
౫౫	౪-౭-౫౦	౪-౧౭	౧౬-౧౫
౫౬	౪-౧౭-౬	౪-౧౭	౧౬-౧౫
౫౭	౪-౧౬-౨౩	౪-౧౭	౧౬-౧౫
౫౮	౪-౨౦-౩౯	౪-౧౭	౧౬-౧౯
౫౯	౪-౨౪-౫౬	౪-౧౬	౧౬-౧౯
౬౦	౪-౨౯-౧౩	౪-౧౬	౧౬-౨౦
౬౧	౪-౩౩-౨౯	౪-౧౬	౧౬-౨౦
౬౨	౪-౩౭-౪౫	౪-౧౬	౧౬-౨౦
౬౩	౪-౪౨-౧	౪-౧౬	౧౬-౨౦
౬౪	౪-౪౬-౧౫	౪-౧౬	౧౬-౨౦
౬౫	౪-౫౦-౩౪	౪-౧౬	౧౬-౨౦
౬౬	౪-౫౪-౫౦	౪-౧౬	౧౬-౨౦
౬౭	౪-౫౯-౬	౪-౧౬	౧౬-౨౧
౬౮	౫-౩-౨౩	౪-౧౬	౧౬-౨౧
౬౯	౫-౭-౩౯	౪-౧౬	౧౬-౨౧
౭౦	౫-౧౧-౫౫	౪-౧౬	౧౬-౨౧
౭౧	౫-౧౬-౧౧	౪-౧౬	౧౬-౨౧
౭౨	౫-౨౦-౨౬	౪-౧౬	౧౬-౨౧
౭౩	౫-౨౪-౪౨	౪-౧౬	౧౬-౨౧

రవిస్థాపనక్షత్రాదివక్షత్రాది.

సంఖ్య	సంఖ్య	సంఖ్య	సంఖ్య	సంఖ్య	సంఖ్య	సంఖ్య
సంఖ్య	సంఖ్య	సంఖ్య	సంఖ్య	సంఖ్య	సంఖ్య	సంఖ్య
28	28	28	28	28	28	28
29	29	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	30
31	31	31	31	31	31	31
32	32	32	32	32	32	32
33	33	33	33	33	33	33
34	34	34	34	34	34	34
35	35	35	35	35	35	35
36	36	36	36	36	36	36
37	37	37	37	37	37	37
38	38	38	38	38	38	38
39	39	39	39	39	39	39
40	40	40	40	40	40	40
41	41	41	41	41	41	41
42	42	42	42	42	42	42
43	43	43	43	43	43	43
44	44	44	44	44	44	44
45	45	45	45	45	45	45
46	46	46	46	46	46	46
47	47	47	47	47	47	47
48	48	48	48	48	48	48
49	49	49	49	49	49	49
50	50	50	50	50	50	50
51	51	51	51	51	51	51
52	52	52	52	52	52	52
53	53	53	53	53	53	53
54	54	54	54	54	54	54
55	55	55	55	55	55	55
56	56	56	56	56	56	56
57	57	57	57	57	57	57
58	58	58	58	58	58	58
59	59	59	59	59	59	59
60	60	60	60	60	60	60
61	61	61	61	61	61	61
62	62	62	62	62	62	62
63	63	63	63	63	63	63
64	64	64	64	64	64	64
65	65	65	65	65	65	65
66	66	66	66	66	66	66
67	67	67	67	67	67	67
68	68	68	68	68	68	68
69	69	69	69	69	69	69
70	70	70	70	70	70	70
71	71	71	71	71	71	71
72	72	72	72	72	72	72
73	73	73	73	73	73	73
74	74	74	74	74	74	74
75	75	75	75	75	75	75
76	76	76	76	76	76	76
77	77	77	77	77	77	77
78	78	78	78	78	78	78
79	79	79	79	79	79	79
80	80	80	80	80	80	80
81	81	81	81	81	81	81
82	82	82	82	82	82	82
83	83	83	83	83	83	83
84	84	84	84	84	84	84
85	85	85	85	85	85	85
86	86	86	86	86	86	86
87	87	87	87	87	87	87
88	88	88	88	88	88	88
89	89	89	89	89	89	89
90	90	90	90	90	90	90
91	91	91	91	91	91	91
92	92	92	92	92	92	92
93	93	93	93	93	93	93
94	94	94	94	94	94	94
95	95	95	95	95	95	95
96	96	96	96	96	96	96
97	97	97	97	97	97	97
98	98	98	98	98	98	98
99	99	99	99	99	99	99
100	100	100	100	100	100	100

శ్లో సం ఖ్య	పక్షత్రాది స్ఫుటంవి:	పక్షికాది స్ఫుటంవి సంఖ్య:	అవారర్యపక్షికాది	పక్ష సంఖ్య	పక్షత్రాది స్ఫుటంవి:	పక్షికాది స్ఫుటంవి సంఖ్య:	అవారర్యపక్షికాది
౧౦౨	౮-౧౧-౨౧	౪-౧౮	౧౬-౧	౧౩౧	౯-౩౩-౧౮	౪-౨౦	౧౫-౪౧
౧౦౩	౮-౧౫-౩౯	౪-౧౮	౧౬-౦	౧౩౨	౯-౩౭-౩౭	౪-౨౦	౧౫-౪౦
౧౦౪	౮-౧౯-౫౭	౪-౧౮	౧౫-౫౯	౧౩౩	౯-౪౧-౫౮	౪-౨౦	౧౫-౩౯
౧౦౫	౮-౨౪-౧౪	౪-౧౮	౧౫-౫౮	౧౩౪	౯-౪౬-౧౮	౪-౨౦	౧౫-౩౮
౧౦౬	౮-౨౮-౩౨	౪-౧౮	౧౫-౫౭	౧౩౫	౯-౫౦-౩౮	౪-౨౦	౧౫-౩౭
౧౦౭	౮-౩౨-౫౦	౪-౧౮	౧౫-౫౬	౧౩౬	౯-౫౪-౫౯	౪-౨౦	౧౫-౩౬
౧౦౮	౮-౩౭-౮	౪-౧౮	౧౫-౫౫	౧౩౭	౯-౫౯-౧౯	౪-౨౦	౧౫-౩౫
౧౦౯	౮-౪౧-౨౬	౪-౧౮	౧౫-౫౪	౧౩౮	౧౦-౩-౪౦	౪-౨౦	౧౫-౩౩
౧౧౦	౮-౪౫-౪౫	౪-౧౮	౧౫-౫౩	౧౩౯	౧౦-౮-౨	౪-౨౦	౧౫-౩౨
౧౧౧	౮-౫౦-౪	౪-౧౮	౧౫-౫౨	౧౪౦	౧౦-౧౨-౨౩	౪-౨౦	౧౫-౩౧
౧౧౨	౮-౫౪-౨౩	౪-౧౮	౧౫-౫౧	౧౪౧	౧౦-౧౬-౪౪	౪-౨౦	౧౫-౩౦
౧౧౩	౮-౫౮-౪౨	౪-౧౯	౧౫-౫౦	౧౪౨	౧౦-౨౧-౫	౪-౨౦	౧౫-౨౯
౧౧౪	౯-౩-౧	౪-౧౯	౧౫-౪౯	౧౪౩	౧౦-౨౫-౨౭	౪-౨౨	౧౫-౨౮
౧౧౫	౯-౭-౨౦	౪-౧౯	౧౫-౪౮	౧౪౪	౧౦-౨౯-౪౯	౪-౨౨	౧౫-౨౭
౧౧౬	౯-౧౧-౩౯	౪-౧౯	౧౫-౪౭	౧౪౫	౧౦-౩౪-౧౧	౪-౨౨	౧౫-౨౫
౧౧౭	౯-౧౫-౫౮	౪-౧౯	౧౫-౪౬	౧౪౬	౧౦-౩౮-౩౨	౪-౨౨	౧౫-౨౪
౧౧౮	౯-౧౯-౧౮	౪-౧౯	౧౫-౪౫	౧౪౭	౧౦-౪౨-౫౫	౪-౨౩	౧౫-౨౩
౧౧౯	౯-౨౪-౩౭	౪-౧౯	౧౫-౪౪	౧౪౮	౧౦-౪౭-౧౮	౪-౨౩	౧౫-౨౨
౧౨౦	౯-౨౮-౫౮	౪-౨౦	౧౫-౪౩	౧౪౯	౧౦-౫౧-౪౧	౪-౨౩	౧౫-౨౧

సంఖ్య	వక్రతాది స్ఫుటరవి:	ఘటకాది స్ఫుటరవి సంఖ్య:	అవారగ్గమజికా
౧౫౦	౧౦-౫౬- 3	౪-౨౩	౧౫-౧౯
౧౫౧	౧౧- ౦-౨౬	౪-౨౩	౧౫-౧౮
౧౫౨	౧౧- ౪-౪౯	౪-౨౩	౧౫-౧౭
౧౫౩	౧౧- ౯-౧౨	౪-౨౩	౧౫-౧౬
౧౫౪	౧౧-౧౩-౩౫	౪-౨౩	౧౫-౧౫
౧౫౫	౧౧-౧౭-౫౮	౪-౨౩	౧౫-౧౩
౧౫౬	౧౧-౨౨-౨౨	౪-౨౩	౧౫-౧౨
౧౫౭	౧౧-౨౬-౪౬	౪-౨౪	౧౫-౧౧
౧౫౮	౧౧-౩౧-౧౦	౪-౨౪	౧౫-౧౦
౧౫౯	౧౧-౩౫-౩౪	౪-౨౪	౧౫- ౯
౧౬౦	౧౧-౩౯-౫౯	౪-౨౪	౧౫- ౭
౧౬౧	౧౧-౪౪-౨౪	౪-౨౪	౧౫- ౬
౧౬౨	౧౧-౪౮-౪౮	౪-౨౪	౧౫- ౫
౧౬౩	౧౧-౫౩-౧౨	౪-౨౫	౧౫- ౪
౧౬౪	౧౧-౫౭-౩౭	౪-౨౫	౧౫- ౩
౧౬౫	౧౨- ౨- 3	౪-౨౫	౧౫- ౧
౧౬౬	౧౨- ౬ ౨౯	౪-౨౫	౧౫- ౦
౧౬౭	౧౨-౧౦-౫౫	౪-౨౬	౧౪-౫౮
౧౬౮	౧౨-౧౫-౨౧	౪-౨౬	౧౪-౫౭

సంఖ్య	సమీక్షాది స్ఫుటరవి:	ఘటితాది స్ఫుటరవి x తి:	అవారంధ్రఘటితాది
౧౮౮	౧౩-౪౪-౩౦	౪-౨౯	౧౪-౩౩
౧౮౯	౧౩-౪౯- ౦	౪-౨౯	౧౪-౩౨
౧౯౦	౧౩-౫౩-౨౯	౪-౨౯	౧౪-౩౧
౧౯౧	౧౩-౫౩-౫౮	౪-౨౯	౧౪-౩౦
౧౯౨	౧౪- ౨-౨౯	౪-౨౯	౧౪-౨౮
౧౯౩	౧౪- ౬-౫౯	౪-౨౯	౧౪-౨౭
౧౯౪	౧౪-౧౧-౨౮	౪-౩౦	౧౪-౨౬
౧౯౫	౧౪-౧౫-౫౯	౪-౩౦	౧౪-౨౫
౧౯౬	౧౪-౨౦-౨౯	౪-౩౦	౧౪-౨౪
౧౯౭	౧౪-౨౪-౫౯	౪-౩౧	౧౪-౨౩
౧౯౮	౧౪-౨౯-౩౦	౪-౩౧	౧౪-౨౨
౧౯౯	౧౪-౩౪- ౦	౪-౩౧	౧౪-౨౧
౨౦౦	౧౪-౩౮-౩౧	౪-౩౧	౧౪-౧౯
౨౦౧	౧౪-౪౩- ౩	౪-౩౧	౧౪-౧౮
౨౦౨	౧౪-౪౭-౩౫	౪-౩౧	౧౪-౧౭
౨౦౩	౧౪-౫౨- ౬	౪-౩౧	౧౪-౧౬
౨౦౪	౧౪-౫౬-౩౮	౪-౩౨	౧౪-౧౫
౨౦౫	౧౫- ౧- ౯	౪-౩౨	౧౪-౧౪
౨౦౬	౧౫- ౫-౪౧	౪-౩౨	౧౪-౧౩

సంఖ్య	వక్రకా క్రమం	మొదటి సంఖ్య	చివరి సంఖ్య
౧౬౯	౧౨.౧౯.౪౭	౪.౨౬	౧౪.౫౬
౧౭౦	౧౨.౨౪.౧౩	౪.౨౬	౧౪.౫౫
౧౭౧	౧౨.౨౮.౩౯	౪.౨౬	౧౪.౫౪
౧౭౨	౧౨.౩౩. ౫	౪.౨౬	౧౪.౫౩
౧౭౩	౧౨.౩౭.౩౧	౪.౨౬	౧౪.౫౧
౧౭౪	౧౨.౪౧.౫౯	౪.౨౭	౧౪.౫౦
౧౭౫	౧౨.౪౬.౨౫	౪.౨౭	౧౪.౪౯
౧౭౬	౧౨.౫౦.౫౩	౪.౨౭	౧౪.౪౮
౧౭౭	౧౨.౫౫.౧౯	౪.౨౮	౧౪.౪౬
౧౭౮	౧౨.౫౯.౪౭	౪.౨౮	౧౪.౪౫
౧౭౯	౧౩. ౪.౧౪	౪.౨౮	౧౪.౪౪
౧౮౦	౧౩. ౮.౪౧	౪.౨౮	౧౪.౪౩
౧౮౧	౧౩.౧౩. ౯	౪.౨౮	౧౪.౪౨
౧౮౨	౧౩.౧౭.౩౭	౪.౨౮	౧౪.౪౦
౧౮౩	౧౩.౨౨. ౬	౪.౨౮	౧౪.౩౯
౧౮౪	౧౩.౨౬.౩౫	౪.౨౯	౧౪.౩౮
౧౮౫	౧౩.౩౧. ౪	౪.౨౯	౧౪.౩౭
౧౮౬	౧౩.౩౫.౩౨	౪.౨౯	౧౪.౩౬
౧౮౭	౧౩.౪౦. ౧	౪.౨౯	౧౪.౩౪

మొత్తం
౧౮౭

సంఖ్య	నక్షత్రాది స్ఫుటరవి	ఘటితాది స్ఫుటరవి x తి	అశారర్థఘటితాది
౨౦౩	౧౫-౧౦-౧౨	౪-౩౨	౧౪-౧౨
౨౦౪	౧౫-౧౪-౪౫	౪-౩౨	౧౪-౧౧
౨౦౯	౧౫-౧౯-౧౩	౪-౩౨	౧౪-౧౦
౨౧౦	౧౫-౨౩-౫౦	౪-౩౨	౧౪- ౮
౨౧౧	౧౫-౨౮-౨౨	౪-౩౩	౧౪- ౭
౨౧౨	౧౫-౩౨-౫౫	౪-౩౩	౧౪- ౬
౨౧౩	౧౫-౩౭-౨౭	౪-౩౩	౧౪- ౫
౨౧౪	౧౫-౪౨- ౦	౪-౩౩	౧౪- ౪
౨౧౫	౧౫-౪౬-౨౩	౪-౩౩	౧౪- ౩
౨౧౬	౧౫-౫౧- ౬	౪-౩౩	౧౪- ౩
౨౧౭	౧౫-౫౫-౩౯	౪-౩౩	౧౪- ౨
౨౧౮	౧౬- ౦-౧౩	౪-౩౪	౧౪- ౧
౨౧౯	౧౬- ౪-౪౭	౪-౩౪	౧౪- ౧
౨౨౦	౧౬- ౯-౨౧	౪-౩౪	౧౪- ౦
౨౨౧	౧౬-౧౩-౫౪	౪-౩౪	౧౩-౫౯
౨౨౨	౧౬-౧౮-౨౮	౪-౩౪	౧౩-౫౮
౨౨౩	౧౬-౨౩- ౨	౪-౩౪	౧౩-౫౬
౨౨౪	౧౬-౨౭-౩౬	౪-౩౪	౧౩-౫౬
౨౨౫	౧౬-౩౨-౧౧	౪-౩౪	౧౩-౫౫

రవిస్ఫుటనక్షత్రాదిఋతాది.

ಕ್ರ. ಸಂ.	ವಿಷಯ	ಪ್ರಾ. ಶಿಕ್ಷಣ	ಪ್ರಾ. ಶಿಕ್ಷಣ	ಪ್ರಾ. ಶಿಕ್ಷಣ	ಪ್ರಾ. ಶಿಕ್ಷಣ	ಪ್ರಾ. ಶಿಕ್ಷಣ
೨೨೬	೧೬-೩೬-೪೫	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೪೫	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೨೭	೧೬-೪೦-೨೦	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೪೬	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೨೮	೧೬-೪೫-೪೫	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೪೭	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೨೯	೧೬-೪೦-೨೯	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೪೮	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೩೦	೧೬-೪೫-೪	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೪೯	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೩೧	೧೬-೪೯-೩೮	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೫೦	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೩೨	೧೬-೪೦-೩	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೫೧	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೩೩	೧೬-೪೦-೪೮	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೫೨	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೩೪	೧೬-೪೦-೨೩	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೫೩	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೩೫	೧೬-೪೦-೪೮	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೫೪	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೩೬	೧೬-೪೦-೩೪	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೫೫	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೩೭	೧೬-೪೦-೧೦	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೫೬	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೩೮	೧೬-೪೦-೪೫	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೫೭	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೩೯	೧೬-೪೦-೨೦	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೫೮	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೪೦	೧೬-೪೦-೪೬	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೫೯	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೪೧	೧೬-೪೦-೩೦	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೬೦	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೪೨	೧೬-೪೦-೨	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೬೧	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೪೩	೧೬-೪೦-೪೩	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೬೨	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫
೨೪೪	೧೬-೪೦-೧೯	೪-೩೪	೧೩-೪೫	೨೬೩	೧೩-೪೫	೧೩-೪೫

శ్రావణము	నక్షత్రము	మట్టికాది	అపారద్రుమట్టికాది	శ్రావణము	నక్షత్రము	మట్టికాది	అపారద్రుమట్టికాది
౨౬౪	౧౯-౩౧-౪౨	౪-౩౬	౧౩-౪౫	౨౮౩	౨౦-౫౮-౫౦	౪-౩౫	౧౩-౫౬
౨౬౫	౧౯-౩౬-౧	౪-౩౬	౧౩-౪౬	౨౮౪	౨౧-౩-౨౫	౪-౩౫	౧౩-౫౭
౨౬౬	౧౯-౪౦-౩౭	౪-౩౬	౧౩-౪౬	౨౮౫	౨౧-౮-౦	౪-౩౫	౧౩-౫౮
౨౬౭	౧౯-౪౫-౧౩	౪-౩౬	౧౩-౪౭	౨౮౬	౨౧-౧౨-౩౬	౪-౩౫	౧౩-౫౯
౨౬౮	౧౯-౪౯-౫౦	౪-౩౬	౧౩-౪౭	౨౮౭	౨౧-౧౭-౧౧	౪-౩౫	౧౩-౫౯
౨౬౯	౧౯-౫౪-౨౬	౪-౩౬	౧౩-౪౮	౨౮౮	౨౧-౨౨-౪౬	౪-౩౫	౧౪-౦
౨౭౦	౧౯-౫౯-౨	౪-౩౬	౧౩-౪౮	౨౮౯	౨౧-౨౭-౨౧	౪-౩౫	౧౪-౧
౨౭౧	౨౦-౩-౩౮	౪-౩౬	౧౩-౪౮	౨౯౦	౨౧-౩౨-౫౭	౪-౩౫	౧౪-౨
౨౭౨	౨౦-౮-౧౫	౪-౩౬	౧౩-౪౯	౨౯౧	౨౧-౩౭-౩౨	౪-౩౫	౧౪-౩
౨౭౩	౨౦-౧౨-౫౧	౪-౩౬	౧౩-౪౯	౨౯౨	౨౧-౪౨-౬	౪-౩౪	౧౪-౩
౨౭౪	౨౦-౧౭-౨౭	౪-౩౬	౧౩-౫౦	౨౯౩	౨౧-౪౭-౪౧	౪-౩౪	౧౪-౪
౨౭౫	౨౦-౨౨-౩	౪-౩౬	౧౩-౫౧	౨౯౪	౨౧-౫౨-౧౫	౪-౩౪	౧౪-౫
౨౭౬	౨౦-౨౬-౩౯	౪-౩౬	౧౩-౫౧	౨౯౫	౨౧-౫౭-౫౦	౪-౩౪	౧౪-౬
౨౭౭	౨౦-౩౧-౧౪	౪-౩౬	౧౩-౫౨	౨౯౬	౨౧-౬౨-౨౪	౪-౩౪	౧౪-౭
౨౭౮	౨౦-౩౫-౫౦	౪-౩౬	౧౩-౫౩	౨౯౭	౨౧-౬౭-౨౪	౪-౩౪	౧౪-౮
౨౭౯	౨౦-౪౦-౨౬	౪-౩౬	౧౩-౫౩	౨౯౮	౨౧-౭౨-౩౩	౪-౩౪	౧౪-౯
౨౮౦	౨౦-౪౫-౨	౪-౩౬	౧౩-౫౩	౨౯౯	౨౧-౭౭-౮	౪-౩౪	౧౪-౧౦
౨౮౧	౨౦-౪౯-౩౯	౪-౩౬	౧౩-౫౪	౩౦౦	౨౧-౮౨-౪౨	౪-౩౪	౧౪-౧౧
౨౮౨	౨౦-౫౪-౧౪	౪-౩౫	౧౩-౫౪	౩౦౧	౨౧-౮౭-౧౬	౪-౩౪	౧౪-౧౩

క్ర. సం. గ్రంథం	సర్వత్రాది స్ఫటికములు	స్ఫటికములు గుణములు	అకారరస్వస్థి	గ్రహములు	సర్వత్రాది స్ఫటికములు	స్ఫటికములు గుణములు	అకారరస్వస్థి
300	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
301	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
302	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
303	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
304	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
305	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
306	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
307	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
308	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
309	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
310	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
311	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
312	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
313	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
314	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
315	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
316	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
317	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
318	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
319	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪
320	అ. అ. అ. అ.	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪	౪-౩౪

రవిస్మృతపక్షత్రాదిపదకాని.

౨౦౦

సంఖ్య	సక్షత్రాది స్మృతులవి	పక్షికాది స్మృతులవి	ఆచార్యపక్షికాది	సంఖ్య	సక్షత్రాది స్మృతులవి	పక్షికాది స్మృతులవి	ఆచార్యపక్షికాది
౩౪౦	౨౫-౧౭-౩౨	౪-౨౮	౧౪-౫౯	౩౫౩	౨౬-౧౫-౨౪	౪-౨౬	౧౫-౧౪
౩౪౧	౨౫-౨౨-౦	౪-౨౮	౧౫-౦	౩౫౪	౨౬-౧౯-౫౦	౪-౨౬	౧౫-౧౬
౩౪౨	౨౫-౨౬-౨౮	౪-౨౮	౧౫-౧	౩౫౫	౨౬-౨౪-౧౬	౪-౨౬	౧౫-౧౭
౩౪౩	౨౫-౩౦-౫౬	౪-౨౮	౧౫-౨	౩౫౬	౨౬-౨౮-౪౨	౪-౨౫	౧౫-౧౮
౩౪౪	౨౫-౩౫-౨౪	౪-౨౮	౧౫-౩	౩౫౭	౨౬-౩౩-౭	౪-౨౫	౧౫-౧౯
౩౪౫	౨౫-౩౯-౫౨	౪-౨౮	౧౫-౫	౩౫౮	౨౬-౩౭-౩౩	౪-౨౫	౧౫-౨౦
౩౪౬	౨౫-౪౪-౧౯	౪-౨౭	౧౫-౬	౩౫౯	౨౬-౪౧-౫౮	౪-౨౫	౧౫-౨౧
౩౪౭	౨౫-౪౮-౪౬	౪-౨౭	౧౫-౭	౩౬౦	౨౬-౪౬-౨౩	౪-౨౪	౧౫-౨౩
౩౪౮	౨౫-౫౩-౧౨	౪-౨౭	౧౫-౮	౩౬౧	౨౬-౫౦-౪౮	౪-౨౪	౧౫-౨౪
౩౪౯	౨౫-౫౭-౩౯	౪-౨౬	౧౫-౯	౩౬౨	౨౬-౫౫-౧౨	౪-౨౪	౧౫-౨౫
౩౫౦	౨౬-౨-౫	౪-౨౬	౧౫-౧౦	౩౬౩	౨౬-౫౯-౩౭	౪-౨౪	౧౫-౨౬
౩౫౧	౨౬-౬-౩౧	౪-౨౬	౧౫-౧౨	౩౬౪	౦-౪-౧	౪-౨౪	౧౫-౨౭
౩౫౨	౨౬-౧౦-౫౮	౪-౨౬	౧౫-౧౩	౩౬౫	౦-౮-౨౫	౪-౨౪	౧౫-౨౮

ఇతి స్మృతులవిపదకాని.

దేవజ్యోత్సామృతే

మధ్యమచంద్ర, తిక్కేంద్రసాధనార్థం శకఖండ, ఖండాంతరాజి విఖ్యంబే॥

శకఖండాని-నక్షత్రాదీని

ఖండాంతరాణి—నక్షత్రాద్వయి

[illegible]

చంద్ర తేజోంద్ర యోగ మధ్యదినపదకాని

౨౧౩

నక్షత్రాదీని.

సం. శుక్ర.	చంద్ర నక్షత్రాది		సం. శుక్ర.	చంద్ర నక్షత్రాది	
	సం. శుక్ర.	చంద్ర నక్షత్రాది		సం. శుక్ర.	చంద్ర నక్షత్రాది
౧	౦౫౯౩౮౩౭౨౬	౦౫౧౨౭	౩౧	౩౩౮౨౨	౪౨౩౩౭౧౦
౨	౧౫౫౬౧౪౨౫	౨౩౫౪	౩౨	౪౩౭౩౯౪౧౨౨౩౮౨౨౭	
౩	౨౫౧౦౩౫౧౨౪	౩౧౬౨౧	౩౩	౫౩౬౫౭౧౨౨౧౩౯౩౫	౩
౪	౩౫౭౩౧౨౨౨౩	౪౨౨౪౨	౩౪	౬౩౬౧౩౫౫౨౦౪౧౪౩	
౫	౪౫౬౪౯౫౨౨	౫౪౧౧౫	౩౫	౭౩౫౩౧౩౨౯౪౨౧౫	
౬	౫౫౬౬౪౨౨౧	౬౫౩౪౨	౩౬	౮౩౪౪౨౯౧౪౪౩౧౪౨౪	
౭	౬౫౫౨౩౧౯౨౦	౭౭౯	౩౭	౯౩౪౫౪౬౧౭౪౨౬౫౧	
౮	౭౫౪౪౫౬౧౯	౮౧౯౩౬	౩౮	౧౩౩౨౩౨౩౧౬౪౫౩౯౧౨	
౯	౮౫౩౫౫౩౩	౯౧౧౦౩౨౩	౩౯	౧౧౩౨౪౧౧౫౪౬౫౧౪౫	
౧౦	౯౫౩౧౬౧౧౧౨౧౪౪౩౦		౪౦	౧౧౩౧౫౩౬౧౪౪౫౨౨	
౧౧	౧౦౧౦౫౩౩౪౬౧౬౧౨౫౬౫౭		౪౧	౧౧౩౧౫౧౩౧౩౪౯౧౭౪౭	
౧౨	౧౧౧౧౫౧౫౧౨౪౧౫౧౪౯౨౪		౪౨	౧౧౩౧౩౦౩౨౫౧౧౨౫౧౩౧౪	
౧౩	౧౨౧౨౫౧౯౧౧౪౧౫౧౫౧౫౧		౪౩	౧౧౩౧౫౨౯౪౯౨౭౧౧౫౧౪౩౪౨	
౧౪	౧౩౧౩౫౧౨౬౩౮౧౩౧౬౩౪౧౨		౪౪	౧౧౬౨౯౭౪౧౧౫౨౫౬౯	
౧౫	౧౪౧౪౪౯౪౩౧౫౧౨౧౭౪౭౪౫		౪౫	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౧౬	౧౫౧౫౪౯౦౫౨౧౧౯౦౧౨		౪౬	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౧౭	౧౬౧౬౪౪౧౨౨౯౧౦౨౦౧౨౩౯		౪౭	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౧౮	౧౭౧౭౪౪౧౨౨౯౧౦౨౦౧౨౩౯		౪౮	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౧౯	౧౮౧౮౪౪౧౨౨౯౧౦౨౦౧౨౩౯		౪౯	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౨౦	౧౯౧౯౪౪౧౨౨౯౧౦౨౦౧౨౩౯		౫౦	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౨౧	౨౦౨౦౪౪౧౨౨౯౧౦౨౦౧౨౩౯		౫౧	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౨౨	౨౧౨౧౪౪౧౨౨౯౧౦౨౦౧౨౩౯		౫౨	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౨౩	౨౨౨౨౪౪౧౨౨౯౧౦౨౦౧౨౩౯		౫౩	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౨౪	౨౩౨౩౪౪౧౨౨౯౧౦౨౦౧౨౩౯		౫౪	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౨౫	౨౪౨౪౪౪౧౨౨౯౧౦౨౦౧౨౩౯		౫౫	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౨౬	౨౫౨౫౪౪౧౨౨౯౧౦౨౦౧౨౩౯		౫౬	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౨౭	౨౬౨౬౪౪౧౨౨౯౧౦౨౦౧౨౩౯		౫౭	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౨౮	౨౭౨౭౪౪౧౨౨౯౧౦౨౦౧౨౩౯		౫౮	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౨౯	౨౮౨౮౪౪౧౨౨౯౧౦౨౦౧౨౩౯		౫౯	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	
౩౦	౨౯౨౯౪౪౧౨౨౯౧౦౨౦౧౨౩౯		౬౦	౧౧౬౧౨౨౪౪౧౯౫౪౮౩౬	

దేవభక్తరామతే

[illegible]

పద సంఖ్య	చంద్రనక్షత్రాది			కేంద్రనక్షత్రాది			పద సంఖ్య	చంద్రనక్షత్రాది			కేంద్రనక్షత్రాది		
	నక్షత్రం	వి	ప	నక్షత్రం	వి	ప		నక్షత్రం	వి	ప	నక్షత్రం	వి	ప
౧౦౧	౧౧	౩౪	౧౬	౨౭	౧౬	౨౬	౨౭	౧౧	౧౪	౧౭	౧౫	౧౪	౧౪
౧౨౨	౧౨	౩౩	౩౪	౨	౧౫	౨౭	౩౪	౧౫	౧౫	౧౭	౧౬	౩౦	౧౩
౧౨౩	౧౩	౩౨	౧౩	౩౯	౧౪	౨౭	౨౭	౧౫	౩	౧౬	౧౧	౩౪	౨
౧౨౪	౧౪	౩౧	౯	౧౬	౧౩	౨౯	౧౫	౧౭	౧౧	౧౪	౧౪	౧౧	౬
౧౨౫	౧౫	౩౦	౨౫	౫౩	౧౨	౩౧	౩౩	౧౫	౧౫	౧౭	౧౦	౨	౩
౧౨౬	౧౬	౩౦	౪౩	౩౦	౧౧	౩౨	౨౫	౨౭	౧౫	౧౯	౯	౨౫	౨౭
౧౨౭	౧౭	౩౦	౧	౭	౧౦	౩౩	౩౫	౯	౧౫	౨౦	౫	౪౩	౩౫
౧౨౮	౧౮	౨౯	౧౫	౪౪	౯	౩౪	౫౦	౩౬	౧౫	౨౧	౫	౧౧	౨
౧౨౯	౧౯	౨౮	౩౫	౨౧	౫	౩౬	౪	౩	౧౫	౨౨	౬	౧౫	౨౯
౧౩౦	౨౦	౨౭	౧౫	౫౫	౭	౩౭	౧౬	౩౦	౧౬	౨౩	౬	౩౬	౨౭
౧౩౧	౨౧	౨౭	౧౦	౩౫	౬	౩౮	౨౫	౫౭	౧౬	౨౪	౫	౫౪	౩
౧౩౨	౨౨	౨౬	౨౫	౧౨	౫	౩౯	౪౧	౨౪	౧౬	౨౫	౫	౧౦	౪
౧౩౩	౨౩	౨౫	౪౫	౪౯	౪	౪౦	౫౩	౫౧	౧౬	౨౬	౪	౨౯	౧౭
౧౩౪	౨౪	౨౫	౨	౨౬	౩	౪౧	౭	౧౫	౧౬	౨౭	౦	౪	౬
౧౩౫	౨౫	౨౪	౨౦	౩	౨	౪౩	౧౯	౪౫	౧౬	౨౮	౦	౪	౩
౧౩౬	౨౬	౨౩	౩౭	౪౦	౧	౪౪	౩౨	౧౨	౧౬	౨౯	౨	౨౨	౫
౧౩౭	౨౭	౨౨	౧౭	౦	౪౫	౪౪	౩౯	౧౬	౩౦	౩౦	౩	౧౩	౪
౧౩౮	౨౮	౨౧	౧౫	౨౬	౪౬	౫౭	౬	౧౬	౩౧	౩౧	౪	౦	౫
౧౩౯	౨౯	౨౦	౩౧	౨౫	౪౮	౯	౩౩	౧౬	౩౨	౩౨	౫	౦	౫
౧౪౦	౩౦	౨౦	౪	౨౪	౪౯	౨౩	౦	౧౭	౩౩	౩౩	౨౭	౨౭	౫
౧౪౧	౩౧	౨౦	౪	౪౫	౨౩	౫౦	౩౫	౨౭	౧౭	౩౪	౫౦	౧౩	౨౧
౧౪౨	౩౨	౧౯	౨౨	౨౭	౫౧	౪౭	౫౪	౧౭	౩౫	౩౫	౨౭	౨౭	౫
౧౪౩	౩౩	౧౮	౩౯	౫౯	౫౩	౦	౨౧	౧౭	౩౬	౩౬	౫	౨౯	౧౭
౧౪౪	౩౪	౧౭	౫౬	౩౬	౫౪	౧౩	౪౮	౧౭	౩౭	౩౭	౪	౩౦	౨౯
౧౪౫	౩౫	౧౭	౧౪	౧౩	౧౯	౫౫	౨౬	౧౫	౧౭	౩౮	౦	౪	౩౦
౧౪౬	౩౬	౧౬	౩౧	౧౫	౫౬	౩౮	౪౨	౧౬	౩౯	౩౯	౧౫	౩౦	౨౯
౧౪౭	౩౭	౧౫	౪౯	౨౭	౫౭	౫౧	౯	౧౭	౪౦	౪౦	౧౫	౩౪	౬
౧౪౮	౩౮	౧౪	౧౫	౨౯	౫౮	౫౩	౩౬	౧౭	౪౧	౪౧	౧౫	౩౭	౬
౧౪౯	౩౯	౧౩	౨౪	౪౧	౫౯	౫౪	౩౫	౧౭	౪౨	౪౨	౧౫	౪౦	౬
౧౫౦	౪౦	౧౩	౨౪	౧౬	౬౦	౫౫	౩౪	౧౭	౪౩	౪౩	౧౫	౪౩	౬

[illegible]

సంఖ్య	మొదలనక్షత్రాది			సంఖ్య	కేంద్రనక్షత్రాది			సంఖ్య	చంద్రనక్షత్రాది			సంఖ్య	కేంద్రనక్షత్రాది		
	సంఖ్య	వి	ప		సంఖ్య	వి	ప		సంఖ్య	వి	ప		సంఖ్య	వి	ప
300	0౨౭	౩౬	౯	౨	3౧౫౫౧౩	3౩౧	౩	౬౩౦	౩౫౨౬౩౯౨౩౪౧						
30౧	౧౨౬	౫౩	౪౬	౧	౪౨౫౧౫౩౩౨	౪	౫	౪౪౫౧౨౫౪౦౩౬౪							
30౨	౨౨౬	౧౨	౨౩	౦	౫౩౯౪౫౩౩౩	౫	౫	౫౪౯౨౪౪౧౪౫౩౫							
30౩	౩౨౫	౩౦	౦౨౬	౬౫౨౧౨౩౩౪	౬	౪౨౪౨౬౨౩౪౩౦౨	౭	౩౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯							
30౪	౪౨౪	౪౨	౩౩	౫౩౯౩౩౫	౭	౩౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౮	౪౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯							
30౫	౫౨౪	౫౧౪	౨౪	౯౧౭	౬౩౩౬	౮	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౯	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯						
30౬	౬౨౩	౨౩౫	౨౩	౧౦౨౫౩౩౩౩	౯	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౦	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౧	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
30౭	౭౨౪	౨౪౧	౨౫	౧౦౩౩౩౩౩౩	౧౦	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౧	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౨	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
30౮	౮౨౪	౨౫౧	౨౫	౧౦౩౩౩౩౩౩	౧౧	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౨	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౩	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
30౯	౯౨౪	౨౫౧	౨౫	౧౦౩౩౩౩౩౩	౧౨	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౩	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౪	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౧౦	౧౦౨	౩౫౧	౩౫	౧౦౩౩౩౩౩౩	౧౩	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౪	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౫	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౧౧	౧౧౨	౪౫౧	౪౫	౧౦౩౩౩౩౩౩	౧౪	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౫	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౬	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౧౨	౧౨౨	౫౫౧	౫౫	౧౦౩౩౩౩౩౩	౧౫	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౬	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౭	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౧౩	౧౩౨	౬౫౧	౬౫	౧౦౩౩౩౩౩౩	౧౬	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౭	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౮	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౧౪	౧౪౨	౭౫౧	౭౫	౧౦౩౩౩౩౩౩	౧౭	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౮	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౯	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౧౫	౧౫౨	౮౫౧	౮౫	౧౦౩౩౩౩౩౩	౧౮	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౧౯	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౦	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౧౬	౧౬౨	౯౫౧	౯౫	౧౦౩౩౩౩౩౩	౧౯	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౦	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౧	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౧౭	౧౭౨	౧౦౫౧	౧౦౫౧	౧౦౩౩౩౩౩౩	౨౦	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౧	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౨	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౧౮	౧౮౨	౧౧౫౧	౧౧౫౧	౧౦౩౩౩౩౩౩	౨౧	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౨	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౩	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౧౯	౧౯౨	౧౨౫౧	౧౨౫౧	౧౦౩౩౩౩౩౩	౨౨	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౩	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౪	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౨౦	౨౦౨	౧౩౫౧	౧౩౫౧	౧౦౩౩౩౩౩౩	౨౩	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౪	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౫	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౨౧	౨౧౨	౧౪౫౧	౧౪౫౧	౧౦౩౩౩౩౩౩	౨౪	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౫	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౬	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౨౨	౨౨౨	౧౫౫౧	౧౫౫౧	౧౦౩౩౩౩౩౩	౨౫	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౬	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౭	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౨౩	౨౩౨	౧౬౫౧	౧౬౫౧	౧౦౩౩౩౩౩౩	౨౬	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౭	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౮	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౨౪	౨౪౨	౧౭౫౧	౧౭౫౧	౧౦౩౩౩౩౩౩	౨౭	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౮	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౯	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౨౫	౨౫౨	౧౮౫౧	౧౮౫౧	౧౦౩౩౩౩౩౩	౨౮	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౨౯	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౩౦	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౨౬	౨౬౨	౧౯౫౧	౧౯౫౧	౧౦౩౩౩౩౩౩	౨౯	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౩౦	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౩౧	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౨౭	౨౭౨	౨౦౫౧	౨౦౫౧	౧౦౩౩౩౩౩౩	౩౦	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౩౧	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౩౨	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౨౮	౨౮౨	౨౧౫౧	౨౧౫౧	౧౦౩౩౩౩౩౩	౩౧	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౩౨	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౩౩	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౨౯	౨౯౨	౨౨౫౧	౨౨౫౧	౧౦౩౩౩౩౩౩	౩౨	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౩౩	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౩౪	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					
3౩౦	౩౦౨	౨౩౫౧	౨౩౫౧	౧౦౩౩౩౩౩౩	౩౩	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౩౪	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯	౩౫	౫౪౨౩౨౪౪౧౨౪౯					

చంద్రత తేంద్ర యోగ్జాలనఘటిఫలసారిణి.

౨౧౯

సంవత్సరము	చంద్రనక్షత్రాది			సంవత్సరము	చంద్రనక్షత్రాది		
	నక్షత్రము	వి	ప		నక్షత్రము	వి	ప
౩౬౧	౫౪౫	౨౦	౨౨౪౫౩౬౨౬	౩౬౪	౪౪౩	౧౨౫౩	౨౧౧౯౧౩౫౨
౩౬౨	౬౪౪	౩౩	౩౯౨౩౧౬౪౯	౩౬౫	౯౪౨	౩౦౨౯౨౦౨౦౨౬౧౬	
౩౬౩	౭౪౩	౫౫	౨౨౧౨౧౨౩౦				

ఇతి మధ్యచంద్ర తేంద్రయోగ దినపదకాని నమాప్నాని.

శ్లో॥ చంద్రస్య మధ్యమాభుక్తిర్నా ద్యాద్యాంకశరాధృతిః ౫౯-౧౮

తేంద్రయోగ్జాతాస్తు ఘటికాద్యాంకజ్ఞానః ౫౮-౪౮

చంద్రత తేంద్ర యోగ్జాలనఘటిఫలసారిణి ఘటికాదిఫలాని.

సంవత్సరము	చంద్రస్య ఘటికాది		సంవత్సరము	చంద్రస్య ఘటికాది	
	ఘ	వి పర		ఘ	వి పర
౧	౦౫౯౧౮	౦౫౮౪౮	౧౭	౧౬౪౮	౬౧౬౩౯౩౬
౨	౧౫౮౩౬	౧౫౭౩౬	౧౮	౧౭౪౭	౨౪౧౭౩౮౨౪
౩	౨౫౭౫౪	౨౫౬౨౪	౧౯	౧౮౪౬	౩౪౧౮౩౪౧౮
౪	౩౫౭౧౨	౩౫౫౧౨	౨౦	౧౯౪౬	౧౧౯౩౬౦
౫	౪౫౬౩౦	౪౫౪౦	౨౧	౨౦౪౫	౨౧౩౪౧౮
౬	౫౫౫౪౮	౫౫౨౪౮	౨౨	౨౧౪౪	౩౬౨౧౩౩౩౬
౭	౬౫౪౬	౬౫౧౩౬	౨౩	౨౨౪౩	౪౬౨౩౨౪
౮	౭౫౪౨౪	౭౫౦౨౪	౨౪	౨౩౪౩	౧౨౨౩౩౧౧౨
౯	౮౫౩౪౨	౮౪౯౧౨	౨౫	౨౪౪౨	౩౦౨౪౩౦౦
౧౦	౯౫౩౦	౯౪౮౦	౨౬	౨౫౪౧	౪౦౨౪౪౮
౧౧	౧౦౫౧౮	౧౦౪౬౪౮	౨౭	౨౬౪౧	౬౨౬౨౩౬
౧౨	౧౧౫౧౩౬	౧౧౪౫౩౬	౨౮	౨౭౪౦	౭౨౭౨౬౨౪
౧౩	౧౨౫౧౫౪	౧౨౪౪౨౪	౨౯	౨౮౩౯	౮౨౮౨౫౦
౧౪	౧౩౫౧౦	౧౩౪౩౩౩	౩౦	౨౯౩౯	౦౨౯౨౪౦
౧౫	౧౪౪౯౩౦	౧౪౪౪౨౦	౩౧	౩౦౩౮	౧౨౨౪౪౮
౧౬	౧౫౪౮౪౮	౧౫౪౦౪౮	౩౨	౩౧౩౭	౨౧౩౬

ఘటాంశము	చంద్రస్య ఘటికాది			శేంద్రస్య ఘటికాది			ఘటాంశము	చంద్రస్య ఘటికాది			శేంద్రస్య ఘటికాది		
	ఘ	ఁ	ఁ	ఘ	ఁ	ఁ		ఘ	ఁ	ఁ	ఘ	ఁ	ఁ
౩౩	౩౩	౩౩	౩౩	౩౩	౩౩	౩౩	౪౩	౪౩	౪౩	౪౩	౪౩	౪౩	౪౩
౩౪	౩౪	౩౪	౩౪	౩౪	౩౪	౩౪	౪౪	౪౪	౪౪	౪౪	౪౪	౪౪	౪౪
౩౫	౩౫	౩౫	౩౫	౩౫	౩౫	౩౫	౪౫	౪౫	౪౫	౪౫	౪౫	౪౫	౪౫
౩౬	౩౬	౩౬	౩౬	౩౬	౩౬	౩౬	౪౬	౪౬	౪౬	౪౬	౪౬	౪౬	౪౬
౩౭	౩౭	౩౭	౩౭	౩౭	౩౭	౩౭	౪౭	౪౭	౪౭	౪౭	౪౭	౪౭	౪౭
౩౮	౩౮	౩౮	౩౮	౩౮	౩౮	౩౮	౪౮	౪౮	౪౮	౪౮	౪౮	౪౮	౪౮
౩౯	౩౯	౩౯	౩౯	౩౯	౩౯	౩౯	౪౯	౪౯	౪౯	౪౯	౪౯	౪౯	౪౯
౪౦	౪౦	౪౦	౪౦	౪౦	౪౦	౪౦	౫౦	౫౦	౫౦	౫౦	౫౦	౫౦	౫౦
౪౧	౪౧	౪౧	౪౧	౪౧	౪౧	౪౧	౫౧	౫౧	౫౧	౫౧	౫౧	౫౧	౫౧
౪౨	౪౨	౪౨	౪౨	౪౨	౪౨	౪౨	౫౨	౫౨	౫౨	౫౨	౫౨	౫౨	౫౨
౪౩	౪౩	౪౩	౪౩	౪౩	౪౩	౪౩	౫౩	౫౩	౫౩	౫౩	౫౩	౫౩	౫౩
౪౪	౪౪	౪౪	౪౪	౪౪	౪౪	౪౪	౫౪	౫౪	౫౪	౫౪	౫౪	౫౪	౫౪
౪౫	౪౫	౪౫	౪౫	౪౫	౪౫	౪౫	౫౫	౫౫	౫౫	౫౫	౫౫	౫౫	౫౫
౪౬	౪౬	౪౬	౪౬	౪౬	౪౬	౪౬	౫౬	౫౬	౫౬	౫౬	౫౬	౫౬	౫౬

సంస్కారక్రమము.

ఈప్రకారం చంద్రునికిన్ని, చంద్రశేంద్రయునకున్న ఘటిఫలసాక్షిని ఆహ్వానించి ఘటికాది ఘటాంశములను వేర్వేరుగా వ్రాయబడెను పూర్వం పాఠ్యముననుచు చాలవఘటికాది ఘటాంశములలో మొదటిఘటికాది యొన్నియుండునో యాశోష్టకములలో ఆన్వయఘటికాది యొందుగా వున్న ఘటికాది ఫలమును వ్రాసికొని, మిక్కిలి విఘటికాది యొన్నియుండునో యాశోష్టకములలో ఆన్వయఘటికాది వ్రాయబడిన ఫలమును విఘటికాది అనుకొని దేనుటి ఘటికాదితోచేర్చగా ఘటికాదిఫలమును. ఇట్లుచంద్రుని కిన్ని, శేంద్రయునకున్న వేరువేరుగా ఫలమును తెచ్చి చంద్రునిలో చాలవఘటికాదిధన మైతేహదేది రుగమైతే తీసివేసిది. శేంద్రఫలమును శేంద్రయులోవ్యర్థముగా సంస్కరించేది. ఇట్లుచేతుగా మహ్యత్వాగ్రహములందును. మిక్కిలి స్ఫుటదివార్ధము ప్రేకిగాని, క్రిందుగాని యిట్టిఘటికాదియులన్ని యాశోష్టకేతనే యిష్టకాలమును సాధించుకొనవలెను.

చూడ్రమంకలపాఠశాల.

[illegible]

దైవజ్ఞకర్తామృతే

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

దైవజ్ఞానామృతే

[illegible]

[illegible]

ఉత్తరకాలామృతము.

మహావిశ్రాంతి కాలిదాసవిరచితమునకు శ్రీశ్రీశ్రీ విజయనగరం సంస్థానసామంతులు
 మహారాజుల ప్రత్యక్షాధికారులగు గోదావరినుండల బోడిపల్లి నివాసులు న
 మహాద్వైపానాథుల నూర్యనారాయణసిద్ధాంతిగారిచే బ్రతిష్ఠాకమునకుఁ దీక్షాతార్కర్య
 లును అవసరమున్న స్థలములందుగావారణములును వ్రాయఁబడినవి ఇందలి మఖ్యాం
 కములు 1. జన్మకాలలక్షణఖండము 2. బలసాధనఖండము 3. అయోధ్యాఖండము
 4. గ్రహభావఫలఖండము 5. కారకత్వఖండము 6. దశాఫలఖండము 7. ప్రశ్నఖండ
 ము 8. ప్రకీర్ణఖండము ; యిందు మింగళాచరణము, కాలస్పర్శీకరణము, ద్వాదశరా
 శిష్యశ్రీమందు స్త్రీపురుషవిభాగము, ద్వాదశభావములకును నవగ్రహములకును లోకరూ
 పముల కారకత్వములు, ఇదివరలో విన్న కారకత్వము లేగంధములందును బోధింప
 వారకుట మిక్కిలి యరుదు. ఆతిసులభముగాఁ దత్వాదిద్వాదశభావములు పాఠియొక్క
 మును, సులభముగానే స్థానాదిపద్మలసాధనము, విశేషగణితాయానముకొంతకొంత
 గ నికరముయిన యాయుర్దాశుపాధనము, నవగ్రహములయొక్కయు కుభత్వ, పా
 కత్వ, మయోగావయోగములును వాఃవిశేషములును, రాజయోగములును, వానిభంగము
 లును, విపరీతరాజయోగములును, వానిభంగములును, గురుగ్రహ మొదలయినవారి విపరీత
 యోగములు బహువిధసామ్యశుభయోగములు, ఒకకాలకునికి భార్యలు సోదరులుపు
 త్రులు ఎందరుకలలో వారిగుణాగణములు భేదింబియుండుటకు లక్షణములు, పల్లకి, ఆ
 పు, శుబ్దము, ఓడ, గొడుగు, యింకొకటవంటివి ఉపయోగించుచు హోరకాములును వా
 నిచక్రిములు మొదలగు ననేకసంగతులుగలవు. ఇంకను విశేషములు తెలియగోడివారు
 ఆరణ్య సామ్యలేఖిలు పండితనయొడల విషయమాలిక పం పెదము.

రా॥ 14 గ్లకాలగితము వైన దెచ్చినైన నా ద్రితంబై సిద్ధముగజన్మది వ
 లరు 1-8-0 (సామ్యరూపక)

అద్వైతేశ్వరశాస్త్రము :— వేదాంతజనము కు 0-2-0.
 కావలసినవారు.
 పసుమర్తి విశ్వకవిశాస్త్రి.
 దైవజ్ఞకార్యస్థానము, కాళినాథ,
 అని వ్రాయవలెను.

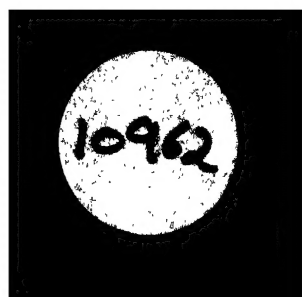

పింగలి సూరన్న కళాపూర్ణోదయము.

బాహుప్రతికంఠ నన్నివిధముల విన్నయెనది- చూచినఁ జెలియరా!
వెల రు 1-0-0.

పోస్తుఖిర్పులు వేటుగా నీయవలయును.
కావలసినవాడు

మెప్పుడు పి. వి. రమణయ్య అందుకో. గుంటూరునకుఁగాని
శ్రీనరస్వతిమేనేజరుగారికి కాకినాడకుఁగాని వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను-

యూజి ప స్కూల్ మస్త్రీ
వంతులు.

1396
10,126

వేదాంతగ్రంథములు